

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Helsingør Kommunes Museer

Årbog 2005

Tekst, redaktion, billedredaktion og layout: Kjeld Damgaard

Udgivet 2006 af Helsingør Kommunes Museer
og Helsingør Museumsforening

Trykt hos NoFo Print A/S, Helsingør

Oplag: 600 eksemplarer

ISSN 0108-0393

Aftryk i referat af bogens indhold er tilladt, når bogen angives som kilde og et eksemplar af aftrykket sendes til Helsingør Kommunes Museer. Ved aftryk i større omfang må forfatterens accept indhentes gennem museerne.

Illustration på titelblad:

Villa "Maud"s havelåge på Strandvejen 296 i Skotterup, gengivet efter foto fra 1975

Omslagsillustration:

Et af de centrale huse til forståelsen af Skotterup som en by, har uden tvivl igennem mange år været Skotterup Kro. Den gamle bygning er her gengivet efter en skitse fra 1882 af den lokale maler, Carl Baagøe.
(Maleri i privateje).

FORORD

Det usædvanlige ved denne årbog er, at den kun består af én artikel. Der er flere undskyldninger for at have begået denne artikel, men den vigtigste er i virkeligheden udgivelsen af et andet bogværk. I 1995 udkom nemlig tobindsværket "Strandvejen Før og Nu", redigeret af Politikens Grand old Man, Bo Bramsen. Idéen med bogen var god, og værkets tekniske kvalitet er stort set også meget fin. Man kan med rette klage over illustrationerne. Der er mange steder to af samme motiv, og der er ikke gjort meget for at finde nye (gamle) illustrationer. Men den største og afgørende skuffelse havde en helt anden årsag: Skønt Politikens Forlag havde bedt kvalificerede lokalhistorikere om at skrive hver deres afsnit, så fulgte Bo Bramsen ikke deres anbefalinger. Han undlod at følge deres korrektur, og han insisterede på selv at skrive billedteksterne. Når lokalhistorikerne protesterede, blev de mødt med Bo Bramsens slogan: "Hellere udkommen - end fuldkommen"!

Resultatet blev derfor ikke godt, især fordi bøgerne er smækfyldte med fejl. Talrige protester til Politikens Forlag gjorde imidlertid ikke indtryk - enten fordi man ikke turde rette i Bo Bramsens arbejde, eller fordi bogen solgte meget flot, og forlaget var ligeglad med, om indholdet var korrekt.

Hvis man vil overbevise sig om, at især billedteksterne er helt ude i skoven, kan man f.eks. læse teksten til billedet af Skotterup-egendommen "Brinkly": "For at spare bilister mod at fare vild i Helsingør, når de skal finde et hotel, havde man i 1930'erne opført et pensionat, der senere blev til motel med plads til 30 senge". Ved at sammenligne med oplysningerne i denne bog, vil man se, at Bo Bramsens tekst er det rene vrøvl.

I frustration over denne elendighed, tænkte undertegnede: "Det kan kun gøres bedre". Og heldigvis bød lejligheden sig snart: I 1999 blev der mulighed for at lave en udstilling på Snekkersten Havn - og nu skulle det bevises, at det kunne lade sig gøre at fortælle Strandvejshistorie på en anden måde og forhåbentligt med færre fejl.

Men det kunne ikke gøres uden hjælp - så hvad var mere naturligt end at alliere sig med to garvede folk hvad lokalhistorie angår: Dels Arne Meylings datter, Ritta Vognsen Jensen, der tidligere var museumsforvalter på Flynderupgaard Museet. Dels Snekkersten-"drenge" Christian Sørensen, der siden 1930'erne har fotograferet og indsamlet dokumenter, materiale samt fotos fra især Snekkersten-Skotterup området.

Denne første udstilling, der omhandlede Strandvejens mennesker og huse gennem Skotterup - blev en stor succes, der efterfølgende blev fulgt op af en tilsvarende udstilling på Flynderupgaard Museet. Siden har de tre arrangører udarbejdet yderligere seks udstillinger om andre vejstrækninger i området.

Men der har været utallige opfordringer til at omarbejde plancherne til en bog. Og det er det, som nu er sket. Men kun for en del af Strandvejen, nemlig den igennem Skotterup. Forhåbentlig er denne bog første del af en serie, som skal beskrive hele Strandvejen gennem den nuværende Helsingør Kommune.

Virkelig mange mennesker - ja nærmest utallige - har hjulpet med udarbejdelsen af denne bog. Det er desværre umuligt at nævne alle, men næsten uden undtagelse skal dog nævnes alle nuværende beboere, mange tidligere beboere, samt mange efterkommere/familiemedlemmer til tidligere beboere. Alle har vist sig meget interesserede og hjælpsomme med oplysninger, med udlån af gamle fotos m.v.

Enkelte navne skal dog nævnes i denne sammenhæng. Uden Christian Sørensens enorme samling og viden, ville arbejdet have været endnu vanskeligere og næppe så detaljeret. Med bemærkelsesværdig stor imødekommenhed har Christian Sørensen således stillet alt sit materiale til rådighed for undertegnede.

En særlig tak rettes til fhv. lærer ved Snekkersten Skole, skolekonsulent Helge Mørdrup Jensen, der har læst korrektur på bogen.

Kjeld Damgaard
Mørdrup i februar 2006

Indhold

Kjeld Damgaard: Mennesker & Huse langs Strandvejen i Skotterup	side 5
Museernes beretning for året 2005	side 200

Ved hver illustration er angivet hvilken proveniens billedet har. Hvor intet er anført, findes billedet i Kjeld Damgaards arkiv.

Forkortelsen "KB" betyder, at billedets original findes i Det kongelige Biblioteks samlinger.

Forkortelsen "FLE" betyder, at billedets original findes på Flynderupgaard Museet.

Ejerlisterne er udarbejdet på grundlag af oplysninger i realregistre og tingbøger. Årstalene er således udtryk for, hvornår der er lyst skøde på den pågældende ejendom - og ikke nødvendigvis sammenfaldende med det år hvor ejerskiftet har fundet sted. Specielt ved dødsfald er der ofte uoverenstemmelse, enten fordi enken typisk først har fået tinglyst sit eget navn flere år senere, eller fordi bobehandlingen har taget flere år.

Udarbejdelse og fremskaffelse af materiale er i høj grad blevet muliggjort ved flere donationer fra "Conrad Nellemann og Hustrus mindefond".

Mennesker & Huse langs Strandvejen i Skotterup

- en fortælling om husene og beboerne
langs Strandvejen gennem fiskerlejet Skotterup og
landliggervillaerne syd herfor

af
Kjeld Damgaard

Skotterup gennem tiderne

Skotterups opståen

Fiskerlejet Skotterup er en ung by. Langs Øresundskysten opstod fiskerlejerne tidligst i slutningen af middelalderen, og meget tyder på, at Skotterup først opstod endnu senere.

Den ældste kilde med Skotterups navn er således kun fra 1688 (i Markbøgerne fra Tikøb Sogn), og på det tidspunkt er der tale om ét hus - med navnet "Skotterups Hus".

Det ene hus var da beboet af en person med navnet Jep Haagensen - og det eneste, der står om stedet er, "at han havde et stykke jord liggende syd for huset". Samtidig nævnes specifikt "Lokkerups Hus", som antagelig ikke må forveksles med det nuværende "Lokkeruphus" (Strandvejen 248), men nok skal ses som "Dalsborgs" forgænger.

Om navnet Skotterup er der ikke enighed. Adskillige forslag har været bragt på bane. Bl.a. andet at navnet skyldes folkeslaget "skotter" - altså at det oprindeligt kan have været skotternes by. En lokal myte fortæller, at navnet skyldes, at et skotsk skib strandede i 1502, og at besætningen derpå slog sig ned på kysten. Denne forklaring kan dog ikke bekræftes af kilder, men kan naturligvis godt have en eller anden grad af sandhed i sig.

Imidlertid er der også andre forklaringer. Forleddet kan være en forvanskning af mandsnavnet "Skopte", som kendes fra andre bebyggelsesnavne i Skandinavien. En anden lokal forklaring er, at det er den lille bæk i Egebæksvang, kaldet "Skotrenden", der har givet byen navn.

Andet led i stednavnet "rup", betyder jo bebyggelse og er i Nordsjælland en forholdsvis ung type stednavneendelse. Men at bebyggelsen først skulle være opstået i 1600-tallet er dog ikke sandsynligt.

Når der i 1688 kun var ét hus i Skotterup, kan det hænge sammen med, at det kun var få år siden at svenskerne havde forladt Sjælland efter invasionen i 1658-60. Det gik meget hårdt ud over mange kyst-

byer og fiskerlejer - og måske var der efter sven-skerkrigene kun et hus tilbage i Skotterup? Bemærkelsesværdigt er det, at i den temmelig detaljerede beskrivelse af ødelæggelserne efter krigen af hver landsby fra 1660, nævnes Skotterup slet ikke. Det kan der være flere forklaringer på, men mest sandsynligt er det, at der ikke var nogen bebyggelse - eller højst et enkelt hus.

Førnævnte Jep Haagensen nævnes også som fader i kirkebogen for Tikøb Sogn i 1688, men ellers er det småt med indførsler vedr. Skotterup. Den ældste kirkebog for Tikøb Sogn er påbegyndt i 1683 og heri er kun indført barnedåb. Men Skotterup optræder faktisk først med en barnedåb i 1701. Og det selvom nabobyerne optræder med mange indførsler i perioden 1683-1701.

Det er derfor nærliggende at konkludere, at der først begyndte at komme gang i udbygningen af Skotterup omkring år 1700. Før den tid var bebyggelsen yderst begrænset.

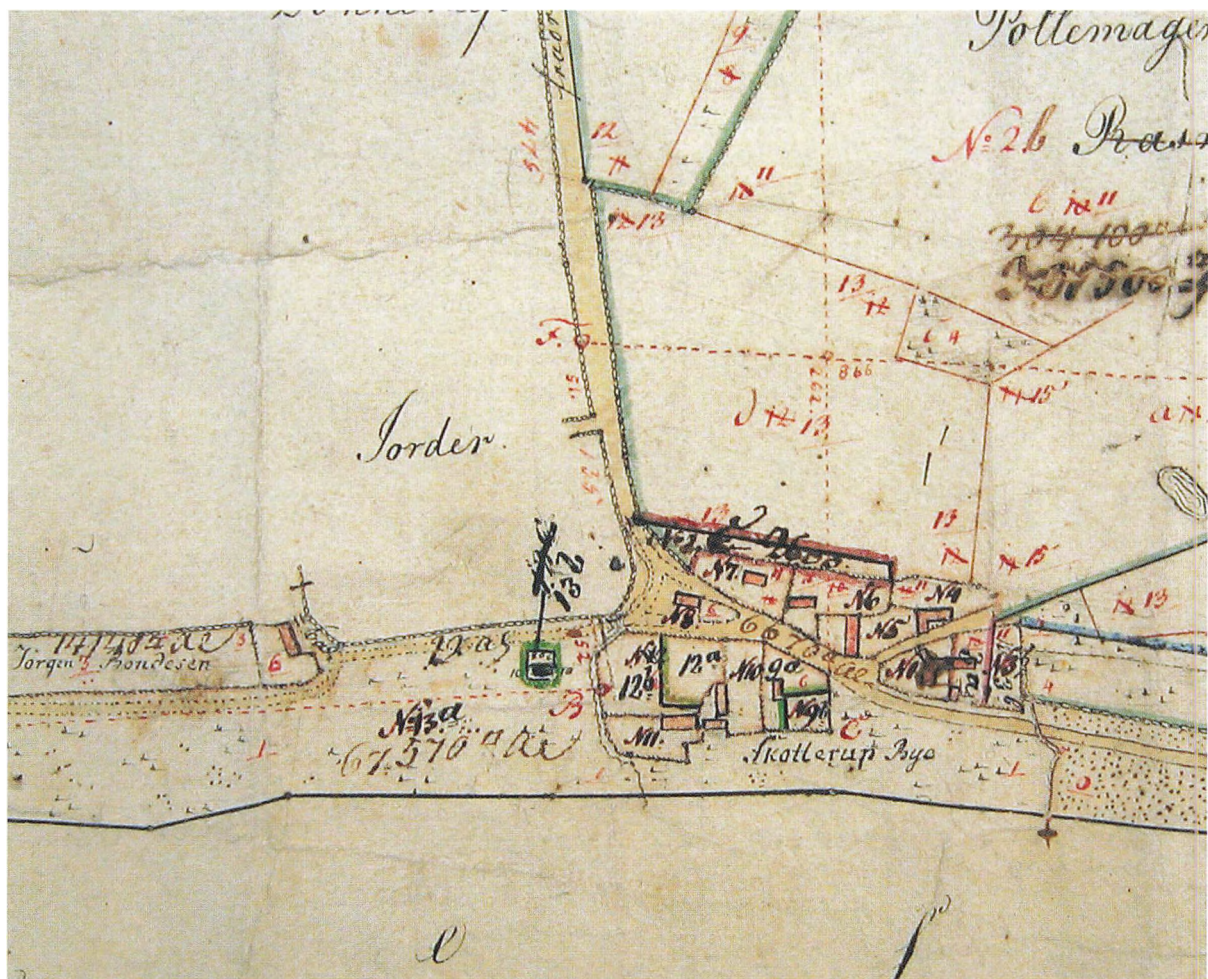
Desværre findes der ikke nogle folketællinger fra ældre tid. Først i 1771 fandt der en slags folketælling sted - og den afslører, at der var 9 mandlige familieforsørgere på lejet. Hustruer og børn nævnes ikke.

SKOTTERUPS MANDLIGE BEFOLKNING I 1771:

*Fisker Børge Larsen
Bettler Peder Nielsen
Fisker Jørgen Jørgensen
Daglejer Jacob Henriksen
Fisker Hans Joc. Weide
Daglejer Matthias Bendtzen
Færgemand Anders Larsen
Fisker Christ. Petersen
Fisker Jens Larsen
Daglejer Lars Jensen i Lokkerups Porthus*

*Skotterups gamle bydel
- foto fra sommeren 1936
(KB)*

Matrikelkortet fra 1810 viser Skotterup med husene tæt samlet omkring Rørtangvejens udmundning i Strandvejen. Man bemærker hvorledes vejen ved nuværende Strandvejen 244A gik på begge sider af huset, således at der dannedes en stor vejtrekant med huset liggende lige i midten. Det forklarer den nuværende matrikels "skæve" grænse mod matr. nr. 7, der sammen med matr. nr. 6, 8 og 11 er de eneste huse, der ligger nøjagtig samme sted i dag. Udenfor selve fiskerlejet ses kun en enkelt bygning, nemlig "Lokkeruphus", på hvis lille jordlod står navnet på den daværende bruger: Jørgen Bondesen.

En mere detaljeret folketælling fra 1787 viser også et ret begrænset befolkningstal: 11 familier med i alt 37 indbyggere. 6 af husfædrene var fiskere, 1 daglejer, 1 pottemager og 1 bager. Desuden var der to enker, hvoraf den ene ernærede sig som væverske.

I 1834 var befolkningstallet steget til 110 - altså næsten en tredobling på 47 år! Da byen kun havde

lidt jord, var der kun en ejendom i byen, der havde jord af betydning. Resten af byens ejendomme var huse med kun en lille have eller lod. Byens indbyggere var kongens fæstere. Først i løbet af 1800-tallets begyndelse blev de første huse solgt til selveje.

Fiskeriet, fiskestaderne og bundgarnsskurene

Det var fiskeriet, der var det fremherskende erhverv

Stejlebakken på Skotterup - lige øst for selve den gamle by. Fotoet er fra 1960, hvor stejlerne endnu stod på pladsen - og endnu blev brugt.

(Foto: Per Christiansen)

Piletræet i Skotterup er nærmest blevet byens vartegn. Der er flere historier om det krogede træ, men det har uden tvivl forsynet fiskerne gennem tiderne med pilekviste til fletning af ålekuber. Et lokalt forlydende vil vide, at piletræet stammer fra Hven, hvorfra man mente, at få de bedste pilekviste.

"på Skotterup" - som man sagde på den lokale dialekt. I den oprindelige bydel var hovederhvervet langt op i 1900-tallet fiskeri - men efter besættelsen fik flere og flere beboere andet erhverv. Det blev vanskeligere at leve af fiskeriet alene, og den gamle tradition med at sønnen overtog faderens båd, redskaber og fiskestade, blev mere og mere ualmindelig.

Samtidig betød den almindelige samfundsudvikling også, at befolkningens mobilitet blev større. Det blev nu muligt at søge arbejde langt væk - men stadig bo i Skotterup.

De sidste erhvervsfiskere i Skotterup er derfor forlængst holdt op. Og de engang så eftertragtede fiskestader, der eksisterede langs hele den nordlige del af Øresundskysten, er forlængst eksproprieret af staten. Men sandt at sige var de heller ikke meget værd i de senere år. De sidste bundgarnsfiskere kunne i al fald ikke længere få et acceptabelt udbytte. Og da staten som sagt ikke længere ville acceptere, at private kunne eje et stykke af havet, måtte denne specielle form for fiskeri opgives i løbet af 1970'erne.

Selvom der blev bygget en fælles havn for Skotterup og Snekkersten, var det ikke alle skotterupper, der ville anvende Snekkersten Havn. Enkelte satte

- bogstavelig talt - ikke deres ben på havnen, men fiskede videre fra stranden i Skotterup eller fra den såkaldte "Kongevase".

Kongevasen

En vase er en stensætning, som er holdt på plads af en række nedrammede pæle på hver side af stenrækken. Ovenpå kunne man så placere en række planker, så det var nemmere at færdes der. Sådanne vaser var forløbere for mange af havnene på Øresundskysten, men i Skotterup blev vasen aldrig udbygget til en havn. Ved sådanne vaser anløb fiskerne med deres både igennem flere århundreder.

En af de større vaser kaldtes fra midt i 1800-tallet for Kongevasen. Årsagen var, at kong Frederik VII ofte kom sejrende hertil for at besøge sin gode ven kommandør P. W. Tegner på Snekkersten-ejendommen "Paulinelyst". Kongeskibet "Slesvig" kunne ikke sejle ind til vasen, men kongen blev så sat i land med en mindre chalup.

Efter fiskeriets ophør forfaldt vasen, men i 1994-95 istandsattes den efter foranstaltning af den lokale bevaringsgruppe "Stejlepladsgruppen". Samme gruppe har også istandsat flere andre gamle fiskeriminder både i Skotterup og Snekkersten.

Reberbanehuset i Skotterup er her fotograferet midt i 1950'erne. På det tidspunkt anvendtes reberbanen kun lidt, og få år efter blev hus og bane nedtaget og anbragt i depot af Nationalmuseet. (Foto: Per Christiansen)

I mange år anvendte Lokkeruphus' beboere dette areal ved Raagebakken til et mini-landbrug. Senere lejede lokale fiskere arealet til stejleplads til de såkaldte "radgarn", således som man ser på dette foto fra 1960.

Stejlebakken, Bundgarnsbakken og Rebslagerbanen

Fiskeriet satte imidlertid gennem mange år sit præg på Skotterup. Ikke mindst stejlebakkerne faldt i øjnene på alle forbigående. Her hang garnene til tørre, her gik fiskerne og rensede og bødede garnene, og på reberbanen blev der slået reb.

Det var et malerisk skue, som allerede de tidligste landligere havde øje for. Blandt de første landligere var nemlig kunstnerne - og det var ikke mindst

Fiskerne Henrik Rasmussen ("Maatten", f. 1872) og Robert Petersen ("Snogen", f. 1876) er ved at klargøre båden ved Kongevåsen. De tager makrelgarn ombord, som skal sættes i Sundet - året er 1940. (Foto: Henning Johannessen)

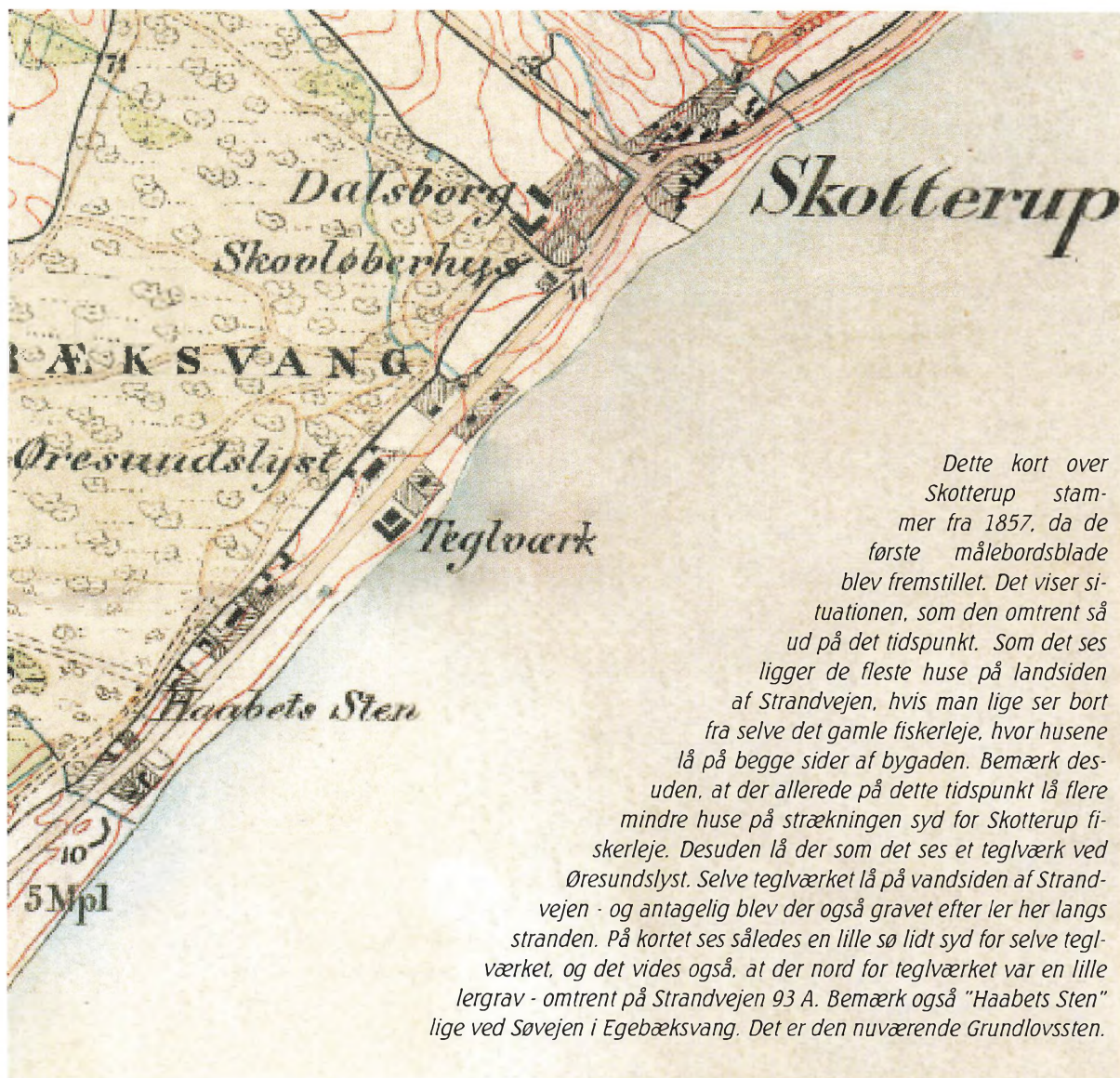
deres skildringer af fiskermiljøet, der åbnede det københavnske borgerskabs øjne for, hvilke kvaliteter Øresundskysten rummede.

På Øresundskysten taler man imidlertid ikke om stejlepladser. Det hedder i stedet en stejlebakke - idet "bakke" her skal forstås i betydningen "et fladt, bart jordstykke" - og altså ikke en forhøjning i landskabet. Foruden Stejlebakken mellem fiskerlejet og Sundet, var der også Bundgarnsbakken, som lå mellem "Strandbo" og "Skotteruphus". Her stod også Skotterups reberbane indtil slutningen af 1959, da fiskerne ikke længere havde brug for den. Reberbane, hus og hjul blev derfor overdraget Nationalmuseet, som lagde den i depot på Frilandsmuseet i Lyngby - i øvrigt til stor fortrydelse for bl.a. Arne Meyling, der hellere havde set, at hus m.v. var blevet bevaret på stedet eller i området. Meylings idé blev mange år senere taget op af Stejlepladsgruppen, der reetablerede både hus og bane i 1998.

Gruppen anvender af og til reberbanen til at slå reb - idet der heldigvis stadig er folk, der kan huske, hvorledes dette håndværk skal udføres.

Kroens frasalg af marken syd for byen

Oprindeligt hørte stort set al jorden syd for fiskerlejet til "Dideriksminde" - den senere Skotterup Kro. Imidlertid blev jorden solgt fra i 1840'erne, og den nye "store" jordbesidder i Skotterup var herefter eje-

Dette kort over Skotterup stammer fra 1857, da de første målebordsblade blev fremstillet. Det viser situationen, som den omtrent så ud på det tidspunkt. Som det ses ligger de fleste huse på landsiden af Strandvejen, hvis man lige ser bort fra selve det gamle fiskerleje, hvor husene lå på begge sider af bygaden. Bemærk desuden, at der allerede på dette tidspunkt lå flere mindre huse på strækningen syd for Skotterup fiskerleje. Desuden lå der som det ses et teglværk ved Øresundslyst. Selve teglværket lå på vandsiden af Strandvejen - og antagelig blev der også gravet efter ler her langs stranden. På kortet ses således en lille sø lidt syd for selve teglværket, og det vides også, at der nord for teglværket var en lille lergrav - omtrent på Strandvejen 93 A. Bemærk også "Haabets Sten" lige ved Søvejen i Egebæksvang. Det er den nuværende Grundlovssten.

ren af "Øresundslyst". Ret hurtigt begyndte ejerne af "Øresundslyst" at udleje mindre parceller af arealet mellem skoven og Sundet - og langsomt men sikkert startede udbygningen af dette område.

Kun et mindre område - som "tilhørte" Lokkeruphus - kaldet "Hegnsmandslodden" blev ikke solgt til udparcellering. Det er i dag det eneste ubebyggede areal i Skotterup - nemlig det areal, som ligger lige syd for fiskerlejet.

Den nye bydel

- med industrien og håndværkerne

I denne nye bydel bosatte sig kun i mindre grad fiskere. Derimod blev området præget af håndværkere af flere forskellige slags: Tømrere, snedkere, stenhuggere og murere. Men her blev også anlagt områdets to industri-føretagender. Først kom teglværket, der dog kun fik en kort periode at virke i - dernæst etableredes lervarefabrikken, en virksom-

Kort over Skotterup fra ca år 1900. Ved sammenligning med kortet fra 1857 ses, at kyst-strækningen syd for fiskerlejet nu næsten er udbygget - dog er grundene meget større end i dag.

hed, som havde større succes og som eksisterede i 67 år.

I denne bydel var der også mulighed for entreprenante initiativtagere til at gøre en god forretning. Bl.a. ses smedemesteren i Rørtang, Jens Peter Sandberg som bygherre eller ejer af adskillige huse i Skotterup. Men også senere håndværksmestre fra området har i tidens løb haft økonomiske interesser

i flere af områdets ejendomme.

I slutningen af 1800-tallet begyndte landliggerne at invadere området. Ikke mindst stedets nærhed af både skov og vand tiltrak mange københavnere.

Svenskerne i Skotterup

Men et særligt karakteristisk træk ved landliggerne i Skotterup var de mange svenske - eller rettere

skånske - ejere af husene. Ikke mindst familien Ols-son har sat sit præg på flere huse ("Øresundslyst", "Glittre", "Otium" i Skotterup samt "Mary-Hill" i Espergærde). Men derudover var der familien Hy-berg i "Eeta", borgmester Hoff i det nu nedrevne "Frithjem", konsul Westrup i det ligeledes forsvund- ne "Villa Sjötorp" og fabrikant Kürzel i "Glittre". Det var populært for den velhavende del af Helsingborg og omegns borgere at have sommerhus i Skotterup og forøvrigt også Espergærde.

Men også før 1900 var der en mindre skånsk ind- flydelse. Det var således den skånskfødte Frands Forsberg, der lod "Ørenæs" opføre, og før det var det den ligeledes skånskfødte smedemester Jens Peter Sandberg, der i sidste halvdel af 1800-tallet lod opføre adskillige huse i Skotterup (og Snekker- sten). Desuden ejede han gennem tiden forskellige ejendomme, bl.a. "Sølyst", "Øresundslyst", "Bøg"

At ligge på landet i starten af 1900-tallet betød ikke, at det var en badeferie. Stranden blev brugt som afslap- ningssted, men anstændig badning foregik fra en af ba- deanstalterne i Snekkersten eller Espergærde. Her ses en landliggerfamilie på stranden ved den ejendom, der nu kaldes "Strandgaarden" - d.v.s. Strandvejen 101 A.

og "Jeans Minde".

Også andre indvandrere har sat deres aftryk i Skot- terup. Især skal fremhæves ejerne af Lervarefabrik- ken, den østrig-ungarske familie Strodl, der gennem tiderne lod bygge eller ejede adskillige ejendomme, bl.a. "Jeans Minde", "Woodland", "Søholt", "Bea- trice", "Sunshine", "Solstrand" samt ejendommene på Strandvejen 113 og 123.

Landliggerne

De første landliggerne i Skotterup var ikke køben- havnere men derimod helsingoranere. Det var f.eks. købmandsfamilien Schierbeck, der allerede fra 1817 ejede et sommerhus i Skotterup. Og det var f.eks. banemester E. W. Hoffmann, der ejede "Øre- sundslyst" fra 1870.

Der var således landliggerne før Kystbanens åbning i 1897, men det var denne banes ibrugtagen, der for alvor fik sat skub i udviklingen. Indtil da havde den meste færdsel mellem Skotterup og hovedstaden - hvor de fleste landliggerne senere kom fra - været ad Nordbanen (nærmeste station var indtil 1892 Kvist- gaard) eller med den besværlige kystfart, hvor Øre- sundsbådene ikke kunne sejle ind til havnene i den nordlige del af Øresund. I stedet måtte passagerer og rejsegods fragtes i land med små robåde.

Men fra århundredeskiftet begyndte det at gå stærkt. Nu blev det nemt at komme frem og tilbage. Grossererne kunne rejse til København, efterlade familien i sommervillaen - og være tilbage igen sammen aften. Skulle man imidlertid eje en villa i Skotterup, måtte man "være noget ved musikken" - forstået på den måde, at det egentlig var forbeholdt en mindre - men velstillet - del af befolkningen. Det var således almindeligt, at man flyttede ud i som- mervillaen med både en del møbler, kanarieugl og tjenestefolk. Til at passe herligheden om vinteren var typisk ansat en gartner eller opsynsmand, der havde en lille lejlighed i et anneks eller sidebyg- ning.

Der var også landliggerne, som ikke ejede egen sommerbolig. De foretrak enten at leje sig ind i et af pensionaterne i Skotterup eller at leje sig ind hos en af fiskerfamilierne. Det gjorde bl.a. familien Rung i Strandvejen nr 73 og familien Hagerup i Strandve- jen 101A. Men der var også mere velhavende fami-

Kysten ved Skotterup

Adskillige malere har i tidens løb fundet deres motiv i eller ved Skotterup.

Til venstre ses et motiv fra Skotterup, der dog er vanskeligt præcist at identificere. Billedet må være fra anden halvdel af 1800-tallet - men det er væsentligt at bemærke, hvorledes skoven endnu på den tid flere steder gik helt ud til vandet. Det gjorde den bl.a. lige nord for selve fiskerlejet - så det er måske her maleren har stået med sit staffeli. Ukendt kunstner. (Privateje)

Rosenlunds pavillon

Egentlig har kunstmaler Jernit (evt. Jerrit) i 1945 stået på "Villa Lisebo"s lille strandgrund, men motivet til højre er Rosenlunds pavillon. De fire søjler foran pavillonen tilhører også Rosenlund. (Privateje)

Strandvejen i Skotterup

Motivet for kunstneren Alvin i 1949 var Strandvejen i Skotterup. Man ser til venstre den gamle privatskole og til højre villaen med navnet "Strandbo". (Privateje)

Jens (Jöns) Peter Sandberg og hustruen Petronille (Petronilla) var født i hhv. Landskrone og Taarløse i Skaane, men indvandrede til Danmark, hvor Jens Peter Sandberg i 1854 etablerede sig som smedemester i Rørtang. Han var dog særdeles aktiv som bygmester på en række ejendomme i Skotterup og Snekkersten og omtaltes derfor også tit som murermester.

lier, som ejede huse i området, men som ikke selv anvendte husene. I stedet lejede de ud til en anden velhavende familie. Det var bl.a. tilfældet for familien Bojesen, der i mange år lejede sig ind i familien Geelmuydens ejendom "Sølyst".

Skotterup Brandsprøjte

I 1891 besluttede Tikøb Sogneråd langt om længe at forbedre brandberedskabet på Sydkysten. Indtil da havde nærmeste brandsprøjte været Nyrup Sprøjte. Det siger sig selv, at denne var til meget lidt nytte,

når den først skulle komme derfra.

Sprøjtehuset stod imidlertid først klar til brug i 1893 - og tømremester Niels Andersen kunne sende regningen på 325,20 kr til kommunen - men så var anlægget af overkørslen også inkluderet.

I 1920'erne anskaffedes en motorsprøjte til Tikøb Brandvæsen, men først i 1931 etableredes et mere professionelt brandvæsen i Tikøb. De gamle sprøjter blev imidlertid stående rundt om i sprøjtehusene - som en slags reserve.

Den gamle sprøjte i Skotterup er imidlertid nu forsvundet, men i 1997 genindviedes sprøjtehuset med en anden sprøjte som inventar. Det var nemlig lykkedes Stejlepladsgruppen at genindkøbe Nyrups gamle brandsprøjte, som uretmæssigt var blevet fjernet fra Nyrup. Det er således Nyrups sprøjte fra 1864, der nu står i Skotterup.

Butikker i Skotterup

Butikker i moderne forstand fandtes egentlig ikke i Skotterup i 1800-tallet. Det skyldtes især de såkaldte læbælter, der forhindrede, at der blev etableret forretninger indenfor en radius af ca 10 km fra en købstad. Dog kunne såkaldte høkerbutikker tillades, og det betød, at der allerede i 1816 var etableret en høkerbutik i den senere Skotterup Kro. Den nuværende købmandsforretning i Skotterup har sine rødder tilbage til 1852 - og er således den ældste eksisterende butik på Sydkysten.

Efter læbæltets ophævelse i 1920 kom der dog snart flere butikker i Skotterups "centrum", d.v.s.

Sprøjtehuset i Skotterup - fot. omkring 1965.

Det hvide hus til venstre i billedet er "Otium" (Strandvejen 97B), hvor familien Olsson boede. En af sommerfornøjelserne var at ro en tur på Sundet. Bemærk i øvrigt hvor langt der var mellem villaerne dengang i 1920'erne.

ved Rørtangvejens udmundning i Strandvejen. Her etableredes i tidens løb flere typer forretninger, bl.a. købmand, kiosk, grønthandel, ismejeri og trikotageforretning.

Fra sommerhus til helårshus

Efter besættelsestiden begyndte en velstandsstigning, der bl.a. betød, at rejseaktiviteten langsomt men sikkert steg. Det blev m.a.o. umoderne at ligge på landet. Da samfærdselsmidlerne også blev bedre, så blev det efterhånden muligt at blive boende i Skotterup hele året, også selvom den daglige arbejdsplads var i København.

Langsomt blev det ene hus efter det andet ændret fra sommerhus til helårshus. Husene blev udbygget, moderniseret og efter energikrisen i 1970'erne også isoleret. I dag er der meget få huse tilbage, som alene anvendes som sommerhuse - men de findes dog endnu. Også de oprindelige strandgrunde, som mange af husene på Strandvejens vestside havde på den anden side af vejen, er i dag "forsvundet" - d.v.s. solgt fra og bebygget med et eller flere nyere huse.

Skotterup i dag

Skotterup består således nu af det gamle fiskerleje mod nord og det nyere villakvarter mod syd. Husene fremstår i dag som generelt meget velplejede og flere af de misforståede "moderniseringer", der blev gennemført i 1960'erne, er der ved at blive rettet op på. Vinduer, tage og farver bliver - under grundig

vejledning af Helsingør Kommunes bevaringsafdeling - ført tilbage til mere originale materialer eller udformninger.

Heldigvis er der ved byens tre indfaldsveje (Strandvejen i nord og syd samt Klostermosevej) placeret den gamle type blå byskilte, der forkynder, at her begynder Skotterup. Hvis ikke de havde været der, ville en ikke stedkendt person have vanskeligt ved at skelne Skotterup fra nabobyerne Espergærde og Snekkersten. I begge "ender" er byerne helt vokset sammen, og da man i Skotterup postalt hører til 3070 Snekkersten, er der såmænd mange, der omtaler stedet som Snekkersten.

Men når ejendomsmæglere i deres annoncer omtaler et af Skotterups gamle fiskerhuse som beliggende i "det gamle Snekkersten", så trænges der til en opfriskning af de historiske kendsgerninger.

Hvis imidlertid beboerne i Skotterup vil fastholde den historiske arv, vil det bl.a. kunne gøres ved at gøre det til en fast regel at benytte stednavnet Skotterup i alle adresseangivelser (navn + vej og nr + Skotterup + 3070 Snekkersten).

Efter at stort set alle større grunde efterhånden er blevet udparcelleret, er der ikke mange muligheder for yderligere udbygning tilbage. Det betyder m.a.o. at Skotterup har fundet sin endelige størrelse, og at der næppe kan forventes større forandringer i de kommende år. Kun større konjunkturændringer i samfundet som helhed vil kunne betyde forandringer - måske endda forandringer, som vi idag slet ikke kan forudse.

Strandvejen gennem tiderne

Den gamle Strandvej

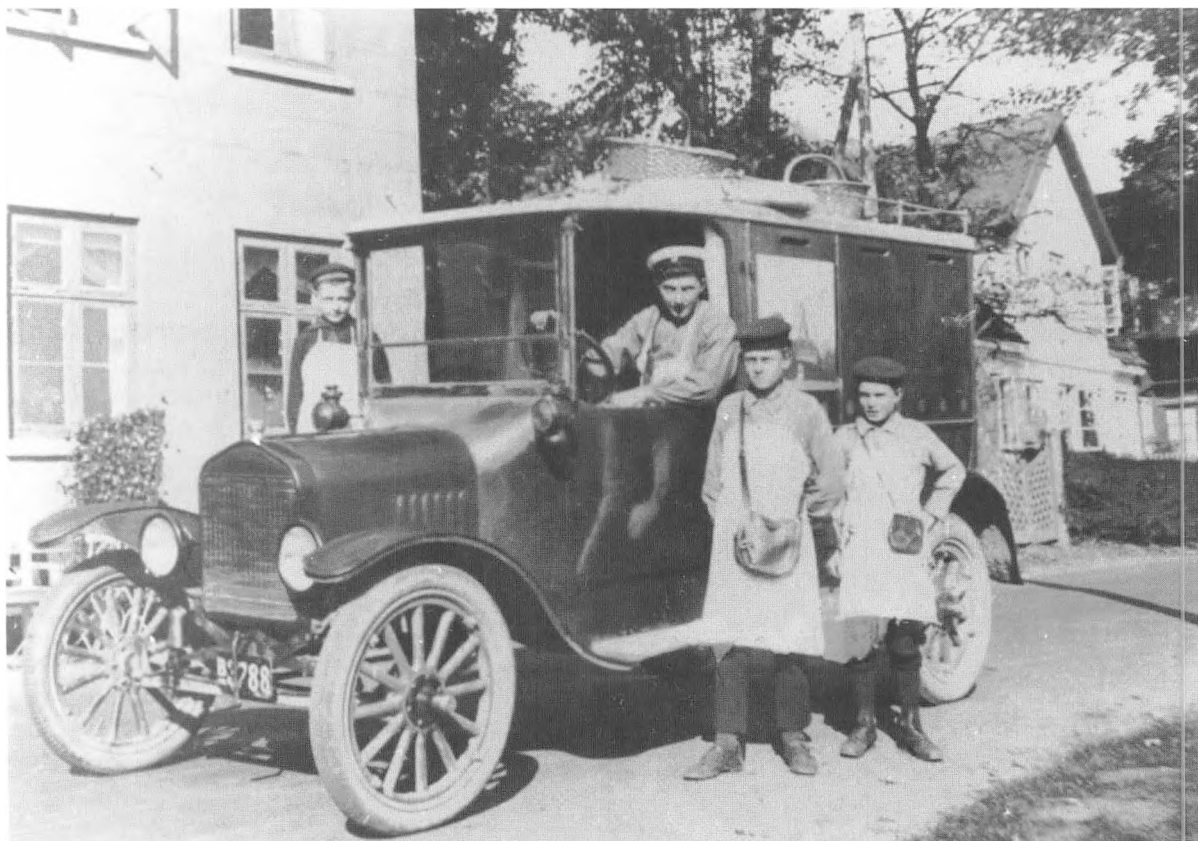
Strandvejens reele alder kan næppe nogensinde bestemmes nøjagtigt. Men der har formodentlig været et par hjulspor mellem de fiskerlandsbyer, der opstod i slutningen af middelalderen, men det er langt fra sikkert, at disse hjulspor gik dér, hvor Strandvejen i dag ligger.

Man kørte simpelthen hvor det var muligt og blev

en strækning for sandet, for våd eller for hullet, så kørte man ganske enkelt udenom. Vi får heller ikke megen hjælp af gamle kort til at bestemme Strandvejens oprindelige tracé. Dels er de ældste kort lidet detaljerede, dels vises ofte flere parallelt løbende veje langs kysten. Det gælder ikke mindst strækningen nord for Espergærde, der på et kort fra 1713 viser 3-4 parallelle strandveje. Samme kort viser

Billedet viser vejarbejdere, vognmænd og forbipasserende i 1934, da Strandvejen blev udvidet på strækningen gennem Skotterup. Godt skjult af personerne anes damptrømlen og længst til højre vognmand Lars Hansens lastbil. Huset til højre er "Patteskolen" og huset til venstre "Lokkeruphus".
(Foto fra Kaj Hansen)

Udfor Skotterup Hotel holder brødbilen fra Holandske Mølle omkring 1921. Ikke mindre end tre drenge er med på ruten for at løbe med brød til kunderne. De to forreste drenge hedder hhv. Orla Emmich og Skjold Johansen. Hollandske Mølle havde helt frem til 1970'erne biler kørende i og omkring Helsingør. Den sidste brødchauffør var den navnkundige Marius.

dog også, at en af disse strandveje løb lige indenfor skovgærdet, og at denne er benævnt "Kongesweek" - altså "Kongevej". På kortet er også angivet "Egebæksbro" - som altså eksisterede på det tidspunkt, hvilket også indikerer vejens betydning. Et sådant brobyggeri på den tid fandt nemlig ikke sted, uden at vejen havde en betydelig færdsel eller betydning.

Det er den strækning, som i dag kaldes "Søvejen", og hvoraf en mindre strækning jo endnu er brolagt. I lensregnskaberne fra 1639-40 omtales vejen som en vej, der nu skal sættes i stand. Men var det en "kongevej" betød det jo også, at almindelige mennesker ikke måtte benytte den - og det er der da også noget, der tyder på. Helsingørs vognmænd klagede

i al fald flere gange i 1760'erne over Strandvejens slette tilstand ved Lokkerup. Men de havde alligevel fået afslag på at benytte den - åbenbart bedre - vej gennem Egebæksvang.

Vi må altså tro, at den offentlige vej gennem Skotterup har gået ganske tæt på kystlinjen - m.a.o. nærmest som den går i dag.

Gaden i Skotterup

Betegnelsen "gade" anvendtes førhen om den vej, der førte gennem en landsby. "Skotterup Gade" var altså den del af Strandvejen, som gik omtrent mellem Rørtangvejen og Pottemagerstien (d.v.s. den nuværende Lindahlstien).

I de fleste landsbyer lå husene og gårdene som

Snekastning på Strandvejen i den kolde vinter 1942. Snekafterne er nået til svinget i Skotterup ud for "Store Grethe", som ses i baggrunden. Det var den kommunalt udpegede lokale snefoged, der skulle sørge for at indkalde de ofte modvillige beboere til snekastningen, der foregik med skovle. (Foto: Henning Johannessen)

Tøbruddet efter den strenge vinter i 1942 afstedkom mindre oversvømmelser som her ud for "Skotteruphus". (Foto: Henning Johannessen)

oftest helt ud til gaden, således at denne var ganske smal og ofte kroget. Og kroget er Strandvejen som bekendt igennem Skotterup, men det synes som om, husene ikke alle lå tæt på gaden. Af matrikelkortet fra 1810 ses således, at husene øst for vejen for de flestes vedkommende lå trukket ned mod stranden. Senere er flere dog bygget tæt på Strandvejen. Dette forhold har senere givet betydelige problemer i forbindelse med de udvidelser, vejen i tidens løb har gennemgået.

Dette dejlige billede fra ca 1905-10 er fotograferet, omtrent hvor Egebækken løber under Strandvejen. Fotografen har rettet sin linse mod nord - og man ser meget tydeligt, hvor smal Strandvejen var dengang. Huset til venstre er "Egelyst", det hvide hus midt i billedet (til højre for vejen) er villa "Grace", og halvvejs skjult mellem træerne ses den oprindelige villa "Glittre" - inden den blev udvidet i 1912. (Foto udlånt af Anni Rosenberg)

"Sandet"

Specielt strækningen ved Lokkerup var vanskelig at passere. De tidligere omtalte 1760'er-vognmænd fra Helsingør frygtede således "*Sandet ved Lokkerup*", og endnu i starten af 1900-tallet kaldtes denne strækning lokalt for "Sandvejen" - eller blot "Sandet".

Vejforbedringer skete i 1700-tallet kun sjældent, og når det skete ofte kun nødtørftigt. I løbet af 1800-tallet kom der bedre skik på sagerne, især efter at de lokale myndigheder - amt og kommune - opstod. Men som det ses af billeder fra starten af 1900-tallet, var vejen endnu da så smal, at to hestevogne kun lige kunne passere hinanden.

Det mest benyttede køretøj var endnu dengang

hestekøretøjer, men et forholdsvis nyt befordringsmiddel blev i disse år meget populært. Det var cyklen, som bl.a. landliggerne og turisterne benyttede flittigt. Men snart kom endnu et befordringsmiddel til, nemlig automobilen, og selvom, der i tiden efter 1903 var flere slags forbud mod automobilkørsel på Strandvejen, så steg trafikken alligevel.

Strandvejens udvidelser

Det indebar, at grøfterne langs vejen blev de første "ofre" for udviklingen. Og snart røg der også enkelte hække og forhaver bl.a. til anlæg af gangstier. Det var dog først fra 1933-34, at der for alvor skete store forandringer.

Der måtte store ekspropriationer til for at få plads

Trafikuheld i Skotterup i 1945. En bil har væltet rækværket til Schierbeksmindes have. S-svinget i Skotterup har igennem tiderne været vanskeligt at passere for nogle bilister. Lysthuse, stakitter og mure er blevet ramt flere gange. (Foto: Henning Johannessen)

til den nødvendige udvidelse. Af ekspropriationsforretningerne fra 1933 ses bl.a., at hos skomager Forsberg (Strandvejen nr. 250) skulle der eksproprieres 160 m², ligesom der skulle flyttes en garage og flyttes 45 m hæk. Hos enkefru Abrahamsen på "Rosenlund" blev der inddraget 95 m² til vej, der blev flyttet smedejernshegn og trådhegn samt 103 meter hæk. Desuden lagdes vejskråningen ind på ejendommen. Og hos fru Inger Olsson på "Glitter" måtte 23 meter smedejernshegn med piller og sokkel af granit flyttes. Næsten samtlige lodsejere blev således berørt af denne vejudvidelse - og vejvæsenet måtte af med adskillige større eller mindre erstatninger. For de eksproprierede arealer betaltes således en erstatning på 8 kr. pr. m². Men hertil kom alle flytningerne af hække, låger, roser, garager, stakitter, brønde m.v.

Strandvejens trafik

Vejens betydning som trafikåre har således varieret gennem tiderne. I de første århundreder var der stort set kun lokal færdsel, men langsomt voksede vejens betydning som en slags hovedvej mellem hovedstaden og en af rigets største og mest betydningsfulde

købstæder, sundtoldbyen Helsingør.

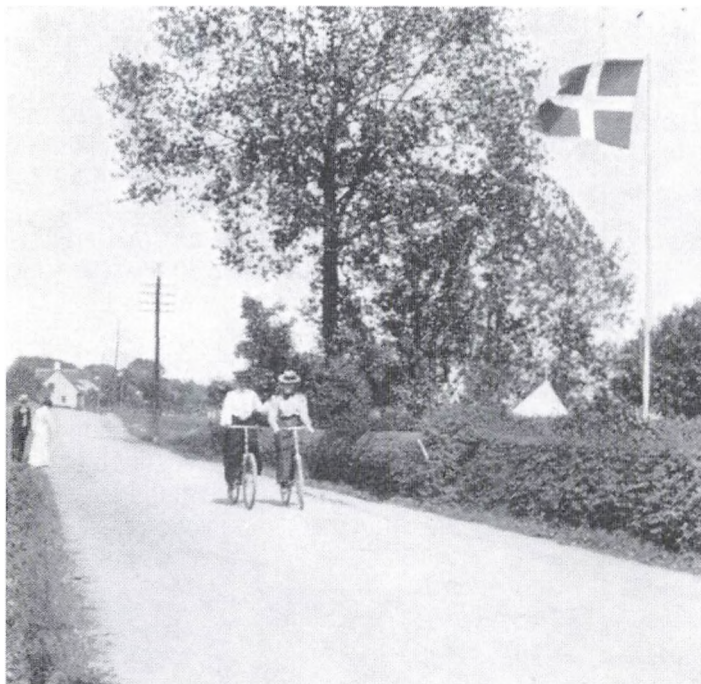
En betydelig nedgang i vejens færdsel skete imidlertid i slutningen af 1700-tallet, da den nye Kongevej mellem Hørsholm og Helsingør stod færdig. Hermed var Strandvejens betydning som vej til og fra Helsingør reduceret - men cirka 100 år senere begyndte trafikken atter at vokse.

Denne gang var det imidlertid turister i form af landliggere som færdedes i stadig større tal ad denne strækning.

I 1864 indviedes Nordbanen mellem København via Hillerød til Helsingør. Der placeredes imidlertid ingen stationer i nærheden af Skotterup - mellem

Mælkeemand Christian Petersen fra Mørdrup er her på sin daglige rute igennem Skotterup. Mælkebilen fotograferet ud for "Egelyst" (Strandvejen 300) i slutningen af 1930'erne. Det er Christian Petersen til venstre. (Foto udlånt af Annette Haadem-Olsson)

To kvindelige cyklister passerer i 1904 haven ud for Strandvejen nr. 91 - det nuværende "Skotteruphus". I 1904 var "Skotteruphus" imidlertid endnu ikke bygget, og det er ærgerligt, at billedet ikke viser det oprindelige hus på stedet - et hus, som der ellers ikke kendes fotos af.

Hillerød og Helsingør var der kun stationer i Fredensborg og Kvistgaard. For imidlertid at give turister og andre rejsende en mulighed for at komme ud langs Øresundskysten, kørte der fra 1877 en dagvogn fra Helsingør mod syd ad Strandvejen. Den kørte dog kun til "Egebæksro" - en ejendom lige syd for Egebækken. Vognen kørte kun i sommermånederne og der var 3-4 afgangne dagligt i hver retning. Prisen for at køre fra Helsingør til Skotterup var da 35 øre, og billetterne solgtes fra jernbanestationerne, som stod bag ruten.

Den første egentlige busrute ad Strandvejen blev startet den 1. april 1923 af Holger Salomon. Den gik oprindelig fra Marienlyst, via Axeltorv til Søndre Strandvej og videre ad Strandvejen til Humlebæk Hotel (ved Humlebæk Kirke). Ruten blev en øjeblikkelig succes - og allerede efter få måneder måtte Salomon anskaffe yderligere 2 busser. Fra 1931

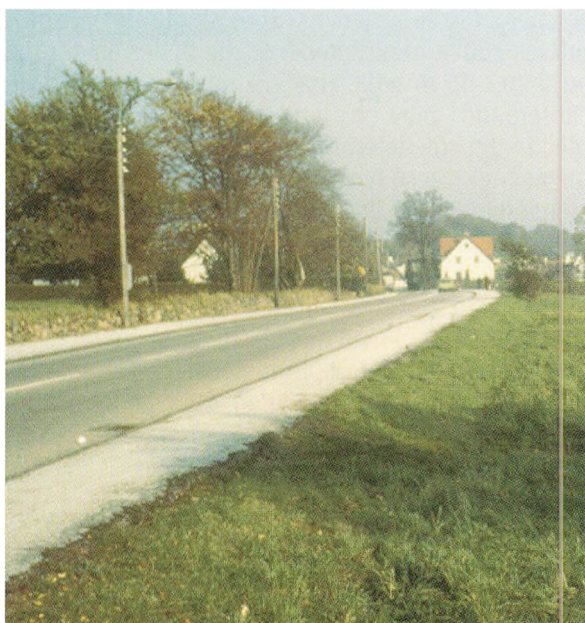
overtog Salomon den såkaldte "Strandvejsbus", der siden 1924 havde kørt på strækningen Helsingør-Klampenborg.

I 1975 overtog Poul Knudsen fra "De Hvide Busser" i Hørsholm denne rute, og selskabet driver endnu ruten, der således fortsat trafikbetjener Skotterup.

Navn og numre

Navnet "Strandvejen" skriver sig langt tilbage i tiden. Navnet, der bl.a. ses på kortet fra 1810, er jo heller ikke specielt mærkeligt - det var jo vejen langs stranden. Derimod er numrene på vejen af forholdsvis ny dato. Først da folkeregistrene blev indført den 5. november 1924, blev det nødvendigt også at indføre vejnumre på Strandvejen. Denne nummerering er faktisk stadig gældende. Stort set alle oprindelige numre er bibeholdt, dog er mange større grunde delt op i A- og B-numre p.g.a. de mange udstykninger.

Før 1924 skrev man en adresse med

Strandvejen syd for "Strandbo" en tidlig forårsdag i 1970'erne. (Foto: Henrik Gullaksen)

"Centrum af Skotterup" eller hjørnet af Strandvejen og Rørtangvej i 1950'erne. Til venstre ses en del af kiosken i nr. 244, der oprindeligt blev drevet af Svend Aage Jensen (f. 1918) og hans hustru, Rosa (1920-2005). Senere flyttede de kiosken over på det sydøstre hjørne af vejudmundingen. Midt i billedet skimtes Johannessens viktualieforretning, og til højre ses i nr. 83 forretningen, der på det tidspunkt var indrettet til en kunstbutik, hvor A. von Sydow vejledte kunderne m.h.t. kunstnerisk udsmykning m.v. (Foto: Gorm Schmidt)

navn, husets navn og postdistrikt. Derfor var mange huse forsynet med et navn. På den måde var det lettere at finde en brevmodtager eller for en gæst at finde rundt. Siden 1924 har det imidlertid ikke været så nødvendigt at navngive sit hus - og skikken er derfor næsten forsvundet. Heldigvis værner mange om de gamle navne og sørger for, at de bliver sat op igen efter restaureringer eller moderniseringer. På en villa fra før 1924 er et navn lige så vigtigt som de rigtige vinduer eller den rigtige tagbeklædning.

Danmarks Riviera

Som tidligere nævnt var der flere forretninger i Skotterup fra 1920'erne og de næste 50 år frem - men alting har sin tid. Tilbage er i dag kun Skotterup Købmandshandel, der under navnet "Købmandsgården" nu har rundet mere end 150 år på samme sted.

Købmandshandlen giver liv til området. Det gør også badestrandene på en varm sommerdag. Dertil kommer, at Strandvejen - p.g.a. Kongevejens overbelastning - fungerer som en slags aflastningsvej til og fra Helsingør og færgerne dér.

Dette liv (læs: trafik) på vejen, vil de fleste beboere sikkert gerne være foruden. Støjen og forureningen har under alle omstændigheder betydet, at flere og flere har bygget rækværker eller ligefrem mure i skellet ud imod Strandvejen. Det er forståeligt, men desværre skæmmes det vejen - og ikke mindst ødelægger det helhedsindtrykket af Strandvejen som det den adskillige gange er blevet kaldt, nemlig "Danmarks Riviera".

Det er jo heller ikke tilfældigt, at en del af Strandvejen gennem Skotterup er en del af den såkaldte "Marguerit-rute", som turister henvises til for at opleve hele Danmarks forskellig artede natur m.v.

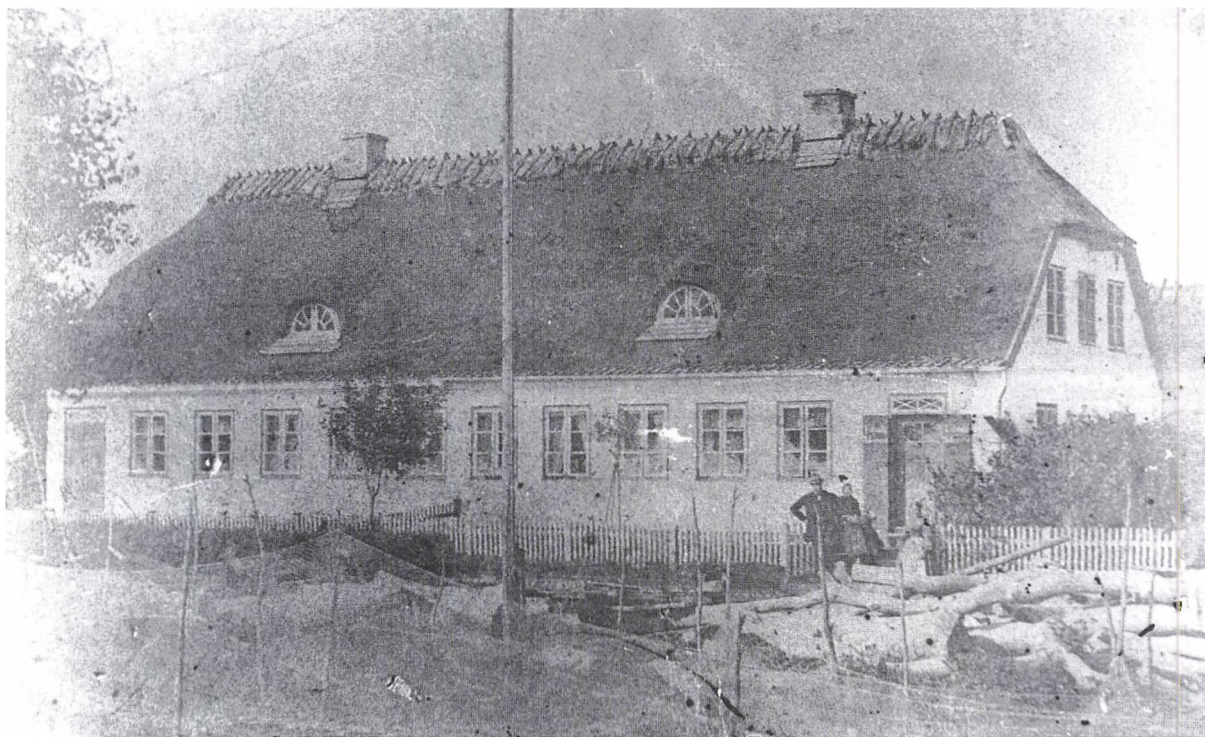
Sydkystens ældste butik

Strandvejen 228, matr. nr. 3 b, Skotterup

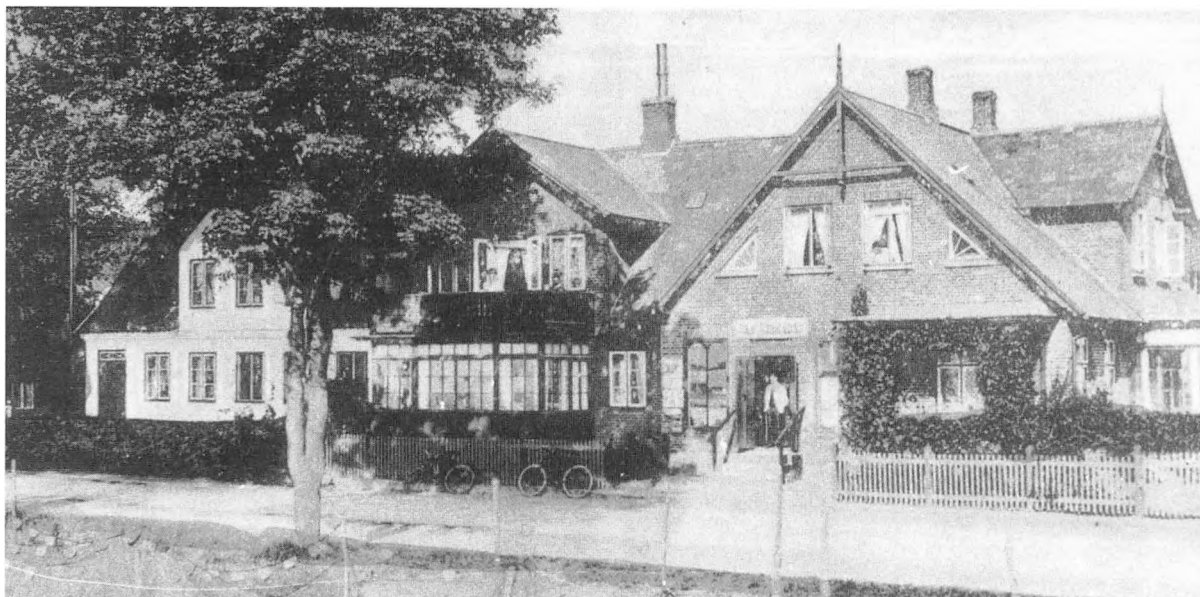
I modsætning til mange af de øvrige ejendomme i det ældste Skotterup ser det ud til, at denne ejendom ikke har været fæstet eller ejet af fiskere. I alt fald kan vi se, at fæsteren fra 1767 Anders Larsen var ansat hos en færgemand eller måske ligefrem selv færgemand i Helsingør. I 1787 overtages huset af ankersmed Bloch, hvis enke og siden svigersøn overtog huset efter hans død. Sidstnævnte var skolelærer i Snekkersten fra 1815 til sin død i 1850. Han har således ikke boet her, men på skolen, der dengang lå på den nuværende Parkvej i Snekkersten.

Den endnu eksisterende købmandsforretning i

ejendommen er imidlertid Sydkystens ældste forretning. Dens historie startede i 1852, hvor der i ejendommen indrettedes en høkerforretning. På det tidspunkt ejedes ejendommen af skolelærer Peder Larsens enke, Ane Marie Jensdatter Bjørn. Men året efter, i 1853, solgte hun halvdelen af ejendommen med forretning til Børge Børgesen (1824-1884), som var vendt hjem fra Treårskrigen som invalid. Han fik derfor tilladelse til at åbne en høkerforretning i Skotterup. At det ikke var en reel købmandsforretning skyldtes det forhold, at det indtil 1920 ikke var tilladt at indrette forretninger i en afstand af op til

At de to ejendomme Strandvejen 228 og 230 er bygget sammen er ingen tilfældighed - først i 1853 blev de delt i to ejendomme. På dette foto fra omkring 1880 ses ejendommen, således som den havde set ud siden ejendommen kun havde én ejer før 1853. På billedet ses den beskedne høkerforretning indrettet i den nordre ende. Om det er Børge Børgesen eller hans efterfølger K.W. Brammer der ses foran indgangen, vides dog ikke.

Fotoet er taget ca 25 år senere end billedet på foregående side. Mest genkendelig er den søndre ende, hvor den gamle indgangsdør endnu sidder længst til venstre. Derimod er den nordre ende nu forsynet med veranda og frontispice og er næsten uigenkendelig - især fordi der også er tilbygget en hel ny fløj, nemlig ejendommen længst til højre, som blev indrettet til haker- og skibsprovianteringsforretning.

Denne tegning af Carl Baagøe er fra 1897 og givet som gave af kunstneren til købmand Lindahls sølvbryllup samme år. Motivet er Lindahls bro, der lå lige ud for forretningen. Fra broen drev købmanden kadrejeri og skibsprovianteringsforretning. Carl Baagøe har dog tidligere malet samme motiv, idet han til den tidligere ejer af købmandsforretningen, K. W. Brammer havde malet en skydeskive til HKPSS (Helsingør Kgl. Priv. Skydeselskab i Helsingør) (Tegning i privateje)

Carlo Lindahls forretning som den så ud omkring 1920. Købmandens bil er læsset med varer og klar til at forsyne kunderne med de bestilte varer. Bilen - antagelig en belgisk produceret Germain - har i øvrigt hvide nummerplader med teksten B 341. Disse hvide nummerplader med et lille rødt bogstav og blå tal indførtes i 1919 og ophørte atter i 1921.

ca 10 km fra en købstad. Denne ordning - kaldet læbælteordningen - var indført i perioden 1858-1862 af hensyn til handelslivet i købstæderne, men betød således også, at beboerne f.eks. i Skotterup måtte til Helsingør, hver gang de skulle handle mere specielle varer. Men det blev i et vist omfang tilladt at oprette høkerforretninger, der i små mængder måtte handle især med levnedsmidler.

Om Børge Børgesen vides det, at da han i 1853 købte ejendommen, kaldte han sig allerede for høker. Det betyder dog ikke, at han på det tidspunkt behøvede at have en butik, idet mange høkere på den tid endnu gik omkring i landsbyerne og solgte deres varer. Omvendt regnes forretningens "fødselsår" for 1852, hvilket indikerer, at Børge Børgesen antagelig har startet sin høkerbutik allerede inden købet af selve ejendommen. Første gang vi støder på ordet butik er i en forsikringssag fra august 1856, hvor det nævnes, at ejendommen er indrettet til beboelse og butik.

Børge Børgesen blev i øvrigt gift med Kirstine Pedersen. Begge var fra Skotterup - og af deres børn skal nævnes datteren Fanny Børgesen, der kom til at virke som lærerinde både ved Skotterup Poge-skole og ved kommuneskolen på Rørtangvej.

I 1879 afhændede Børgesen forretningen til købmand K. W. Brammer. Han ejede i perioden 1873-99 også en købmandsbutik på Stengade nr 14 i Helsingør. I den periode havde han en kommis ved

navn N. P. Andersen ansat i forretningen. Han var søn af tømrermester Niels Andersen, der huskes som bygmester på Egebæksvang Kirke.

Men i 1892 kom Carl Christian Lindahl som ny ejer af høkerbutikken. Han var født i Nyrup, var gift med Marianne og havde i en længere årrække været gæstgiver og bager på Skotterup kro. Han havde dog ikke ejet kroen. Han udvidede høkerforretningen med en skibsprovianteringshandel - det var jo på den tid, at mange sejlskibe ankrede op på Helsingør Rhed - lige ud for Snekkersten. Der var derfor gode muligheder for at drive

På gårdspladsen bag forretningen legede Lindahls børn naturligvis "købmand" i slutningen af 1920'erne. (Foto udlånt af Niels Erik Hansen)

Luftfoto af købmand Lindahls butik i 1948-49. Forretningens facade vender mod Strandvejen, og på hjørnet af Lindahlstien ses to benzinstandere. Stien eller den lille vej er opkaldt efter de tre generationer af familien Lindahl, som drev butikken fra slutningen af 1800-tallet og frem til 1963. Lindahlstien danner skel til nabobyen mod nord, Snekkersten, og husene på vejen hører til dette ejerlav. (Foto: KB)

Omkring 1930 var der automater foran butikken. De tiltrak tydeligvis børnenes opmærksomhed.

en slags "kadrejeri" - altså handel, ofte byttehandel, med skibsbesætningerne.

I perioden omkring århundredeskiftet og senere anvendte købmand Lindahl det store hus til udlejning til landliggere. Denne indtægt var både en kærkommen ekstraintægt for mange langs kysten - uanset erhverv - og også for mange en helt nødvendig ekstraintægt, uden hvilken man kunne risikere at skulle gå fra hus og hjem. Det var en ren katastrofe for mange hvis man ikke fik udlejning i hele sommersæsonen.

Allerede i 1909 overtog Carlo Lindahl driften af butikken, men købte først ejendommen i 1926. I 1931 kom hans søn Erik også med i forretningen. Egentlig var Erik Lindahl udlært radiotelegrafist, men straks efter sin uddannelse blev han medhjælper i forretningen. Efter faderens død i 1940 drev

I 30'erne fik mange købmænd deres egen tankstation tilknyttet butikken - og således også i Skotterup, hvor det var Esso-benzin, der solgtes.

Carlo Lindahl

Telefon Snekkersten 42
Den gamle Købmandsgaard v.
Skotterup Hotel. Grundl. 1850

Kolonial, Vin, Konserves, Brændsel.

Film fremkaldes og kopieres.

Prøv »Maxwell«Kaffeerstatning

Annonce fra 1941. Selv om Carlo Lindahl var død året før, beholdt enken navnet, skønt det var sønnen Erik, der nu drev forretningen.

han forretningen frem til sin egen død i 1963. En del år var det dog moderen, Flora Marie Lindahl, der havde bevillingen og også fortsat ejede selve ejendommen.

Efter Købmand Lindahls død i 1963 fungerede købmand Rudolf Mikkelsen som købmand, men allerede i 1970 overtoges butikkens daglige drift af købmand Niels Erik Hansen, der dog først i 1989 overtog selve ejendommen. Siden har købmand Niels Erik Hansen udvidet og moderniseret butikken flere gange.

T.v.: Erik Lindahl, som drev købmandsforretningen fra 1940 til sin død i 1963.

T.h.: Niels Erik Hansen er egentlig udlært farvehandler, og overtog Mikkelsens kombinerede købmands- og farvehandel i 1970. Ret hurtigt udgik maling m.v. imidlertid af sortimentet, og i dag driver han på 35. år Sydkystens ældste forretning som supermarked. (Foto fra 1971).

Skotterup Kiks

En søster til købmand Carlo Lindahl, Tove Lindahl, havde igennem en længere årrække sin egen produktion af de berømte "Skotterup Kiks". Hun bagte dem i lejligheden oven over købmandsbutikken, men underligt nok blev de ikke solgt i Skotterup, men derimod hos bager Wulff i Helsingør og i forretningen "Brasilko" på Østergade i København.

OPSKRIFT:

3 pund mel, 1 pund smør, 1 pund sukker, llidt stødt kanel.

Ovennævnte ingredienser æltes med så meget vand, at det bliver en passende dej. Dejen æltes godt med hænderne og udrulles GANSKE TYNDE og prikkes over det hele.

Bages ikke for brune - og spises med smør på.

De to fotos af forretningen er fra hhv. 1999 og 2002. Ved sammenligning med de øvrige fotos ses hvorledes ejendommen langsomt, men sikkert, flytter facade fra Strandvejssiden til Lindahlssiden.

FÆSTERE OG EJERE AF EJENDOMMEN GENNEM TIDERNE:

-1766	Jeppe Andersen	1892-1926	købmand Carl Chr. Lindahl
1766-1767	Niels Nielsen	1926-1943	købmand Carlo Lindahl (søn)
1767-1787	Anders Larsen	1943-1957	Flora Marie Lindahl f. Christensen (enke)
1787-	ankersmed Friderich Johannes Bloch	1957-1963	købmand Erik Lindahl (søn)
-1827	smedeenke Johanne Kirstine Ibsdatter	1963-1963	Edith Elisabeth Lindahl, f. Hansen (enke)
1827-	skolelærer Peder Larsen (svigersøn)	1963-1989	grosserer Rudolf Cadovius Mikkelsen
-1853	Ane Marie Jensdatter Bjørn (enke)	1989-1989	Else Marie Mikkelsen (enke)
1853-1879	Børge Børgesen	1989-	købmand Niels Erik Hansen
1879-1892	købmand K. W. Brammer		

"Marienlyst"

Også kaldet "Henrikkes Hus" Strandvejen 230, matr. nr. 3 a, Skotterup

Det er muligt at følge husets historie tilbage til 1760'erne. Husets udseende er naturligvis ændret siden, men at vi kender fæsternes navne ca 250 år tilbage i tiden indikerer, at vi her har at gøre med noget af den ældste del af Skotterup.

Som det fremgår af beskrivelsen af naboejendommen nr. 228, så har de to ejendomme en fælles fortid. Indtil 1853 var hele huset én ejendom, men fra den tid to separate ejendomme.

Den første ejer af den søndre del af huset kaldte sig ved købet for skibstømmersvend, men blev senere

Margrethe Christiane Hansen blev født her i 1859 - og hun boede her hele sit liv. Skønt uexamineret var hun lærerinde igennem næsten 50 år - fra 1877 til 1925. Hun underviste i privatskolen i Skotterup på Strandvejen 246.

re kendt som bådebygger. Hans navn var Jens Carl Hansen (1823-1908). Huset var ved overtagelsen bedre udstyret end mange af de øvrige huse i området. Bl.a. var der "fjelleloft og gibsnings overalt". Bag ved beboelseshuset indrettede Carl Hansen et bådebyggerværksted i sidelængen.

Det var hans døtre, der i 1901 overtog huset - den ene hed Henrikke - og det var efter hende, at huset i en periode blev kaldt "Henrikkes Hus".

Efter søstrenes død købte Margrethe Sofie Møller ejendommen. Hun var datter af fisker Lars Hansen og hustru Stine Nielsine Thomsen. Hun var uddannet translatrice og blev gift med stationsforstander i Aalborg, Hans Møller.

*Ejendommen adskilte sig tidligt fra de traditionelle fiskerhuse langs kysten. Her var tidligt kommet penge til indehaveren af huset, bl.a. ved udlejning til landligere. Luftfotoet er fra 1948 eller 49.
(Foto: KB)*

Ejendommen fotograferet fra havesiden i oktober 2005. Huset til venstre rummede Carl Hansens bådebyggerværksted.

Ejendommen kaldes ikke længere "Marienlyst", men tager sig stadig ganske statelig ud - set fra stejlebakken på den modsatte side af Strandvejen. Foto: 1999.

Om de første ejere...

Ejendommens ejer indtil 1853 var enken Ane Marie Jensdatter Bjørn, der var datter af bådfører i Hornbæk, Jens Bjørn og hustru Katrine Povelsen. Ane Marie var gift med enelærer i Snekkersten Peder Larsen. Snekkersten Skole lå dengang på det nuværende Parkvej, men Peder Larsen havde arvet fæstet på ejendommen efter sin første svigerfader. Peder Larsen var født i 1792 i Maaløv og han dimitterede fra Jonstrup Seminarium i 1815. Han blev umiddelbart derefter enelærer i Snekkersten, hvor han virkede frem til sin død i 1850. Han var først gift med Christiane Bloch og efter hendes død i 1821 med Ulrikke Schøning. Hun døde imidlertid allerede i 1823 og i 1825 giftede han sig så med Ane Marie Jensdatter Bjørn.

HUSETS FÆSTERE OG EJERE GENNEM TIDERNE:

FÆSTERE:

- 1766 Jeppe Pedersen
- 1766-1767 Niels Nielsen
- 1767-1787 Anders Larsen
- 1787-1827 smed Friderich Johansen Bloch og hans enke
- 1827-(1829) skolelærer Peder Larsen (svigersøn)

EJERE:

- 1829-1850 skolelærer Peder Larsen
- 1850-1853 Ane Marie Jensdatter Bjørn (enke)
- 1853-1901 bådebygger Jens Carl Hansen
- 1901-1931 Margrethe C. Hansen og Henrikke J. Hansen (døtre)
- 1931-1941 Henrikke J. Hansen
- 1941-1972 fru Margrethe Sofie Møller
- 1972-1977 fru Inger Lüttichau
- 1977-1999 Grethe og Henning Jensen
- 1999- Grethe H. Jensen

Skotterup Kro

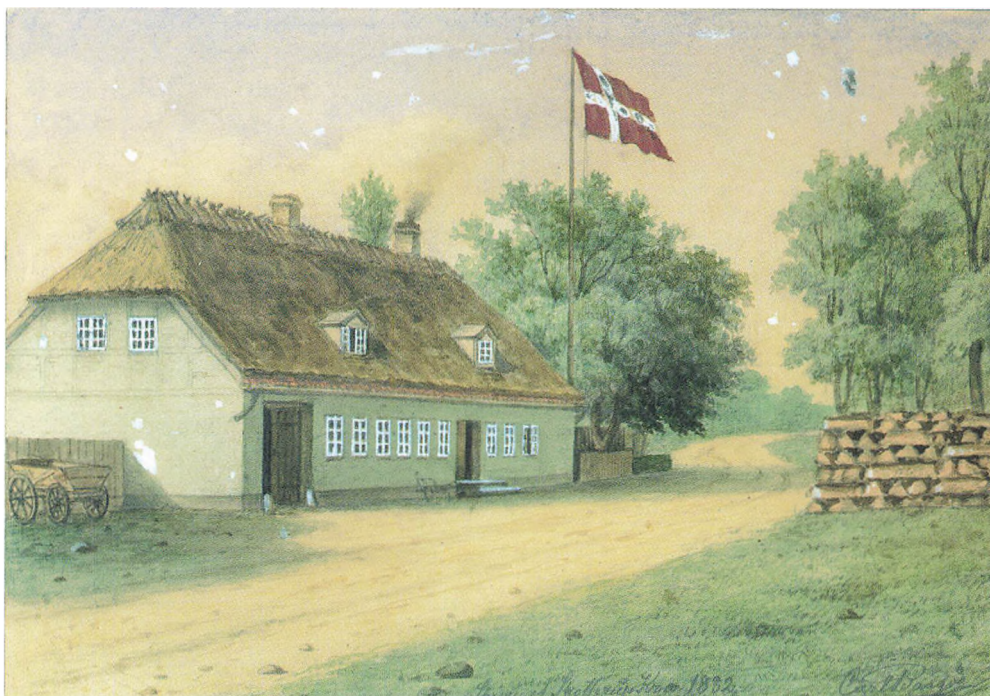
"Dideriksminde" og "Henriksminde" Strandvejen 232, matr. nr. 1 a, Skotterup

Hvor gammel er egentlig Skotterup Kro? Det er et spørgsmål, der kun vanskeligt lader sig besvare. Ejendommen - eller rettere ejendommene - har stået langt tilbage i tiden. Vi ved med sikkerhed, at op fra før 1787 og op til år 1800 fæstede bager Michel Grossmann ejendommen. Bager Grossmans hustru, Anne Cathrine blev enke før 1799 og fæstede allerede da nogle mindre arealer i Skotterup. Det ser ud til, at Anne Cathrine derefter ægter en ny bager ved navn Diderik Andersen, og han overtager så i år 1800 hele ejendommen i fæste.

I følge lokal tradition havde stedet længe været en smugkro på dette tidspunkt, idet bageren skulle have være kendt for villigt at udskænke en dram, når man kom for at købe rugbrød. Men i folketællingen fra 1771 nævnes imidlertid ingen bager i Skotterup.

Det står ikke helt klart i hvor detaljeret grad vi kan stole på det gamle kort fra 1810, men i det mindste viser kortet, at der oprindeligt var tale om to ejendomme, nemlig matr. nr. 1 - den nuværende kro, samt matr. nr. 4, den ejendom, som kaldtes "Henriksminde". Denne ejendom er antagelig nedrevet midt i 1800-tallet.

Denne skitse af Skotterup Kro er dateret 1882 - og viser kroen inden hotelfløjten blev bygget. Billedet er udført af marinemaleren Carl Bagagøe, som fra 1888 til sin død i 1902 boede kun 100 meter længere mod nord i et hus bygget af ham selv. (Skitse i privateje)

I oktober 1886 lod kroejær Høybye for første gang forsikre den nye hotelfløj, med bl.a. dansesal. Vi må derfor tro, at den først da stod færdig til ibrugtagning. Ejendommen ses her godt 20 år senere. Kælderstuen lå længst til venstre - restauranten i den store bygning til højre.

Efter fæster Diderik Andersen har den ene del af ejendommen så navn. I 1816 var Diderik Andersen død og enken overtog på ny ejendommen. Men allerede samme år videresælger hun "Dideriksminde" til bager Meyers enke, Marie Sørensen. Men også hun videresælger, nu til fuldmægtig Peder Vilhelm Lundholm. I den forbindelse nævnes, at "Dideriksminde", har rettighed til at drive både hokeri og bageri. Der har m.a.o. været hokerforretning i Skotterup længe inden Børge Børgesen indrettede forretning i naboejendommen i 1852.

I 1834 fortæller folketællingen, at der igen bor en bager i "Dideriksminde". Det er den 42-årige bager Jacob Poulsen gift med Caroline Lauritzen. Men ejendommen var tilsyneladende stor. I al fald boede her endnu to familier, nemlig stenhugger Andreas Kjær og hustru Karen Kirstine Strube samt Peder Martinus Køhlert og hans hustru Grethe Lucie Deir.

Godt Rugbrød a 2 Mk. 6 ß

Af Skotterups velkendte gode Brød rehol- des daglig friskbagt Rugbrød, samt Onsdag og Le- verdag Sigtbrød a 2 Mk. 6 ß pr. Stk. i N. F. Børgesens Høkerhandel. Hjernet af Stjerne- og Sudegade Nr. 305.

Der er ingen tvivl om, at Skotterups brød var anerkendt. Og det blev endda "eksporteret" til Helsingør, således som man kan se af denne annonce fra december 1867 i Helsingør Avis.

De tre familier havde tilsammen 14 hjemmeboende børn på den tid, så der har været "fuldt hus"!

Gæstgiveriet oprettes i 1830'erne

Da "Dideriksminde" i 1836 blev solgt af Peder Vilhelm Lundholm nævnes det udtrykkeligt i skødet, at ikke blot ejendommen handles, men også den dertil hørende ret til hokeri, bageri og gæstgiveri. Der er med andre ord tilladelse til at modtage gæster - en form for kro er opstået og eksisterer altså i 1830'erne.

Man har hidtil troet, at ejendommen først hed Dideriksminde (efter Diderik Andersen) og senere kom til at hedde Henriksminde (efter Henrik Mogensen), men alt tyder på, at der i virkeligheden var to forskellige ejendomme med hver deres matrikelnummer. Dideriksminde med matr. nr. 1 er den del af ejendommen, hvor der i dag er krobygning - d.v.s. en bygning, der lå øst-vest bag ved hotelbygningen. Hvornår denne bygning, der var opført af bindingsværk og oprindeligt med stråtag, er nedrevet er usikkert, men den eksisterede endnu i 1914.

Derimod var "Henriksminde" (matr. nr. 4) en vin- kelbygning, der lå øst for den nuværende krobygning, således som det også fremgår af kortet fra 1810.

Kroen var - bortset fra hegns huset "Lokkeruphus" - den eneste ejendom i Skotterup med et større jordtilliggende. Faktisk ejede Skotterup Kro langt det meste af jorden syd for selve fiskerlejet. Men i 1848

Kromutteren, der aldrig satte sine ben i krostuen!

En slægtning til Skotterup Kros ejer igennem mange år, Anna Sofie Sørensen, har skrevet disse erindringer fra Skotterup Kro. Hendes navn er Esther Ulriksen - og hun boede i Kastrup i 1978, da disse linjer blev skrevet:

"Min mors kusine, Sofie Sørensen, ejede i min barndom og ungdom Skotterup Kro. Her tilbragte jeg uendeligt mange timer. Hun havde overtaget kroen efter sin stedfader, Georg Brüggbosch, men Sofie beholdt sin mors navn. Det samme var tilfældet med hendes bror, Rasmus, som sejlede på Sydamerika, men af og til kom hjem på besøg. Han var en festlig mand, der holdt af livets goder, hvad man også kunne se på ham. Tante Sofie derimod var en meget sober dame. Hvis der var for højroset tale i krostuen, åbnede hun døren og så sig omkring i lokalet uden at sige et ord. Al råben og larm forstummede, og lige så stille lukkede hun døren. Hun påstod, at hun aldrig havde sat sine ben i krostuen.

Hun havde haft en streng barndom. Da hendes mor giftede sig med Brüggbosch, blev hun sendt på Jægerspris Børnehjem, medens Rasmus fik lov at blive i hjemmet til stor forargelse for familien, der syntes, at han var en forkælet unge. Tante Sofie var ikke ked af at fortælle om sin tid på Jægerspris. Det var barske forhold, hun voksede op under. Jeg husker, at jeg med forfærdelse hørte hende berette, at de om morgenen skulle

stille op i række for at få klø, for der var sikkert et eller andet, de havde lavet, som var ulovligt.

Tante Sofie kunne måske virke kold af udseende, men hun havde et hjerte af guld. Hun havde engang en ung pige, der uden for ægteskab fødte et barn, som hun i forvivlelse kvalte. Mens hun sad i fængsel, besøgte min tante hende og prøvede i det hele taget at hjælpe hende.

Tante Sofie rettede sig næsten altid efter sin advokat. Han rådede hende til at bygge en etage til på ejendommen, fordi kro og hotel var gældfri. Han lokkede hende også til at erhverve kørekort og købe en bil. Hun var stolt over tilbygningen, men lige så stolt over, at hun i sin høje alder kunne få kørekort. Hun lærte nu aldrig at bakke. Kunne hun ikke undgå det, steg hun majestætisk ud af bilen, vinkede den første den bedste bilist an og kommanderede: "Bak min bil". Folk var som regel så befippede, at de skyndte sig ind i bilen og bakkede!

Hvert år i januar holdt hun fødselsdag. Det foregik i "Salen" i hotellet med en festlig middag. Der var altid en gammel fisker Johannessen med, som - når han havde fået tilstrækkelig mange glas vin - dristede sig til at holde tale for tante Sofie. Talen var ens hvert år, og når den kom til det punkt, hvor han havde set tante Sofie første gang, brast han i gråd. Tante Sofie nikkede venligt til ham og sagde så i en myndig tone: "Godt Johannessen, sæt Dem så ned!"

Tante Sofie døde i 1938. Min mor og fire andre familiemedlemmer arvede hendes ejendele, bortset fra papegøjen, der i løbet af nogle år havde ædt to tallerkenrækker. Den blev testamenteret bort inklusive 100 kr til foder. Arvingerne solgte herefter kroen. Savnet var stort, da hun var borte, for her samledes hele familien og nød hendes store gæstfrihed. Hun var en dame, alle respekterede og holdt af, men som ingen kom tæt ind på livet af."

solgte Frederik Christian Pabst hele området til Carl Sønderup, der allerede på det tidspunkt drev et teglværk på området. Så kunne kroejeren koncentrere sig om krodriften.

En tvangsauktion i 1850'erne

Pabst blev senere klubvært i Helsingør men forinden måtte han sætte kroen i Skotterup til salg. Det skete

den 12. september 1857, da der "efter Requisition af Procurator Knox i Helsingør paa en Udlægshavers Vegne" var begæret tvangsauktion over ejendommen. Imidlertid mødte der ingen liebhavere op og i stedet måtte der afholdes en ny auktion 14 dage senere. Stadig mødte ingen liebhavere. Først året efter lykkedes det at få solgt ejendommen til naboen, høker Børge Børgesen, der åbenbart dér

For Sommerbeboere af Snekkersten og Skotterup.

Undertegnede agter i Sommermaanederne fra 1ste Juni at give Konsultation hver Tirsdag og Fredag fra Kl 9—10½ i Skotterup Kro.

Ed. H. Richter,
Læge ved „Øresunds Hospital“ i Helsingør.

I 1877 indrykkede læge ved Øresunds Hospital i Helsingør. E. H. Richter, denne annonce i Helsingør Avis. Men Richter var ikke den eneste, der drev forretning fra kroens lokaler. I slutningen af 1800-tallet modtog gæstgiveren bestillinger på barberinger og klipninger. Udenfor kroen sad et skilt med ordlyden: "Barberer kommer hver dag ad Strandvejen til Humlebæk. Besked modtages her."

Dans

i Skotterup Kro Søndag den 5te Mai,
hvortil indbydes. **Lindahl**

Den 30. april 1889 kunne man i Helsingør Avis læse om dette arrangement på Skotterup Kro. Gæstgiveren på dette tidspunkt var hører Carl Lindahl, der ikke ejede kroen.

havde fået en god forretning.

Men få år efter overtog Carl Traugott Zedeler kroen - og nu synes det, som om krodriften kom ind i en god gænge. Den pris, som Zedeler betalte var da også væsentligt højere end den Børge Børgesen havde givet, så vi må konkludere, at det var lykkedes at vende udviklingen til det bedre.

Ser man i aviserne fra 1870'erne og fremefter, ser man da også adskillige inserater med forskellige arrangementer på kroen. Som det fremgår af illustrationerne på denne side var der hhv. en læge og en barber, der jævnligt var at træffe i kroen. Men det var ikke de eneste aktiviteter af denne art. F.eks. kunne man omkring 1890 få kontakt med en pianostemmer ved henvendelse til krofatter.

Der bygges hotel

Ikke mindst det stigende antal landliggere fik en positiv indflydelse på kroens drift, og efterspørgslen på værelser og indkvartering steg kraftigt. Kroejer Adam Høybye så således de nye muligheder og lod

bygge en helt ny hotelfløj i 1886. Bygningen indrettedes dels til værelser, dels med en dansesal og dels med en restaurant.

Den gamle krofløj fortsatte som gæstgiveri og kælderstue. Bag disse bygninger lå stalde, retira-der og en beboelsesfløj. Sidstnævnte blev nedrevet i 1950'erne. Endnu var der i 1880'erne brændevinsudsalg og brødudsalg i kroens lokaler. Høybyes enke, der lod kroen bortforpagte til bl.a. senere formand på Helsingør Værft, Ferdinand Jensen, solgte i 1898 kroen til Georg Brüggbosch, der er den person, der har drevet kroen i længst tid - i alt 22 år.

Børge Jørgensen som kroejer

Det var Brüggboschs plejesøn og plejedatter, der senere overtog kroen, og drev den helt frem til 1939. I oktober 1939 brændte tagetagen på hotelfløj. 6 gæsteværelser og flere pige- og karlekamre blev ødelagt ved den lejlighed.

I 1944 var det den lokale mejeriejer Børge Jørgensen, der købte kroen. Han var selv vokset op i Skotterup - som søn af en enlig moder (se omtalen af fiskerenken, som boede på Strandvejen 240). Allerede 14 dage efter at ægteparret overtog kroen, blev Børge Jørgensen imidlertid hentet af tyskerne, der først sendte ham til Horserød og senere til Frø-

Skotterup Badehotel

pr. Snekkersten

anbefaler sig til Pinsen med propre, hyggelige Værelser. Pension, inkl. Værelse, 4 Kr. pr. Dag. Udsøgt 1ste Klasses Køkken.

Telefon Helsingør 85.

G. G. B. Bryggbosch.

Denne annonce fra Helsingør Avis stammer fra den 14. maj 1904. Sommersæsonen regnedes for at starte med pinsen, så det var vigtigt at slå sit navn fast fra sæsonens start. Bemærk at det nu ikke længere kaldes Skotterup Kro, men derimod "Skotterup Badehotel". Det gjaldt om at appellere til den nye gruppe af turister (landliggere), som nu kom til området i stadigt større tal - bl.a. p.g.a. af Kystbanen.

På dette dårligt bevarede foto ses kroer Brüggebosch stående i døren, medens mælkevognen holder uden for kroen. Foto ca 1910.

slev. Først i september 1944 blev han løsladt. Mange år senere blev han spurgt om årsagen. Svaret var: "Det var nok fordi jeg kørte uden cykellygte!"

Han drev sammen med hustruen Ester kroen helt frem til 1962. I deres tid var kroen i lange perioder selvforsynende med grøntsager, som de dyrkede på jorden bag kroen. Børge Jørgensen var god for en hurtig replik. En særlig besværlig gæst spurgte engang Børge Jørgensen om hvor badet var - og fik det korte svar: "Dér" - medens han pegede ud på Øresund.

I 1948 var der endnu nogle af de gamle bygninger tilbage bag kroen. Dels var der den gamle rejsstald (øverst til højre), dels flere af de skure, som oprindeligt blev anvendt til materialhus, retirader m.v. Derimod er den oprindelige bygning lige bag hotelbygningen forlængst nedrevet på dette tidspunkt. (Foto: KB)

Navneforandring

I starten af 1963 havde kroens nye ejer, hotelejer Oscar Pedersen, fra "Kystens Perle" travlt med at nyindrette kroen og hotellet. Men midt i det hele overtog Oscar Pedersen også Hotel "Marienlyst" i Helsingør - og da det blev prioriteret højere at få "Marienlyst" færdigt, blev håndværkerne trukket væk fra Skotterup Kro. Det nye værtspar, Ivar og Lullu Olsen var imidlertid stædige og arbejdede i bogstaveligste forstand til sidste time med indretningen. Først få timer før åbningen stod kroen klar til at blive genindviet.

Ved denne lejlighed bekendtgjorde Oscar Pedersen, at kroen skulle have et nyt navn. "Skotterup er der ingen mennesker paa jorden, der kender, men Snekkersten ved straks en masse besked med. Jeg overlader derfor det indregistrerede navn "Snekkersten Kro og Strandhotel" til det nye værtspar.

Det er årsagen til, at kroen i nogle få år kom til at hedde "Snekkersten Kro". Men snart begyndte protesterne at komme. De lokale gæster kunne ikke få sig selv til at sige "Snekkersten" - og lokalhistorikeren Asger Schmelling mente, at det ville være prisværdigt, hvis man tog det gamle navn tilbage. Også Grundejerforeningen for Espergærde og Snekkersten mente, at hvis kroen blev drevet rigtigt, skulle der intet være til hinder for, at Skotterup blev lige så kendt som Snekkersten.

Ustabile og stabile tider

Allerede to år senere - i 1965 - solgte Oscar Pedersen imidlertid atter kroen. De nye ejere var et interessentselskab bestående af 12 personer, som kaldte sig "Robin Hood I/S". Det var deres idé at drive Skot-

Skotterup Kro - og det tidligere hotel - foto 1998.

Bag Skotterup Kro har der igennem en lang periode været et par mindre forretningsdrivende. Til venstre ses således Asger Børgesen, der havde et skomagerværksted i et skur. I et andet skur havde Emil Forsberg-Madsen indtil 1952 et cykelværksted - det ses på fotoet til højre, hvor man i baggrunden også ser kroens gamle staldbygning.

terup Kro - som de atter omdøbte kroen til - og med den som grundlag opkøbe og drive en lang række kroer. De købte da også senere Niverød Kro, men så revnede ballonen, og det hele gik på tvangsauktion. Fra 1970 har kroen skiftet ejer flere gange, og der har også været flere restauratører. Det blev imidlertid vanskelige tider for hotel- og restaurationsbranchen og i 1979 blev hele ejendommen udstykket i 6 ejerlejligheder, hvoraf ejelerlighed nr. 1 er den del af bygningen, der stadig er kro.

Men i 1986 tiltrådte Connie og William Leidersdorff som værtspar - og siden har parret drevet kroen med god søgning, efter at krostuen blev nedlagt, og der i stedet blev indrettet restaurant.

FÆSTERNE OG EJERNE AF "HENRIKSMINDE", MATR. NR. 4:

FÆSTERE:

-1828 Jens Jørgensen
1828-1844 Henrik Mogensen (svigersøn)

EJERE:

1844-1845 Henrik Mogensen
1845-1847 Andreas Henriksen (søn)
1847-1858 bager Frederik Christian Pabst

HEREFTER EJEDES EJENDOMMEN AF SAMME
EJERE SOM MATR. NR. 1.

FÆSTERNE OG EJERNE AF "DIDERIKSMINDE" - SKOTTERUP KRO (MATR.NR. 1):

-1800 Michel Grossmann	1920-1931 Anna Sofie Sørensen og Rasmus Christoffer Sørensen
1800- bager Diderik Andersen	1931-1939 Anna Sofie Sørensen
-1816 Anne Cathrine Andersen (enke)	1939-1944 hotelejer Robert Georg Christensen
1816-1816 Marie Sørensen, bager Meyers enke	1944-1962 mejeriejer Børge Jørgensen
1816-1836 fuldmægtig Peder Vilhelm Lundholm	1962-1965 direktør Oscar Pedersen
1836-1841 Søren Johan Kühnel	1965-1970 I/S Robin Hood
1841-1858 bager Frederik Christian Pabst	1970-1974 restauratør Hilmar Hylling Petersen
1858-1862 høker Børge Børgesen	1974-1978 restauratør Tom Nielsen
1862-1879 Carl Traugott Zedeler	1978-1981 ApS PSE nr 608 Helsepleje
1879-1890 Adam Frederik Nielsen Høybye	1981-1983 Investeringsselsk.af 26.03.79 ApS
1890-1898 Marie Christine Høybye f. Andersen (enke)	1983-1993 Gert Kondrup, Ernst Hammer og Bjarne Jensen
1898-1920 Georg G. Brüggbosch	1993- K/S Strandvejen 232 C

Viktualiehandel og bolig

Strandvejen 234 A-B, matr. nr. 5 b og 5 a , Skotterup

Alderen på dette hus er usikker. Ifølge tidligere ejere skulle huset være bygget i 1835 af Jonas Jensen, men ifølge BBR-registeret skal det være bygget i 1858. Og ser man på matrikelkortet fra 1810, ligger der godt nok et hus på grunden, men det ligger øst-vest - altså modsat det nuværende hus, der nærmest ligger nord-syd. Men på kortet fra 1857 ligger huset nøjagtigt placeret på samme måde som i dag.

Under alle omstændigheder var bygning og grund indtil 1863 kgl. fæste, d.v.s. at ejendommen ejedes af staten, der afkrævede en årlig leje af fæsteren.

Jonas Jensens køb af huset i 1863 var en klar følge af regeringens politik på dette område. De mange offentligt ejede huse skulle sælges til selveje.

Jonas Jensen kaldtes også Jonas Jonassen, og det var to af hans sønner Anders og Carl Jonassen, der i 1880 overtog huset. Samme Jonas Jensen blev stamfader til adskillige beboere i Skotterup og Snekersten med efternavnet Jonassen.

Fra 1931 var huset i slægten Johannessens eje og i denne periode var der igennem mange år etableret en viktualie- eller slagterforretning i ejendommens

Dette foto er et af de ældste fra lejet. Billedet må være taget i 1870'erne, medens der endnu boede flere af familien Jonas Jensens børn hjemme. Personerne på billedet har dog ikke kunnet identificeres med sikkerhed. Men mon ikke det er hustruen Anna Cathrine Jansdatter (f. 1801), der sidder lige til højre for damen med paraplyen. Og mon ikke det er familiens plejesøn, Jens Gerner Børgesen (1864-1908), der sidder med hunden forrest. Og hvis det i øvrigt er familiens børn, der står foran stakittet, så kunne man gætte på, at damen i hvidt og med paraply er den yngste datter Louise Augusta (1848-1938). Da Anna og Jonas Jensen den 13. okt. 1876 kunne fejre guldbryllup skete det i overværelse af 8 børn og 11 børnebørn. Efter forældrenes død overtog de to sønner Anders og Carl Jonassen ejendommen.

I 1928 så ejendommen således ud. Al-
 lerede omkring 1921 havde Henrikke
 Olsen indrettet viktualieforretning i det
 lille udhus til venstre. Denne forretning
 overtog Johannes Johannessen den 30.
 november 1923, men først i 1931 over-
 tog Johannes Johannessen selve huset
 og drev i øvrigt forretningen videre
 frem til 1. maj 1963, da slagtermester
 Anker Kristensen overtog butikken og
 drev den i en periode under navnet
 "Skotterup Slagteren". I 1968 flyt-
 tede Anker Kristensen forretningen til
 Strandvejen i Snekkersten - og dermed
 var det slut med slagtere i Skotterup.

anneks ud imod Strandvejen. Slagter-
 butikken eksisterede indtil 1968, hvor-
 efter der i en årrække var indrettet en
 mindre malerbutik, drevet af Kenneth
 Larsen.

Huset har igennem mange år rum-
 met 2-3 lejligheder, men først i 1999
 blev huset delt i to. Ejendommen be-
 står således i dag af to selvstændige
 halvdele.

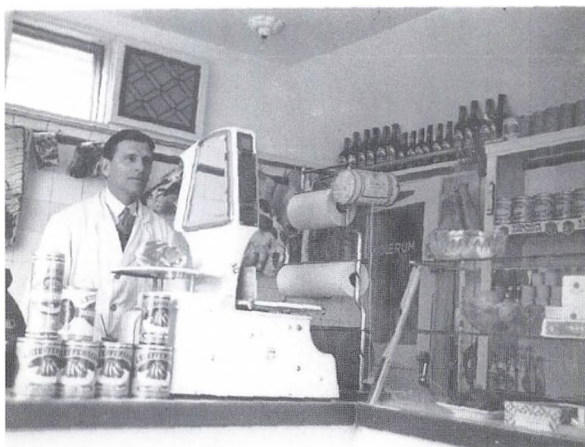

Mary og Johannes Johannessen sam-
 men med hunden Joli, fotograferet i
 1943. Det var Mary Johannessen, der
 med bestemt hånd ekspederede kun-
 derne. Det fortælles bl.a. at hun af
 og til bestemte, hvad kunderne skulle
 have til aftensmad - især i perioden
 under besættelsen, hvor det af og til
 kunne være vanskeligt at skaffe alle
 varer. Som mange andre skotterup-
 pere fik hun da også et øgenavn:
 "Madam Spæk".

Der er kø foran forretningen i besættelsesåret 1944.

(Foto: Henning Johannessen)

Viktualiehandler Johannes Johannessen i sin butik i 1937. Johannes Johannessen var oprindelig fisker, men skiftede til slagterfaget i 1923. (Foto: Henning Johannessen)

Omkring 1965 så forretningen på Strandvejen 234 således ud. Bydrengen havde åbenbart pause den dag...

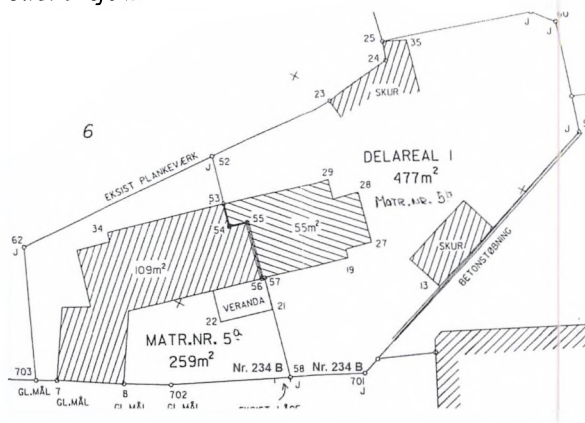
Luftfoto fra 1948, der viser både butik og beboelse.

Ejendommen fotograferet den 1. maj 1999 - set fra Strandvejen.

EJERNE GENNEM TIDERNE:

1863-1880	Jonas Jonassen/Jensen
1880-1880	Anna Cathrine Jansdatter (enke)
1880-1920	Anders og Carl Jonassen (sønner)
1920-1921	snedkermester P.E. Jørgensen
1921-1931	M. Mathiasen
1931-1981	viktualiehdl. Johs. A. Johannessen
1981-1981	Mary Johannessen (enke)
1981-1987	Henning Johannessen (søn)
1987-	Rita G. Jensen

I 1999 blev ejendommen udstykket i to ejendomme, med hver sit matrikelnummer m.v. Den nordlige del af huset har fået matrikel nr 5 b, Skotterup og adressen Strandvejen 234 A. Den søndre del fik matrikel nr 5 a og adressen Strandvejen 234 B.

Til minde om familien Schierbeck

"Schierbecksminde"

Strandvejen 236, matr. nr. 6, Skotterup

Som 8-årig kom Peter Christian Schierbeck i huset hos sin halvsøster og dennes mand i Helsingør. Det var Niels Christian Simmelkjær, der i 1760 havde startet en forretning, hvor han i starten handlede med islandske trøjer, varme vanter, søstøvler, kava-
jer og andre beklædningsgenstande til søfolk. Senere kom også andre varegrupper til bl.a. vin.

Da Peter voksede op, kom han i lære i forretningen hos sin plejefar, og i 1802 overtog han forretningen, efter at begge plejeførelde var døde. Det var gode tider, og i 1809 blev han kompagnon i en af byens kendte skibsklarerervirksomheder.

Peter Chr. Schierbeck havde to sønner, Christian (1808-71) og Julius (1809-89), og de videreførte forretningen efter faderens død, men efter Sundtoldens ophør i 1856 opdeltedes virksomheden. Julius flyttede til København, hvor han grundlagde en ny skibspro-
vianteringshandel i 1858 i Amaliegade nr 47.

Købmand og major Peter Christian Schierbeck (1776-1846) indtrådte i 1809 i firmaet "Louise salig Holms Enke & Co." - et af Helsingørs mange skibsklarerer-firmaer. Han var gift med Christiane Marie Morell (1782-1856) - som indtil sin død ejede ejendommen i Skotterup. Det var antagelig hende, der gav ejendommen navn til minde om hendes afdøde mand. Familien anvendte alene ejendommen her som sommerbolig - hovedbopælsen var i Helsingør, hvor de ejede palæet på Strandgade 93. (Fotos: KB)

Familien Schierbeck fotograferet i pavillionen ved Schierbecksminde i 1880'erne. Fra venstre ses brasiliansk og portugisisk vicekonsul, købmand Louis Schierbeck og ved siden af ham hustruen Jane Schierbeck f. Wibroe. Dernæst Janes moder. Som nr. 4 ses Bertha Hostrup Schultz, der var gift med Christian Schierbeck, der ses længst til højre i billedet. Barnet i forgrunden hed Camilla, medens damen med den store hat var en fransk barnefrøken. Den stående herre bagest var en ven af Christian Schierbeck. I 1844 nævnes lysthuset i øvrigt i en taxerings sag, hvor det blev vurderet til 250 rigsdaler.

EJERE AF SCHIERBECKSMINDE:

1817-1844	købmand, major P. Chr. Schierbeck
1844-1856	Christiane Marie Schierbeck (enke)
1856-1871	grosserer Peter Christian Schierbeck
1871-1905	købmand Louis Christian Schierbeck
1905-1906	Jane Marie Schierbeck (enke)
1906-1950	fisker Frederik M. Rasmussen
1950-1972	Sophie Dorthea Rasmussen f. Andersen
1972-	Thorkild Andersen

Den anden søn, Christian fortsatte forretningen på Strandgade i Helsingør, men nogle år senere afhændede han denne og grundlagde i stedet en vinhandel i København. Denne eksisterer endnu på H.C. Andersens Boulevard under navnet "Ludv. Bjørns Vinhandel".

Det var hans søn og svigerdatter, Louis Schierbeck og Jane Wibroe, der blev den tredje og sidste generation af Schierbeck på Strandvejen i Skotterup.

Den nye ejer var fisker Frederik Rasmussen, og selvom han døde forholdsvis ung, blev enken Sofie Andersen boende i huset frem til sin død i 1971. Man kan derfor sige, at der siden Schierbeck kun har været to ejere, nemlig Rasmussen og den nuværende ejer Thorkild Andersen.

Frederik Rasmussen ("Pedalstangen" 1879-1936) var egentlig udlært smed, men helligede sig fiskeriet. Han var formand for Snekkersten Havnebestyrelse i 25 år indtil sin død. Han var gift med Sofie Rasmussen f. Andersen (1875-1971), der her ses med deres papegøje på armen. Papegøjen havde tidligere "boet" på Skotterup Kro - se omtalen på side 34.

I 1844 beskrives huset som 26 alen langt (ca 18 m) x 10 alen bredt (ca 7 m) indrettet til 3 stuer, hvoraf de to havde gipslofter. (Foto ca 1937)

En modernisering af ejendommens indre skete i 1961, omtrent samtidig med at dette foto blev taget.

I det ydre har Schierbeksminde derimod ikke forandret sig ret meget - foto fra 1999.

Et "slægtshus"

Strandvejen 238, matr. nr. 7 b, Skotterup

DENNE EJENDOM HAR VÆRET EJET AF FØLGENDE PERSONER:

1863-1882	Frederik Hellesen
1882-1911	Ida Hellesen f. Hansen (enke)
1911-1947	Jørgen Frederik J. Hellesen (søn)
1947-1947	Doris Helene Catrine Hellesen f. Frederiksen (enke)
1947-1978	havnebetjent Ivan P. Hellesen (søn)
1978-	Anna Viola Hellesen (enke)

Ida Hellesen f. Hansen blev født i Itzehoe i Holsten den 16. marts 1823. Som ung kom hun i tjeneste hos spanske og belgiske gesandter og opholdt sig derfor i flere af de europæiske hovedstæder gennem flere år. I 1859 kom hun til Skotterup og blev gift med fisker Frederik Hellesen. Her blev hun kendt "*som en sjælden stræbsom og flittig Kvinde, der altid var villig til at række andre en hjælpende Haand*", som der står at læse i en fødselsdagsomtale. Hun døde den 18. november 1908.

Det er almindeligt at tale om en slægtsgård, altså en gård, der har været i familiens eje gennem flere generationer. Det er det overskriften henlyder til. Huset her har været i samme slægts eje lige siden det i 1863 blev købt af staten. Men allerede da havde den nye ejer været fæster siden 1839. De to halvdele af huset nr. 238 og 240 var indtil 1863 ét hus, men blev da delt i to og solgt til hver sin køber.

I 1947 indrettedes loftsetagen til beboelse. Endnu i 2006 ejes huset af Viola Hellesen, der således kan se tilbage på 167 år, hvor familien har boet i ejendommen.

Jørgen Frederik Hellesen (f. 1864)

Den nordre ende af matrikel nr. 7 blev i 1863 udskilt til en selvstændig ejendom og udgør stadig den ene ende af dobbelthuset. Foto: 1999.

Mange huse havde lysthuse - ikke mindst af hensyn til landliggerne, der var en stor del af fiskernes økonomiske grundlag i flere generationer. Her ses lysthuset til Strandvejen 238 omkring 1965.

Fiskerenkens hjem

Strandvejen 240, matr. nr. 7 a, Skotterup

Huset var indtil 1863 - sammen med Strandvejen 238 - ét hus, men blev da delt i to halvdele, således som det stadig er. Denne halvdel blev overtaget af Jørgen Hellesens søn Jørgensen, som da købte ejendommen til selveje. Indtil da havde huset været en fæsteejendom, der tilhørte staten (kongen).

Huset gennemgik en større ombygning i 1910 og syd for huset blev i 1912 opført et anneks af de to Snekkersten-murermestre, Ejnar Basse og Karl Olsen. I 1962 indrettedes tagetagen til boligformål.

Det var Jens Jørgensens søn, der i 1890 overtog huset, men da han døde som kun 39-årig sad enken tilbage med huset. Deres fire børn overtog huset i 1915 - og i 1929 blev det ene af børnene eneejer af huset. Men i 1973 gik ejendommen ud af familiens eje.

DENNE EJENDOM HAR VÆRET FÆSTET OG EJET AF FØLGENDE:

-1839	Jørgen Jørgensen
1839-1863	Jørgen Hellesen
1863-1890	Jens Jørgensen
1890-1904	Jørgen Adolph Helle Jørgensen
1904-1915	Nicoline Jørgensen f. Nielsen (enke)
1915-1929	Jens Jørgensen, Gerda Hansine Jørgensen, Kaj Jørgensen og Børge Jørgensen
1929-1973	fisker Jens Jørgensen
1973-1975	fru Edith Bonde
1975-	redaktionssekretær Birgitte Jordahn

Socialhjælp anno 1904

I mere end to år lå fisker Jørgen Adolf Helle Jørgensen i sengen i huset på Strandvejen i Skotterup. I al den tid havde han således ikke kunnet tjene noget, og familien var derfor henvist til at leve af, hvad de kunne få fra andre. "*Kun ved yderste Flid og Sparsommelighed*" - som det hed bagefter - lykkedes det for hustruen Nicoline Jørgensen at holde hjemmet og børnene igang og samtidigt passe den syge mand.

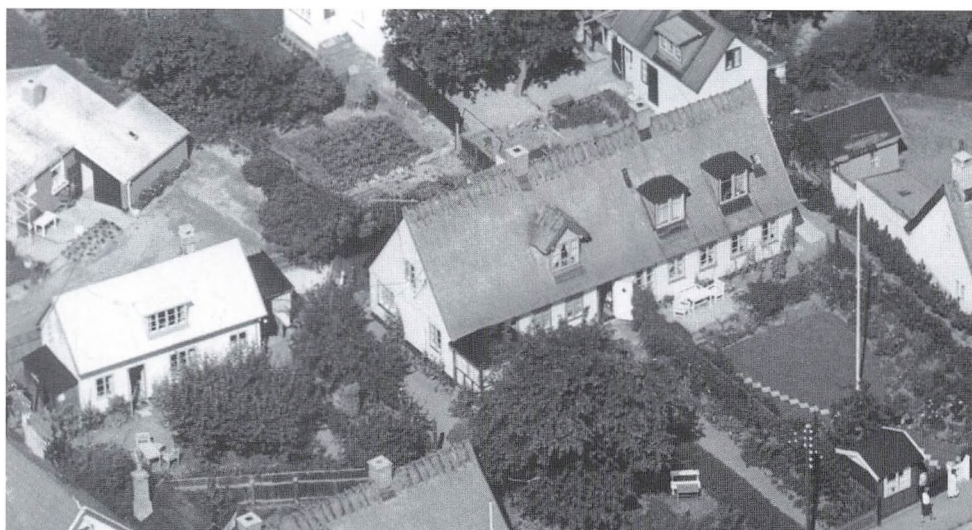
Da manden så døde i januar 1904 kun 39 år gammel, sad Nicoline tilbage med fire børn, hvoraf det ældste kun var 6 år! Hendes situation var nærmest håbløs, men så trådte den tids socialhjælp i kraft. En kreds af egnens borgere og naboer indrykkede annoncer i den lokale presse og bad om hjælp til enken.

Nicoline var jo nu blevet ejer af huset i Skotterup, og selvom der var en betydelig gæld, så var beliggenheden god. Huset kunne med andre ord bruges til sommerudlejning, og med en eller

anden form for beskæftigelse, f.eks. rulning af tøj, så kunne Nicoline Jørgensen blive siddende i huset. Alternativet var det offentlige fattigvæsen - en løsning der var dyr for skatteborgerne, og som var yderst nedværdigende for familien.

Opfordringen gav gode resultater. Der kom mange bidrag, lige fra 50 øre og opefter. Blandt bidragyderne kan nævnes skibsreder Banck i Helsingborg, der gav det største bidrag på 30 kr. Derudover gav Pastor Blume i Tikøb 20 kr, "Et Selskab paa Øresundshøj" 5 kr, fiskerenken Eline Petersen i Snekkersten 2 kr, mandskaberne på fem Hornbækkuttere i alt 25 kr, og fisker Hjalmar Børgesen i Snekkersten 4 kr. Alle beløb - også de anonyme - stod at læse i de lokale dagblade.

I alt blev der indsamlet omkring 1.250 kr - hvilket på den tid svarede til mere end en årsløn for en ufaglært arbejder. De fire børn kom altså ikke under fattigvæsenet. Den yngste, Børge Jørgensen, blev endda senere ejer af Skotterup Kro.

Dette luftfoto viser ejendommen i 1960'erne medens familien Jørgensen endnu ejede huset. Længst til venstre ses annekset, der bl.a. anvendtes til udlejning til sommerbeboere.

Ejendommen fotograferet i oktober 2005 - bemærk vinrankerne til venstre i billedet.

Uforandret gennem 100 år

Strandvejen 242, matr. nr. 8 b, Skotterup

Da Jonas Jensen i 1877 udstykkede halvdel af sin ejendom til sin ene søn, Svend Jonassen (f. 1839), så fortsatte han selv som ejer af den anden halvdel, den nuværende Strandvejen 244 A, som på det tidspunkt udgjorde hele bygningen.

Det var således sønnen Svend, der byggede huset dobbelt så stort, d.v.s. den nordre halvdel af det nuværende dobbelthus. Svend Jonassen var ligesom sin fader fisker af erhverv.

Næste ejer i rækken var datteren Julie Jonassen (1864-1958), der var gift med maleren Viggo Julius Madsen. Da Julie Madsen døde som 94-årig blev datteren ekspeditrice i "Den gyldne Støvle" i Helsingør, Rigmor Madsen, boede i huset endnu nogle år, inden hun testamenterede indboet i huset til Nationalmuseet i 1961. Husets indbo stod da for en stor dels vedkommende uforandret fra en periode i slutningen af 1800-tallet. Og da indboet var af en høj kvalitet, var Nationalmuseet også interesseret i at bevare dette miljø.

Af møblementet kan nævnes havestuens ovale mahognibord, Chr. VIII-sofa samt stole i den stil som kaldes ny-rokoko. Også soveværelset havde mahog-

Igennem mange år var det en meget nødvendig del af fiskerfamiliernes økonomi, at der hver sommer blev lejet ud til sommergæster. Desperationen bredte sig, når sommeren nærmede sig, og der ikke var indgået en aftale med en landliggerfamilie. Her er det dog lykkedes, idet fru Carla Lasson på billedet får serveret the i haven til Strandvejen 242. Det er stuepigen Anna, der i 1924 serverer for fru, der har sine to drenge, Per og Ole ved sin side. Førstnævnte Per - med efternavnet Christiansen - blev senere en berømt arkitekt i området, og har bl.a. tegnet "Den Hvide By" i Mørdrup. Broderen Ole, blev gartner og var i mange år ansat som overgartner i Den Hvide By.

Birthe Kristine Pedersdatter (1838-1922) blev gift med Svend Jonassen. De boede i huset på Strandvejen 242 i Skotterup - og her ses hun strikkende ved vinduet omkring århundredeskiftet.

Omkring 1948 så hele den gamle matrikel nr. 8 således ud fra luften. Ejendommen har siden gennemgået omfattende renoveringer, men i det ydre er forandringerne små.

Omkring 1905 blev familien Jonassen forevigt siddende i haven ved tebordet. Der er Svend Jonassen til venstre, hustruen Birte Kirstine Pedersdatter til højre og i midten ses datteren Kristine.

nimøbler. Kvistkammeret var indrettet med gulvtæppe, firkantet spejl med ornamenteret ramme, vægur og etagere (hyldemøbel til nips). Dagligstuemøblelementet var af nøddetræ og bestod af en pæn sofa, et rundt bord og polstrede stole.

Dette inventar var uden tvivl over standard i de fleste fiskerhjem, men omvendt også et bevis på, at fiskerhvervet kunne drives så godt, at en fiskerfamilie kunne opnå en pæn velstand.

Da Rigmor Madsen solgte ejendommen, skete det til arkitekt Jørgen Rasmussen, som havde ejendommen i over 40 år. Han ændrede husets indre. Nu var der jo ikke længere brug for to køkkener, når der ikke længere skulle være landligere hver sommer.

EJERE AF DETTE HUS:

-1877 Jonas Jensen
 1877-1915 Svend Jonassen
 1915-1962 Julie Anna Madsen f. Jonassen
 1962-1972 arkitekt Jørgen Rasmussen
 1972-1973 Hanne Ringsted
 1973-2003 arkitekt Jørgen Rasmussen
 2003- Lotte Rahbek og Henning Vinter

Et eksempel på det møblement, som Nationalmuseet hjemtog i 1961: Havestuemøblelementet. (Foto i Birger Mikkelsen: "Fiskerne")

Jørgen Rasmussen slog bl.a. flere små rum sammen, indrettede et såkaldt landkøkken, samt indrettede det tidligere vaskehus til boligformål. Desuden lod han opføre en mur ud imod Strandvejen og mod naboen bag huset, for derved at skabe to intime gårdrum.

Arkitekt Jørgen Rasmussen (f. 1931) drev sammen med sin tvillingebroder Ib, et arkitektfirma, som bl.a. tegnede "Kaysergården" og "Nybodergården" ved Kronprinsessegade i København.

Facaden mod Strandvejen, fot. i sensommeren 2005.

Det gamle Fattighus

Strandvejen 244 A, matr. nr. 8 a, Skotterup

I den centrale del af Skotterup har der antagelig ligget huse helt tilbage til 1500-tallet, da bebyggelsen Skotterup opstod. Hvornår det nuværende hus er blevet bygget er vanskeligt at fastslå, og selvom huset måtte være opført omkring 1835, således som det har været anført, så er det meget sandsynligt, at ejendommens mure, grund eller træværk stammer fra et ældre hus på samme grund. Man kasserede ikke dengang brugbare materialer - kun ved ildsvådertilfælde var det naturligtvis nødvendigt at udskifte

det gamle.

Da Tikøb Sogneforstanderskab solgte ejendommen i 1862 bestod den kun af en ejendom - matrikel nr. 8. Men da den nye ejer i 1877-79 afhændede ejendommen, skete det til to sønner, hvorfor huset blev delt i to halvdele. Den nordre fik sønnen Svend, medens den søndre tilfaldt Frederik. Familien ejede denne del frem til 1931.

Allerede i 1920'erne byggedes en tilbygning ud mod Rørtangvejen. Heri indrettedes en kiosk, og i

HUSETS EJERE:

1860-1862 Tikøb Kommune
1862-1879 Jonas Jensen
1879-1907 Frederik Jonassen
1907-1931 Christine Jonassen, f. Samuelsen
1931-1950 købmand Esbern van Mehren
1950-1958 frøken Emmy Larsen
1958-1977 købmand Erik Vang Krarup

EJERLEJLIGHED NR 1

1977-1997 Jenny Krarup (senere: Grau)
1997-2001 Engbo J. S. B. Grau
2001-2002 Line og Klaus Nielsen
2002- Lone Munck Larsson

EJERLEJLIGHED NR 2

1977-1978 Jenny Krarup (senere: Grau)
1978-2002 C. Heiberg Sørensen
2002-2003 Søre Visnek
2003- Camilla og Carsten Rose Lundberg

Auctions-Placat.

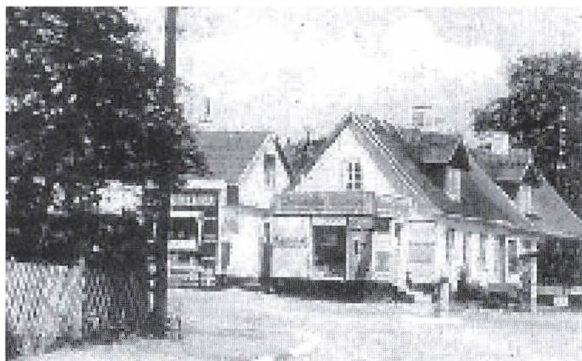
Torsdagen d. 5te September forstkommende, om Eftermiddagen Kl. 2, lader Tikøb Sogneforstanderskab ved en eneste Auction bortselge det Communen tilhørende Fattighuus Matr. Nr. 8 i Skotterup By i Tikøb Sogn. Auctionen afholdes i den sælgende Eiendom, efter Conditioner, som forinden ere til Esterlyon hos Fuldmægtig Møller i Fredensborg, hvilket herved bekjendtgjøres til Liebhaberens Efterretning.

Birkecontoiret i Fredensborg, d. 24. Aug. 1861.
Dvistgaard.

Da bygningen i 1860 blev købt af Tikøb Kommune var det ikke en ny bygning, men den var god nok til at blive indrettet til fattighus. På den tid havde Tikøb Kommune flere huse rundt om i kommunen til dette formål, men allerede i august 1861 kunne man læse, at kommunen nu ville skille sig af med huset. Årsagen var, at man i Tikøb den 1. april havde taget "Tikøb Forsørgelses- og Arbejdsanstalt" i brug. Her blev de fattige nu placeret, og fattighuse- ne kunne sælges - og altså også dette i Skotterup.

Det gamle fattighus har vi ingen fotos af, men på dette billede fra århundredets begyndelse kan man godt fornemme 1800-tallets stemning.

Kioskbygningen foran gavlen af ejendommen ses på dette uddrag af et postkort fra 1930'erne. Til venstre ses en del af den købmandsforretning, der blev opført i 1932-33.

Ejendommen er fotograferet i efteråret 2005. Nu er der ikke længere butikker i de to tilbygninger til venstre i billedet. I stedet er det hele indrettet til boligformål.

1932 opførtes lige vest herfor en såkaldt "bazar-bygning", der blev indrettet til købmandsforretning.

I 1977 blev hele ejendommen opdelt i to ejerlejligheder af den daværende ejer, Jenny Krarup, der senere tog navneforandring til Jenny Grau.

Den i vide kredse kendte og anbefalede kjoleforretning "Anne Marie Kjoler" i annekset ved Rørtangvej ophørte i 2003 efter over 30 år i disse lokaler. Herefter ændredes status på ejendommen fra forretning til bolig.

"Patteskolen"

"Skotterup Pogeskole"

Strandvejen 246, matr. nr. 13 c, Skotterup

Da Emilie Fanny Børgesen den 1. maj 1877 oprettede en privat pogeskole i Skotterup, var hendes baggrund ikke en uddannelse som lærer. Alligevel vandt hun stor sympati for sagen, og der var adskillige, der sendte deres børn i skole hos hende, selvom der skulle betales et beløb - i modsætning til hvad der var tilfældet, hvis man sendte sine børn i den offentlige skole i Snekkersten.

Fanny Børgesen, som hun kaldte sig, var dog ikke alene om at oprette skolen. Hendes kompagnon blev en anden Skotterup-pige, Margrethe Hansen, der dog heller ikke var læreruddannet. Damerne var hhv. 33 og 29 år - og begge ugifte. Og det har næppe været en ulempe for lysten til at indmelde børnene, at lærerinderne i forvejen var kendt i området.

Fanny Børgesen og Margrethe Hansen underviste i de første år forskellige steder i lejede lokaler. Bl.a. var der på Dalsborg lokaler, der blev udlejet til forskellige formål, og her havde skolen også "hjemme" i en periode.

Imidlertid udstykkedes en lille ejendom i 1885, og nye ejere blev de to lærerinder. De indrettede huset til skole, og i de næste 39 år var her "pogeskole", d.v.s. skole primært for de mindste børn. Det ser ud til at det var de lidt bedre stillede beboeres børn, der blev sendt i Pogeskolen. I alt fald ses flere gårdejeres og håndværkeres børn i skolen end de lidt fattigere fiskerbørn. Der var dog også et par fripladser - altså pladser hvor forældrene ikke skulle betale. Disse fripladser blev tildelt forældre, der ikke havde økonomisk formåen - og det synes ofte at have været en slags belønning til et specielt kvikt barn, der åbenbart vurderedes til at få mere ud af undervisningen her end i den offentlige skole.

Da Snekkersten Skole i 1901 søgte en lærerinde til at bestride et nyt embede sammen med den daværende førstelærer Johan Pedersen, så søgte både Fanny Børgesen og Margrethe Hansen embedet. Og det blev den uuddannede Fanny Børgesen, der fik

Den gamle pogeskole fotograferet omkring 1960 endnu inden der skete større ombygninger.

embedet.

Tilbage i Skotterup Pogeskole måtte Margrethe Hansen således fortsætte skolen alene - nu som leder. Til hjælp fik hun en søster til Fanny Børgesen, nemlig Henrikke Børgesen, der heller ikke var læreruddannet, men som alligevel kom til at være lærerinde ved skolen helt frem til nedlæggelsen i 1925. Også en tredje søster, Hedvig Børgesen, var involveret i skolens drift, men så vidt vides kun sjældent som lærerinde.

I 1925 lukkede skolen imidlertid. Tiden var løbet fra denne type skoler, der ikke længere kunne konkurrere med de offentlige skoler, der havde fået flere lærere, bedre lokaler, og hvor forældrene ikke skulle betale. "Patteskolen", som de lokale beboere kaldte skolen, var den næstsidste af slagsen i Tikøb Kommune. Kun Betzy Svedstrups skole i Mørdrup eksisterede endnu et år mere.

Først i 1929 solgte de gamle lærerinder ejendommen til anden side, nemlig til familien Wroblewski, der beholdt huset i de næste 57 år.

Men selv efter familiens salg af ejendommen kan

Frihed er det bedste Ord, som paa Jorden findes, og i Syd og i Nord bedre Navn vi mindes; det er Klang fra Paradis, gik fra Mund til Mund med Pris hos al Jordens adle. Slaveri og Trellestand, Lænker, Baand og Plage, det er

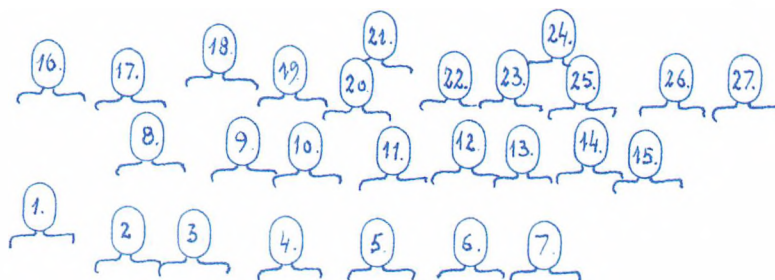
Skønskrivning var en vigtig del af undervisningen i slutningen af 1800-tallet. Her gengives en del af Kristian Andersens (f. 1883) skrivebog i skønskrift. Heftet må være således være fra midten af 1890'erne. Kristian Andersen boede i Snekkersten og var søn af fisker Peter Vilhelm Andersen.

Skotterup Pogeskoles elever fotografet ca 1908. Følgende har kunnet identificeres:

1. Aksel Nielsen-Kaas; 2. Hans Henrik Mortensen; 3. Ejnar Thomsen; 4. ? Renoir; 5. Edith Ekegren; 6. Gerda Strodl; 7. Poul Erik Renoir; 8. Børge Petersen; 9. Knud Børgesen; 11. Erna ?; Renoir; 13. Dorthea Johannessen; 15. Edvin Ekegren; 16. ? Mortensen;

18. Lisbeth Nielsen-Kaas; 20. Josefine Petersen, 21. LÆRERINDE HENRIKKE BØRGESEN, 22. Anna Nielsen-Kaas; 24. LÆRERINDE MARGRETHE HANSEN; 26. ? Mortensen; 27. ? Knuth.

EJERNE AF POGESKOLEN SIDEN 1885:

1885-1927	Fanny Børgesen og Margr. Hansen
1927-1929	Marg. Hansen, Hedvig Børgesen og Henrikke Børgesen
1929-1950	Johanne Wroblewski
1950-1960	frk. Johanne Wroblewski og bankbestyrer J. Otto Wroblewski
1960-1986	bankbestyrer J. Otto Wroblewski
1986-1996	Kjeld Stürup
1996-1996	S & E Totalbyg ApS
1996-1998	KBUS 8 nr 4.168 ApS (Harton ApS)
1998-2002	Stenholm Properties A/S
2002-2003	Vagn Andersen
2003-	Mette Højgaard Jørgensen og Michael Memhave

Skolens elever samlet til fotografering omkring 1915. I baggrunden ses skolen - og helt til højre skimtes en længe af det gamle "Dalsborg".

man sige, at familien stadig sætter sit præg på ejendommen - for der er nemlig lyst en klar bestemmelse på ejendommen om, at den kun med tilladelse af "Johan Otto Wroblewskis Fond" kan ændre udseende. Også haven skal bevares ifølge disse bestemmelser. Denne deklaration blev indstiftet for at værne det gamle strandvejsmiljø og den gamle

skole mod andre ændringer end det, den nødvendige vedligeholdelse kræver. Bestemmelserne håndhæves stadig, således at der er her tale om en slags privat fredning af ejendom.

Vi sad ved et langt bord med lærerinden for enden

Ane Marie Schmidt, født Thomsen, var datter af fisker Jens Thomsen og hustru Petronille f. Jensen. Marie Schmidt, som hun senere kaldte sig, var født i 1878 og kom til at gå i Skotterup Pogeskole i de første år af sin skoletid. Som 80-årig erindrede hun følgende om tiden i pogeskolen:

"Skolen varierede en del til frøkerne selv fik bygget en ny lille skole. Forhen var den indrettet flere forskellige steder. bl.a. i Dalsborgs mælkekælder. Den nye skole bestod kun af to mindre stuer, og vi sad ved et langt bord med bænke ved hver side. Lærerindens plads var for enden af samme - det var alt. Skolen var oprettet af to unge damer, døtre af en stedboende bådebygger Hansen og af købmand Børgesen. Den første skoledag indlededes med, at en ældre elev hentede os og fulgte os i skole. Enkelte små drenge stak ud og legede hest i skoven. Da de kom hjem igen, sagde frk. Hansen: "Men har I været ude og lege, det må I ikke". "Det vidste vi ikke", var svaret.

Skolepengene betaltes med 1 kr og 66 øre pr. måned. Vi havde en halv times frokost, og i den skulle frk. Hansens kaffe hentes, og det kappedes vi om, for hun havde en sød mor, og der vankede et æble.

Vi læste bl.a. både engelsk, tysk, bibelhistorie, katekismus, salmer, fædrelandshistorie og geografi. I frikvarteret lærte frøkenen os ordsprogslege og at gætte 20 spørgsmål til professoren. Ved den årlige eksamen overhørtes vi af præsten; det var en stor dag. Vi fik en femøre til slik; dem, der ingen penge havde, delte de andre med.

Men omsider blev den lille skole for lille for os - og vi kom i kommuneskolen."

"Lokkeruphus" - et skovløberhus

Strandvejen 248, matr. nr. 2 d, Skotterup

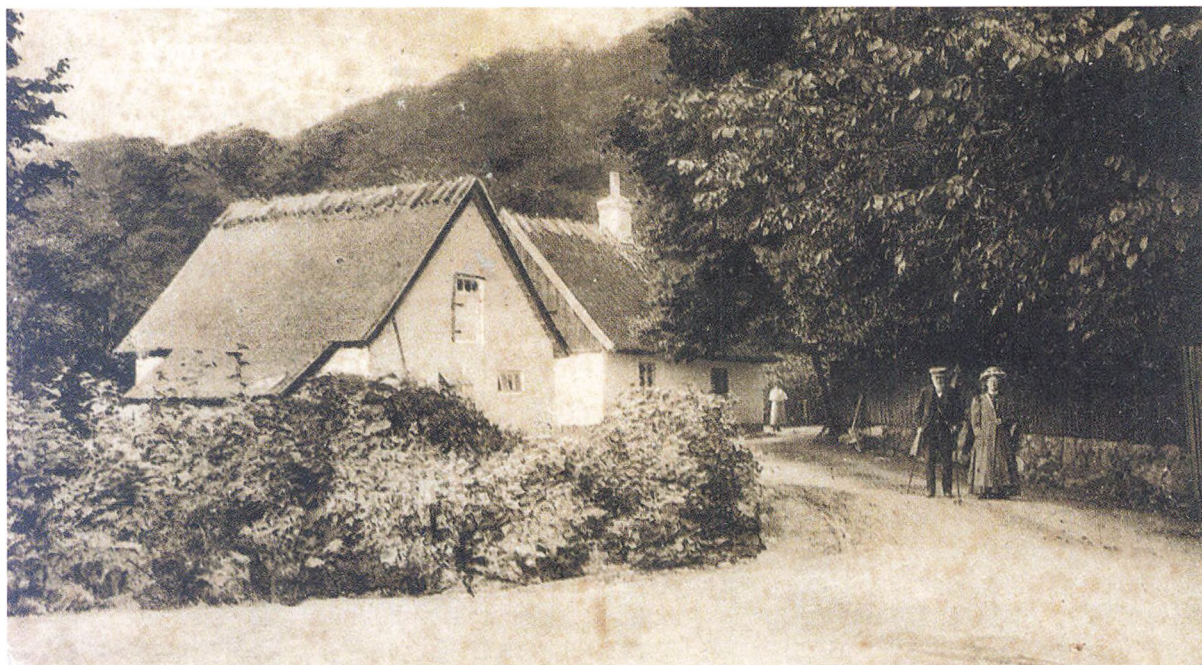
Skovløberhuset "Lokkeruphus" er opkaldt efter den nærliggende bebyggelse, der kendes som "Lokkerup". En sådan bebyggelse eller lille landsby eksisterede i al fald i slutningen af middelalderen, idet der i et brev fra Esrum Kloster fra 1497 anføres et sted med dette navn. Hvor stor bebyggelsen har været, kendes ikke nøjagtigt, men i matriklen fra 1681, hvori beskrives al jord og alle ejendomme, anføres det klart, at Lokkerup da kun bestod af en enkelt ejendom - antagelig en gård.

Lokkerups Marked

Det er imidlertid en begivenhed i 1711, som giver stedet en særlig plads i lokalhistorien. Sandsynlig-

vis på grund af syge danske soldaters overførsel fra Skaane i anledning af forsøgene på at gøre en ende på den svenske besættelse af Skaane-landene, så opstod der i 1710 flere pesttilfælde i Helsingør. Epidemien blev hurtigt værre, og den resulterede i, at den 25. maj 1711 blev der uden om Helsingør lagt en afspærring, der gik fra Lokkerup over Mørdrup, Nyrup og videre mod Nordkysten ved Villingørød.

Ved Lokkerup blev der nu indrettet et marked eller torv, hvor det var muligt at forsyne sig med levnedsmidler. Det var især nødvendigt, fordi stort set alle husdyr, især svin var blevet slagtet eller fjernet fra staden Helsingør. Imidlertid tog den militære garnison først for sig på markedet - sim-

Lokkeruphus fotograferet omkring 1905. Man ser den endnu eksisterende sti, der fører fra skoven forbi ejendommen og ud til Strandvejen. Mon ikke det er et landliggerpar, der er kommet med på fotoet?

Lokkeruphus set fra sydøst i juni 1997. Hovedhuset har - noget atypisk for nordsjællandske huse - fået frilagt bindingsværket. Den nordsjællandske byggeskik er overkalket bindingsværk, således som det ses på de ældste fotos

pelthen ved at forbyde de almindelige Helsingørborgere at handle før dem selv. Det gav anledning til en del klager fra byens indbyggere, der var hårdt ramt i forvejen af den tiltagende smitte, der udryddede op imod 40% af byens indbyggere. I løbet af vinteren 1711-12 aftog sygdomstilfældene væsentligt, og den 25. juni 1712 åbnedes Helsingør igen for fri passage. Dermed ophævedes også markedet ved Lokkerup. Om der på det tidspunkt var bygget en "forgænger" til det nuværende "Lokkeruphus" er uvist. Men antagelig allerede i forbindelse med stutterivangens oprettelse i Egebæksvang må det antages, at det første "Lokkeruphus" er opført.

Hegnsmandshuset

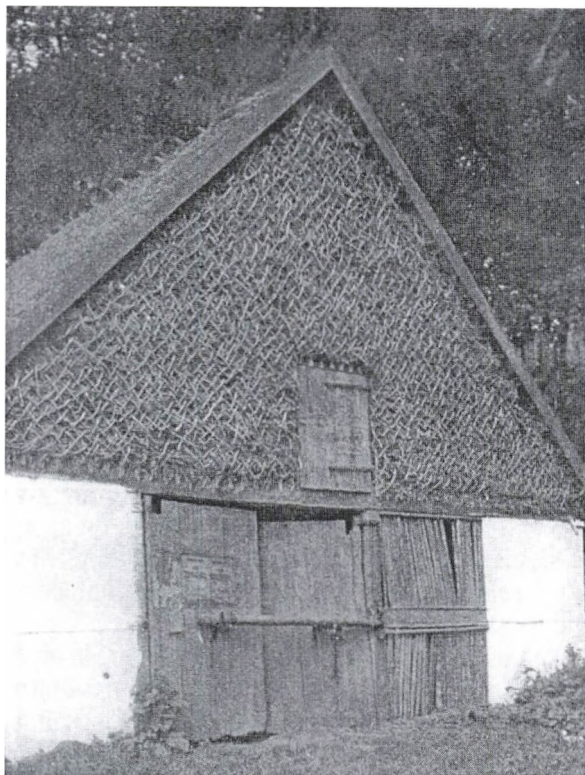
Stutterivangen i Egebæksvang blev udlagt i forbindelse med oprettelsen i 1715 af Kronborg Rytterdistrikt. Området blev indhegnet med risgærder og benævnt "Egebæksvang" - altså vangen ved Egebæk. Efter dette område fik senere hele skoven sit

navn.

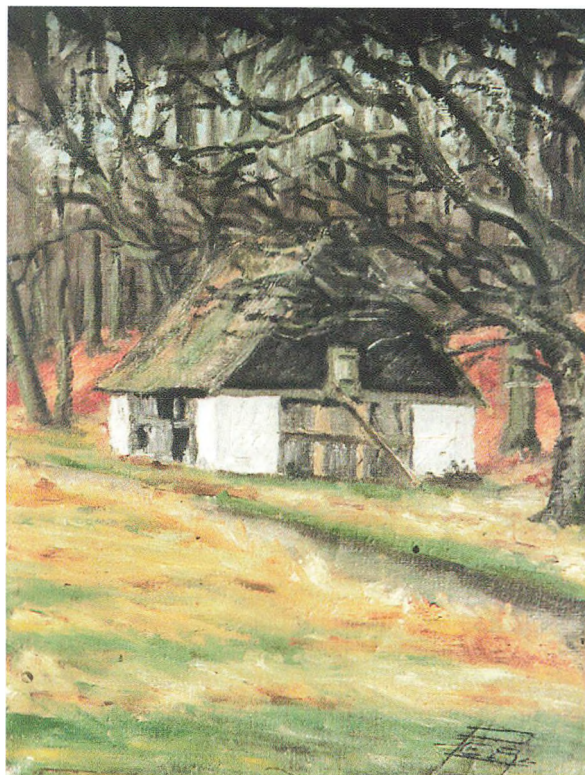
Her boede antagelig en hegnsmand, hvis opgave det var at tilse de hegn og låger, der omgav vangen. Huset blev enten istandsat eller nyopført i 1831, men der er næppe tvivl om, at de bygningsdele, der kunne genanvendes, blev genanvendt. Der vil derfor med stor sandsynlighed kunne findes bygningsdele i de nuværende bygninger, der er op imod 300 år gamle.

Allerede fra 1771 har vi beboernes navne. Dengang var det en daglejer Lars Jensen og hans hustru. I 1834 ses hegnsmand Søren Olsen, i 1870 skovløber Hans Jørgensen. Fra 1937 til 1959 hed skovløberen Anders J. Nielsen, der afløstes af Knud S. Nielsen. Senere boede skovløberne Jørn Jørgensen og Vagn A. S. Petersen i Lokkeruphus.

Indtil 1992 var Lokkeruphus tjenestested for en skovløber, hvorefter det i en periode var udlejet til en anden skovfunktionær. Ejendommen stod i en periode ubenyttet hen, men solgtes i 2004 til privat beboelse.

Langs stien ind imod Egebæksvang lå en ladebygning - kaldet "Barkhuset", da den anvendtes til opbevaring af bark. Det brugtes til fyring i barkkedlen, hvor fiskernes garn blev tjæret. Den særegne gavl er flettet af enebær og lyng, hvilket gjorde det muligt at få luft ind, således at barken kunne tørre. Foto fra 1929.

Arkitekt Per Christiansen, der bl.a. senere tegnede "Den hvide By" i Mørdrup, malede også flere lokale motiver, bl.a. dette af Barkhuset i 1951. (FLE)

Barkhuset led en krank skæbne, da et stort bøgetræ i 1960 væltede ned over huset og ødelagde det totalt.

EJERNE AF "LOKKERUPHUS":

1840-2004 Den danske Stat
 2004-2004 Torben Steen Jensen
 2004- Nikolaj Steenberg

LÆS MERE OM LOKKERUP OG EGEBÆKSVANG I:

Kjeld Damgaard: "Dalsborg", i "Egebækken" nr 30, (juni 2001)

M.C. Arnholtz & V. Lassen: "Bidrag til Helsingørs Historie 1724-1800" (1867-77)

Gunnar Bergsten: "Skovene omkring Helsingør" (1999)

Erik Gøbel: "Egebæksvang" i Helsingør Kommunes Museers Årbog 1987.

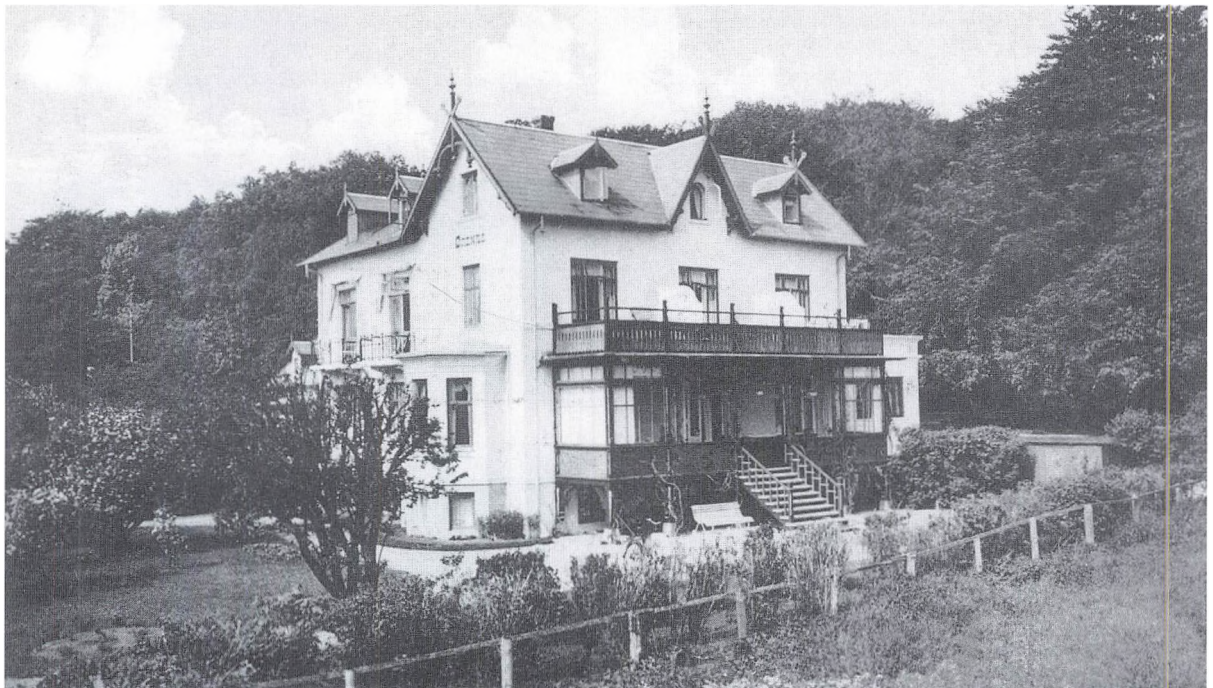
Tre ejendomme, der blev til én

**Oprindelig pensionat "Ørenæs" - senere hotel "Mirasol" -
derpå "CF-højskole" og nu Beredskabsstyrelsens Højskole
Består af ejendommene Strandvejen 250, 252 og 254,
oprindelig matr. nr. 2b, 1 o, 1 x, 1 ap Skotterup**

Allerede i 1830 lejede arbejdsmand Hans Jensen Barsøe et stykke jord af ejeren af Skotterup Kro. På dette stykke jord byggede Barsøe et hus, som han i 1856 afhændede til sin datter og svigersøn. Svigersønnen Peter Larsen købte i 1867 også jorden, hvorved ejendommen blev selvstændig med betegnelsen matr. nr. 1 x, Skotterup. Af kontrakten fremgår

det bl.a., at sælgeren og hans hustru - så længe de levede - skulle have rådighed over en stue på 2 fag og et køkken, plads til ildebrændsel samt halvdelen af husets have.

Natten til den 20. april 1896 fik Peter Larsen imidlertid i søvne væltet en tændt petroleumslampe. Herved udbrød der en voldsom brand i det gamle

Skomager Forsberg begyndte hurtigt at udleje til sommerbeboere, og i løbet af de første år af 1900-tallet blev stedet hurtigt et populært feriemål for mange københavnere. Her er pensionat Ørenæs fotograferet omkring 1910.

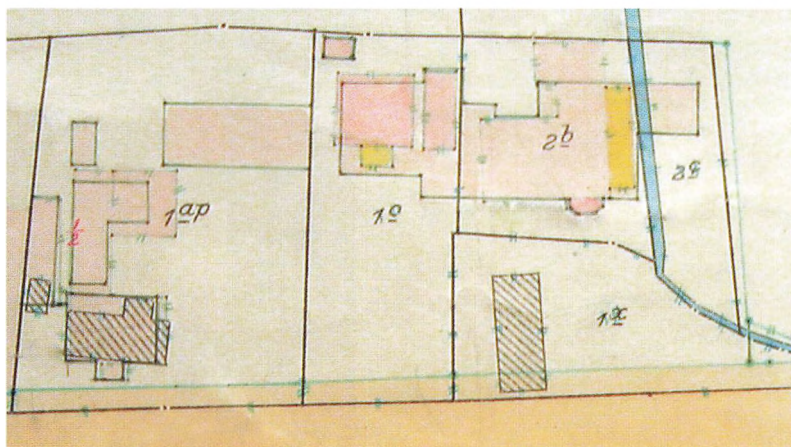

Til venstre:
Ejendommen Strandvejen 252 ses her på et luftfoto fra 1937. Huset var da endnu en selvstændig ejendom, men blev allerede i 1943 opkøbt af ejeren af Ørenæs. Herefter blev de to huse bygget sammen ved at Ørenæs blev udbygget mod syd.

Nedenfor:
Den oprindelige ejendom, Strandvejen 254, kaldet "Reden", fotograferet i 1948 - nogle år før huset blev nedrevet. Ejendommen havde matr. nr. 1 ap, Skotterup

og skrøbelige hus, der fuldstændigt nedbrændte. Peter Larsen selv blev reddet ud i sidste øjeblik af en forbipasserende. Hus og indbo var forsikret for hhv. 600 kr og 1200 kr - og stort set alt brændte.

Efter at den svenskfødte skomager Frands August Forsberg i 1897 købte ejendommen i Skotterup, lod han imidlertid opføre en temmelig stor bygning indeholdende i virkeligheden to villaer. Da bygningen stod færdig i foråret 1898, lod han den forsikre for ikke mindre end 22.165 kr. Til sammenligning blev flere af de gamle fiskerhuse i Skotterup forsikret for 4-6.000 kr. Ejendommens placering lige ved strand og skov tiltalte mange. Mon ikke Forsberg havde regnet den ud allerede fra starten? I al fald lod han den oprindelige bygning indrette

Kortet til højre er et matrikelkort fra 1928. Det viser med sort skravering de oprindelige ejendomme på matr. nr. 1 x og 1 ap. De nyere ejendomme, bl.a. "Ørenæs" er markeret med røde og gule nuancer.

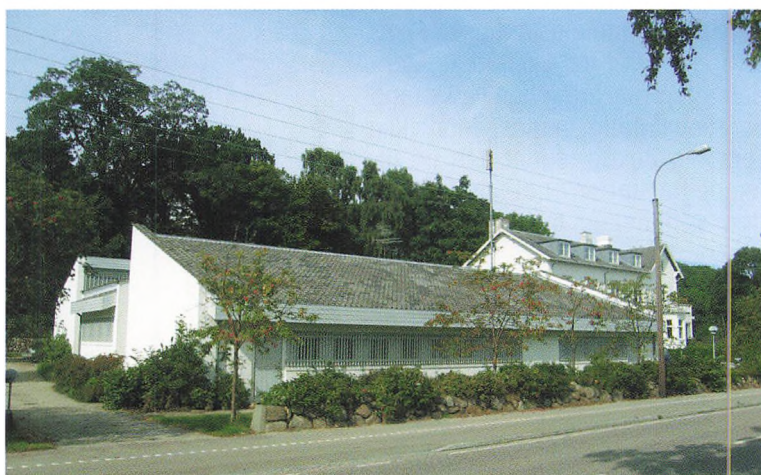
*"Ørenæs" fotograferet i 1948
- efter at nr. 250 og 252 var
bygget sammen.*

*I midten af 1950'erne havde hotellet
dette udseende, når man betragtede det
fra Strandvejen. Navnet var nu ændret til
"Hotel Mirasol", men allerede i 1957 luk-
kede hotellet og Civillforsvaret indrettede
højskole i bygningerne.*

*Den nyeste bygning stammer fra 1979
og rummer auditorium, 11 værelser og
diverse andre rum. Bygningen ligger
hvor de to nedrevne ejendomme, Strand-
vejen 252 og 254 oprindeligt lå.
(Foto: september 2005)*

til to villaer. Udlejning var derfor en del af konceptet. Men forandringen til badepensionat må alligevel være kommet hurtigt. Det var dog ikke Forsberg selv, der drev pensionatet igennem hele perioden. Bl.a. drev frøken L. Steenberg "Sommerpensionatet Ørenæs" i en periode under 1. verdenskrig. Et sommerpensionat var således kun i drift i sommermånederne. I vinterperioden lukkede stedet, eller også udlejedes værelserne for nogle måneder ad gangen.

Senere drev Frands August Forsberg selv pensionatet, der i en periode blev kaldt "Ørenæs Søbad". I 1942 overtog Oscar Forsberg og Elly Lindberg ejendommen, men i slutningen af besættelsen blev hele ejendommen beslaglagt af den tyske besættelsesmagt og anvendt til sårede tyske officerer. Umiddelbart efter besættelsen benyttedes den store ejendom som indkvartering for litauiske flygtninge.

Kort efter krigen kom pensionatet igen igang - nu med Elly Lindberg som leder. I 1952 købte Elly Margrethe Jensen ejendommen og to år senere tillige "Skotteruphus" (Strandvejen nr 91). Hun etablerede herefter de to ejendomme som "Hotel Ørenæs", men da navnet var for vanskeligt for ikke-skandinavere, ændrede hun navnet til "Mirasol" - det spanske ord for solsikke.

I 1957 lejede Civilforsvaret sig ind i bygningerne. Det var idéen, at man her - godt på afstand af Københavns fristelser - skulle uddanne de lokale ledere i Civilforsvaret. Efter tre år - d.v.s. i 1960 - købte Civilforsvaret selv bygningerne og fjernede i den anledning navnet Mirasol fra både bygninger og skolens navn. Ikke desto mindre har navnet overlevet til vore dage. Og paradoksalt nok endda mest på det oprindelige Skotteruphus, som kun havde navnet i seks år fra 1954 til 1960.

I 1979 blev de gamle bygninger og midlertidige barakker syd for den gamle hovedbygning Ørenæs fjernet - og i stedet opførtes en ny undervisnings- og værelsesfløj på arealet. Bygningen sikrede ordentlige undervisningsforhold og gode værelser for de 20-22 kursister, som skolen kunne rumme ad gangen.

Indtil 1985 uddannedes især lokale ledere af det kommunale civilforsvar, af politiet og af sygehusberedskaber. Men efter en ny lov i 1985 om det civile

EJERNE AF MATR NR 2 b, SKOTTERUP:

-1897	Staten
1897-1942	Frands August Forsberg
1942-1946	inspektør Oscar Forsberg og fru Elly Lindberg
1946-1948	fru Elly Lindberg
1948-1952	restauratør Sofus Larsen
1952-1960	fru Elly Margrethe Jensen
1960-	Civilforsvarsstyrelsen, fra 1988: Beredskabsstyrelsen

EJERNE AF MATR NR 1 o, SKOTTERUP:

1835-1868	Niels Pedersen (lejer)
1868-1889	Søren Nielsen og Margrethe Nielsen (børn) (ejere fra 1871)
1889-1894	Margrethe Nielsen
1894-1900	Peter Hansen (mand)
1900-1918	Margrethe Hansen f. Nielsen (enke)
1918-1941	bankkasserer C. W. Tortzen
1941-1942	Anna Ingeborg Christine Tortzen (enke)
1942-1943	direktør Lorents Lindberg

Matriklen udgået 04.03.1943 og inddraget under matr. nr. 2 b

EJERNE AF MATR NR 1 x, SKOTTERUP:

1830-1856	Hans Jensen Barsøe (lejer)
1856-1867	Peder Larsen (lejer) (svigersøn)
1867-1896	Peder Larsen (ejer)
1896-1942	Frands August Forsberg
1942-1943	dir. Lorents Lindberg

Matriklen udgået 04.03.1943 og inddraget under matr. nr. 2 b

beredskab uddannedes også chefer og ledende embedsmænd i kommuner og amtskommuner i beredskabsplanlægning.

Efter at Beredskabsstyrelsen i 1993 overtog bl.a. civilforsvarets opgaver, har skolen været "Beredskabsstyrelsens Højskole". I 2001 blev det tidligere "Skotteruphus" på vandsiden solgt fra, og skolen har nu kun ejendommen på landsiden.

Det tidligere feriehjem

Oprindeligt "Egedahl" senere "Skotteruphus Feriehjem" Strandvejen 256, matr. nr. 1 p, Skotterup

De ældste bygninger på ejendommen er antagelig bygget i starten af 1870'erne som bolig for den første ejer, Jørgen Nielsen. Den senere ejer Jens Peter Nielsen-Kaas har næppe boet i ejendommen, men anvendt den til udlejning. Fra 1916 til 1942 anvendte ejerne af Sølyst ejendommen bl.a. som bolig for deres gartner, dels som en del af gartneriet. Bl.a. var der opført et drivhus nordligst på grunden.

I nogle år under besættelsen ejede fabrikant Julius Hansen (som også ejede "Sølyst") huset, men skænkede det derpå til den selvejende institution Skotteruphus, hvis formål det var at indrette ejendommen til et billigt ferie- og rekreationshjem for "De samvirkende Menighedsplejer" i København og

for "Den københavnske Kirkefond". Primært betød det, at personer med tilknytning til menighedsplejen og til kirkevæsenet kunne få ophold her.

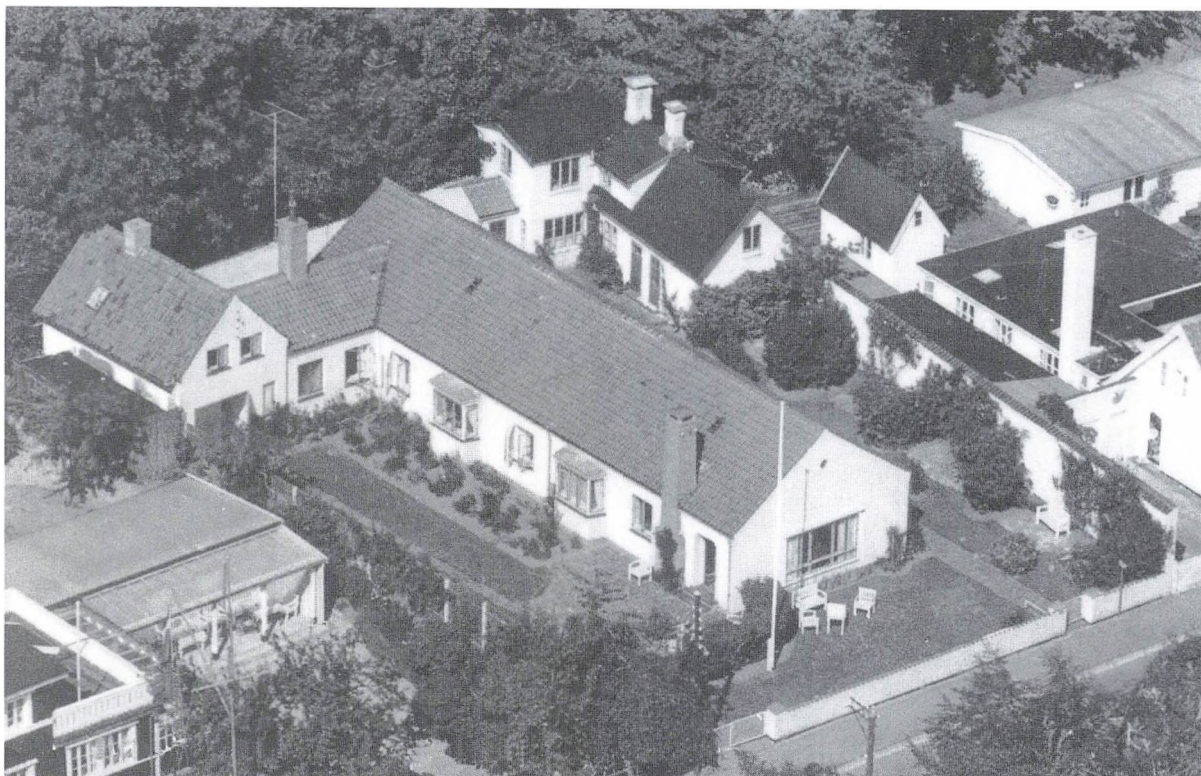
Den selvejende institution kaldte ejendommen for "Skotteruphus", hvilket må tilskrives uvidenhed om at en af de nærmeste genboer rent faktisk havde døbt sin ejendom "Skotteruphus" mange år forinden.

Driften af hjemmet ophørte i 2000. I en kort periode blev huset drevet sammen med "Brinkly", men huset blev derpå solgt til almindelig beboelse.

Normann Berke (f. 1881) var uddannet gartner og havde bl.a. opholdt sig 5 år i Tyskland og Frankrig inden han i 1932 blev gartner på Louisiana i Humlebæk. Senere kom han her til Skotterup, hvor han bl.a. huskes for sin store kunstforstand, der bl.a. medførte at han opkøbte malerier til herskabet!

Den oprindelige bygning på grunden lå ifølge de gamle matrikelkort lidt sydligere end den ejendom, der ses her på et luftfoto fra 1936. På det tidspunkt var ejendommen endnu ejet af familien Hamann, der også ejede ejendommen "Sølyst" lige overfor. De anvendte ejendommen som bolig for deres gartner, idet der jo på denne ejendom var et større gartneri. Her boede bl.a. i 1930'erne gartner Holger Pagh-Andersen (f. 1898). (Foto. KB)

I 1943 opførtes den store bygning, der skulle rumme sommerboligerne for De samvirkende Menighedsplejer og Den københavnske Kirkefond. Det betød, at ejendommen i sommermånederne blev anvendt af ferierende københavnske præster, medens huset om vinteren fungerede som rekreationshjem for ældre og gamle. Den oprindelige - bagvedliggende bygning blev nedrevet i 1983. Grunden var på den tid ret kraftig overbebygget, således som det fremgår af dette luftfoto fra omkring 1960.

EJERNE AF "EGEDAHL":

1871- Jørgen Nielsen
 -1891 Johanne Margrethe Nielsen, f. Jørgen
 sen (enke)
 1891-1916 Jens Peter Nielsen (fra 1897 navnefor
 andring til Nielsen-Kaas)
 1916-1942 enkefru Nicolette Hamann f. Millinge
 og cand. jur. Holger Hamann
 1942-1946 fabrikant Julius Hansen
 1946-1965 "Den selvejende institution Skotte
 ruphus".
 1965-2000 De samvirkende Menighedsplejer
 2000-2002 Mette Gottschalk Jahnsen og Pål Erik
 Jahnsen
 2002- Linda og Henrik Thorsøe Pedersen

De gamle sommerboliger fik i 2000 helårsstatus og er nu bolig for en privat familie.

Hjemmet for pensionerede skibsførere

Oprindelig "Sindshvile, senere "Brinkly" Strandvejen 258, matr. nr. 1 s, Skotterup

Det var i 1873, at arealet blev til en selvstændig ejendom - udstykket fra "Øresundslyst". Huset, der fik navnet "Sindshvile", byggedes antagelig kort tid efter - lidt usædvanligt med trævægge og paptag.

I 1910 engagerede ejeren Frederik Hagen den københavnske arkitekt Valdemar Hammer til en større ombygning og modernisering. Huset anvendtes alene som sommerhus - og det var først da Laura Berentzen, enke efter skibssingeniør Niels Berentzen, i 1932 testamenterede huset til "Prins Valdemar og Prinsesse Maries Fond", at huset for alvor skiftede karakter.

Huset var fuldt monteret ved afleveringen, og der blev opført en fløj med yderligere 5 værelser, hvorved huset kunne rumme 9 skibsførere eller skibsførerenker ad gangen. Fonden sørgede så for, at de gamle fik 14 dages sommerophold med fuld forplejning - vel at mærke uden vederlag. Den første sommergæst flyttede ind den 27. maj 1933 - dagen efter at hjemmet var blevet indviet under overværelse af prins Valdemar og prins Georg.

I en samtidig beskrivelse berettes, at den store ha-

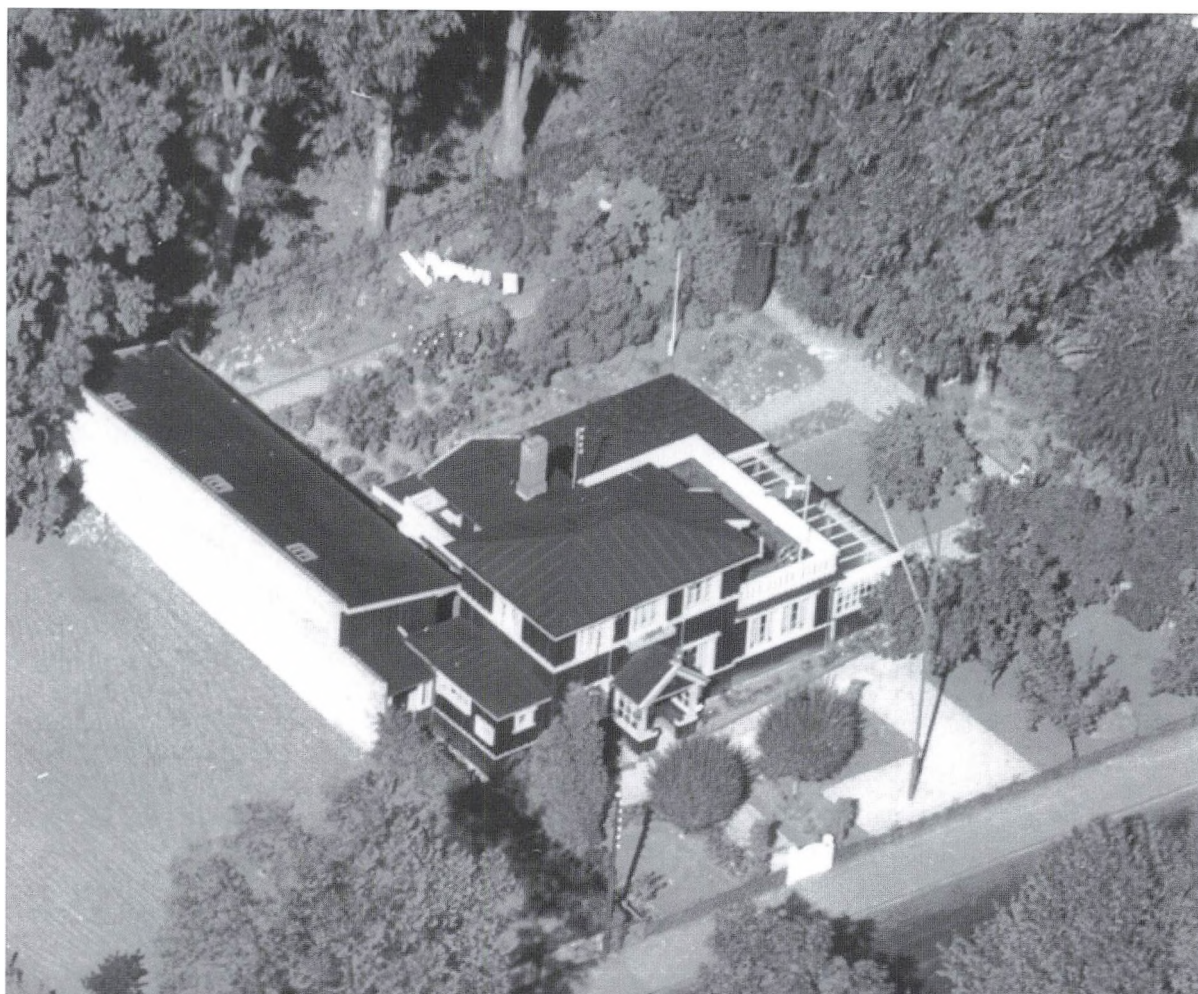
Prins Valdemar og Prinsesse Maries Fonds Strandvejshjem i Skotterup.

Paa Sømandshjemmet »Brinkly« har der nu været 3 Hold Sommergæster, ialt 29 Personer, og paa Mandag kommer fjerde Hold. De gamle Skibsførere og deres Hustruer, er ovenud begejstret for at være derude paa det skønne, fredelige Sted med den ventlige og smukke Omgangstone og hvor den daglige Forplejning er saa udmærket i alle Dele. Vi skal anføre et lille Eksempel herpaa. En gammel Skibsførerenke paa 72 Aar, der var lidt sort i Humøret, da hun kom derud, lavede i Løbet af nogle faa Dage saadant op, at hun næsten ikke var til at kende igen og det viste sig, da hun rejste, at hun under Sommeropholdet paa »Brinkly« havde taget 15½ Pund paa i Vægt.

Helsingør Avis' omtale af den første sæson på Sømandshjemmet i Skotterup. Artiklen er fra den 21. juli 1933.

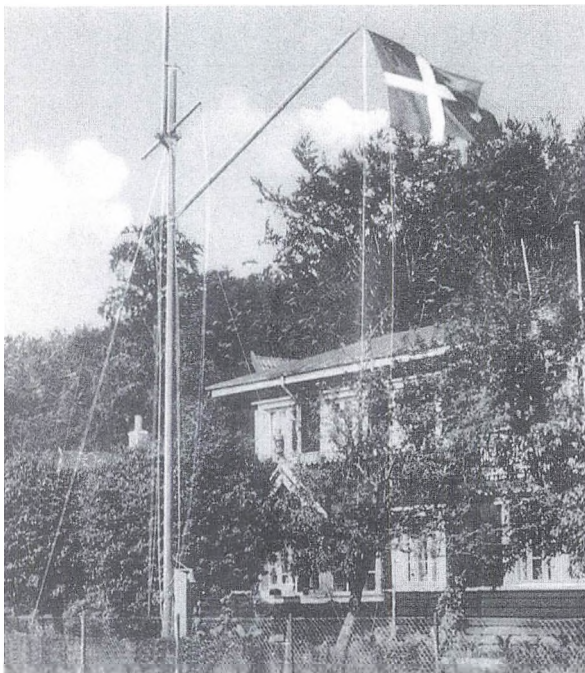
Tegning af Villa "Brinkly", som ejendommen så ud indtil 1910. Tegningen er udført af arkitekt Valdemar Hammer fra København, der stod for ombygningen, der bl.a. medførte, at bygningen fik en loggia, en vinterstue og en solterrasse øverst oppe. Indendørs opførtes en muret pejs i jugendstil. Moderniseringen medførte, at huset måtte omvurderes og herefter blev vurderet til ca 15.000 kr - det dobbelte af den forrige vurdering fra 1901.

I 1936 så den fondsejede ejendom "Brinkly" således ud - set fra sydøst. Ejendommen var nu blevet udvidet med mindre udbygninger, således at den kunne anvendes som hjem for gamle søfolk.

EJERE AF DET "STRANDVEJSHJEMMET I SKOTTERUP", NU HOTEL "BRINKLY":

1873-1875	Johan Carl Reitz	1932-1973	Prins Valdemar og prinsesse Marias Fond
1875-1897	frk. J. C. Tøtens	1973-1995	dir. Gerhard Larsson og fru Carla Larsson
1897-1904	Inger Cathrine Augusta Agerlin	1995-1999	Birger Wulffeld
1904-1914	instrumentmager Frederik Hagen	1999-2002	Mette Gottschalck og Pål-Erik Jahn sen
1914-1917	Karen Jacobæus f. Hagen (datter) og Anton Jacobæus	2002-	Folden A/S
1917-1918	Karen Jacobæus f. Hagen		
1918-1932	skibssingeniør Niels Peter Albert Berentzen		

På dette foto ses den gamle skibmast, der skulle markere, at stedet havde en maritim tilknytning.

vestue var meget elegant med den udbyggede karnap, det prægtige kaminparti samt de udskårne og forgyldte sofaer. Hygge og elegance prægede tillige den rummelige spisestue med sit gedigne møblement.

Indtil 1999 var facaden sortmalet, men i forbindelse med ejerskiftet i 1999, blev træværket malet mørkeblåt.

Fondens virke

Prins Valdemar og Prinsesse Mariæ Fond var en velgørenhedsfond, der drev et alderdomshjem i Valdemarsgade, et hvilehjem i Lillerød samt Strandvejshjemmet i Skotterup. Desuden arrangeredes "De gamles Dag" og "Sømandens Julemåltid". Derudover udbetaltes huslejeunderstøttelse og anden hjælp. I 1934 havde fonden en formue på ikke mindre end 270.000 kr - takket være især mange frivillige bidrag.

Hjemmet blev ledet af fondens administrator, Georg Larsens hustru, Margrethe Larsen.

Imidlertid tyndede det efterhånden ud i antallet af pensionerede skibsførere og deres enker - og ikke mindst i alle de frivillige bidrag, der hidtil havde hjulpet fonden med finansieringen. Det tyndede ud i antallet selvom man i tidens løb havde accepteret andre grupper af søfolk som gæster, bl.a. tidligere maskinmestre og deres enker. I 1973 overtog derfor Carla og Gerhard Larsson hele ejendommen inklusive det historiske indbo. En klausul i salgsbetingelserne indebar tillige, at de nye ejere skulle forpligtige sig til at drive stedet som hvilehjem, så længe der var behov for det.

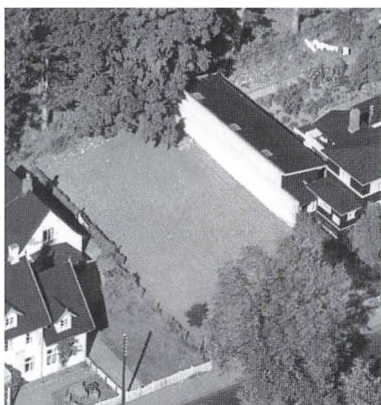
Men antallet af hvilehjemsbeboere faldt støt og i stedet ændredes ejendommen stille og roligt til Motel "Brinkly" - altså åbent for offentligheden. I de senere år er navnet blevet til Hotel "Brinkly" - og drives fortsat som et lille hotel med stor veneration for stedets historie.

Bygget som sommerhus

Strandvejen 260 A, matr. nr. 1 bo, Skotterup

Også denne grund tilhørte oprindeligt ejendommen "Øresundsløst" - men den var en af de sidste, der blev udstykket herfra. I 1934 solgtes grunden, men først fire år senere fik ejeren tilladelse til at bygge på grunden. Huset blev dog først opført af lærerinde, frøken Anna Hansen, der ejede ejendommen fra 1941 til 1944.

Arkitekt på det nye hus, der skulle fungere som sommerhus for ejeren, var den helsingoranske arkitekt Møgelvang Nielsen. Huset indrettedes med fuld kælder, stueetage og 1. sal, og er forlængst overgået til helårsstatus.

Grunden er her fotograferet medens den endnu var ubebygget. (Luftfoto fra 1936)

EJERNE AF EJENDOMMEN:

1934-1941	tandlæge, frk. Ragnhild Teilmann
1941-1944	lærerinde, frk. Anna Hansen
1944-1949	vinhandler Otto Henning Tind
1949-1955	skotøjshandler Georg Riepl
1955-1961	fru Annelise Grigat
1961-1970	filmudlejer Gunnar Kryger
1970-1972	direktør Kjeld Stanley Madsen
1972-1977	fru Inger Foged
1977-1982	Rudolf Farby
1982-	Arne Bang Jensen

Luftfoto fra 1948. (KB)

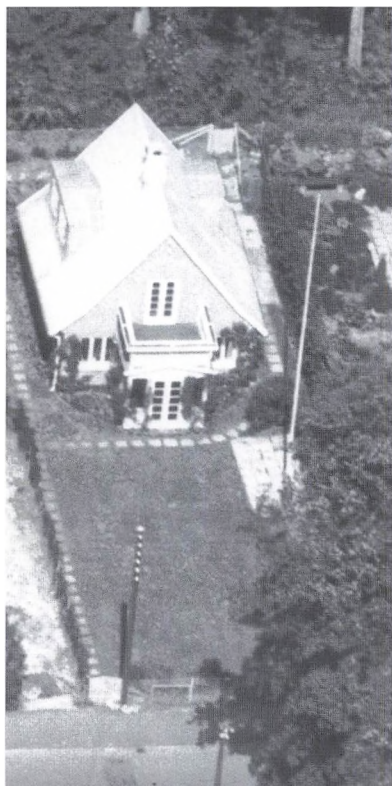
Huset set fra Strandvejen i oktober 2005.

Det tidligere vaskehus

Strandvejen 260 B, matr. nr. 1 by, Skotterup

Dette hus er opført i 1840'erne som en del af den trelængede ejendom, der oprindeligt udgjorde "Øresundslyst". Ejendommen blev 1847 beskrevet som: "Et udhus 6 fag langt, 11 alen dybt, bygget af fyrrebindingsværk i fod, muret med brændte sten og forsynet med stråtag, indrettet til lo, vaskehus med bræddegulv og bræddeloft". Af senere vurderinger fremgår det, at huset i 1877 anvendtes til vognport og vaskehus, i 1914 til køkkenbygning og i 1920 til beboelse.

Da pensionatet på "Øresundslyst" blev nedlagt, frasolgtes de to tidligere udhuse hhv. nord og syd for hovedbygningen. Og denne nordre udlænge blev i 1942 en selvstændig ejendom, der siden har været anvendt til beboelse. Ejendommen har siden 1984 gennemgået løbende moderniseringer.

Huset set fra østsiden i 1948. Der er nu bygget en lille veranda på til afløsning for et tidligere lille halvtag over indgangsdøren. Sammenlign med fotografierne af "Øresundslyst".

EJERNE AF EJENDOMMEN:

1942-1942	grosserer N. Brems
1942-1957	fru Herdis Vangtorp
1957-1984	fru Marie Gram f. Søndergaard
1984-1986	Anne Grethe Andersen og John Pedersen
1986-2000	John Pedersen
2000-2005	Anne Grethe Andersen
2005-	Julie Engholm og Dennis Althoff-Andersen

Den tidligere sidelænge til "Øresundslyst" havde indtil 1989 formelt status af sommerhus, men havde allerede da reelt været anvendt til helårsbeboelse igennem længere tid. Fotoet her er taget i sommeren 1999 og viser ejendommen set fra Strandvejen - inden de sidste ændringer af østgavlen fandt sted.

"Øresundsløst" - teglværk, pensionat, bolig

**Strandvejen 262 A, matr. nr. 1 b, Skotterup
Oprindeligt Strandvejen 260 B, 262 A, 262 B,
95 B, 95 C, 95 D og 97 B**

Hele området mellem "Egebækken" i syd og "Lokkeruphus" mod nord hørte oprindeligt til den ejendom i Skotterup Fiskerleje, som nu kendes som "Skotterup Kro". I årene 1835-36 udlejede den daværende ejer af ejendommen, Peter W. Lundholm en kvart tønde land til Niels Christian Petersen. Lundholm havde allerede i forvejen ladet rejse et mindre hus på ejendommen. Der kendes ikke meget til disse personer, ejheller til hvorledes huset så ud, men få år efter anlagdes på stedet et mindre teglværk.

"Sønderups Teglværk"

Ejeren af ejendommen hed nu J. C. O. Pabst, men han lejede antagelig området ud, for det var Carl J. B. Sønderup, der i august 1846 drev teglværk på stedet - under navnet "Sønderups Teglværk".

Fra en vurdering den 21. juni 1847 vides, at der foruden et "Vaaningshuus", også var en teglovn samt en tørrelade. Hovedbygningen findes endnu - men selvfølgelig stærkt ombygget - under navnet "Øresundsløst" på Strandvejen nr. 262 A i Skotterup.

Syd for selve teglværket lå tørreladen, som ved vurderingen i 1847 beskrives således: *"11 fag lang, 10 alen dyb med 16 murede piller, 2½ alen i kvadrat, 1 alen 12 tommer høj med tagværk af fyrretømmer, tækket med strå"*. Desuden blev der i 1847 takseret to udhuse til hovedbygningen - et nord herfor og et syd herfor. Det nordlige udhus (senere udstykket til en selvstændig ejendom med adressen Strandvejen 262 B) blev nedrevet i 2002, medens det søndre udhus endnu findes - nu som en selvstændig ejendom

med adressen Strandvejen 260 B.

Som et kuriosum kan tilføjes, at der i 1847 også blev vurderet et lille hus opført af fyrrebindingsværk, muret og med bræddetag. Huset blev vurderet til 30 rigsbankdaler, og indeholdt - et dobbelt lokum!

Teglværket brænder ned

I 1848 købte Sønderup ejendommen, men afhændede den allerede året efter til Carl Christian Barthelson, som fortsatte driften af teglværket. Natten mellem den 25. og 26. oktober 1851 opstod der imidlertid brand i teglovn, som blev ødelagt af branden. I marts 1852 var den under genopførelse og ved taxationsforretningen fremgik det, at det nye teglværk bestod af tre bygninger: En teglovn, et hus ved samme og et halvtagsudhæng omkring ovnen. Den 5. juni 1852 var teglværket atter klar til drift. De næste teglværksejere hed Iver Iversen, M. Andersen og Theodor Alexander Rasmussen, der ejede stedet frem til 1860. Men i oktober 1857 opstod der endnu en brand i teglovn. Den begrænsedes dog, men taksatoren kritiserede kraftigt, at ovnen havde været overfyldt under brændingen og anbefalede, at erstatningen ikke udbetaltes.

Teglværksdriften fortsatte måske endnu nogle år, men i alt fald fra 1870 var der ikke længere teglværk på stedet. Teglværksbygningerne må antages at være blevet nedrevet i samme tidsrum - og senere er arealerne på østsiden af Strandvejen udstykket til selvstændige ejendomme. Det er ejendommene med nuværende adresser Strandvejen nr. 95 B, 95 C, 95 D samt 97 B.

J. W. Rawert rejste i midten af 1800-tallet landet tyndt. Og i den forbindelse udførte han en lang række skitser og tegninger af, hvad han kom forbi. Den 18. juni 1849 må han være kommet forbi Egebæksvang ad Strandvejen. Ud for den ejendom, som nu kaldes "Øresundslyst" fandt han dette motiv, der viser en del af "Sønderups Teglværk" i Skotterup. Kunstneren har stået med ryggen til hovedhuset set mod sydøst. Langs det lave hegn løber Strandvejen, og længst til venstre ses den høje bygning, der indeholdt tegloven. Til højre herfor ses en tørrelade. Her ligger i dag ejendommene Strandvejen nr. 97 A og 97 B. På bakken i baggrunden skimtes Tibberup Stubmølle. (KB)

Familien Wenck

I fem år fra 1870-75 ejedes "Øresundslyst" af E. W. Hoffmann, der antagelig var identisk med den Ernst W. Hoffmann, som var indvandret fra Schlesien allerede omkring 1850, og som senere hentede sin lillebroder, Johan Heinrich Hoffmann til Danmark. Begge arbejdede ved jernbaneanlæg, og medens Ernst blev ved jernbanen som banemester, etablerede broderen sig i 1876 selvstændig entreprenørvirksomhed - det senere "Hoffmann & Sønner".

Heinrich Theodor Wenck - var født på øen Femern, der var en del af Holsten og dermed under dansk styre indtil 1864.

Det var derfor måske ingen tilfældighed at den næste ejer af "Øresundslyst" var oberst (senere generalmajor) Heinrich Theodor Wenck (1810-1885), der bl.a. var stabsofficer for vejtjenesten i Holsten og Lauenborg, indtil disse hertugdømmer kom under tysk styre i 1864. Han blev udnævnt til oberst under krigen 1864, og fik titel af generalmajor i 1879. Men han var desuden direktør for "Det sjællandske Jernbaneselskab", som bl.a. drev Nordbanen - hvor E.W. Hoffmann jo havde arbejdet. H. T. Wenck var gift med Waller Pacht, og sammen havde de bl.a. en søn, Heinrich - kaldet Henri - der blev arkitekt, og som endnu huskes som den arkitekt, der tegnede en lang række jernbanestationer, bl.a. Hovedbanegården i København, Helsingør banegård ved havnen samt Kystbanestationerne.

Familien Wenck anvendte sandsynligvis kun ejendommen, til sommerbolig - i lighed med flere af de senere ejere.

Jernbaneingenør Hermann Östrand.

Maria Östrand, født Olsson - gift med Hermann Östrand.

Kornhandler, konsul, direktør o.m.a., Petter Olsson

Manette Olsson gift med Petter Olsson, var født Brunström.

Den svenske periode 1881-1907

Efter at H. T. Wencks to døtre i 1881 havde solgt ejendommen, kom den i en længere periode i svensk/skaansk eje.

Det var den skaanske civilingeniør Hermann Östrand (1841-1915), som købte "Øresundsløst" til sommerbolig. Hermann Östrand kendte allerede området ret godt. For allerede i 1879 havde han købt ejendommen "Mary Hill" på Strandvejen 324 i Espergærde. Han boede til daglig i Helsingborg, hvor han som jernbaneingeniør havde været meget

aktiv ved byggeriet af flere jernbaner i byens omegn.

En af foregangsmændene for dette jernbanebyggeri i Skaane var den helsingborgske "bykonge", konsul Petter Olsson. Og det var vel i denne forbindelse at Östrand mødte sin kommende hustru Maria (1856-1945) - der jo var datter af Olsson.

Og netop konsul Petter Olsson blev den næste ejer af "Øresundsløst". Han overtog huset fra sin svigersøn og datter i 1907. Petter Olsson var født i Fleininge lidt nord for Helsingborg. Hans slægt havde boet på egnen, siden Skaane var dansk - og det var da også Helsingborgegnen, der kom til at nyde godt af hans store indsats. Hans oprindelige arbejde var kornhandler, men snart var han viklet ind i snart sagt alle mulige projekter, foretagender, byggerier og flere offentlige hverv. Det er næppe for meget sagt, at Olsson var en af de vigtigste personer ved Helsingborg bys vækst fra en ubetydelig provinsby til en af Sydsveriges vigtigste byer.

Petter Olsson huskes også for sin tid i Helsingborgs bystyre, for sin tid som konsul, som initiativtager til adskillige jernbaner, som deltager i Helsingborg Havns udvidelse o.s.v., o.s.v.

Auktion i Skotterup.

Onsdag d 1. April først., Form. Kl. 11, bortselges ved offentlig Auktion paa Øresundsløst i Skotterup endel Indbo, hvoraf fremhæves: en **Chaiselongue, Stole med Nør- og Fjederfæder, Spise- og andre Borde, Sengflæder, Mahogni- Senge med Fjeder- og Krolhaars Madrasser, 12 Jernsenge med Bomadrasser, Klædestabe, Kommoder, Kjøkkentøj, Glas, Porcellæn, Spejle og Skilderier m. m.**

Betalingen aflægges til Sagfører P. Buchl i Helsingør, der giver ham bekjendte og vederhæftige Kjøbere Kredit til 1ste August d. N.

Birkefontoret i Fredensborg, den 23de Martz 1891. **F. Moltke.**

Helsingør Avis den 24. marts 1891.

"Øresundsløst" som pensionat

I 1914 overtog fru Cecilie Sandholt ejendommen og indrettede den til badepensionat. Hun annoncerede med at ejendommen var beliggende ved Strandvejen, at der var egen strandpark, badehus samt direkte adgang til Egebæksvang skov. Hun drev

"Øresundslyst" er her fotograferet fra luften i 1937. Billedet viser ejendommen, som den så ud, medens bygningerne rummede pensionat. Af billedet fremgår det tydeligt, at sidebygningen mod syd var en integreret del af pensionatet. Bygningen længst til venstre var garage. Overfor "Øresundslyst" ses indgangen til pensionatets strandhave, der lå, hvor nu Strandvejen nr. 95 B og 95 C ligger.

Peter Lind Christensen (f. 1869) var tekstilfabrikant i København fra 1895-1920. Den 1. marts 1930 overtog han Øresundslyst sammen med sin hustru Amalie f. Christensen.

pensionatet frem til 1930, da Peter Lind Christensen overtog pensionatet.

Peter Lind Christensen var egentlig tekstilfabrikant, men gik i 1930 ind i pensionatsbranchen. Efter få år ofrede han en total nymontering af pensionatets inventar - og alt gammelt udstyr blev solgt på en auktion. Efter moderniseringen reklamerede Christensen med, at der nu var centralvarme, strandbade samt varme bade på badepensionatet. Desuden var der bilgarage samt parkering. Christensen havde nemlig ladet indrette et hus til garage sydligst på ejendommen - et nu nedrevet hus på adressen Strandvejen 262 C.

Løsøre-Auktion

paa „Øresundslyst“, Skotterup.

Fredag den 7. April d. A., Formiddag Kl. 10, bliver efter Begæring af Ejeren af Pensionatet „Øresundslyst“ i Skotterup p. Gr. af Pensionatets Nymontering, ved Auktion, der afholdes paa Ejendommen, bortsolgt forskelligt Pensionatsinventar, saasom Borde, Stole, Skabe, Servanter, Senge, 4 svenske Fajanceovne, 1 gl. Støbejernovn, 1 Sugepumpe.

Betalingen erlægges til Dommerfuldmægtig M. Herløw, Helsingør, der giver ham bekendte vederhæftige Købere Kredit i 6 Uger.

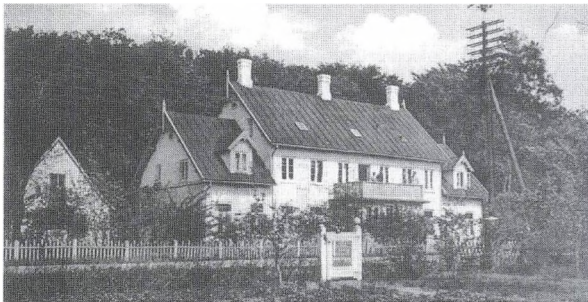
Dommerkontoret i Helsingør, den 31. Marts 1933.

E. Olrik.

Helsingør Avis den 1. april 1933.

Allerede i 1934 var Strandvejen 260 A blevet frastykket, og i 1940 kom turen til Strandvejen 260 B, 262 B og 262 C. Det blev til cirka 12 år som pensionatsejer for Peter Lind Christensen. I 1942 overtog direktør Kjell Stub Koren "Øresundslyst", og herefter overgik ejendommen atter til privatboliger.

I den forbindelse blev de to lave endebygninger på hovedhusets nord- og sydgavle revet ned. Derved kunne de to selvstændige sidehuse - som tidligere nævnt - udstykkes til to selvstændige ejendomme. Endvidere blev ejendommens hidtidige tagetage forhøjet til en hel etage, således at ejendommen nu har tre etager med hver sin lejlighed.

Øresundslyst fotograferet til et postkort i 1914.

I april 2002 blev det søndre sidehus (t.h.) revet ned - og dermed forsvandt den symmetri, som dette foto fra den 21. april 2002 viser. Billedet er taget fra Egebæksvang med "Søvejen" i forgrunden. Ved sammenligning med billedet ovenfor fra 1920'erne, ses at de to lave gavltbygninger er forsvundet og huset forhøjet til tre hele etager.

Med Kette har Nordfjællands Kyst langs Øresund An som noget af det skønneste i Danmark. I Særdelsedhed Strækningen Humlebæk—Helsingør, der har faaet Tilnavnet

„En danske Riviera,,

En af Perlerne paa denne Strækning er Strandvejen mellem Espergærde og Skotte-rup. Her ligger

Bade-Pension „Øresunds-Lyst“

i herlige og smilende Omgivelser med sin store Strandhave lige ned til Sundet med dets mange Sejlskibe og Dampere og den enestaaende Udsigt mod Sveriges Kyst. Naavnlig er Synet om Aftenen, hvor Tusinder af Lys blinker os i Mode fra Nabolandet Sverige af stor og betagende Virkning.

De store Strandvejs Automobileer, populært kaldet „Riviera Expressen“, stopper ca. hver Time hele Aaret lige udenfor Bade-Pensionens Dør, saa man i Løbet af et Øjeblik kan naa ind til

Helsingør med Kronborg Slot og Sct. Maria Kloster,

og alle dens mange øvrige Sæerdsigheder. Og i den modsatte Retning til Espergærde og Humlebæk St., og om Sommeren helt til Klampenborg.

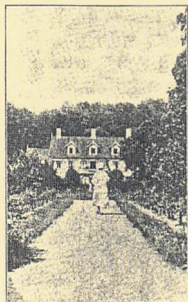

Strandhaven set fra Badehuset.

Høtel

Bade-Pension „Øresunds-Lyst“,

som af Gæsterne er velanbejlet, er fuldstændig nyistandsat. Lys, luftige og smukt monterede Værelser med Centralvarme, alle med Udsigt til Øresund eller Egebæks Bang. Hyggelig Dagligstue med Klaver og Glasveranda mod Sundet.

Hjem fra Strandbøder.

Spisefæl, i hvilken Serveringen sker ved Smaaborde.

1. Klasses Køkken.

Høflig og æltsværdig Betjening. Rimelige Pensionspriser.

Tag et Ophold paa „Øresunds-Lyst“, og De vil vende glad, stærket og veltilfreds tilbage til Deres daglige Værning!

Ærbødigt

Peter Lind Christensen.

EJERE AF ØRESUNDSLYST:

1836-1846 Niels Christian Pedersen
 1846-1848 bager J. C. O. Pabst
 1848-1849 teglværksejer Carl J. B. Sønderup
 1849-1853 teglværksejer Carl Chr. Bärthelson
 1853-1857 Iver Iversen
 1857-1857 fabrikant M. Andersen
 1857-1860 Theodor Alexander Rasmussen
 1860-1860 proprietær Jens Chr. Olsen
 (1860-1867 Hans Chr. Jørgensen)
 1867-1867 Ludvig Frederik Philipsen
 1867-1870 Jens Peter Sandberg
 1870-1875 banemester E. W. Hoffmann
 1875-1879 oberst Heinrich T. Wenck
 1879-1881 Helene og Clara Wenck
 1881-1907 civ.ing. Hermann Östrand
 1907-1913 konsul Petter Olsson
 1913-1914 konsul P. Olssons 7 børn
 1914-1930 pensionatsejer Cecilie Sandholt
 1930-1942 fabrikant Peter Lind Christensen
 1942-1949 direktør Kjell Stub Koren
 1949-1957 konsul Ehrenfried Owesen
 1957-1963 direktør Kjell Stub Koren
 1963-1974 restauratør Aage Bertram
 1974-2005 installatør Willy Halberg Pedersen
 2005- Finn og Jørn Pedersen

LÆS MERE OM HUSET OG PERSONERNE:

Om familierne Olsson og Östrand:

Alf Åberg: "Konsul P. Olsson", 1953

David Östrand: Konsul P. Olssons og Manette Brunströms härstamning", 1961

Om familien Wenck:

Personalhistorisk Tidsskrift, 1929, p. 259

Steffen Elmer Jørgensen: "Fra chaussé til motorvej" 2001 (Vedr. H.T. Wenck)

Tre sider fra den brochure, som Peter Lind Christensen lod fremstille efter pensionatets store renovering i 1933.

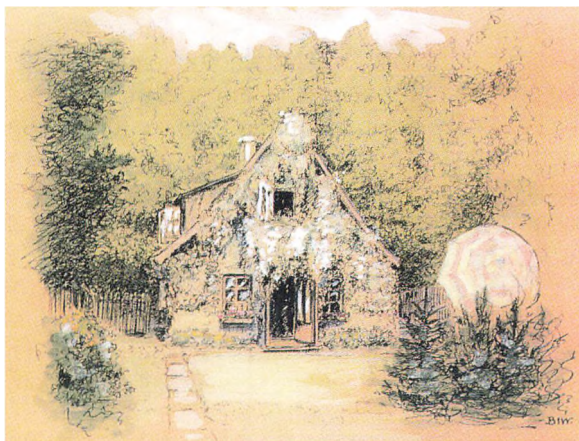
"Bøgely" - et anneks til "Øresundslyst"

Strandvejen 262 B, opr. matr. nr. 1 bx - nu 1 bv, Skotterup

Den nu nedrevne bygning stammede fra 1840'erne, da den blev bygget som et udhus til "Øresundslyst". Huset blev i 1847 beskrevet således:

"Udhuus i Sønder 6 Fag langt, 11 Alen dybt, bygget af Fyrrebindingsværk i Fod, muret med brændte Steen, Straatag, indrettet til Vognskuur, Hestestald, Karlekammer, Vognport og Foderlo".

Huset forblev indtil 1940 en del af "Øresundslyst", men i 1930'erne var huset blevet indrettet som anneks til Pensionat "Øresundslyst" - under navnet

"Bøgely" er tegnet af Bertel Juul Weber. (Privateje)

Få dage før nedrivningen i april 2002 blev dette billede taget af ejendommen - set fra sydvest.

EJERNE AF STRANDVEJEN 262 B:

1941-1942	insp., gross. Fr. Bonde-Nielsen
1942-1951	grosserer Erik Funch
1951-1952	Gerda Funch (enke)
1952-1966	ing. Erik Hansen
1966-1989	ing. Børge Steen Hansen
1989-1990	Kræftens Bekæmpelse
1990-2001	Anni Rosenberg
2001-2003	Lena og Dan Prehn
2003-	Bente Polano.

Det nye atelier fotograferet i februar 2006. (Foto: Helge Jensen)

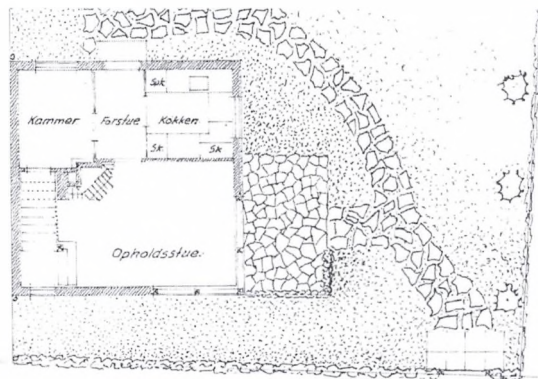
Den gamle garage

Strandvejen 262 C, matr. nr. 1 bv, Skotterup

Den dobbelte garage blev opført i 1932 som en bygning hørende under Pensionat "Øresundslyst". Opførelsen skete i forbindelse med en større modernisering af pensionatet - men allerede i 1940 måtte pensionatet lukke. I stedet blev den lille grund med garagen solgt som en selvstændig ejendom i 1942, og året efter blev garagen ombygget til beboelse.

I 1966 blev huset, der primært anvendtes til sommerhus, delvist nedrevet og atter omdannet til carport og udhus. Det skete i forbindelse med, at der nu igen var samme ejer på denne og naboejendommen nr. 262 B - matr. nr. 1 bx, Skotterup.

I 2002 blev al bebyggelse på begge matriklerne revet ned, og i 2004 blev matr. nr. 1 bv og 1 bx sammenlagt, og førstnævnte udgik af matriklen. Den nye ejer, kunstnerinden Bente Polano, opfører i 2005-06 et nyt atelier på grunden.

Dette forslag til ombygning af den gamle garage blev tegnet af arkitekt P. Chr. Madsen i København i 1942. I første omgang blev ombygningen dog ikke til noget, men sagen blev genoptaget det følgende år.

EJERNE AF STRANDVEJEN 262 C:

1942-1942 fru Else Marie Arup Larsen
1942-1943 ingeniør Alfred Eriksen
1943-1951 Elly Eriksen f. Werner Hansen (enke)
1951-1966 frk. Lis Eriksen (g. Krogsbæk i 1960)
Herefter samme ejer som nr. 262 B

Medens huset fungerede som garage for "Øresundslyst" - foto fra 1936. (KB)

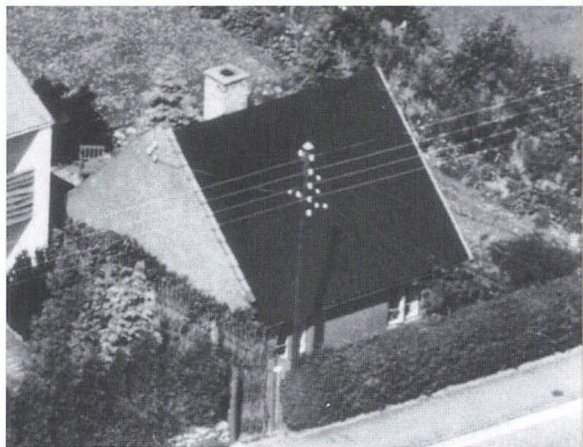

Foto fra 1950'erne, der viser huset, medens det blev anvendt til beboelse.

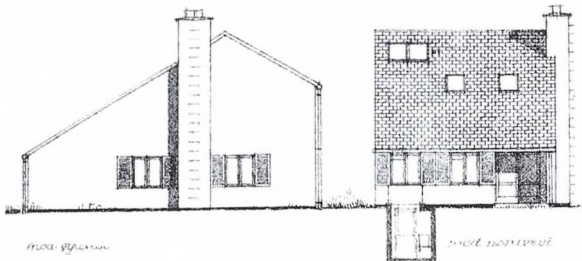
Uændret i det ydre

Strandvejen 264 A, matr. nr. 1 cc, Skotterup

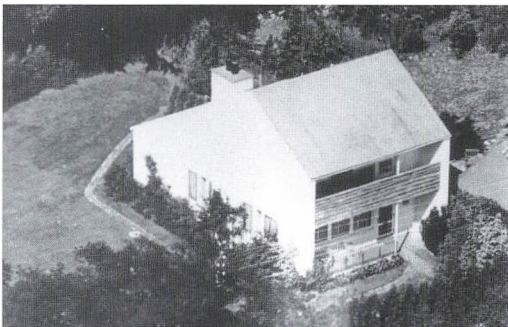
Da fru Else Asner byggede huset i 1949 var det ikke for selv at anvende huset som helårsbolig. Hun boede nemlig sammen med sin mand, statsaut. revisor Erik Asner på Ordrupvej i Ordrup. Han havde revisionsfirma på Nørrebrogade i København, men blev senere tilmeldt folkeregisteret i Tikøb Kommune, og har altså benyttet huset som bolig i en periode.

En senere ejer, Jack Frammer, huskes som det medlem af Helsingør Byråd, der i nyere tid har sidet kortest tid i de umagelige stole på rådhuset. Han blev valgt ved byrådsvalget i 1974 for Fremskridtspartiet, men valgte at træde ud af byrådet kun 5 uger efter sin tiltrædelse.

Ejendommen er i det ydre næsten uforandret frem til i dag - kun er der i 2001 opført en ny carport.

Tegning af huset fra 1949 - tegnet af arkitekt Svend Aage Botved fra Østerbro.

Luffoto fra 1950'erne viser huset kun få år efter byggeriets afslutningen.

Husets facade mod Strandvejen - fotograferet i sommeren 2005. Ejendommens store altan mod øst giver husets beboere mulighed for et kig ud over Øresund - hvilket også forklarer husets form, der nærmest er tillukket mod skoven, men lukker op ud imod vandet.

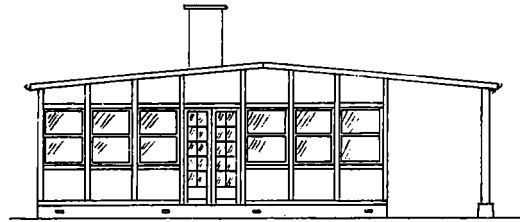
EJERNE AF STRANDVEJEN 264 A:

1942-1949	fru Ebba Elisabeth Nielsen
1949-1968	fru Else Asner
1968-1971	Carmen Botved
1971-1978	Jack Frammer
1978-1984	Grete Frammer
1984-1986	Aase og Henning Michelsen
1986-1986	Grete Frammer
1986-2005	Anni Aaskilde og Michael Andersen
2005-	Kirsten og Mogens Gruhl Henriksen

"Onkel Sams Traktørsted"

Strandvejen 264 B, matr. nr. 1 cd, Skotterup

Det var murermester Mogens Basse og tømrermester J.O. Nielsen-Kaas, der i 1942 lod denne ejendom udstykke til en selvstændig grund. Den nye ejer var cigarhandler Christian Knudsen, der også ejede nabogrunden mod syd. Han lod opføre et lille traktørsted, som han dog efter sigende ikke selv drev, men bortforpagtede til Henrik Vilhelm Jakob Larsen.

Herover ses en tegning af den sydvestlige facade af serveringsstedet - efter en udvidelse i 1945 - foretaget af tømrermester Aksel Johannessen, Snekkersten.

I 1943 blev dette lille traktørsted opført på Strandvejen i Skotterup - kaldet "Onkel Sams Traktørsted". Her kunne man få kaffe, kager, sodavand, is og lignende men stedet eksisterede kun i ganske få år.

EJERNE AF EJENDOMMEN:

1942-1956 cigarhandler Christian Knudsen
1956-1978 fru Else Asner
1978-1984 Grete Frammer
1984-1984 Investeringselskabet af 26.03.1979 ApS
1984- Marianne Svendsen og Jens Sundby Svendsen

Fotoet til højre: I 1984 lod ejendomsmægler Steen Lyngfeldt opføre et nyt hus på grunden. Denne ejendom så således ud i september 2005.

Tidligere antikvitetshandel

Strandvejen 266 A, matr. nr. 1 ce, Skotterup

Cigarhandler Christian Knudsen ejede indtil 1944 både Strandvejen nr. 264 B og 266 A - men dette år solgte han 266 A til antikvitetshandler Carl Hansen, der boede på Jacobys Allé i København.

Han anvendte huset som sommerhus og til udlejning, men i 1950 fik han tilladelse til at opføre en "kioskbygning" foran huset ud imod Strandvejen. Bygningen skulle anvendes til salg af antikviteter, hvilket fortsatte et godt stykke op i 1960'erne.

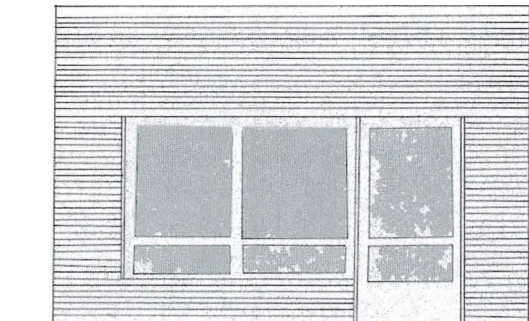
Den efterfølgende ejer af ejendommen var slagtermester, Poul Rasmussen, der gennem 50'erne og 60'erne drev slagterforretning på Fredensborgvej 1 i Tikøb. Han lod opføre en tilbygning mod syd og lod nedrive den gamle antikvitetsforretning.

Det var dog først de følgende ejere, der anvendte ejendommen til fast bopæl.

EJERE AF EJENDOMMEN:

-1944	Christian Knudsen
1944-1968	antikvitetshandler Carl Hansen
1968-1972	slagtermester Poul H. Rasmussen
1972-1974	fabrikant Karl Poulsen
1974-1977	prokurist Mogens Jørgen Djarnov
1977-1979	Kirsten Cornelius og Peer Aage Nørgaard
1979-	Lillian Pedersen og Bent Rasmussen

Denne lidt utydelige tegning viser facaden af kioskbygningen, der fra 1950 rummede salg af antikviteter. Arkitekt på den lille bygning var den lokale Jørgen Basse Larsen, Snekkersten.

Bygningen er opført i 1944, men var da kun den del af huset, der ses til højre med 1½ etage. Tilbygningen til venstre er fra hhv. 1969 og 1980.

Både bolig og kontor

Strandvejen 266 B, matr. nr. 1 cm, Skotterup

Dette hus blev opført i 1971-72 - og indrettet med en 94 kvadratmeter stor kælder, der siden har været anvendt til diverse kontorlokaler og lignende.

Mest berømt var nok den periode, hvor ejendoms- handler Dagmar Kelly drev sit ejendomskontor her. Hun havde tidligere drevet virksomheden fra sit hus på Olgasvej i Espergærde (egentlig i Mørdrup), men flyttede i 1975 sit kontor og bolig hertil.

Senere blev kælderen indrettet til salg af antikvite- ter drevet af Torben Kilde. I 1986 indrettede firmaet "BB-training, kursus og kongres" kontor i lokalerne til teknisk rådgivning.

EJERE AF EJENDOMMEN:

1971-1971	murermester Mogens Basse
1971-1972	ing. Poul Oxfeldt Jensen
1972-1973	Æ 88 A/S
1973-1975	Axel Gregers Arne Nielsen
1975-1986	ejendomshandler Dagmar Kelly
1986-1994	Birgitte og Hans-Henrik Gotfredsen
1994-1999	Susanne Schou
1999-	Helle N. og Flemming I. Hansen

Facaden mod Strandvejen - fotograferet i eftersommeren 2005.

Kelly Dagmar
Strandv. 266B • 02-23 27 49

KØB OG SALG
af fast ejendom

KELLY'S
EJENDOMSKONTOR

***02-23 27 49**

Strandvejen 266 B
3070 Snekkersten

Kilde T Strandv. 266b 02-23 28 97

KILDE ANTIKVITETER
OG
ÆGTE TÆPPER ApS

Fajancer,
orientalsk porcelæn
og finere
antikviteter
samt ægte tæpper
købes og sælges

STRANDVEJEN 266B
SNEKKERSTEN

02-23 28 97

To annoncer fra 1982, der reklamerer for de daværende to forretninger i ejendommen.

"Lisebo"

Strandvejen 268 A, matr. nr. 1 z, Skotterup

I lighed med næsten alle andre ejendomme i den "nye" del af Skotterup, er også denne udstykket fra "Øresundslyst". Men inden ejendommen blev udparcelleret, var huset allerede bygget. Rejsegildet fandt sted den 30. januar 1875 - så huset må være blevet færdigbygget i løbet af 1875. Bygmeister var tømrermester Carl Elvers. Ejendommen blev imidlertid først en selvstændig ejendom i 1878. Kort

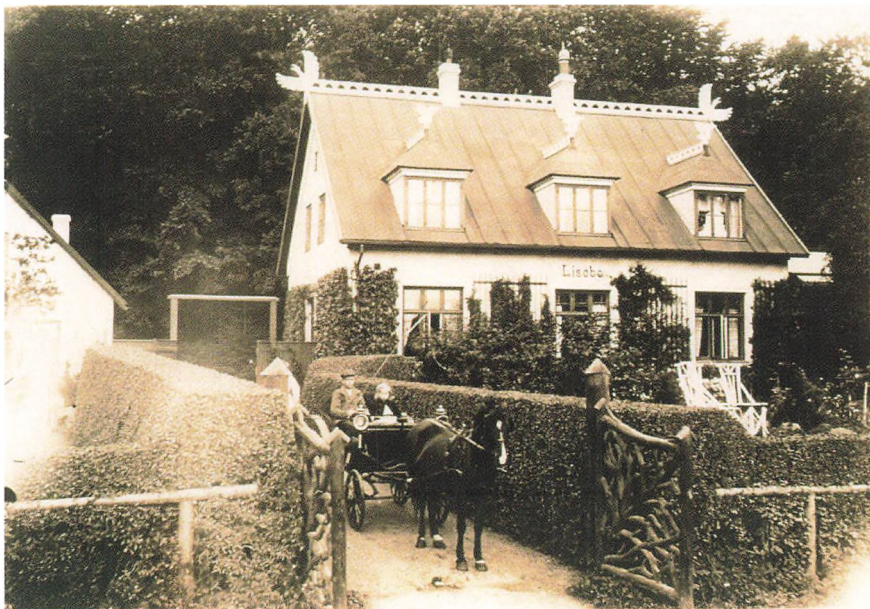
efter tilkøbtes yderligere en lille parcel, der ligger på den østlige side af Strandvejen. Via denne parcel, matr. nr. 1 ø, Skotterup, har ejerne af "Lisebo" direkte adgang til stranden mellem Strandvejen nr. 101 B og 103.

Ejerinden fra 1908 til 1927 var Ebba Beyer, der havde flere familiemedlemmer med ejendomme i nærheden - især i Espergærde-området. Hun ejede

Igennem en lang årrække var huset ejet af Ebba Beyer, f. Banck. Hun var datter af den svenske skibsreder J. Otto Banck, hvis familie havde adskillige ejendomme på Øresundskysten.

Bemærk i øvrigt den meget usædvanlige tagudmykning, der vel er et udslag af den såkaldte "skønvirke"-arkitektur, der havde sin storhedstid i starten af 1900-tallet.

Foto ca. 1915. (FLE)

EJERNE AF LISEBO:

1878-1881	Ernst Scheibel
1881-1905	E.F.J.A. Krogmann f. Scheibel (datter) og dr.med. O.D.A.F. Krogmann
1905-1908	overretssagfører Frits Ortman
1908-1927	fru Ebba Beyer f. Banck
1927-1927	Kaj Tjellesen
1927-1943	maskinm. Hans Andr. Edm. Hansen
1943-1947	pianofabrikant Poul Andersen
1947-1973	fru Agnes Marie Strømberg (datter)
1973-	dir., cand.polit. B. Christian Mannov

Frits Ortman blev født i Lybæk i Holsten i 1864 og var gift med Lili-Ann Elisabeth Nodermann. Ortman havde fra 1893 egen sagførervirksomhed i København og var bl.a. medstifter af Arbejdernes Kooperative Byggeförening.

"Lisebo" fotograferet omkring 1907 i den periode, da familien Ortmann ejede ejendommen. Frits Ortmann ses siddende og bag ham hustruen, den skånskfødte Lilli-Ann f. Nodermann. Desuden ses Lilli-Anns moder, Lise Nodermann til højre, samt på verandaen familiens stuepige. Verandaen blev senere nedrevet og den nordfor liggende grund udstykket til den nuværende ejendom, Strandvejen 266 B. (Foto udlånt af Kr. Mannov)

i samme periode - sammen med sin første mand, den svenske generalkonsul for Østrig-Ungarn Dezscö von Beyer-Krucsay de Krucso - ejendommen "Solblink" på Strandvejen 143 D i Espergærde.

I forbindelse med ejerskiftet i 1927 gennemførte tømrermester Harald Tjellesen en større ombygning

Lisebo ses her i 1936 - den gamle kuske- og staldbygning, som oprindeligt tilhørte ejendommen, ses tillige til venstre. (KB)

af ejendommen - og samtidig blev den gamle kuske- og staldbygning udstykket og solgt som en selvstændig ejendom.

Ejeren under besættelsen, pianofabrikant Poul Andersen, havde i 30'erne skabt sig en givtig forretning ved at importere piano "indmad" fra Tyskland, montere dem i danskfremstillede pianokasser, og derefter udleje pianoerne til danskere, som p.g.a. de dårlige tider i 30'erne ikke havde råd til at købe et piano. Under besættelsen blev forretningen endda endnu bedre, da danskerne måtte leve med spærretid og mørklægning. Efter sigende skal Andersen have konstrueret op imod 500 pianoer - hvoraf størsteparten var udlejede.

Efter Poul Andersens død overtog datteren Agnes Strømberg "Lisebo", som familien dog kun anvendte som bolig i sommerhalvåret. Med hendes søn, Johannes Strømberg som arkitekt foretoges en del ombygninger i denne periode.

De karakteristiske udsmykninger på taget er forsvundet, og facaden mod Øresund har ændret en del karakter, efter at der i 1992 blev opført en udestue mod øst. Huset bærer dog stadig det gamle navn "Lisebo", men hvem Lise var, er ikke sikkert - måske sagfører Ortmanns hustru, der egentlig hed Elisabeth? (Foto: maj 1999)

"Lisebos" gamle kuske- og staldbygning

"Aka"

Strandvejen 268 B, matr. nr. 1 bk, Skotterup

Dette hus var oprindeligt "Lisebos" domestikbygning, d.v.s. den bygning, hvor ejendommens tjenende ånder boede. Her boede bl.a. kusken, og her var også stald. Huset er også blevet benævnt "gartnerboligen", men herudover er huset blevet anvendt til udlejning til sommergæster. I 1927 blev huset solgt fra "Lisebo" og blev herefter en selvstændig ejendom.

Af ukendte årsager blev huset kaldt "Aka" - og blev i øvrigt i flere år udlejet til familien Rohde som sommerbolig - indtil Veronica Rohde selv overtog huset i 1949. Efter hendes salg i 1957 har huset været en del i handlen.

Veronica Tidemand Rohde var kunstner og havde boet i ejendommen som sommergæst gennem flere år, inden hun købte huset i 1949. Hun har malet flere lokale motiver, bl.a. af "Lokkeruphus". Hendes mand, Ivar Tidemand Rohde, var også en habil kunstner, hvis tegninger findes i flere lokale hjem.

(Foto fra ca 1944 - udlånt af Inge Krog).

Ifølge BBR er huset opført i år 1900. Huset præsenterede sig således i 1937.

(Foto: KB)

EJERNE AF "AKA" SIDEN 1927:

1927-1946	fru Veronica Bloch
1946-1948	grosserer Herman Halboom
1948-1949	grosserer R. Chr. Andreassen
1949-1957	fru Veronica Tidemand Rohde
1957-1959	skotøjshandler Harald Jensen
1959-1961	fru Terttu Kjelsen
1961-1972	kontorchef O. Rydeng
1972-1977	Albertsen Assurance v/Mog. Albertsen
1977-1980	Susanne og Vagn Rydeng
1980-1982	Peter Bjørnholm og Birgitte T. Toft
1982-1984	Jørn Eli Lindemann
1984-1991	Hanne Gram og Geert Vilhelmsen
1991-1993	Pia Thiim Jeppesen, g. Jensen
1993-1997	Lone Susanne Lorentzen
1997-	Susanne Kongsted og Steen Kornerup-Bang

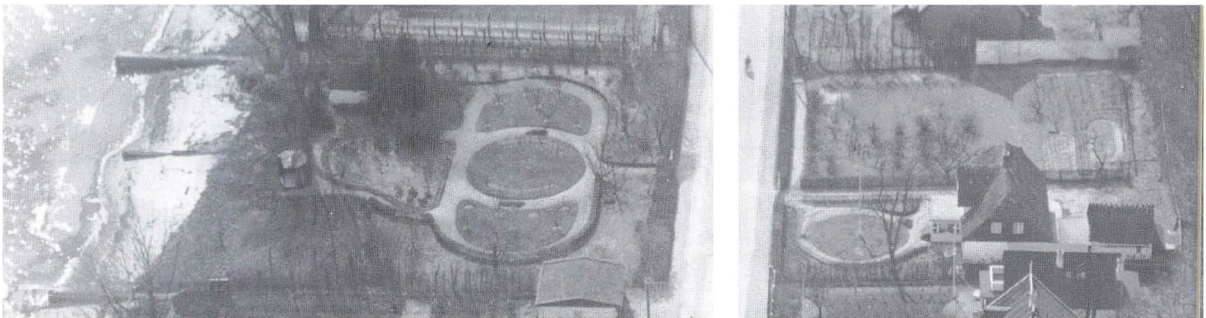
"Carlsminde"

Nu "Egebo", Strandvejen 270 A. Oprindelig matr. nr. 1 c, nu matr. nr. 1 bt, Skotterup

Lige som mange af de andre ældre ejendomme i det man kan kalde "Det nye Skotterup" - d.v.s. alt syd for "Lokkeruphus" - har denne ejendom på intet tidspunkt haft tilknytning til fiskererhvervet.

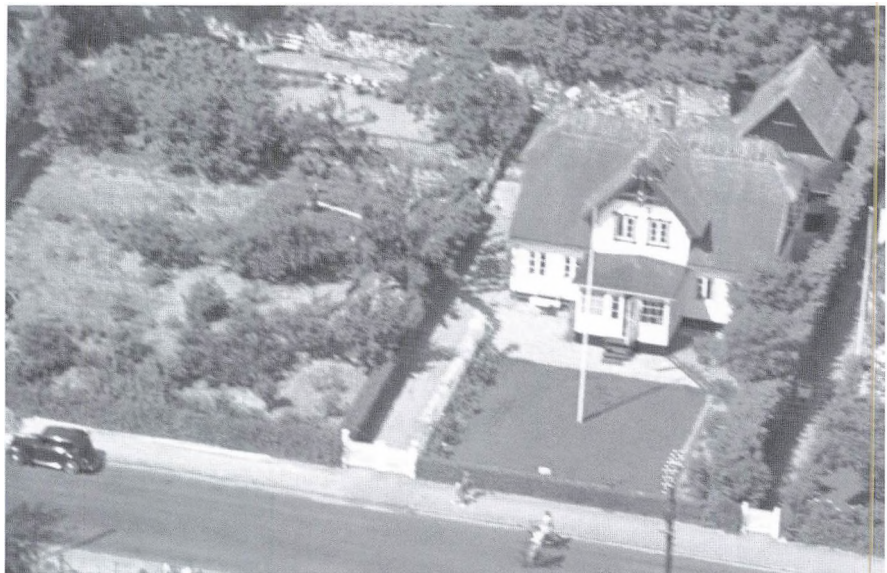
Den første bruger af stedet var snedker P. V. Chri-

stensen, der lejede ejendommen i 1853 fra "Øresundslyst". Allerede to år senere købte han imidlertid hele ejendommen. Og nu var der opført et hus på grunden, for allerede i februar 1854 stod husene på stedet klar. På det tidspunkt blev bygningerne be-

Hele ejendommen - både hovedejendommen vest for Strandvejen og den store strandgrund øst for Strandvejen - fotograferet i april 1934. Bemærk den sirligt anlagte strandhave med lysthus. Hele parcellen blev få år efter at dette foto blev taget delt, således at den sydligste del af grunden blev en selvstændig ejendom. På denne nye parcell byggedes "Lyskjær" (270 B) og på vandsiden senere nr. 105. På "Egebo"s strandgrund ligger nu Strandvejen nr. 103. (KB)

Ejendommen "Carlsminde", der senere kom til et hedde "Egebo" er her fotograferet i 1937. Billedet viser hele grunden - også den del af grunden, der blev udskilt til en selvstændig ejendom i 1937 og året efter blev bebygget med et hus, der kaldtes "Lyskjær" (Strandvejen 270B). (KB)

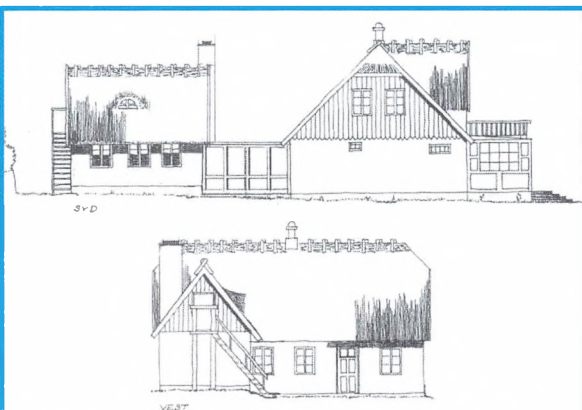

DE HAR HAFT CARLSMINDE:

1853-1855	Peder Valdemar Christensen (lejer)
1855-1861	Peder Valdemar Christensen (ejer)
1861-1873	skolelærer Lars Jacobsen
1873-1885	Hanne C.M. Jacobsen og skolelærer Edvard Olsen
1885-1887	Emilie Krag og Christiane Anna Aanonsen
1887-1918	Emilie Krag
1918-1928	Vilhelm Lars Larsen Krag
1928-1938	købmand J.C. Frølund
1938-1946	tegner H. Thelander
1946-1954	grosserer P.M. Nicolaysen
1954-1979	arkitekt Svend Aage Nicolaysen
1979-1984	Bent Graun og Jesper Hermansen
1984-1987	Torsten Lenbroch
1987-1993	Lise-Lotte E. Knudsen
1993-1996	Annette Gottlieb Grunnet
1996-	Fritz Hansen og Birgitte Aaselund

SE MERE OM EJENDOMMEN:

i "Femina" nr. 44 fra 2001.

I perioden 1946 til 1979 ejedes "Egebo" af familien Nicolaysen. Grosserer P. M. Nicolaysen boede her dog ikke selv, men da sønnen, Svend Aage Nicolaysen, overtog ejendommen flyttede han ind med sin familie. I 1960 foretog han en ombygning, der bl.a. medførte, at det oprindelige værksted blev forbundet med hovedbygningen og indrettet til tegnestue.

Ejendommens ejer fra 1861-73, Lars Jacobsen, blev født i 1792 i Fredensborg. Han blev skolelærer i 1810 og fik ansættelse ved Snekkersten Skole, som dengang lå ved den nuværende Parkvej i Snekkersten. Han var enelærer dér i tre år, hvorefter han kaldedes til lærer ved Borsholm Skole, hvor han virkede helt frem til 1858. Efter sin "entledigelse" (afskedigelse) tog han ophold i Skotterup, men overlod allerede i 1873 "Carlsminde" til sin datter og svigersøn. Han blev gift i 1816 med Johanna Sophia Hellesten (1798-1881), og han døde i 1886 efter i 1881 at være blevet dannebrogsmænd.

skrevet som hhv. et 6 fag langt og 12 alen dybt hovedhus indrettet til beboelse i retningen syd-nord, opført af grundmur og brændte sten og med stråtag. Det nordre hus (udhuset) er beskrevet som 3 fag langt, 6 alen dybt, opført af bindingsværk i fod og fyrrer over- og undertømmer. Bygningen var forsynet med stråtag og indrettet til snedkerværksted.

Siden 1996 har ejendommen være ejet af Fritz Hansen og Birgitte Aaselund. Sidstnævnte driver firmaet "Sleepy Eye", der forhandler økologisk børnetøj samt sengelinned.

Bortset fra den lukkede veranda og altanen er husets ydre ikke væsentligt forandret i nyere tid. Og ser man tilbage bort fra gavlkvisten har man det oprindelige hus fra 1854.

(Foto fra juni 1999)

Beslaglagt af Gestapo

"Lyskjær"

Strandvejen 270 B, matr. nr. 1 c, Skotterup

LYSKJÆRS EJERE:

1937-1947 Købmand I.C. Frølund
1947-1952 fru Karen Schjøning-Jepsen
1952-1961 Carl Jensen
1961-1963 møbelhandler Josef Vossebein
1963-1986 regnskabschef Villy Johansen
1986- Nanna og Preben Læssøe Pedersen

Huset opførtes i 1938 af muremester E. Ekegren fra Snekkersten - og indrettedes i tre plan bl.a. med pigeværelse i stueplan og chaufførværelse på 1.salen. Under besættelsen blev ejendommen sammen med Rosenlund overtaget af Gestapo, som havde deres kvarter her helt frem til befrielsen i maj 1945. I en kort periode efter den 5. maj 1945 overtog modstandsbevægelsen ejendommen.

Billedet ovenfor viser vagtposten (Arne Johannessen 1916-87) fra modstandsbevægelsen foran ejendommen i de glade majdage i 1945. Endnu ses Hitlers portræt på altanen, så friheden er ikke mange timer gammel!

Billedet til venstre viser ejendommen, som den så ud i juni 1999.

"Rosenlund"

- et hus med historie

Strandvejen 272 A, matr. nr. 1 d, Skotterup

En af de mange håndværkere, der midt i 1800-tallet "tog nyt land" på det næsten ubebyggede område syd for Skotterup fiskerleje, var stenhugger Conrad Spiegelhauer. Det oprindelige hus må være opført i starten af 1850'erne. I 1854-55 gennemførtes nemlig en ny taxering af husene af forsikringsselskabet. Og heraf fremgår, at stuehuset var opført i syd-nord, var 7 fag langt og 11 1/4 alen dybt, opført i grundmur, med kvist i 3 fag i husets halve dybde og belagt med stråtag. Huset var indrettet til beboelse og forsynet med 1 dobbelt skorsten, 12 skillerum, 13 døre og 15½ fag vinduer. Det er med andre ord en bygning, der meget ligner den nuværende, der jo kendes under navnet "Rosenlund".

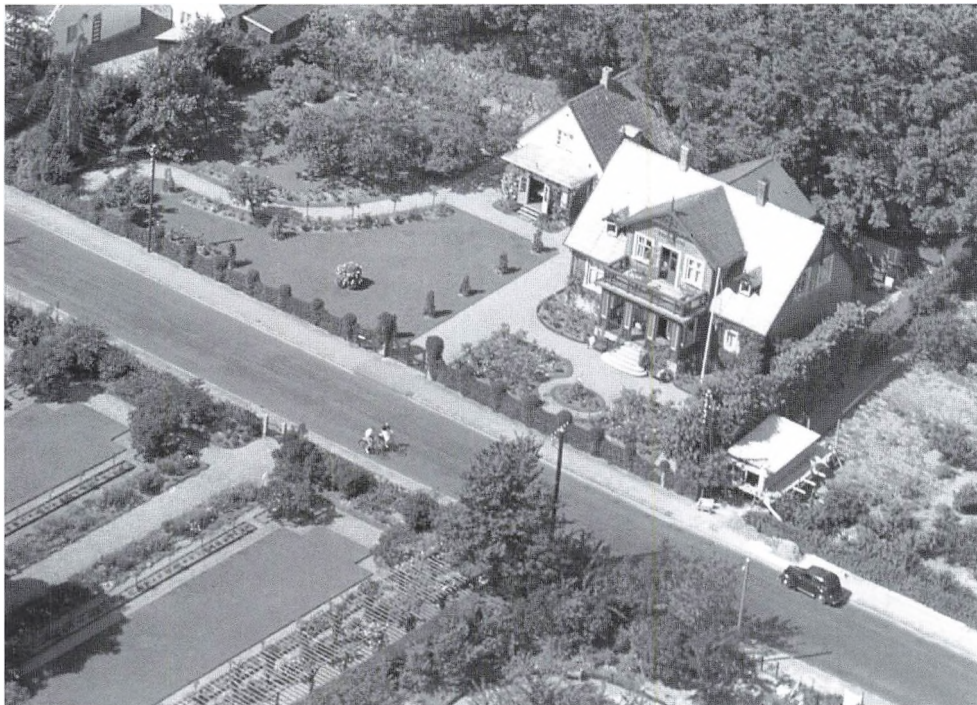
Derudover var der i midten af 1850'erne et mindre "nordre hus" indrettet til huggehus og et kammer.

Dette hus er siden hen nedrevet.

Familien Spiegelhauer ejede ejendommen helt frem til 1916, da grosserer Nicolai Abrahamsen købte stedet. Som det fremgår, havde han store byggeplaner på den store grund, men uheldigvis døde han allerede i 1920. Så kun en mindre del gennemførtes. Nicolai Abrahamsen var indehaver af guld- og sølvvareforretningen "E. L. Weimann & Co." (Asylgade i København), som han havde betydelig succes med.

Da familien Abrahamsen var ud af en jødisk slægt, måtte familien flygte til Sverige under besættelsen. Den tyske besættelsesmagt beslaglagde derfor ejendommen og indrettede den til lokalt hovedkvarter for Gestapo.

Hertil hentedes adskillige lokale til afhøring, og flere måtte tilbringe en tid i ejendommens kælder,

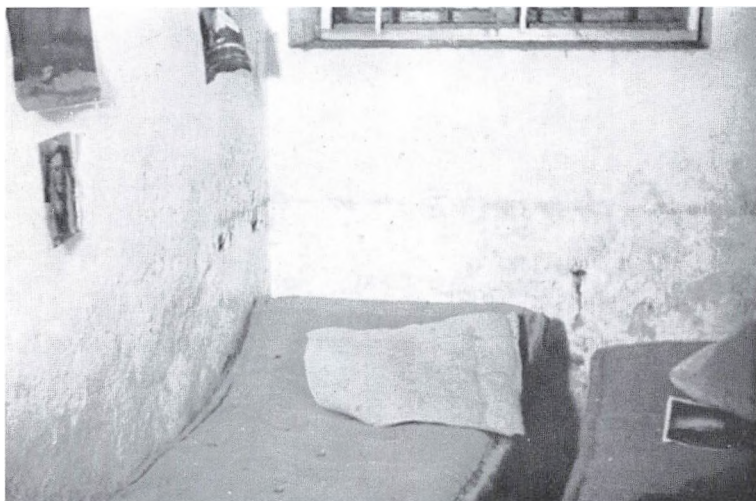
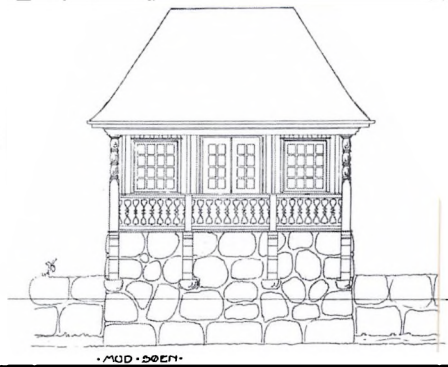
Dette luftfoto fra 1937 viser tydeligt, hvilket fornemt haveanlæg ejendommen dengang havde. Ikke bare på landsiden af Strandvejen, men også på strandgrundene overfor ejendommen. Den ansatte gartner havde nok at se til!

GROSSERER ABRAHAMSEN.
 BÅDFØRERBOLIG OG GARAGE.
 J. K. O. J. J. E. R. U. P.

Straks efter at grosserer N.N. Abrahamsen i 1916 købte "Rosenlund" af stenhugger Spiegelhauers enke, så udarbejdede han og arkitekt Albert Oppenheim fra København flere planer for, hvorledes "Rosenlund" skulle se ud i fremtiden. Dels anlagdes haven og strandhaven, dels byggedes en pavillon ved stranden - og endelig blev der tegnet en bygning, som skulle have ligget helt sydligt på grunden, tæt op ad skellet til "Jeans Minde" (nuv. Strandvejen nr. 274 A). Huset skulle indrettes til bådførerbolig og garage. Desuden var det planen at indrette pigeværelser, gæsteværelser, strygerum m.v. Men huset blev aldrig bygget, måske fordi grosserer Abrahamsen døde få år efter.

I modsætning til den store bådførerbolig, som jo aldrig blev en realitet, så blev der på strandgrunden på den anden side af vejen opført en pavillon efter alle kunstens regler. Arkitekten var også her Albert Oppenheim (1879-1956), der i øvrigt mest kendes som den arkitekt, der i 1918-20 lod opføre "Revisions- og Forvaltningsinstituttet" på hjørnet af Hammerichsgade og H.C. Andersens Boulevard i København. Pavillonen ligger på nuværende adresse: Strandvejen nr. 109 - se omtalen af denne ejendom.

Kælderen under "Rosenlund" blev af Gestapo under besættelsen anvendt som fængsel eller fangekælder. Forholdene var ganske primitive, hvilken billedet fra cellen her giver et ganske godt indtryk af. Her tilbragte mange lokale mange timer og dage, når de var hentet til afhøring af det hemmelige tyske politi.

(Foto fra Jørgen Gersfelt: "Saadan narrede vi Gestapo")

Parade kort efter befrielsen, hvor en del af de lokale modstandsgrupper holdt til her på "Rosenlund", efter at Gestapo havde forladt stedet. Kompagnifører på det tidspunkt var Erling Hein Boysen fra Kvistgaard. Han huskes især som manden, der gennemførte den første danske jernbanesabotage i Egebæksvang.

der var indrettet til et primitivt fængsel. Efter befrielsen i maj 1945 blev ejendommen i en kort periode anvendt til lokalt hovedkvarter for modstandsbevægelsens styrker.

I perioden 1954 til 1995 var to af de tre strand-

grunde på den anden side af Strandvejen solgt til anden side, men i 1995 tilbagekøbte "Rosenlunds" ejer, Holger Heine de to grunde, nr. 107 og 109. Og bortset fra det gamle gartnerhus, nr. 272 B, så er ejendommen atter samlet i den størrelse, den havde fra begyndelsen.

Straks efter den tyske kapitulation i maj 1945 overtog modstandsbevægelsen "Rosenlund". Her ses vagtposten foran huset - i dette tilfælde Christian Sørensen.

ROSENLUNDS EJERE:

1850-1855	Conrad Spiegelhauer (lejer)
1855-1908	Conrad Spiegelhauer (ejer)
1908-1916	Christiane E. Spiegelhauer, f. Kock
1916-1920	grosserer Nicolai Nathan Abrahamsen
1920-1946	fru Nina Charlotte Abrahamsen f. Cohen (enke)
1946-1953	ing. Herman Julius Enevold Engholm Sørensen
1953-1977	Petra og Carl Schjerning-Sørensen
1977-1977	Georg Schjerning-Sørensen, Lillian Pedersen og Lone Hansen
1977-1986	fru Grethe Fischer
1986-1992	Preben Jacobsen
1992-1999	Holger Emil Walter Heine
1999-	Eva Susanne Heine (datter)

Den gamle gartnerbolig

Strandvejen 272 B, matr. nr. 1 ch, Skotterup

Den 26. juni 1886 lod den daværende ejer af "Rosenlund" hele sin ejendom forsikre - herunder også annekset mod syd. Det blev vurderet til 2.100 kr - en femtedel af hovedhusets værdi. Det anføres ved den lejlighed, at huset var opført af grundmur og med tegltag, samt at det blev anvendt til beboelse. Igenem mange år blev huset beboet af "Rosenlunds" gartner, men i 1951 blev huset solgt fra og blev til en selvstændig ejendom på den 1180 m² store grund.

EJENDOMMENS EJERE:

1951-1988	Helga B. Petersen
1988-1990	Leif Lindgaard
1990-1990	Hanne Lindgaard
1990-1991	Trine Lindgaard og Jens Bisgaard-Frantzen
1991-1994	Preben Jacobsen
1994-2004	Poul Erik Larsen og Ninna Nielsen
2004	Kira Lykke Lund og Stig Lund

*Til den oprindelige bygning er der siden hen opført et mindre indgangsparti mod syd og en lukket terrasse mod øst.
(Foto fra sommeren 1999)*

*Ejendommen er i løbet af 2005 blevet udvidet med en hel ny fløj mod syd - men holdt i samme stil som den oprindelige del af huset.
(Foto fra oktober 2005)*

Skotterup Lervarefabrik og "Møller & Bøgely"

Fabrikken omfattede et areal på nuværende adresser Strandvejen 274A-D, 276 og 278, matr. nr 1 e og 1 be.

Johan Joseph Strodl var egentlig født i det daværende Østrig-Ungarske rige, men indvandrede til Danmark i oktober 1842, hvor han i de næste to år opholdt sig hos en billedhugger Otto. Efter et kort ophold hos fabrikant Tygesen i Humlebæk, kendes hans opholdssted ikke, men i 1850 forpagtede han Kronborg Teglgård.

Det var i forbindelse med denne forpagtning, at han blev opmærksom på mulighederne for at overtage en større grund i Skotterup. Og i året 1853 flyttede han hertil og grundlagde "Skotterups Lervarefabrik", som han kaldte sin nye virksomhed. På

det tidspunkt var der allerede en anden lignende produktionsvirksomhed umiddelbart nord for, nemlig teglværket ved Øresundsløst. Allerede i 1852 var arealet blevet udlejet til smed Jens Peter Sandberg, der igennem årene havde flere interesser og ejendomme på Skotterup. Men ved skøde og fremlejekontrakt af 13. marts 1852 overtog Johan Joseph Strodl "Grunden og de derpaa opførte Bygninger", som det udtrykkes i forbindelse med tinglysningen.

Den oprindelige ejendom bestod af tre bygninger: Et stuehus på 8 fags længde, et pottemagerværksted på 9 fag og en tørrelade på 7 fag. Knapt

Den første fabrik brændte i 1856 - og i stedet opførtes bl.a. denne bygning, der senere kaldtes "Jean's Minde", antagelig til minde om et af Johan Strodls børn, der døde i en ung alder. Fotoet viser familien forsamlet foran huset engang i 1890'erne.

(Foto udlånt af Kurt Strodl-Olsen)

Johan Joseph Strodl (1820-1899) grundlagde Skotterup Lervarefabrik i 1853 og drev den frem til 1896. Han var gift med Emma Lovise Helt.

var produktionen imidlertid kommet igang, før hele ejendommen brændte ned. Det skete den 17. april 1856 - og "det tilbageværende Tømmer var alene tjenlig til Ildebrændsel", som det udtryktes. Alle-rede i august samme år stod en ny bygning på ikke færre end 18 fag klar. Den var indrettet til beboelse og pottemagerværksted - men havde nu fået teglstenstag - i modsætning til de tidligere bygninger.

Lervarefabrikken baserede sig på produktion af almindelige urtepotter, men det var især produktionen af de mere kunstneriske lervarer, der gjorde fabrikken berømt. Produktionen blev efterhånden ret vidtspændende, og i et priskatalog fra omkring år 1900 ses tydeligt de mange arter af produkter.

Vi har fra fabrikkens sidste år en beretning fra en af de ansatte, Hjalmar Nielsen:

"Foruden urtepotter, blev der fabrikeret almindelige brugsgenstande, som var meget smukke fade, kander og skåle - alle de ting man brugte i husholdningen; de var naturligvis glaserede og ofte med kønne, primitive dekorationer udført som hornma-

Dette foto er egentlig et uddrag af et postkort, som antagelig er fotograferet omkring 1904. Huset til højre er "Jeans Minde" (Strandvejen 274), og umiddelbart til venstre for denne ejendom ses en vinkelbygning med nogle skure foran. Det er selve fabriksbygningerne. Skurene blev benyttet til opbevaring og forarbejdning af det rå ler. Huset bagved skurene er naboejendommen "Egefryd" - nuværende Strandvejen nr. 282.

Skotterup Lervarefabriks mest berømte produkt er utvivlsomt disse "Skotterup-ugler", som endnu i dag er meget populære og handles til ret høje priser. Denne samling stammer fra Svend Bergsøe og blev solgt ved auktion i 1986.

(Foto i Bruun Rasmussens auktionskatalog)

leri, en uendelig gammel teknik, som bruges den dag i dag af keramikens udøvere - ofte glaserede med forskellige farvede glasurer."

Fabrikkens udseende og indretning

Selve fabrikkens udseende beskriver Hjalmar Nielsen på følgende måde:

En ca. 25 meter lang facade ud mod Strandvejen - mod nord var en stor vognport, mod syd indgangen til værkstedet. Gennem glasér- og begitterværkstedet kom man ind i drejerværkstedet - midt i rummet en lang ovn, bygget af mursten - den virkede som varmeovn og havde deserækker foroven, hvor de

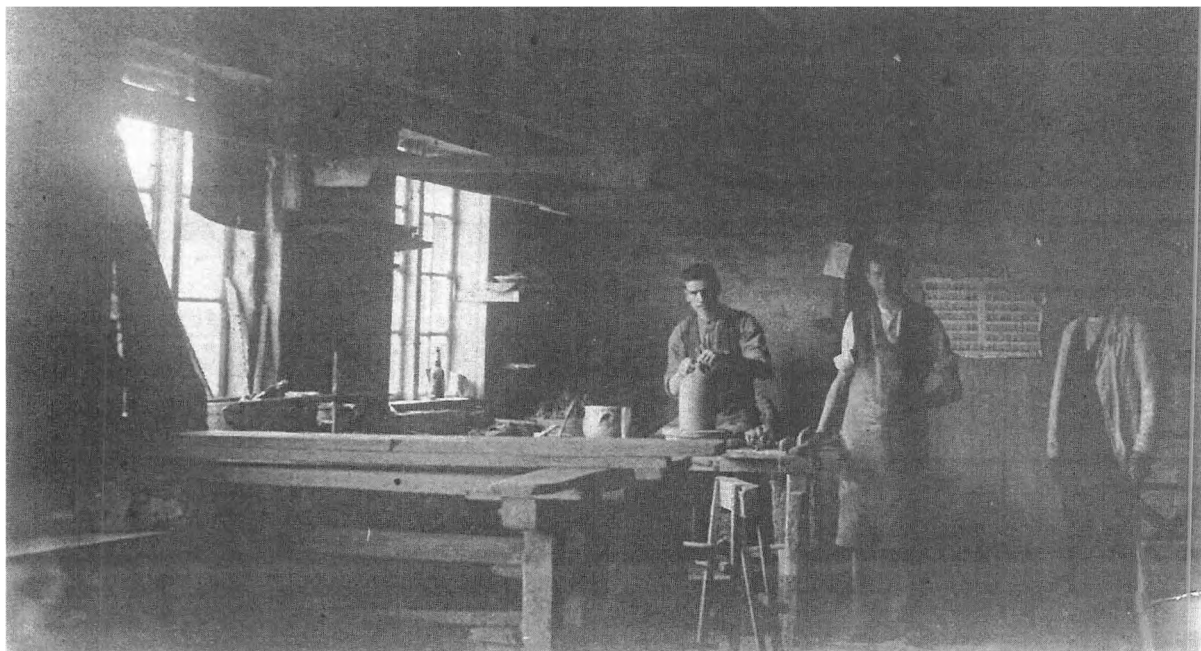
forskellige ting fik en sidste tørhedsgrad inden de kunne gå i ovnen.

Foran vinduerne, der var tre ialt, stod tre drejeskiver med hver sin drejer. De sad og sparkede den store, tunge sparkeskive rundt med højre ben - medens leret blev trukket op og endte som en krukke, vase eller urtepotte. Leret, der kom fra en lergrav to kilometer borte, blev behandlet i flere maskiner. Hver ting fra drejerne blev sat på lange brædder og sat op i "deserne", hvor de skulle stå, til de blev tørre. Når tingene var tørre, blev de "begittet", det vil sige, at de blev overhældt med tynd, flydende pibeler for derefter at blive glaseret, ofte med farvet glasur, hvorpå de gik i ovnen.

På dette pottemageri havde man to store ovne på 2x2 meter, hvori der blev fyret med bølge- og birke-træ. I ovnen blev tingene stillet op efter et særligt system med lerplader og lersøjler - større og mindre - og ovnen fyldtes fra gulv (stenderen) til loft. For at opnå den nødvendige temperatur på 850-900°, måtte der fyres i 40-50 timer forinden, således at hele ovnen var hvidglødende. Ovnens temperatur kontrolleredes ved hjælp af indsatte kegler af ler tilsat "smelts", der reagerede, hver gang temperaturen steg 50°. Når den ønskede temperatur var opnået, brændte fyret ud. Dette havde tre fyrsteder bag i ovnen, og ovnen skulle stå og "trække af" et

LEJERE OG EJERE AF JEANS MINDE OG SKOTTERUP LERVAREFABRIK:

-1852	C.C.Lundholm
1852-1853	Jens Peter Sandberg
1853-1896	lervarefabrik. Johan Joseph Strodl
1896-1934	lervarefabrik. Ludvig Franklin Strodl
1934-1936	Raymond Strodl, Beatrice Nielsen og Franklin Strodl
1936-1975	kæretmager Hans Nikolaj Hansen
1975-1978	Gerda A. E. Olsen
1978-1991	Kurt Strodl-Olsen
1991-1995	ApS KBUS 4 nr. 1.026 (fra 1994: Bo-Art ApS)
1995-1998	Vich 3.864 ApS
1998-2003	DKS-Ejendomsservice A/S
2003-	Strandvejen 274 I/S

Et kig ind i Skotterup Lervarefabrik - antagelig fotograferet i starten af 1900-tallet. Billedet viser et par drejere i arbejde, men personerne har ikke kunnet identificeres. (Foto udlånt af Kurt Strodl-Olsen)

par døgn, inden man kunne begynde at åbne den. Dette var altid et spændende øjeblik.

Lervarefabrikken i 1880'erne

Også forfatteren Otto Rung har skrevet om sine erindringer fra Skotterup Lervarefabrik:

"Men vor største Fryd var at kigge ind til den herlige Pottemager i Espergærde ud for Egebæksvang. Han var berømt, og sikkert ogsaa en fremragende Kunstner og Banebryder i sit Haandværk. - Her i den lange tegltækte Længe sad Svendene og drejede de vidunderlige, glaserede "Nattergale", der kunne fyldes med Vand og slaa Triller, naar man fløjtede i en lille Tud foroven.

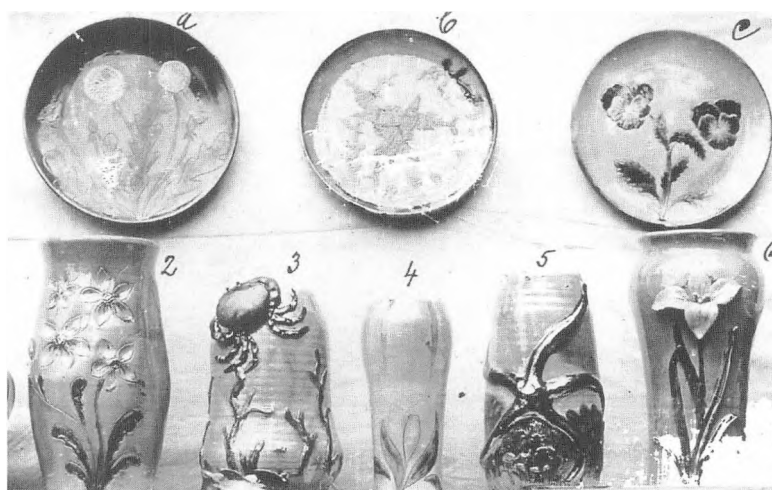
Og her blev ogsaa lavet de mærkelige store Ugler af glaseret Ler, og som havde et Hoved til Laag, der kunde drejes, saa den vise Fugl fra sin Kakkellovnsplads kunde se sig om i Stuen, og snart skue gravitetisk, snart spotsk og snart melankolsk ned paa Menneskene, der sad og gloede i deres Stole. - Og ofte fik vi ogsaa selv en Klump Ler hen paa en af de snurrende Drejeskiver eller endogsaa med

Ludvig Franklin Strodl (1860-1926) var yngste søn af grundlæggeren Johan Joseph Strodl. Han overtog fabrikken i 1896 og drev den frem til 1917.

Et udvalg af fabrikkens produkter - fotos fra omkring år 1900.
(Fotos: Udlånt af Kurt Strodl-Olsen)

os hjem. Og jeg prøvede at modellere en Portrætbuste af vores fede lille Moppehund! Den lignede ikke helt!"

Skotterupuglerne og nattergalene

Otto Rung nævner her den berømte "Skotterup-Ugle" - vel nok i vore dage det mest berømte produkt fra Skotterup Lervarefabrik. Keramik-

krukken blev også kaldt "Lykke-Ugler", og gjorde som det fremgår af ovenstående beretning allerede dengang stor lykke. En slægtning erindrer, at hun som barn lå gemt bag en hæk og fløjtede i duer og nattergale, der var fyldt med vand. Det fik dem til at lyde som fuglestemmer, og hun morede sig vældigt, når forbipasserende i alvor mente, at det måtte

*Mads Peter Bøgely (1877-1963) var egentlig arkitekt af uddannelse, men var desuden medindehaver af Kunstværkstedet i Skotterup. Han ses her i fabrikkens atelier, men efter fabrikkens brand i 1920 opgav han branchen helt og helligede sig atter arkitekt-hvervet.
(Foto udlånt af Ole Hougaard Nielsen)*

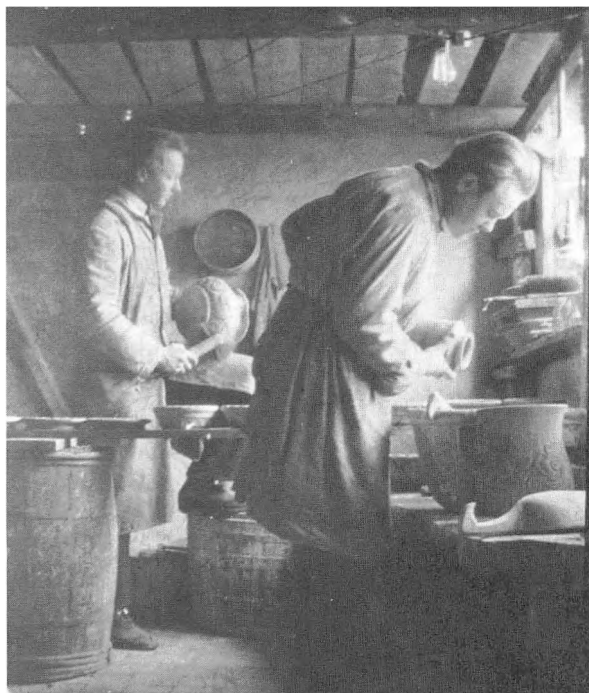
være en nattergal.

En Skotterupugle er med andre ord en lerfigur, fremstillet i en ugles skikkelse. Højden varierer i de fleste tilfælde mellem 33 og 40 cm, og i virkeligheden er den en krukke, idet hovedet er løst og fungerer som låg. Den er forarbejdet med en grå-hvid begitning, hvori decorationen er ridset med en pind. Siden er den færdigbehandlet med ensfarvet glasur. Glasurens farve var sandsynligvis oprindelig grønlig, men senere brugtes mange forskellige farver. Uglens "horn", næb, fjerdragt og kløer er gengivet med en rimelig grad af naturalisme, og ugle sidder på en grenstump, som igen udgør en del af figurens runde fod.

Den blev første gang fremstillet i Skotterup i 1872. Der er sandsynligvis tale om en idé, som Johan Joseph Strodl havde med fra sit hjemland, eller måske har set på en rejse i Tyskland. I al fald kendes uglekrukker fra Sydtysskland helt tilbage fra 1500-tallet og også senere fra Terp i Sydslesvig. I et område ved

Et eksempel på Møller & Bøgelys produkter - en bojan, fremstillet i perioden 1917-20.

Ochsenfurt i Tyskland kaldes de drikke-ugler eller Koutzen-ugler - opkaldt efter det bryggeri, der lod dem fremstille. Så måske var det en efterligning herfra, men under alle omstændigheder blev det hurtigt en succes.

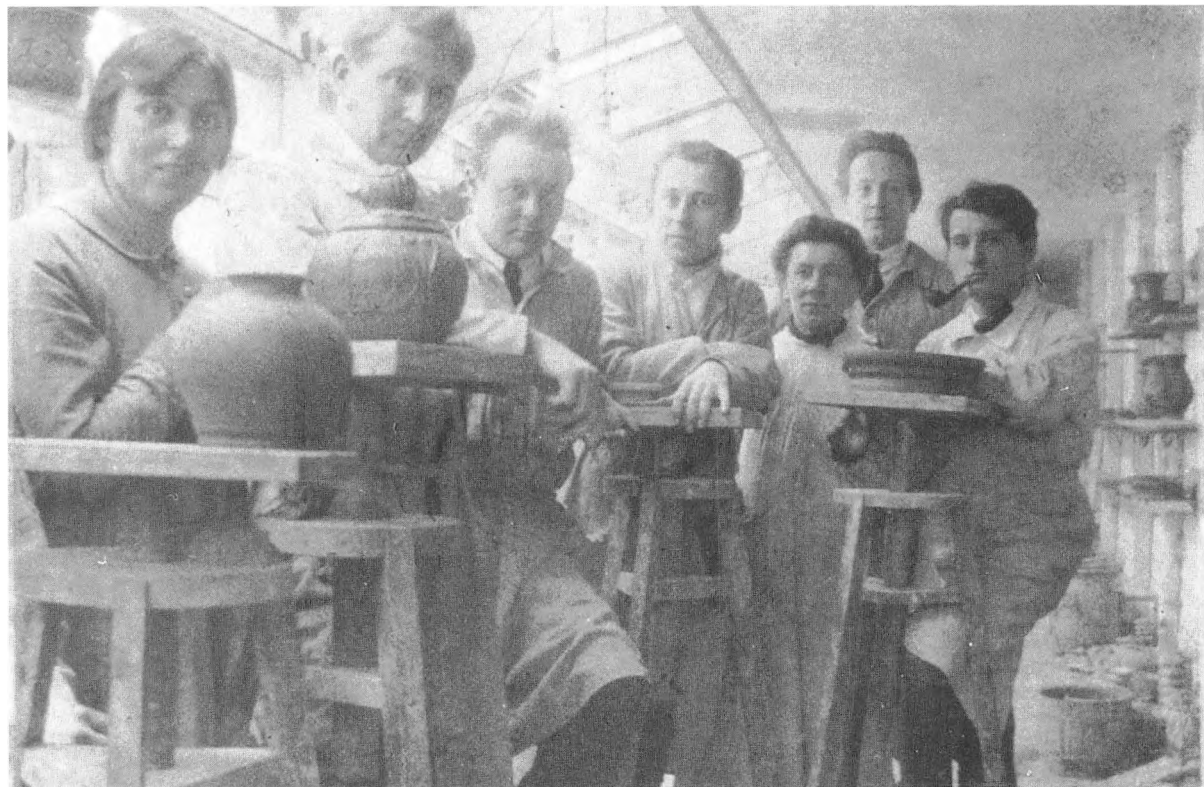
Ludvig F. Strodl tager over

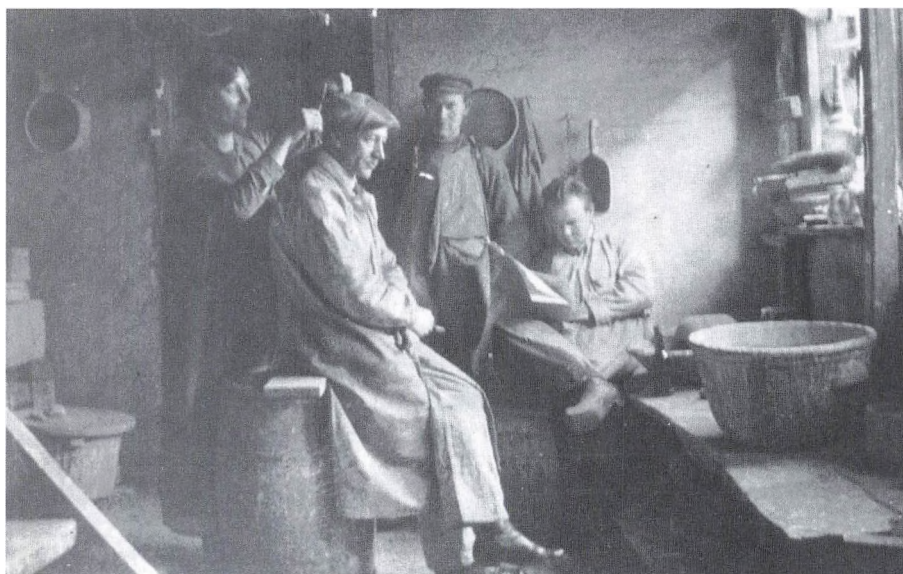
I 1896 overdrog Johan Joseph Strodl virksomheden til sin yngste søn, Ludvig Franklin Strodl. I hans periode var fabrikken som nævnt allerede blevet kendt viden om. Prins Valdemar og prinsesse Marie var tilbagevendende kunder, ligesom en række sommerbeboere langs øresundskysten kom og køb-

Til venstre ses et glimt fra Møller & Bøgelys glacérværksted. Til venstre Nielson og til højre Sjöholm.

Nedenfor ses forsamlet i atelieret f.v.: frk. Betty Poulsen, Rasmussen, Sjöholm, Hjalmar Nielsen, fru Gokoschihoff, Nielson samt Robert H.

(Fotos: Udlånt af Ole Hougaard Nielsen)

I en pause i arbejdet har Sjöholm taget sig tid til at læse avis, medens Särenholm betragter Betty Poulsen, der er ved at klippe kollegaen på tønden. Hans navn var Nøsthal.

te lervarer. Bl.a. var forfatteren Vilhelm Bergsøe, der ferierede i Hellebæk, blandt de flittigste købere af netop Skotterupuglerne. Bergsøes søn, Paul Bergsøe har i sine erindringer fortalt, at der kom en slags samarbejde i stand mellem faderen og Strodl, hvilket resulterede bl.a. i en helt ny type urtepotte - samt en spytebakke formet som en stor, grøn frø!

Familien Strodl ejede og byggede flere ejendomme langs Strandvejen i Skotterup, hvor Strodl fra starten havde ejet et par tønders land. Foruden hovedbygningen - senest kaldet "Jeans Minde" (Strandvejen 274A) også naboejendommen "Woodland" (Strandvejen 274B). Denne ejendom blev dog første bygget efter fabrikkens ophør. Ludvig F. Strodl byggede i 1910 ejendommen "Sunshine" (Strandvejen 278) og også ejendommene "Beatrice" (nr 276), "Maud" (nr. 296). Desuden har nr. 113 og 123 tilhørt familien. De mange engelskprægede navne, skyldtes at Ludvig F. Strodl var gift med Julia, der var engelsk født.

Møller og Bøgelys Keramiske Kunstbrænderi

Den 7. januar 1917 stoppede L.F. Strodl imidlertid produktionen, men fabrikken blev videreført i en lidt anden form af et ungt kunstnerpar, nemlig hhv. kunstmaleren Eilif Møller og arkitekten Mads P. Bøgely. De lejede fabrikslokalerne og lagde produktionen om fra pottemageri til kunstnerisk keramik. Det

Et andet eksempel fra Møller & Bøgelys produktion

var billedhuggere og kunstmalere, som lavede udkast, modellerede og dekorerede, hvorefter professionelle pottemagere udførte det øvrige arbejde ved drejeskiverne og ovnene. Foruden almindeligt lertøj, blev der nu også fremstillet det hårdt brændte stentøj, som ellers ikke var noget enhver keramikker turde binde an med.

Blandt de kunstnere som var tilknyttet fabrikken var Helge Jensen, O. Valdemar Borch, Axel E. Jacobsen, Clemmensen, Aabrink, Lehmann samt Eilif Møller selv. Desuden var Hjalmar Nielsen tilknyttet produktionen. Han erindrer om denne periode:

"Den gamle fabrik gik nu en ny æra i møde. Det var nu udelukkende kunstgenstande, der blev fremstillet. Pladsforholdene blev for små, og fabrikken gennemgik en vis forandring. Der blev bygget om,

og et stort atelier blev bygget ud imod skoven. Her sad de unge lovende kunstnere og skabte en produktion, der vakte opmærksomhed både herhjemme og i udlandet. Der foregik en stor eksport til Norge, Sverige, Holland og Amerika. Da beskæftigelsen var på sit højeste var der omkring 30 arbejdere og kunstnere på fabrikken."

Fabrikkens endeligt

Kl 20.30 - den 19. december 1920 - udbrød der brand i fabrikken. Hjalmar Nielsen beretter:

"En brænder havde fået besked om at stikke et spjæld - det vil sige skyde en jernplade ind i skorstenen for at dæmpe aftrækket fra ovnen. Det medførte imidlertid en eksplosion i skorstenen, der revnede, og det tørre træværk på loft og tag antændtes

Luffoto fra 1937 - d.v.s. godt 16 år efter fabrikkens brand. "Jeans Minde" (til højre) blev ikke berørt af branden - hvori- mod ejendommene til venstre alle er opført efter 1920. Forrest ses det lille "Beatrice" (senere kaldet "Skott") bagved ejendommen "Woodland" og længst til venstre "Sunshine". Alle ejendommene er opført af familien Strodl, der havde engelsk blod i årene - derfor de engelsk-klingende navne. (KB)

Udhuset til og nordenden af "Jeans Minde" fotograferet i 1890'erne.
(Foto: KB)

hurtigt af de høje varmegrader."

Skotterup Brandsprøjte mødte naturligvis og fik hurtig assistance fra Helsingør Brandvæsen. Imidlertid havde ilden hurtigt fået så godt fat, at det for brandfolkene mest kom til at dreje sig om at forhindre ilden i at brede sig til naboejendommene. Det gjorde heller ikke brandslukningen nemmere, at der på dette sted var 500 meter i mellem brandhanerne. Det fik Helsingør Avis til - i en kras kommentar - at skrive, at det i praksis betød, at for at få tilstrækkeligt vand skulle brandvæsenet råde over 1 kilometer brandslanger. Videre konstaterede avisen: "at på denne tæt bebyggede del af Strandvejen, er det jo ganske uforsvarligt, at Slukningsforanstaltninger ikke kan foretages. Hvis det havde været en Brandstorm i Aftes, kunde hele Kvarteret være brændt af, uden at nogen kunde hindre det. Der maa selvfølgelig fra Sogneraadets

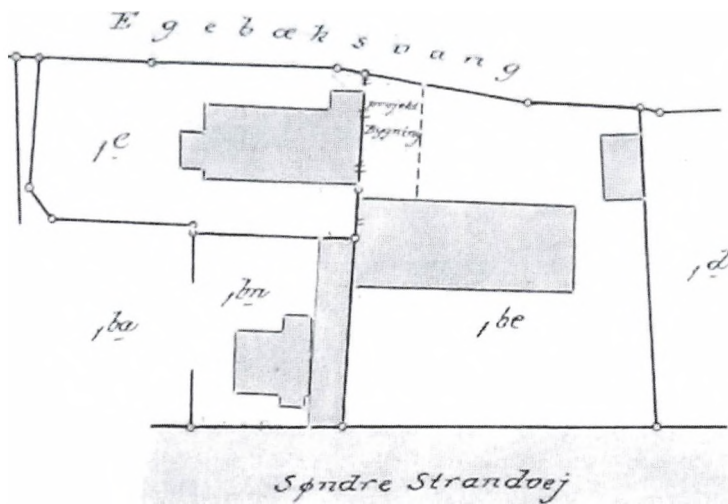
Side foretages noget!"

Og så putter Helsingør Avis ekstra salt i såret med følgende sarkastiske bemærkning: "Nyrup Sprøjte mødte ogsaa efter 1½ Times Forløb. Med sine 10-15 Alen Slanger var dens Assistance aldeles nyttig!"

10-15 alen svarer til 7-10 meter. Og noget kunne tyde på, at avisen havde ret i sin kritik - for der gik 2½ time inden brandfolkene havde kontrol over ilden - men det var fordi, hele fabrikken var totalt

Ejendommen Jeans Minde blev allerede i 1920'erne anvendt til udlejning. Blandt de beboere, der dengang boede her var Hjalmar Nielsen, der tidligere havde arbejdet på keramikfabrikken. Her ses han (t.h.) i haven foran "Jeans Minde" i 1925 sammen med maleren Mogens Vantore (t.v.). Modellen i midten hed Karen.

I forbindelse med Hans Olsens byggeri af et nyt værksted i 1946 udarbejdedes dette matrikelkort over ejendommen, som den så ud i 1945.

nedbrændt.

Helsingør Avis konstaterede i den anledning, at fabrikken forøvrigt havde ligget og skæmmet vilakvarteret, men at der nu vel var håb om, at den ikke mere opførtes på samme sted. Og det gjorde fabrikken som bekendt da heller ikke, I dag findes af fabriksområdet kun den gamle hovedbygning - oprindeligt kaldet "Jeans Minde" - tilbage, foruden selvfølgelig adskillige af fabrikkens produkter, der i højere og højere grad værdsættes af kunstkere og samlere.

Efter fabrikkens brand

Da det blev lyst den 20. december 1920 var den gamle fabrik således forsvundet. Familien Strodl stod kun tilbage med "Jeans Minde" og det gamle ledhus, der var blevet reddet fra flammerne.

Hvad skulle der nu ske? Møller og Bøgely havde ikke lyst til at fortsætte produktionen hver-

ken her eller andre steder. I stedet byggede Ludvig Strodl en række nye boliger på den gamle fabriksgrund. Først opførtes en beboelsesejendom tættest på skoven. Huset blev kaldt "Woodland" - og var iøvrigt tegnet af tømrermester Harald Tjellesen, der også opførte huset i 1921-22. Huset blev senere udlejet til sommerbeboere.

Endvidere ombyggedes det gamle "lerhus", som lå helt op til Strandvejen til beboelse og blev derpå kaldt for "Beatrice".

I 1936 overtog datteren Gerda Strodl og hendes mand Hans Olsen ejendommen. Hans Olsen var karetmager og indrettede en del af ejendommen til dette formål. I 1946 indviedes et større værksted, og Hans Olsen indgik kompagniskab med Marius Andersen fra

Helsingør. Firmaet kunne herefter tilbyde kunderne alt indenfor karetmager og karosseribranchen.

I 1978 overtog sønnen, tømrermester Kurt Strodl-Olsen bygningerne og grunden og drev tømrervirksomhed indtil 1991, da ejendommen gik ud af familiens eje.

Ejendommen har igennem mange årtier rummet 3-4 lejligheder - og således også i nutiden. Billedet er taget i juni 1997.

Opkaldt efter datteren

Oprindeligt kaldt "Beatrice" - senere "Skott"
Strandvejen 276, matr. nr. 1 bn, Skotterup

Den forholdsvis lille villa "Beatrice" fotograferet i 1937, få år efter at udhusene, der bl.a. rummede vaskehus, blev renoverede. (Foto: KB)

Ejendommen fotograferet i 1953. På det tidspunkt var huset omdøbt til "Skott".
(Foto udlånt af Kurt Strodl-Olsen)

Efter lervarefabrikens brand i 1920 kaldtes dette hus for "det gamle lerhus". Det står der på en tegning, der viser, hvorledes huset skal ombygges til beboelse. Vi må derfor tro, at i al fald en del af huset stammer fra før 1920.

Under alle omstændigheder var det den tidligere lervarefabrikant Ludvig Strodl der stod for ombygningen - og det var derfor naturligt for ham at lade huset opkalde efter datteren, Beatrice.

Imidlertid blev det en anden datter, Gerda, der i 1934 overtog huset. Hun var gift med karetmager Hans Olsen, som er omtalt under ejendommen "Jeans Minde". I 1984 solgte Kurt Strodl-Olsen ejendommen, der ikke siden har været i Strodl-familiens eje.

EJERE AF EJENDOMMEN:

-1934	enkefru Julia Strodl
1934-1978	fru Gerda Olsen, f. Strodl (datter)
1978-1984	tømrerm. Kurt Strodl-Olsen (søn)
1984-	Lone Ingvorsen (g. Kastel)

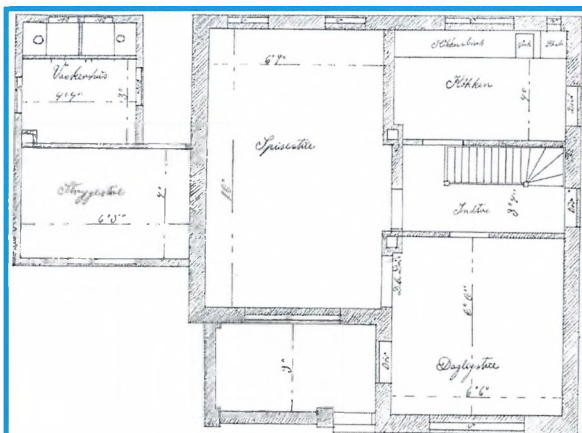
Midt i billedet "Villa Skott" - bag denne "Woodland", til højre en ende af "Jeans Minde" og længst til venstre skimtes "Sunshine" alle bygget af familien Strodl. (Foto 1999)

"Sunshine"

Strandvejen 278, matr. nr. 1 ba, Skotterup

Allerede før branden i lervarefabrikken i 1920 var denne ejendom blevet en selvstændig bebyggelse. Ejendommen, der blev tegnet og bygget af de lokale håndværksmestre Hans Arp og Edvard Poulsen, blev imidlertid først solgt ud af familien i 1935.

Efter sygeplejerske Esther Christophersens lange ejerperiode overtoges huset af Ella Asmussen, der dog ikke selv boede i huset, men udlejede det til flere forskellige personer.

De to håndværksmestre Hans Arp og Edv. Poulsen har tegnet huset - antagelig omkring 1910. Her ses grundplanen af stueetagen.

EJERE AF VILLA SUNSHINE:

1910-1935 lervarefabrikant Ludvig F. Strodl
1935-1937 trævarefabrikant Marius Petersen
1937-1949 maskinmester Hans Hansen Milfort
1949-1952 fru Elly Christoffersen
1952-1954 fru Laura Møller
1954-1954 direktør Ossian B. Hollis
1954-1978 fru Esther Christophersen
1978-1988 Ella Inge Asmussen
1988-1993 Nyboder Ejendomsselskab
1993-2003 Annette Juelner og Jørgen Thuesen
2003- Wenche Arnevik Obitz og Erik Obitz

Villa "Sunshine" set fra sydøst i 1937. Husets navn skyldes Ludvig F. Strodl's engelskfødte hustru, Julia, der også navngav andre af familiens huse med engelsk inspirerede navne. (Foto: KB)

En sommerdag ligner huset noget, der kunne have ligget på en kyststrækning i Italien. (Foto: Sommeren 1999)

Det gamle anneks

Strandvejen 280, matr. nr. 1 cq, Skotterup

Huset er oprindeligt bygget som stald og vaskehus til ejendommen, matr. nr. 1 f (Strandvejen 282), men blev i 1985 udskilt som en selvstændig ejendom, der nu udgør en mindre selvstændig villa på en langstrakt grund på 294 kvadratmeter.

EJERE AF DET TIDLIGERE ANNEKS:

1985-1992	Frank Hamund
1992-1995	P. Camilla Sneum og Frank Hamund
1995-	P. Camilla Sneum

På luftfotoet til venstre ses huset, medens det var anneks til hovedbygningen, der delvis ses til venstre i billedet. Til højre ses ejendommen i eftersommeren 2005. Bemærk hvorledes ejendommen har ændret karakter, efter at taget er "vendt", og der nu er gavl mod Strandvejen og Øresund.

"Bryggerens" sommerhus

"Egefryd"

Strandvejen 282, matr. nr. 1 f, Skotterup

Strandkontrollør William Kleins embede var i virkeligheden ved toldvæsenet, hvor han var strandtoldbetjent. Hans distrikt var Øresundskysten syd for Helsingør - og egentlig havde strandtoldbetjenten embedsbolig og udkigspost i et hus, der lå på Helsingørs Overdrev lige nord for Snekkersten. Klein boede derfor ikke selv i denne ejendom, der dengang var en vinkelbygning, men lejede den ud.

En helt ny æra for huset indledtes imidlertid i 1892, da forpagteren af Snekkersten Kro, Christian Christensen købte ejendommen. Han blev senere ejer af Usserød Bryggeri og flyttede til Usserød, men beholdt ejendommen her i Skotterup som sommerhus. Ejendommen forblev i familien Christensens eje frem til 1970.

I 1985 blev husets anneks, der oprindeligt var

På luftfotoet fra 1948 ses både hovedhuset og den gamle staldbygning. (Foto: KB)

HER ER EJERNE AF EGEFRYD:

1859-1869	strandkontrollør William Klein
1869-1883	Niels Larsen
1883-1892	Marie Larsen (enke)
1892-1917	Christian Christensen
1917-1928	Marie Josehine Christensen (enke)
1928-1935	pottemager Peter J. Christensen, brygger Martin Christensen, fru Anna Bastiansen, brygger Carl Christensen, Georg Christensen og fru Laura Madsen
1935-1949	brygger Martin Christensen
1949-1970	brygger Arne Christensen
1970-1973	læge Bertil Hauge
1973-1985	lods Sven Høg Henriksen
1985-1992	Frank Hamund
1992-1995	Frank Hamund og Camilla Sneum
1995-1996	Frank Hamund
1996-	Solveig og Fritz B. von Bressendorff

opført som stald og vaskehus, udskilt som en selvstændig ejendom, men først ti år senere blev de to ejendomme reelt adskilt.

Helsingør Kommune gav i 1985 tilladelse til at have liberalt erhverv i ejendommen. (Foto: 1999)

Bryggerfamilien Christensen

Christian Christensen (f. 1846) startede som ung som arbejdsmand - og var i en periode ansat ved "Hjortespringsgaarden", der lå tæt ved "Flynderupgaard". I 1878 kom han til Snekkersten Kro, hvor han blev kældersvend. Her avancerede han til gæstgiver og senere kroforpagter - og tjente tilsyneladende gode penge. I al fald kunne han i 1892 købe en villa i Skotterup - nuværende Strandvejen 282.

Men ikke nok med det - i 1895 købte han tillige et bryggeri. Det var Usserød Bryggeri, som var startet i 1859, men som Christian Christensen overtog i maj 1895. Han var således ikke brygger af uddannelse, men har vel haft flair for salgsarbejdet og for det økonomiske. I al fald kan han efter kun tre år trække sig tilbage til sin villa i

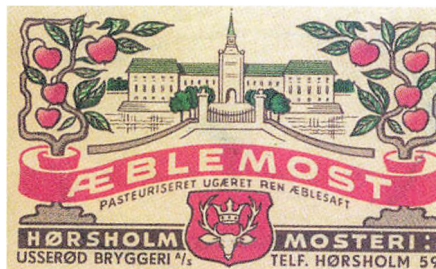
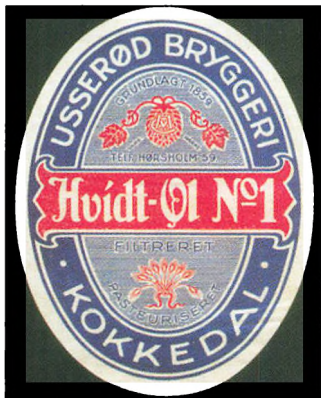
Skotterup og leve af sine renter helt til sin død i 1916, hvor hans formue blev opgjort til 33.500 kr.

Men en af Christian Christensens sønner, Martin Christensen (1876-1958), var uddannet brygger og var stærkt interesseret i Usserød Bryggeri. Og i 1907 købte han så firmaet tilbage. Efter faderens død overtog han også villaen i Skotterup, men boede ellers på Rungstedvej i Hørsholm. Huset i Skotterup blev altså kun brugt som sommerhus.

Usserød Bryggeri fremstillede i Martin Christensens tid mange typer øl - men ikke bayersk øl, som den stærkt religiøse brygger ikke brød sig om. I stedet påbegyndtes i 1930 fremstillingen af mineralvand, som hurtigt blev en stor succes.

I 1931 overtog de tre sønner Arne, John og Erik Christensen bryggeriet og i 1949 overtog Arne Christensen (f. 1908) villaen i Skotterup. På bryggeriet i Usserød påbegyndte man i 1939 at modtage æbler fra private. Af disse æbler blev der så fremstillet æblemost, som kunne købes billigt af æbleleverandøren.

Bryggeriet voksede i de følgende år med produktion af bl.a. lyst øl, skattepligtigt øl, flere forskellige slags mineralvande o.s.v. Flere udvidelser fandt sted i årene under og efter 2. verdenskrig. Da næste generation overtog bryggeriet i 1975 havde brygger Arne Christensen allerede fem år før afhændet villaen i Skotterup. En æra var slut.

Man ikke der har stået mange flasker med denne etiket på bordet i villaen på Strandvejen 282. Sådan så hvidtøls-etiketten ud i perioden 1907-31.

En af Usserød Bryggeris største succeser var fremstillingen af pasteuriseret æblemost. Mange private leverede æbler og fik most med hjem.

"Egely"

Strandvejen 284, matr. nr. 1 ad, Skotterup

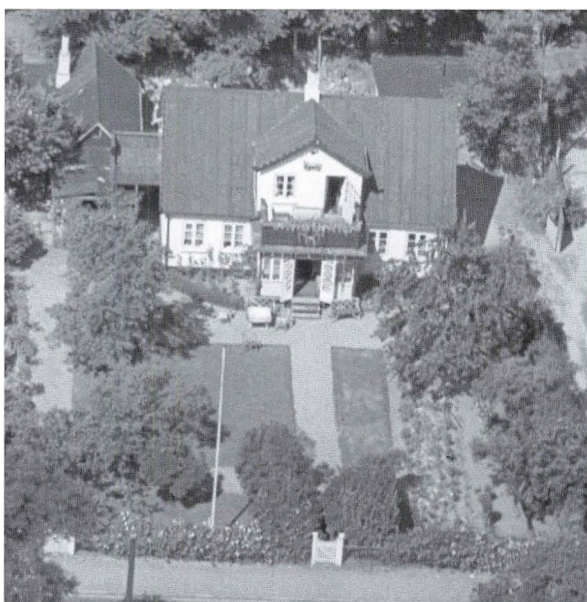
Huset ses første gang forsikret i oktober 1901, så det anses for sandsynligt, at huset ikke er opført før, selvom grunden blev udstykket allerede i 1892 fra naboejendommen "Egefryd".

I perioden 1909-18 ejedes ejendommen af Cecilie Sandholt - der i 1914 købte og indrettede "Øresundslyst" til pensionat.

I foråret 1956 fik Gerda Matysiak tilladelse til at drive en iskiosk fra Kronborg Is fra adressen. En ansøgning om beværterbevilling nød dog ikke fremme. Ejendommen ejes endnu af familien Matysiak.

Læge Kristen Johan Møller (f.1889) havde fra 1922 praksis på Østerbrogade og bolig på Petersborgvej også på Østerbro - så huset i Skotterup blev anvendt som sommerhus. Kristen Møller var gift med Ebba f. Dam, hvis fader tidligere ejede huset.

Luftfotoet af Villa "Egely" er taget i 1937, medens direktør Thorvald Dam anvendte ejendommen som sommerhus. Til daglig boede han i Lille Strandstræde i København.

Det øverste billede er taget i 1953, medens det nederste er fra juni 1999 - efter at huset i 1988 var blevet skalmuret.

SE EJERNE AF EGELY:

1892-1901	Peter Johansen Christensen
1901-1909	Christiane Bruun
1909-1918	Cecilie Beyer f. Sandholt
1918-1926	grosserer Niels Schibby
1926-1939	direktør Thorvald Dam
1939-1944	læge K.J. Møller
1944-1949	Tikøb Kommune
1949-1951	Hans Ejler Sørensen
1951-1955	landmand I. Matysiak
1955-1993	arbmd. Ceslaw I. Matysiak
1993-	Gerda Matysiak (enke)

Bygmesterens "Bøg"

**Strandvejen 286, oprindeligt 1 g, Skotterup,
fra 1919 matr. nr. 1 bg, Skotterup**

Det var i 1849, at denne parcel første gang blev udlejet fra teglværksejer C. J. B. Sønderup på "Øresundslyst". Lejeren var en mand ved navn Jørgen Thomsen, der dog allerede fire år senere afhændede lejemålet - men vel at mærke nu med bygninger. D.v.s. at de første bygninger på ejendommen blev opført omkring 1850.

Den ejer, der havde ejendommen længst var tøm-

ermester Niels Andersen (1831-1913). Han blev kendt i området, fordi han i midten af 1890'erne blev bygmester på Egebæksvang Kirke. Og faktisk er der på Egebæksvang Kirkegård rejst en mindesten for ham i den anledning.

I 1912 forærede Niels Andersen sit hus væk! Men gavemodtagerne var såmænd hans egne to døtre - nemlig Oline og Gerda. Førstnævnte var gift med

Ejendommen "Bøg" bestod oprindeligt af hovedhuset med facaden mod Øresund og to sidelænger. På dette luftfoto fra 1948 kan man endnu ane den trefløjede ejendom, hvis man "ser bort" fra den senere tilbygning ("Kamma") forrest til venstre i billedet. De to bageste fløje har således oprindeligt været ens. (Foto: KB)

LEJERE OG EJERE AF "VILLA BØG"

LEJERE:

1849-1853 Jørgen Thomsen
1853-1854 Jens Peter Sandberg

EJERE:

1854-1859 Anton Peter Truelsen
1859-1869 strandkontrollør William Klein
1869-1912 tømrermester Niels Andersen
1912-1914 Oline V. Tjellesen og Agnes C. Schmidt (døtre)
1914-1919 Oline V. Tjellesen, f. Andersen
1919-1936 fru Ellen Brønnum
1936-1973 prokurist Jens Fæster
1973-1974 Jens Vilhelm Fæster og Johannes Christen Fæster (sønner)
1974- ing. Henning Arne Echwald

tømrermester Harald Tjellesen, og hun tog sandsynligvis ikke på noget tidspunkt bolig på ejendommen - selvom hun ejede stedet i syv år. Det er sandsynligt, at huset i denne periode har været anvendt til udlejning til sommerbeboere.

"Bøg" bestod da af hovedhuset med facade mod Øresund, samt to ens sidelænger. I 1919 blev den søndre udlænge imidlertid solgt fra og fru Ellen Brønnum overtog resten af "Bøg", og i 1936 overtog daværende prokurist Jens Vilhelm Fæster huset. Han beholdt det frem til sin død i 1974. Jens Fæster anvendte kun huset til sommerbeboelse og boede det meste af året i Holbergsgade i København.

Prokurist Jens Fæster og hustru fotograferet i forbindelse med deres sølvbryllup i 1942.

Sommeridyl med familien Fæster i haven foran Villa "Bøg" antagelig omkring 1950.

Det store træ i haven foran ejendommen er nu forsvundet, og man ser bedre selve hovedhuset samt den nordre længe, der nu er sammenbygget med hovedhuset. (Foto oktober 2005)

Den oprindelige søndre længe til "Bøg"

"Kamma"

Strandvejen 288, matr. nr. 1 g, Skotterup

Den første lejer af denne del af Skotterups grunde var en mand ved navn Jørgen Thomsen, der dog allerede fire år senere afhændede lejemålet - men vel at mærke nu med bygninger. D.v.s. at de første bygninger på ejendommen blev opført omkring 1850.

Hvorvidt en af disse bygninger fra 1850 er identisk med den ældste bygning på denne ejendom, kan dog ikke konstateres med sikkerhed. Hele ejendommen - d.v.s. en tre-længet ejendom hvis to andre længer i dag udgør naboejendommen nr. 286 - ejedes i mange år af tømrermester Niels Andersen. Det er da også ham, der på et tidspunkt omkring 1903 opfører tilbygningen - den nuværende villa "Kamma".

Landpostbud Anton Andersen (1900-1952) var søn af fisker Jens Andersen i Snekersten. Også han blev først fisker men kom senere til postvæsenet. Han blev gift med Krestine Jørgine Marie Henriksen (1897-1983), og det var det ene af deres 4 børn. Svend, der overtog villa "Kamma", da begge forældrene var døde.

Baghuset til "Villa Kamma" er ejendommens oprindelige hus. Denne del er bygget som en længe til naboejendommen "Bøg", hvorfra den er udstykket i 1919. Den foranliggende bygning - hvis gavl skimtes til højre i billedet - med navnet "Kamma" var allerede på det tidspunkt opført. Det vides således, at en søndre tilbygning til det nye hovedhus blev udført af tømrermester Harald Tjellesen i 1918-19.

(Foto: September 2005)

EJERE AF "VILLA KAMMA"

1919-1924	fhv. malermester Henrik Olsen
1924-1932	enke Anna Petrea Olsen, f. Petersen
1932-1935	fru Else Rasmussen, f. Christiansen
1935-1940	arbmd. Reinhold Nielsen
1940-1942	mælkehandler J.C.W. Andreasen
1942-1954	landpostbud Anton Andersen
1954-1978	enke Marie Christine J. Andersen
1978-1987	Svend Andersen (søn)
1987-	Grigori Sadd

Niels Andersen forærede hele den daværende ejendom til sine to døtre, men det var først da den ene datter, Oline i 1919 solgte ejendommen, at den sydligste fløj blev solgt fra til en selvstændig ejendom.

På det tidspunkt blev ejendommen "Bøg" nemlig delt i to ejendomme, idet den søndre længe blev en selvstændig ejendom - med navnet "Kamma". Under den nye ejer ses huset at have stået tomt og ubeboet i 1923. Først fra 1942 vides det med sikkerhed, at ejeren også anvendte ejendommen til beboelse. Det var den fhv. fisker og daværende landpostbud Anton Andersen, hvis enke og søn siden ejede huset helt frem til 1987, da den nuværende ejer overtog ejendommen.

Til venstre et uddrag af et luftfoto fra 1937. Billedet viser ejendommen, som den da så ud - godt klemt inde mellem naboerne. Til højre ses huset fotograferet i september 2005 - selve ejendommen er stort set uforandret.

Missionshuset "Hermon"

Strandvejen 290, matr. nr. 1 m, Skotterup

Det var den lokale fisker Johannes Nielsen, der i 1871 solgte denne ejendom til den lokale missionsforening. Det var ingen tilfældighed. Mange af datidens fiskere var stærkt religiøse - og at skabe mulighed for et lokalt tilholdssted for religiøse møder var en tanke, der vakte stor tilslutning. Ikke mindst fordi Sydvestkysten jo ikke havde en kirke før i 1897, så almindelig kirkegang var besværlig, idet man skulle helt til Tikøb.

Det var derfor velkomment for mange beboere, at der på kysten blev mulighed for at høre Guds ord - selvom det ikke var en rigtig kirke. Det skal dog også nævnes, at det ikke var alle, der var enige i Missionshusets drift, især ikke efter 1893, hvor det ikke længere var Luthersk Missionsforening, men Indre Mission, der drev aktiviteterne på stedet.

For at få det hele til at løbe rundt var der også her behov for ekstra indtægter. Det skete bl.a. ved at afholde skovfester i Egebæksvang - dog ikke med dans, som da man samlede ind til byggeriet af Egebæksvang Kirke.

I 1897 kunne Egebæksvang Kirke nemlig indvies, og dermed skulle man tro, at der blev mindre inte-

EJERNE AF MISSIONSHUSET:

1870-1871	Fisker Johannes Nielsen
1871-1892	Den Evangelisk Lutherske Missionsforening for Helsingør og Omegn
1892-1893	Evangelisk Luthersk Missionsforening for Tikjøb Sogn
1893-1968	Kirkelig Forening for den Indre Mission i Danmark
1968-1982	disponent Claus Kofoed-Ibsen
1982-1991	Mogens Høgsted
1991-	Ove Steen Jensen

Evangelisk luth. Foredrag

afholdes af Missionær Jensen Søndagen den 24de ds., Formiddag Kl. 11, i Missionshuset paa Skotterup — og i Helsingør Kl. 4 Eftermiddag i Missionshuset i Sundegaden af samme. Udgang for Alle.

Missionsmøde

afholdes, om Gud vil, af Luth. Missionsforening i Skotterup Missionshus Søndagen den 11te Juli. Mødet begynder Kl. 10 Form. og fortsættes i Dagens Løb af forskellige Talere. Alle ere velkomne.

Bækkelsesmøde

Mandag og Tirsdag den 27de og 28de ds. Kl. 8 Eftermiddag i Missionshuset paa Skotterup. Svaabed taler og Markusen synger og spiller.

Missionsmøde

afholdes, vil Gud, Torsdag den 24. Aug. Kl. 7½ i Skotterup Missionshus. Missionær Laursen taler.

I Aften Kl. 8

taler Pastor Fibiger i Skotterup Missionshus. Kirkesalmebogen benyttes. Alle indbydes.

Eksempler på aktiviteter i Skotterup Missionshus. Annoncerne er fra hhv. 1877, 1886, 1891, 1905 og 1934. Pastor Fibiger i annoncen fra 1934 var sognepræst ved Egebæksvang Kirke.

Skotterup Missionshus fotografert i 1948, medens ejendommen endnu fungerede som samlingssted for egnens tilhængere af Indre Mission. (Foto: KB)

Det tidligere missionshus overgik i 1968 til privat-eje og har siden været anvendt til privat beboelse. Fotoet t.h. er fra 1999 og viser, at ejendommen har fået nye vinduer på 1.salen, medens de karakteristiske buede vinduer endnu består i stueetagen.

resse for Missionshuset. Men der var stadig brug for Missionshuset - bl.a. anvendte den lokale præst af og til huset, bl.a. til konfirmationsforberedelse og til religiøse møder.

I huset boede igennem tiderne forskellige personer, som dels passede huset, dels var involverede i møderne og aktiviteterne. Bl.a. drev man på den måde søndagsskole igennem mange år.

Men i 1960'erne gik bygningen nye tider i møde. Interessen for Indre Mission, søndagsskole og religiøse emner formindskedes, og i 1968 sluttede æraen efter næsten 100 års drift.

Efter denne periode har huset fungeret som privat bolig - dog i en periode også indrettet delvist til kontorformål.

"Malerhytten"

Strandvejen 292, matr. nr. 1 h, Skotterup

BBR's oplysning om, at huset skulle være bygget i 1727, kan ikke være korrekt. Ifølge gamle kort over området var der på det tidspunkt slet ingen bygninger mellem selve fiskerlejet Skotterup og det sydligere beliggende fiskerleje Espergærde.

Tværtimod vides det med sikkerhed, at dette hus først blev bygget i 1856 til Hans Hansen - og at det derfor var det første hus på den ejendom, som i 1876 blev udvidet med villa "Hope". De to ejendommers samhörighed fremgår endnu i dag ved, at muren mod skoven er en gennemgående ensartet mur.

Den første ejer, som vi kender lidt til var skrædder og ejede ejendommen i perioden 1861-76. På det tidspunkt bestod ejendommen imidlertid kun af den lille bygning, der i dag er en selvstændig adresse på Strandvejen nr 292. Da skrædder Jørgensen solgte huset, afholdt han en auktion over en del af sit indbo. Blandt effekterne kan nævnes borde, stole, dragkiste, sofa, jernsenge, stueur, slagbænke, symaskine, lågkiste, havebænke, bistader,

"Malerhytten" fotograferet i 1948 - set fra øst.

Ejendommen set fra Strandvej-siden i oktober 2005.

EJERNE AF "MALERHYTTEN":

1856-1924	SE VILLA HOPES EJERE
1924-1933	enkefru Dagmar Berthelsen
1933-1989	malermester Folmer Christensen
1989-1989	Lilly Christensen og Ole Christensen
1989-1990	Kipse Invest ApS, Bente Westermann, Kette E. Allentoft
1990-1997	Bente Westermann
1997-2005	Lola Baidel
2005-	Connie Jørgensen og Henrik Møller

Den mangeårige ejer af ejendommen, Folmer Christensen (1900-1988), var også den der gav huset navnet "Malerhytten". Han var gift med Lily Christensen.

porcelæn, køkkentøj samt et parti langhalm og et parti kartofler!

Den lille ejendom blev udskilt som selvstændig i 1927 og blev i mange år ejet og beboet af den i lokalsamfundet kendte malermester, Folmer Christensen. Få år efter sit køb af huset lod han i 1936 indrette et malerværksted på grunden.

Folmer Christensen var søn af smedemester og cykelhandler i Espergærde Theodor Christensen. Han var ligesom faderen en aktiv mand i lokalsamfundet. Foruden at være aktiv i en lang række foreninger, var han medlem af Tikøb Sogneråd i perioden 1950-62.

Overkammerherreindens Villa "Hope"

Oprindelig Villa "Vedela", matr. nr. 1 h, Skotterup
Strandvejen 294, matr. nr. 1 bm, Skotterup

Det var enkefru Adele Ahlbom, der byggede den nye villa som ifølge årstallet på bygningen skal have stået færdig i 1876 med navnet "Vedela".

Den nye ejerinde var enke, men giftede sig igen, hvorefter den nye mand - efter den tids skik - også blev ejer af huset. Mandens navn var Carl Christensen og han var fra Helsingør. Senere flyttede ejeren til Snekkersten, hvor parrets søn, Andreas senere etablerede sig med Snekkersten Guldlisterfabrik.

Marie Oxholm f. v. Krogh var oprindelig hofdame og havde mødt sin mand på følgende måde:

"Hofdame Marie von Krogh kom ved Nytaarstid agende til et Hofbal på Amalienborg Slot. Det blev et vældigt Snevejr, saa der laa Dynger og Driver af Sne foran Kolonnaden. Den galante Officer Waldemar Tully Oxholm forbarmede sig over den balclædte Hofdame og løftede hende ud af Kareten. Den bly Skønhed misforstod ganske Situationen, og hviskede ømt: "De maa tale med Papa!" Da Waldemar Tully var en Kavalier uden Frygt eller Dadel, gik han til General v. Krogh og hentede hans Samtykke, og den 29. Oktober 1846 stod Brylluppet i Kongens Overværelse".

Men Marie var blevet enke allerede i 1876, og tre år før hendes død var også hendes ene datter, Louise,

De to søstre Louise Schaffalitzky de Muckadell og Georgina Oxholm, der overtog ejendommen efter moderen.

Overkammerherreinde Marie Sophie Frederikke Oxholm, f. von Krogh (1815-1899) var enke efter Overkammerherre og hofmarskal W. Oxholm (1805-76). Hun overtog villaen i Skotterup i 1885 og ejede den til sin død. Kort før sin død forærede hun et tårnur til Egebæksvang Kirke. (Foto: KB)

Huset har - incl. et anneks - ialt 510 kvm. Foto: 1937.

EJERE AF EJENDOMMEN:

1856-1861	Hans Hansen
1861-1876	skrædder Andreas Jørgensen
1876-1878	enkefru Adele Ahlbom
1878-1885	købmand Carl Henrik Valdemar Christensen (g.m. Adele Ahlbom)
1885-1900	overkammerherreinde Marie Oxholm
1900-1902	enkekammerherreinde Louise Schafalitzky de Muckadell og hofdame Georgina Oxholm
1902-1924	hotelforpagter Edvard Berthelsen
1924-1927	Dagmar Berthelsen (enke)
1927-1937	møbelhandler J. Gehlerts
1937-1958	arrestforvarer Ole Jul. Hansen
1958-1959	Emilie Hansen, f. Petersen (enke)
1959-1988	antikvitetshandler Freddy Asmussen
1988-1991	Nyboder Ejendomsselskab
1991-1993	Hassan Omar Mekawi
1993-1995	PBH nr 21.9542 ApS
1995-1997	Kirsten og Roman Kytner
1997-2000	Stenholm Properties A/S
2000-	Henrik Melbye

To slægtninge til købmand og grosserer Carl Christensen og hustru Adele Ahlbom, der ejede Villa "Hope" 1876-1885, besigtiger ejendommen (med spir på tårnet) i 1928. (Foto udlånt af Kjeld Haagen Pedersen)

blevet enke, hvorimod den anden datter Georgina var ugift. Sidsnævnte var også hofdame - gennem 40 år for dronning Louise ("Europas svigermoder"). Måske var det dem, der kaldte huset for "Hope" - familien havde jo haft en plantage på Skt. Croix med dette navn.

De to døtre solgte dog hurtigt huset til hotelforpagter Bertelsen, der kom fra Karlskrona i Skaane.

Igennem flere årtier har ejendommens kælderetage været anvendt til diverse erhvervsmæssige tiltag. Blandt andet antikvitetshandelen "Scandinavian Antik Shop", en møbelpolstrerivksomhed, "Boutique Kytner", "Frk. Grands Blomster" og nu senest butikken "Kong Kret".

LITTERATUR OM FAMILIEN OXHOLM:

M. Oxholm Sørensen m.fl.: "Slægten Oxholm", 1994

Emil Steenvinkel: "Overkammerherreinde Oxholm", 1931

Ejendommen fotograferet i juni 1997 - medens der var tøjbutik i kælderetagen.

"Maud"

Strandvejen 296, matr. nr. 1 aæ, Skotterup

Det var ejeren af "Egelund" bødkeremester N.P. Poulsen, der i 1908 lod dette hus opføre. I august dette år stod huset færdigt og blev vurderet til 12.800 kr. for selve villaen, medens tilbygningen mod syd, der indeholdt beboelse og vaskehus, vurderedes til 2.200 kr.

Først i 1918 solgte Poulsen ejendommen fra, og herefter blev den anvendt som sommerhus af bl.a. rentier Th. Uldall-Jørgensen fra København og grossererne Janssen, Amden og Ørstinge. Det er sidstnævntes datter Eva Ørstinge, der har ejet huset siden 1971.

Villaen er en af de få ejendomme, der endnu anvendes som sommerhus.

Luftfoto fra 1937 af Villa "Maud".

(Foto: KB)

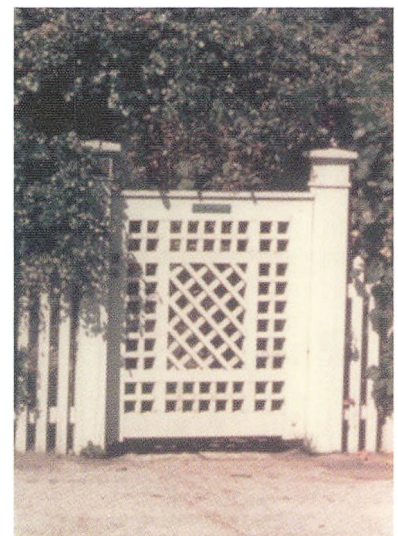

I det ydre er der ikke sket mange ændringer, siden villaen blev bygget. Foto fra marts 1999.

EJERE:

1918-1924	Hjalmar Löwlin
1924-1930	Th. Uldall-Jørgensen
1930-1936	grosserer Chr. Janssen
1936-1937	grosserer Swen Amden
1937-1943	grosserer Hans Immanuel Buchwald Hansen Ørstinge
1943-1971	Knudline Olivia Ørstinge f. Larsen
1971-	tandlæge Eva Ørstinge

"Villa Mauds" have-låge ud imod Strandvejen er en lille perle. Og selvom billedet her er fra 1975, kan lågen stadig ses på adressen. (Foto: Arne Meyling)

Fra "Fram" til "Egelund"

Strandvejen 298, matr. nr. 1 i, Skotterup

Det var den svenskfødte Poul Nielsen, der i 1858 var den første ejer af huset. Han nævnes i 1860 som daglejer - men på trods af det beskedne erhverv var han altså også husejer. Efter hans død overtog enken huset, men solgte det straks videre til den æld-

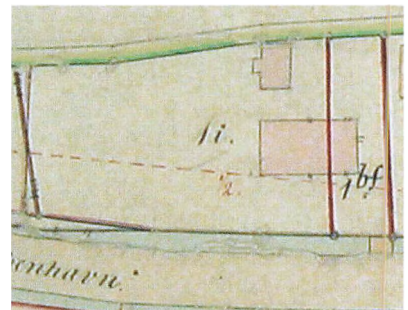
ste søn bødker Niels Peter Poulsen.

Det gamle hus led imidlertid en krank skæbne. Den 21. august 1913 nedbrændte det stråttækte hus til grunden - undtagen dog verandaen. Men bødkermester Poulsen lod straks i 1913 et nyt hus opføre under ledelse af de to lokale håndværkere, Edvard Poulsen og Hans Arp. I april det følgende år stod det nuværende hus færdigt.

Efter bødkermester Poulsens død overtog datteren Agnes Würtz ejendommen, der således var i familiens eje i næsten 100 år.

Samtidig med opførelsen af den nuværende villa i 1913-14 opførtes også et anneks med veranda lige nord for ejendommen. Dette anneks blev afløst af et nyt i årene 1996-98. (Foto fra 1948 i KB)

Matrikelkort fra 1873, der viser placeringen af det hus, der nedbrændte i 1913.

EJERE:

1858-1886	Poul Nielsen
1886-1886	Johanne Nielsen f. Larsdatter (enke)
1886-1930	bødkermester Niels Peter Poulsen
1930-1951	Agnes Johanne Würtz f. Poulsen
1951-1956	Johan Marius Würtz
1956-1994	lagerforv. Olaf Hannecke Jørgensen
1994-1997	Michala Engelmann og Bendix Sandfoss Laxvig
1997-	Liselotte Hyllested og Børge Holst Hansen

Villa "Egelund" fotograferet i marts 1999.

"Diskret ophold"

"Egebækslyst" - "Egelyst"

Strandvejen 300, matr. nr. 1 aa, Skotterup

Dette hus er opført omkring 1884, og da ejendommen i 1886 blev udstykket fra naboejendommen mod nord - nr. 298 - kaldtes ejendommen for "Egebækslyst". Senere er navnet blevet til "Egelyst", men anvendes ikke længere efter den store ombygning i 1969-70.

Ejendommens grund omfatter ikke blot den sydligste del af Skotterup, men faktisk også den nordligste del af Espergærde, idet den sydlige del af grunden tilhører Espergærde og har matrikel nr. 4 ab, Espergærde.

Skomager Lars Poulsen (f. 1855) og hustruen Eleonora (f. 1863), der ejede huset fra 1886 til 1927, slog sig i starten af 1920'erne på en speciel næringsvej. De åbnede huset for de såkaldte "diskrete ophold" - altså for unge, gravide, ugifte piger, som måtte rejse væk fra deres hjemstavn for at føde det barn, som familie, bekendte og omgangskreds helst ikke skulle vide noget om. I perioden maj 1921 til december 1924 blev der født i alt 45 børn i "Villa Egelyst" - alle af enlige mødre - undtagen ét. Mødrene var fra alle egne af Danmark og flere var fra Skaane og øvrige Sverige.

Senere anvendtes ejendommen i mange år til udlejning - idet der var to lejligheder i hovedhuset og én lejlighed i annekset mod syd.

I 1969-70 ombyggede den nye ejer ejendommen i en sådan grad, at det gamle hus er forsvundet.

EJERE:

-1886 Johanne Nielsen
1886-1927 skomager Lars Poulsen
1927-1941 vognmand Poul Albert Poulsen (søn)
1941-1942 gaardejer J. E. Boas
1942-1958 muremester Einer Andersen
1958-1967 rutebilchauffør Jens A. Jensen
1967- overpolitibetjent Jens Aage Hansen

"Egelyst" fotograferet i november 1968 - kort før huset blev ombygget så det gamle hus i dag helt er forsvundet.

Blandt beboerne i ejendommen var i en længere årrække bademester Charles Jensen, der drev Snekkersten Badeanstalt.

Da overpolitibetjent ved Humlebæk Politistation, Jens Aa. Hansen, overtog "Egelyst" i 1967 inddrog han annekset og rev mindre bygninger ned. Resultatet blev dette hus, der ikke ligner det gamle på nogen måde. (Foto 1999)

Nedbrændt - men genopført

Strandvejen 73 A-B, matr. nr. 9 b og 9 c, Skotterup

Ejendommens fæstere kan følges tilbage til 1766 eller 1767, hvor fisker Jørgen Jørgensen fæstede et halvt hus. Det vil sige, at den anden halvdel beboedes af en anden familie, som dog ikke kan identificeres. Jørgen Jørgensens 2. hustru Karen Jensdatter overtog fæstet efter mandens død. Hun afløstes igen af svigersønnen Lars Hellesen. Det var hans hustru Anne Margrethe Henriksdatter, der var fæster frem til 1832.

En beskrivelse af ejendommen fra 1855 tyder på, at det egentlig var det nord-syd beliggende hus (nuv. 73 A) der var det oprindelige beboelseshus. Senere ændringer har dog byttet om på husenes roller, således at det oprindelige øst-vest beliggende materialhus senere blev beboelseshus.

Den 18. august 1910 brændte ejendommen imidlertid ned - historien vil vide, at det var en blikkenslagers uforsigtighed ved opførelsen af naboejendommen, som antændte stråtaget. Men kort efter

På dette billede fra omkring århundredeskiftet ses huset til venstre - således som det så ud før branden i 1910.

genopførtes samme sted begge bygninger - og familien kunne atter rykke ind i husene.

I 2005 solgtes huset ud af familien af Jesper Lisborg Hansen, der var 5. generation i samme familie på stedet.

Foran huset ses længst til højre Sørine Pauline Cathrine Rasmussen f. Haubro (1846-1926). Den midterste person er hendes mand Jens Stephan Rasmussen (1838-1905), og længst til venstre ses deres datter Henrikke Rasmussen (f. 1885).

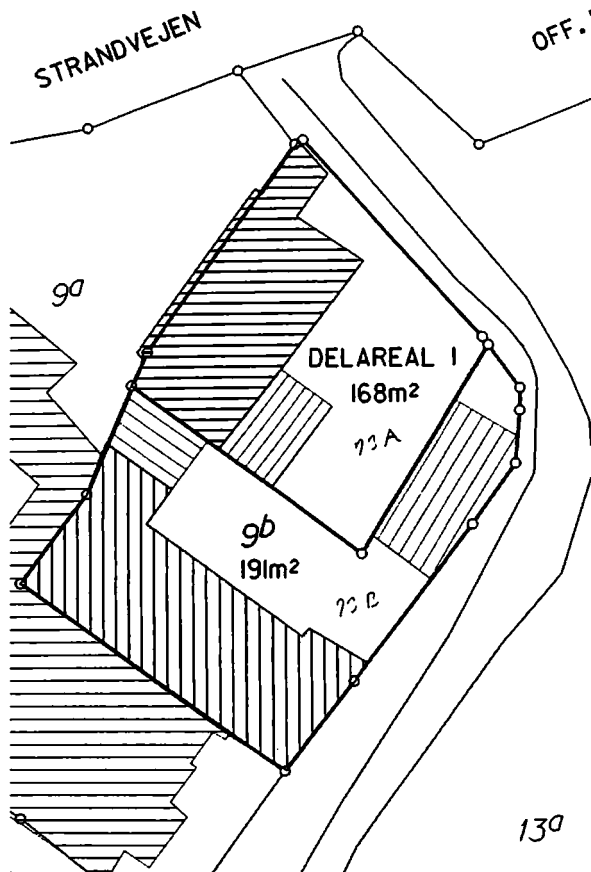
Foto fra ca 1900.

Til venstre fisker Jens Stephan Rasmussen, der døde i 1905, og til højre hans søn fisker Henrik Emil Rasmussen (f. 1872), der overtog ejendommen efter moderens død i 1926. Henrik Rasmussen var gift med Betty Johanne Rasmussen (f. 1879).

Strandvejen 73 A og B fotograferet fra luften i 1937. Ejendommen var da ejet af fisker Henrik Rasmussen. (KB)

Matrikelkortet viser, hvorledes den oprindelige ejendom i 2001 blev opdelt i to selvstændige ejendomme - hhv. Strandvejen 73 A og 73 B.

I 2000 blev den oprindelige ejendom - matr. nr. 9 b (Strandvejen 73) delt i to ejendomme. Huset til højre har således nu fået adressen Strandvejen 73 A, medens den anden del af den oprindelige ejendom til venstre har fået adressen af Strandvejen 73 B. Begge foto er fra oktober 2005.

Landliggerliv og dasbesøg i 1880'erne

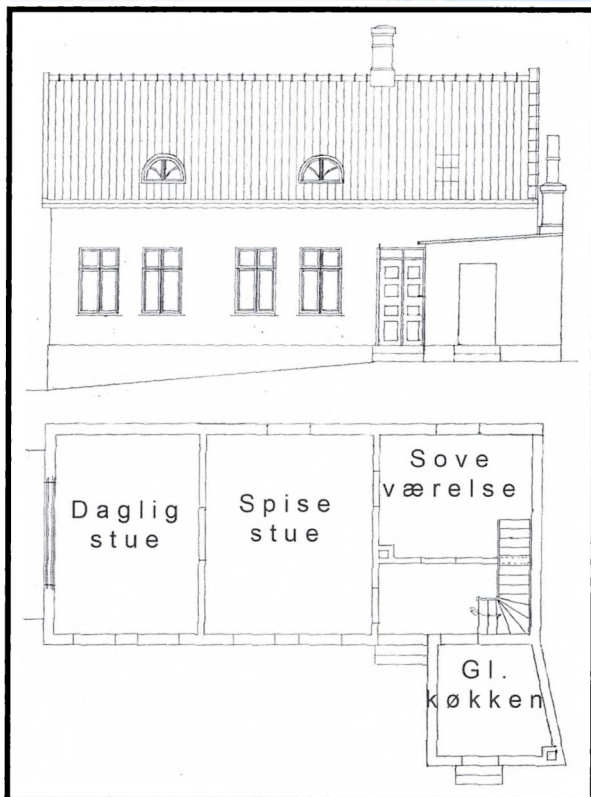
Den senere jurist, Otto Rung (1874-1945), har i sine erindringer "Fra min Klunketid" følgende erindringsglimt fra sin barndom i Skotterup:

"Vi boede hos den ældgamle Fisker Rasmussen, der som Dreng maa have set de danske Kaperbaade løbe ud af den dulgte lille Havn i Humlebæk. Men alt havde han glemt fra de unge Aar, da man skrev 1807. Han huskede nu kun den ene Ting, at hver Morgen maatte han sidde foran Gavlen paa et Dørtrin og bøde Rødspættegarn fra et lille Trug lagt over sine Bukseknæ!

Og fra denne Dør i den hvidkalkede Mur mellem skarlagensrøde Pæoner maatte vi hver Morgen trippe over en toppet Række af Brosten og langs et Hegn af høje Brændenælder for at naa hen til det lille Skur af mosset Træ, der stod paa Pæle oven over den altid fyldte Grube, hvorfra Skyer af grønne Spyfluer summende fór op. Og derinde kunne vi i Solstriben fra den lille hjerteformede Ventil studere ældgamle Annoncer i Adresseavisen, som det var vor Lørdagspligt at skære til og hænge paa et Søm over Kasser med det friske Tørvesmuld.

Vi fangede Krabber fra en Badebro med en Klump raat Kød fra en Ende Sejlgarn, og vi lærte af den gamle Fisker, at karte Garnet rent for Tang paa Stejlebakkens Stolper. Vi var med i Baaden Klokken fem ved Morgengry, naar Bundgarn skulle røgtes. Og vi legede med Børn af en Skærslipper og fik Lus."

Den omtalte "ældgamle Fisker Rasmussen", der omtales ovenfor, er Ernst Rasmussen. Han kan ganske rigtigt have set kaperbådene i sin barndom, idet han var født i 1801.

FÆSTER OG EJERE AF MATR. NR 9 b og 9 c:

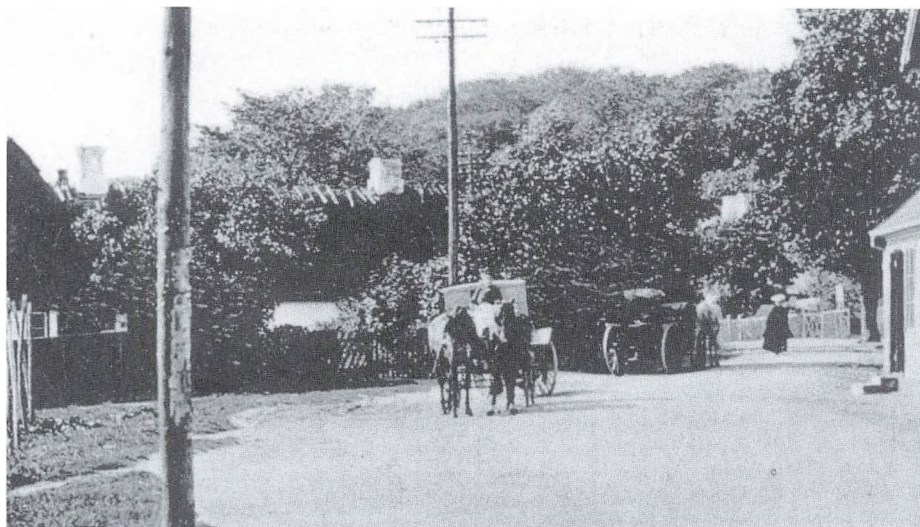
ca1767-	Jørgen Jørgensen
-1809	Jørgen Jørgensens enke
1809-1832	Lars Hellesens enke (fæster) (datter)
1832-1860	Ernst Christian Rasmussen (fæster)
1860-1889	fisker Ernst Christian Rasmussen
1869-1926	Jens Stephan Rasmussen
1926-1952	fisker Henrik Emil Rasmussen
1952-1986	fru Elga Hansen
1986-2005	Jesper Lisborg Hansen
2005-	Jan Gelineck

Efter at ejendommen var brændt ned i august 1910, blev det overladt de lokale håndværksmestre, K. Olsen og E. Basse at udarbejde en ny tegning forud for genopførelsen. Som det fremgår af grundplanen, brændte det gamle køkken ikke, og der blev derfor ikke indrettet et nyt køkken i det i øvrigt nye hus.

(Tegningen er dateret Sept 1910)

"Store Grethe"

Strandvejen 75 A, matr. nr. 9 a, Skotterup

I svinget i Skotterup lå indtil 1910 et bindingsvækshus med stråtag - sådan er huset i al fald beskrevet i forsikringsprotokollen, da huset blev forsikret i 1863. På billedet ses huset godt skjult af bevoksning m.v. lige til venstre for hestevognen.

Længst til venstre ses en del af Strandvejen nr 73 og længst til højre skimtes et hjørne af Skotterup Kro. (Udsnit af postkort ca 1905)

Det var i december 1860, at Henrik Petersen kunne overtage huset i Skotterup - som den første ejer. Han overtog huset efter sin moder Christiane

Hellesen (også kaldet Larsdatter), der havde fæstet huset efter sin egen moder. Christiane Hellesen ses allerede i 1834 som enke efter fisker Peder Jensen.

Huset, der var bygget sammen med matr. nr. 9 b, blev i 1909-10 revet ned, og en hel ny to-etagers ejendom så dagens lys i stedet. Huset blev kaldt "Grethe", men p.g.a. af, at det mindre hus mod øst blev bibeholdt, blev det i folkemunde hurtigt til "Store Grethe".

FÆSTER OG EJERE:

FÆSTERE:

-1810 Jørgen Jørgensens enke
1810-1841 Ane Margrethe Henriksdatter
1841-1860 Christiane (Larsdatter) Hellesen

EJERE:

1860- Henrik Petersen (søn)
-1867 Sophie Petersen (enke)
1867-1889 Ernst Rasmussen
1889-1909 Jens Carl Hansen
1909-1938 Lars Hansen
1938-1966 Margrethe Møller f. Hansen
1966-1977 fru Astrid Nissen Biehl

EJERLEJLIGHED NR 1:

1977-2002 fru Astrid Nissen Biehl
2002- Michael Melbye

Strandvejen nr 75 A, således som det ser ud i året 2005.

"Lille Grethe"

Strandvejen 75 B, matr. nr. 9 a, Skotterup

Denne ejendom er egentlig et anneks til den store bagvedliggende ejendom kaldet "Grethe". Ejendommen anvendtes tidligere som sommerbolig for

landligere, men har siden 1977 haft status af en selvstændig ejerlejlighed. Den anden ejerlejlighed er således "Store Grethe".

*Ejendommen fotograferet i 1938 - set fra nordøst.
(Foto: KB)*

Huset set fra Stejlebakken foran huset i sommeren 2005.

EJERE AF "LILLE GRETHE":

**Ejere indtil 1977: Se "Store Grethe"
EJERLEJLIGHED NR 2:**

1977-1987 fru Zonja Melbye

1987-1992 Irene og Jann O. Ekstrand

1992- Kirsten og Ole Bigom

Samme familie i 100 år

Strandvejen 77, matr. nr. 10 b, Skotterup

Ejendommen er udstykket fra nr. 10 a i 1862, og den første ejer blev Kirsten Jørgensen, datter af Jørgen Larsen, der oprindeligt havde fæstet hele ejendommen. Kirsten Jørgensen blev - som en af de få af Jørgen Larsens børn gift. Hun blev dog meget tidligt enke, men hendes søn Niels Jørgensen overtog huset efter hende.

I 1903 overtog Børge Hansen imidlertid huset. Han var egentlig født i Snekkersten (Strandvejen 198). En kort periode boede han og hustruen på Sta-

tionsvej i Snekkersten, men købte i 1903-04 denne og naboejendommen i Skotterup. Børge Hansens helbred var svageligt - men til gengæld var hans økonomi god, så da han døde, kunne enken, Dagmar, uden bekymringer leve godt og tillige tilgodese sin familie. Sønnen, Axel, fortsatte fiskeriet, bl.a. fra familiens fiskestader helt frem til 1960'erne.

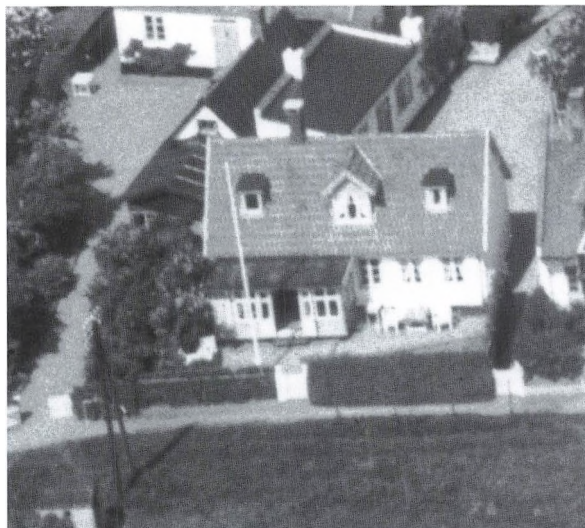
Børge Hansen (1864-1924) med hustruen Dagmar f. Børgesen (1870-1952) og børnene Viggo (f. 1892) og Georg (f. 1894). (Foto 1896)

Fisker Aksel Hansen (1901-1986) var gift med Thora f. Hansen (1907-1985).

EJERE:

1863-1898	Kirsten Jørgensen
1898-1900	Niels Jørgensen (søn)
1900-1903	J. E. A. Scheibel
1903-1929	Børge Hansen
1929-1933	Dagmar Vilhelmine Hansen (enke)
1933-1986	fisker Axel Hansen
1986-	Vibeke Thorsted (datter)

Ejendommen - set fra øst i 1948. Udhuset bagved opførtes i 1935 som vaskehus. Ejendommen er ifølge BBR opført i 1870 - men i så fald er bygningen ikke den første på denne parcel. (Foto: KB)

LÆS MERE OM AXEL HANSEN OG FISKERIET I:

B. Mikkelsen: "Fiskerne - fra Kronborg hage til Sletten", 1986

I 230 år kun to familier!

Strandvejen 79, matr. nr. 10 a, Skotterup

Ejendommen blev i 1775 delt mellem Børge Larsens to sønner Lars og Jørgen. Førstnævnte fik denne del af ejendommen, medens Jørgen fik den del af huset, der nu kendes som Strandvejen 81.

Ved kronens salg af ejendommen i 1862 blev ejendommen nr 79 atter delt i hhv. matr. nr. 10 a (nr. 79) og matr. nr. 10 b (nr. 77). Det var Jørgen Larsens to børn, der hver arvede en ejendom. Nr. 77 blev således overtaget af Kirsten Jørgensen - medens denne ejendom nr. 79 blev overtaget af broderen Helle Jørgensen.

Langs Øresundskysten er fornavnet Helle helt op i 1800-tallet et drengenavn - antagelig er oprindelsen i virkeligheden "Helge", men i næsten samtlige kilder staves (og udtales) navnet som Helle.

Helle Jørgensens to yngre brødre overtager senere huset, men sælger det i 1904 ud af familien. I stedet overtog Børge Hansen huset, der siden har været ejet af efterkommere af ham og hans hustru Dagmar f. Børgesen.

I 1948 tog ejendommen sig således ud. (Foto: KB)

Fisker Viggo Hansen (1892-1955) var gift med Marie f. Hansen. Viggo Hansen havde flere tillidshverv; bl.a. amtsrepræsentant for Dansk Fiskeriforening. Han var fører af båden "Delphin" (H 31).

Strandvejen nr. 79 er fotograferet i oktober 2005. Det er husets vestfacade og nordgavl, man ser på billedet.

FÆSTERE OG EJERE AF MATR. NR. 10 A, SKOTTERUP:

FÆSTERE:

- 1775 Børge Larsen
- 1775- Lars Børgesen (søn)
- 1814 Birgitte Børgesdatter (enke)
- 1814-1860 Jørgen Larsen (søn)

EJERE:

- 1860-1868 Jørgen Larsen
- 1868-1897 Helle Jørgensen (søn)
- 1897-1904 Peter Jørgensen og Børge Jørgensen (brødre)
- 1904-1929 Børge Hansen
- 1929-1946 fisker Viggo Hansen (søn)
- 1946-1986 Karen Marie Hansen (enke)
- 1986- Ole Viggo Hansen (søn)

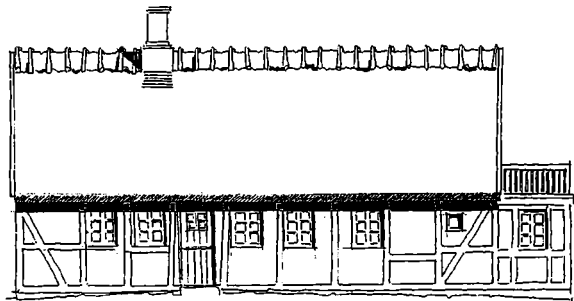
"Strandhytten"

"Jens Linds Hus"

Strandvejen 81, matr. nr. 11 a, Skotterup

Forlængst afdøde gamle fiskere i Skotterup og Snekkersten har fortalt, at den berømte kaperkap-tajn Jens Lind (1776-1841) fra Englænderkrigene i starten af 1800-tallet har boet i denne ejendom. Han har dog aldrig optrådt som fæster eller ejer af ejendommen, men derfor kan han naturligvis godt have boet her. Bemærkelsesværdigt er det dog, at i den foreliggende litteratur om Jens Lind omtales Skotterup ikke med ét ord!

Jens Lind var imidlertid født i Aalsgaard i 1776 og blev optaget i færgelauguet i Helsingør i 1801, da han giftede sig med en færgemands-enke. Under Englandskrigene drev han kapervirksomhed på Øresund, og det indbragte ham en meget stor formue, 30.000 rigsdaler - et beløb der svarede til, at han kunne købe over 500 køer! For denne formue, som han delvist ødslede bort, købte han en gård på Strandgade i Helsingør. Senere i 1808-09 førte han kaperkorvetten "Cort Adeler", der med sine 12-16 kanoner var tidens største danske krigsskib. I 1809

Husets facade mod vest er her gengivet i streg - efter tegning af arkitekt Per Christiansen.

opgav han for en tid kapervirksomheden og købte to gårde - i Sørup eller Jonstrup nord for Fredensborg.

Men selvom han igen tjente mange penge, brugte han dem lige så flittigt, så da krigen i 1814 var forbi stod han atter uden penge.

Færgebåden i Helsingør lod han bestyre af en anden, og ifølge de gamle fiskere slog han sig så ned i Skotterup, hvor han købte sig en båd, som han efter alt at dømme anvendte til smugleri på Sverige. Allerede dengang var der nemlig stor efterspørgsel efter spiritus i Skaane, og smugleriet gav lidt af den spænding, som Jens Lind havde været vant til fra kapervirksomheden.

Livet som smugler varede nogle år - men hvor længe, Jens Lind i givet fald boede i Skotterup, vides ikke. Da folketællingen i 1834 fandt sted, boede han i al fald ikke længere i "Jens Linds Hus", men derimod ved Rørtang - i

"Strandhytten" er ifølge BBR-registeret opført i 1827. Hvis denne oplysning er korrekt, var det muligvis ikke i dette hus, at Jens Lind boede. På den anden side viser kortet fra 1810, at der da lå et hus på nøjeagtig samme sted, som i dag. BBR-registers oplysninger bygger dog ikke på dokumenterede kilder og kan altså også være fejlagtig. (Foto: 1960)

DISSE PERSONER HAR FÆSTET ELLER EJET HUSET:

FÆSTERE:

- 1775 Børge Larsen
- 1775-1779 Jørgen Børgesen (søn)
- 1779-1810 Peder Børgesen (bror)
- 1810 Ane Margrethe Larsdatter (enke)
- 1810-1816 Jens Børgesen
- 1816-1858 Michel Johansen (Johannessen)
- 1858-1860 Inger Haagensdatter (enke)

EJERE:

- 1860-1862 Inger Haagensdatter (enke)
- 1862-1889 Andreas Mikkelsen (søn)
- 1889-1890 Hans Hansen
- 1890-1908 fru Marie Emilie Smith f. Jensen
- 1908-1934 fru Ellen Hansen f. Smith
- 1934-1976 fru Gertrud Raavad, f. Axel-Hansen
- 1976-1977 bådebygger Ib N. Kristensen
- 1977- bådebygger Peter Bruun

en periode i en ejendom kaldet "Lille Borup", der lå omtrent midtvejs mellem Borupgaard og nuv. Kjeldsbjerggaard.

Fæsterne af huset i Skotterup kaldtes i øvrigt fi-

Billedhugger Axel Hansens datter Gertrud tog navnet Axel-Hansen, men blev senere gift Raavad. Hendes mand var i en lang årrække brygmester i Toronto i Canada og anvendte dér navnet Roewade. Dette navn anvendte ægteparret efterfølgende også i Danmark, hvor de brugte huset i Skotterup som sommerhus.

(Foto udlånt af Vibeke Thorsted)

Husets facade mod Øresund foreviget i efteråret 2005.

LÆS MERE OM JENS LIND:

Niels Bache: "Den helsingørske færgemand Lars Bache, hans by og hans hjem" (1906), pag. 88-103.
Boris Koll: "Kaperkaptajn Jens Lind - manden bag myten" (2000)

skere, men smugleriet var ikke kun Jens Linds idé. Mange fiskere supplerede deres indtægter ved at fragte en dunk brændevin til den skånske kyst - og måske også Michel Johannessen (1789-1858), der var fæster af huset fra 1816 til sin død i 1858. Hans enke Inger Haagensdatter (Haagensen) blev den første selvejer af ejendommen, der efter hendes død overtoges af sønnen Andreas.

Fra 1890 boede der ikke længere fiskere i huset. I stedet blev huset overtaget af professor Henrik Smith (1831-1900), der ved sin død blev betegnet som blandt de forreste i den sønderjyske sag samt i sin virksomhed som skolemand altid hjælpsom og nobel i sin fremtræden.

Det var formelt hustruen Marie Smith (f. 1834), der ejede huset, og efter hende overtog datteren Ellen Hansen huset. Hun var gift med billedhuggeren Axel Hansen (f. 1853 i Odense), der oprindeligt var uddannet på Kunstakademiet, hvorfra han i 1879 fik afgangsbetegnelse som modelerer. Mange af hans arbejder var til kirker, bl.a. Jesuskirken i Valby, Marmorkirken og Sct. Pauls Kirke i København. Han har også udført flere buster, bl.a. af digteren Hostrup, der boede lidt sydligere langs kysten i Espergærde.

Huset forblev i familiens eje frem til 1976. Året efter overtog bådebygger Peter Bruun ejendommen, som han nænsomt har ladet restaurere.

Ismejeri, grønthandel m.v.

Strandvejen 83, matr. nr. 12 a, Skotterup

Ejendommens opførelsesår er uvis. Hverken på matrikelkortet fra 1810 eller målebordsbladet fra 1857 viser noget hus på dette sted. Det må derfor antages at det var gartner Niels Pedersen, der lod huset opføre i 1890'erne. Huset har imidlertid været om- og udbygget adskillige gange siden da.

Denne ejendom bestod under alle omstændigheder indtil 1930 alene af en bygning vinkelret på Strandvejen - d.v.s. den sydligste del af bygningen. I 1930 blev "sidebygningen" langs Strandvejen opført og indrettet til to mindre forretninger.

I sidebygningens forretningslokaler var der i tidens løb mejeriudsalg i den søndre, medens den nordre forretning i tidens løb var grønthandel, trikotageforretning, skræderi og garn- og strikkeforretning.

I de kolde vintre under besættelsen var det ingen spøg at være bydreng for mælkeudsalget. Det var senere bådebygger Bjørn Andersen, der havde tjansen - og det var medens mejeriejeren hed Børge Jørgensen. (FLE)

Billedet til højre viser ejendommen set fra øst i slutningen af 1930'erne. (KB)

DISSE PERSONER HAR FÆSTET ELLER EJET HUSET:

-1890	Helle Jørgensen
1890-1924	Niels Pedersen
1924-1927	frk. Marie J. Pedersen
1927-1955	enkefru Anne Cathrine Nebelong f. Pedersen
1955-1956	Ole Petersen
1956-1975	repr. Einar Andersen
1975-1983	Iris Vilhelmine Andersen (enke)
1983-1984	Birthe Inger Villumsen og Henni Lis Bendix

EJERLEjlIGHED 1:

1984-2004	Gabriella Renard, Paul Renard og Andrea Nilsson (Kali)
2004-	Susan og Torben Hannesbo

EJERLEjlIGHED 2:

1984-2004	Gabriella Renard, Paul Renard og Andrea Nilsson (Kali)
2004-	Christine Halby Andreasen og Jesper Hardt

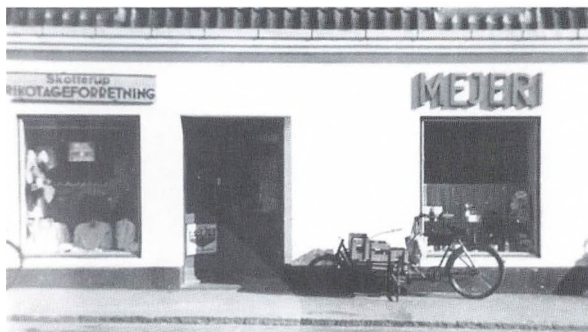
*Ejeren af ejendommen gennem 30 år, enkefru Anne C. Nebelong er her fotograferet i sin lejlighed i 1950'erne.
(Foto udlånt af Kirsten Rudbeck)*

*Fra 1944 til 1957 drev Elly og Andreas Rudbeck mejeriudsalg her i ejendommen. Parret ses på billedet foran forretningen omkring 1950. Andreas Rudbeck (1899-1974) stammede fra Hejls syd for Kolding og blev udlært mejerist i 1921. I 1957 byggede parret nyt hus på Rørtangvej 1 og drev forretningen videre dér, indtil sygdom tvang Rudbeck til at ophøre med mælkeudsalget.
(Foto udlånt af Kirsten Rudbeck)*

Østfacaden af ejendommen fotograferet i 1950'erne.

*I forretningen til højre var der indtil 1957 mejeriudsalg. Mælken blev ikke forarbejdet her, men på Espergærde Mejeri. I forretningen til venstre var der - som der ses på fotoet - trikotageforretning. Men i tidens løb har der også været grønthandel, garn- og strikkeforretning m.v.
(Foto udlånt af Kirsten Rudbeck)*

Den sidste lejer af forretningslokalerne var en indretningsarkitekt, men i 1984 fik ejeren tilladelse til at nedlægge forretningslokalerne og i stedet indrette bygningen til en lejlighed.

I 1984 blev der givet tilladelse til, at forretningslokalerne blev nedlagt - og i stedet blev der indrettet en lejlighed i "sidebygningen", således at huset i dag består af to lejligheder.

"Strandhegn" var sommerbolig

Strandvejen 85, matr. nr. 11 b og 12 b, Skotterup

Det var Andreas Mikkelsen, der i 1876 lod denne ejendom udstykke fra matr. nr. 11 a (Strandvejen 81). Af det ikke helt troværdige BBR-register fremgår det, at huset skal være bygget i 1900, men der må i givet fald have ligget et andet hus samme sted før den tid. Af målebordsbladet fra 1857 ser det da også ud til, at der på grunden dengang lå et hus på den østligste del. Et hus der altså på det tidspunkt hørte til hovedparcellen. Om det er dette hus, der "overlevede" til år 1900, vides dog ikke.

Af tegninger fra 1917 og 1919 fremgår det, at huset da blev ombygget og moderniseret. Især blev

Udsnit af kort over Skotterup fra 1857. På grunden, som udgør matrikel nr. 11 b og 12 b, ses et hus placeret helt mod øst. Det nuværende hus er placeret helt mod vest.

1.salen ombygget med en større gennemgående gavlkvist og mindre halvrunde stråtagskviste.

Da Jens Villadsen solgte huset i 1968, skete det til en person, der på den tid var "danmarksberømt".

"Strandhegn" er her fotograferet i 1948 - og viser ejendommen forsynet med stråtag. Huset var da indrettet med forstue, dagligstue, spisestue, gæsteværelse, pigeværelse, køkken, anretterum, vaskehus, havestue, veranda samt afirædelsesrum i stueetagen, medens loftetagen blot rummede 3 soveværelser + altan. (Foto:KB)

Direktør Jens Villadsen (1914-1968) arvede sommerhuset i Skotterup efter sin fader Christian Villadsen (1878-1950). Begge var direktører for "Jens Villadsens Fabrikker", som blev grundlagt af Chr. Villadsens fader. Fabrikken er især kendt for tagmaterialet "Icopal".

Hans navn var Conrad Bjerre-Christensen. Han var vært i "TV-Køkkenet", der opnåede en betydelig succes med de to værter "Conrad og Axel". Programmet blev sendt i to år fra 1966-68, men blev stoppet, da værterne reklamerede for brug af smør i madlavningen - en form for reklame, der heller ikke dengang var velset i DR. Conrad Bjerre-Christensen var op-

Conrad Bjerre-Christensen (1914-1976) anvendte i perioden 1968-75 huset i Skotterup som sommerhus. Her ses han i 1968 i haven ved huset sammen med sin daværende hustru, Anette Bager og deres søn, Jens.

DISSE PERSONER EJET HUSET:

-1876 Andreas Mikkelsen
 1876-1881 gartner Hans Jørgensen
 1881-1916 gartner Niels Pedersen
 1916-1919 fuldmægtig W. Bærentzen
 1919-1951 L.P. Chr. Villadsen
 1951-1968 dir. Jens Villadsen (søn)
 1968-1975 red. Conrad Bjerre-Christensen
 1975-1977 dir. Jørgen Jappe
 1977-1992 Aage Jensen
 1992- Ole Gjerding

rindelig kokkeuddannet. Han blev senere redaktør ved Berlingske Tidende og var desuden konsulent for landbrugsorganisationerne.

Ejendommen består egentlig af to matrikler, og der har derfor været bestræbelser på at opnå tilladelse til at udstykke den vestligste del af ejendommen til en selvstændig ejendom. Imidlertid har Naturfredningsnævnet senest i 1990 sagt nej til projektet bl.a. fordi der ikke er vejadgang til parcellen. I givet fald skulle vejadgangen ske over den fælles stejlebakke matr. nr. 13 a - hvilket Skov- og Naturstyrelsen ikke har villet give tilladelse til.

"Strandhegn" set fra Strandvejen i juni 1999.

"Ebbas Minde"

Strandvejen 87, matr. nr. 13 d, Skotterup

Denne ejendom er udstykket fra matr. nr. 13 b ("Strandbo") i 1919 - men huset er tilsyneladende bygget allerede i 1905. Det kan derfor fastslås, at byggherren var fisker Hans Johansen, der ejede hele ejendommen i perioden 1890-1921.

Det var derfor også naturligt, at ejendommen blev opkaldt efter Hans Johansens alt for tidligt afdøde datter Ebba Christine Johansen (f. 1878) - og altså kom til at hedde "Ebbas Minde".

I over 50 år boede fiskeskipper Holger Hansen i ejendommen og yderligere i nogle år hans enke. Men efter hendes død blev ejendommen solgt ud af familien.

Huset set fra østsiden i 1948.

EJERE:

1923-1936	Svend Vilhelm Johansen
1936-1988	fisker Holger Hansen
1988-1994	Kathe Irene Hansen
1994-1995	Sonja L Djarnov, Rita B. Djarnov, Hilbert Hansen og Alice Rugaard
1995-	Kirsten og Ole Bigom

Holger Hansens fulde navn var egentlig Niels Peter Holger Ove Hansen, men han anvendte kun Holger. Hans efterkommere blev også fiskere. Sønnen Hilbert var i mange år formand for Snekkersten Havn og barnebarnet Erling Hansen er i dag den sidste fiskeskipper på Snekkersten Havn.

EN GAMMEL LOKAL FISKERSLÆGT

Kathe Irene Hansen f. Johansen var ud af en gammel fiskerslægt i Skotterup. Hendes fader var tømrer og fiskeeksportør **Jakob Johansen** (1881-1963), og hendes farmor var **Trine Petroline Hansen** (1843-1923), der var gift med fisker **Hans Johansen** (1845-1922). Trine Hansens fader var fisker i Skotterup **Søren Hansen** (1810-1892), der var gift med **Ida Mikkelsdatter** (1815-1892). Ida Mikkelsdatter var datter af fisker i Snekkersten **Michel Johannessen** (1789-1858) og **Inger Haagensdatter**. Michel Johannessens fader var fisker **Johannes Mikkelsen** (1750-1827), og dennes fader var fisker **Michel Michelsen** (1717-89), hvis fader igen var **Michel Gundersen** (f. 1688).

"Ebbas Minde" set fra sydvest i sommeren 1999. En pud-sighed er, at huset nøjagtigt ligger på den 56. bredde-grad, hvilket er markeret på husets sydvestre væg ved soklen.

Fiskeskipper Holger Hansen (1899-1988) var født i Nakskov men nedsatte sig som selvstændig fiskeskipper i Skotterup, da han i 1925 blev gift med Kathe Irene Johansen (f. 1905), datter af Jakob Johansen. Hans båd hed i en årrække "Erling" og havde nr H.126. Den var opkaldt efter en søn af Holger Hansens kompagnon.

"Ebbas Minde" set fra øst i maj 1999.

Per Christiansens barndomshjem

”Strandbo”

Strandvejen 89, matr. nr. 13 b, Skotterup

Af kort fra 1857 fremgår det, at der ikke på dette tidspunkt er bygget på det sted, huset i dag ligger. Og i følge BBR skulle det nuværende hus da også først være bygget i 1897.

Den oprindelige matrikel nr. 13 udgjorde imidlertid et større område og på et matrikelkort fra 1810 ses da også en mindre bebyggelse på grunden.

Imidlertid ses det af fæsteregisteret, at ejendommen i 1839 overgik i fæste fra Michel Johannessen til svigersønnen Søren Hansen. Han var tilflyttet fra Sletten og havde tillige arbejdet som færgemand i Helsingør. Den 15. december 1837 blev han gift med Ida Mikkelsdatter, og de overtog som nævnt ejendommen to år efter for en købesum af 71 Rigsdaler og 43 Skilling. De fik ikke færre end 10 børn,

og et par af dem kom til at arve ejendommen. Af forældrenes testamente fremgår, at de ikke var ganske uden midler på deres ældre dage.

Således som det blev bestemt i testamentet blev det sønnen Niels Peter Frederik Hansen, der overtog ejendommen. Han blev gift med skotteruppigen Elise Bergholtz, men allerede i 1890 overtog svogere-

FÆSTERE OG EJERE AF DENNE EJENDOM:

- 1839 Michel Johannessen (fæster)
- 1839-1860 Søren Hansen (fæster) (svigersøn)
- 1860-1872 Søren Hansen (ejer)
- 1872-1890 Niels Peter Frederik Hansen (søn)
- 1890-1921 Hans Johansen
- 1921-1923 Trine Petroline Johansen f. Hansen (enke)
- 1923-1923 fisker H.H. Johansen, fisker Jacob Johansen og frk. Ebba Johansen (børn)
- 1923-1940 fisker Harry Johansen
- 1940-1960 politibetjent C. M. Elwers
- 1960-1966 skibsreder Louis Grau
- 1966-1985 amanuensis, mag.art. Sven-Aage Jørgensen
- 1985- Liselotte og Karl Olav Karlsen

Villa "Strandbo" fotograferet i 1948. Bemærk stakken med bundgarnspæle på "Bundgarnsbakken" i forgrunden ned mod stranden. (Foto: KB)

Ida og Søren Hansens testamente fra 1872:

"Vi undertegnede Ægtefolk, jeg Fisker Søren Hansen f. 1808 og Ida Kirstine Hansen f. 1815 have efter gørlig Overenskomst besluttet at dele vore Efterladenskaber imellem vore 8 sammenavlede Børn saaledes:

1. Vor søn Niels Peter Frederik Hansen f. 1851 overdrages ved min Søren Hansens Død, det os tilhørende Huus med Tilliggende i Skotterup Bye tilligemed 1/8 Deel af det os tilhørende saakaldte Børge Larsens Fiskestade i Øresund med dertil hørende Baade og Fiskeredskaber, imod at disse vore Børn, saafremt Overdragelsen sker i vor levende Live svarer som Vederlag til den længstlevende 2 Skilling ugentlig samt Indtægten af vores Aaleruser, som sættes og rygtes for vore Børns Regning og endelig fri Beboelse af den søndre Lejlighed i Huset.

2. Vor Søn Hans Peder Hansen f. 1843 skal af vore Efterladenskaber, efter begge Forældres Død, kontant udbetales: 400 Rigsdaler.

3. Vor Datter Petroline Hansen, f. 1845 ligeledes efter begge Forældres Død Contant 200 Rigsdaler.

4. Vor Datter Emilie Frederikke Hansen, nu gift med skolelærer Leopold August Fibiger, ligeledes 200 Rdl.

5. Vor Datter Julie Hansen f. 1854 ligeledes 200 Rdl.

6. Vor Datter Johanne Frederikke Hansen f. 1859, saafremt hun foretrækker Medejendomsretten til det under No. 1 nævnte Huus m.m. og som saadan beboer Samme, da 150 Rdl.; men bliver hun gift og forlader Huset skal hendes Broder N.P.F. Hansen, som Medejer af Huset betale hende contant 50 Rdl., hvorefter han bliver Ejer af hele Huset med tilhørende og tilliggende.

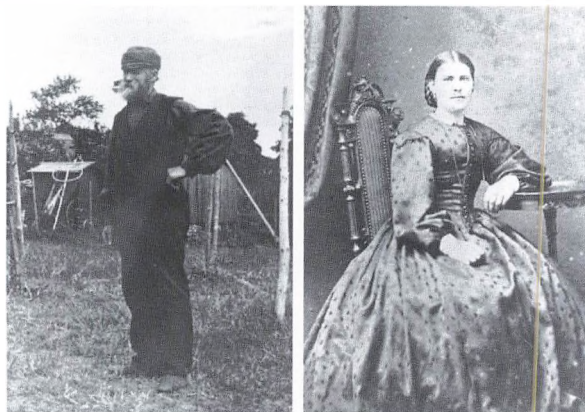
7. Vor Søn Jens Gustav Sørensen f. 1837 skal fra Dato uden Vederlag overdrages Ejendomsret til det af ham iboende Huus, Bygninger samt den mig hidtil tilhørende Brugsret af Grund og Veje mod at svare den aarlige Grundskat til Ejeren af Øresundsløst, samt have en 1/16 Part i førnævnte Fiskestade, saafremt Brødrene derom kan forenes, men i modsat Fald beholder min Søn N.P.F. Hansen hele Parten i Stedet som henhørende til Huset.

8. Vor Søn Lars Sørensen f. 1839 skal ligeledes overdrages al den os tilhørende Ejendomsret og Brugsret til det af ham beboede Huus, imod at betale den egentlige Grundskat til Ejeren af Øresundsløst - den til vor Søn Lars Sørensen allerede overdragne Fiskerbaad, beholder han som Ejendom uden Godtgørelse."

"Strandbo" set fra Stejlebakken i 1904.

(Foto: KB)

Fisker Hans Johansen (1845-1922) (t.v.) er her fotograferet på Stejlebakken i Skotterup. Han kom i besiddelse af ejendommen ved giftermålet med Trine Petroline Hansen (1844-1923) (t.h.), der var datter af ejendommens første selvejer Søren Hansen.

I 1920'erne var en fraskilt mor med to børn ikke helt så almindelig, men fru Clara Lasson havde trods skilsmissemidler til at tage sine to børn på sommerferie i Skotterup. Senere blev hun gift med sygekassebestyrer Laurits Christiansen, der tog sig af de to drenge, som var det hans egne. De boede en overgang i "Strandbo", og de to drenge Per og Ole fik en pragtfuld opvækst her på Kysten. De legede på og i vandet, og især Per (til højre i båden) gjorde sig hurtigt gode venner med de lokale fiskere, som han ifølge en anekdote foretrak at invitere til sin børnefødselsdag i stedet for skolekammeraterne. Denne kærlighed til fiskerne og deres erhverv beholdt den senere arkitekt Per Christiansen resten af livet. Man kan således sige, at han allerede her i barneårene grundlagde den samling af fiskereds-kaber, oplysninger og anden dokumentation, der i dag udgør fiskerisamlingen på Flynderupgaard Museet. Lillebroderen Ole blev gartner og passede i mange år som overgartner "Den hvide By" i Mørdrup-området, som broderen havde tegnet.

Carl Martin Elwers (f. 1892) blev politibetjent i Helsingør i 1920 og var overpolitibetjent, da han i perioden 1940-60 boede i Skotterup. Hans datter, Tove Elwers, blev i øvrigt gift med den lokale landbetjent Søren "Havelåge" Larsen fra Espergærde.

ren Hans Johansen ejendommen. Han var gift med Trine Petroline - og efter dem, gik huset i arv til deres børn.

I 1940 overtog politibetjent Carl M. Elwers ejendommen, og fra 1960 hed ejeren Louis Grau. Han drev oprindelig færgeruterne mellem Hov og Samsø samt mellem Aarhus og Skødshoved på Mols. Fra sidstnævnte rute tog han i 1958 færgen "Mols" med til Snekkersten, hvor han etablerede sin rute til Helsingborg.

LÆS MERE OM ARKITEKT PER CHRISTIANSEN I

Jørgen Christensen: "Den hvide By med de røde tage", 2005

"Villa Strandbo" fotograferet i juni 1999 - set fra Strandvejen. Ejendommen havde oprindelig stråtag, men det blev udskiftet med tegltag i 1940.

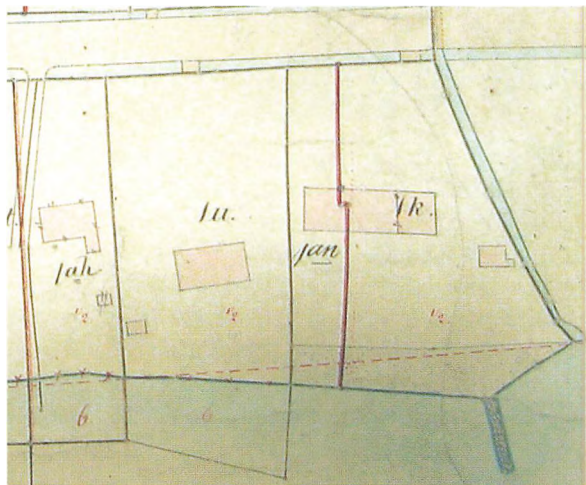
Sprøjte-Petersens "Skotteruphus"

Strandvejen 91, matr. nr. 1 k, 1 u, 1 ah, 1 an, Skotterup

Når grosserer Rudolf Petersen kunne få øgenavnet "Sprøjte-Peter" var det egentlig ganske uforskyldt. Årsagen var såmænd blot, at han byggede sit nye hus lige ved siden af Skotterup Sprøjtehus - så i lokalbefolkningen blev det lynhurtigt til "Sprøjte-Petersen" eller blot "Sprøjte-Peter"!

Til gengæld var det et stateligt hus, Rudolf Petersen byggede - Skotterups flotteste og største. Det skete dog først efter, at de gamle huse på stedet var revet ned. Det var oprindeligt tre huse, der lå på matriklerne, men det var tre beskedne huse, opført af grundmur og med stråttækte tage, undtagen det nordligste, der havde tegltag. Disse huse var opført i 1860'erne til hhv. toldkontrollør Klein og lidt senere til fisker Anders Olsen. Huset tilhørende Anders Olsen blev vurderet i sommeren 1865 og var da et grundmuret 2-familieshus med i alt 5 værelser, 2 forstuer, 2 køkkener og 2 spisekamre. Værelserne var forsynet med bræddegulve, medens køkkener og spisekamre havde murstensgulve. Og det var faktisk hans sønner, der beholdt ejendommen helt frem til 1906, da Rudolf Petersen overtog de to nordligste ejendomme. Næsten samtidig købte han også den tredje grund af gartner Christoffer Tikjøb. Her lå et hus, der indtil 1891 havde været beboet af snedkervend Svend Peter Hakmann og hans hustru Kirstine Nicoline. Dette hus eksisterede i al fald i 1862. Dette år opstod nemlig en mindre brand i ejendommen. Ved naboers hjælp lykkedes det dog at begrænse ilden, så skaden kunne opgøres til kun 30 rdl. Vi må antage, at Rud. Petersen også lod dette hus nedrive.

Med Valdemar H. Hammer som arkitekt lod Rud. Petersen således opføre en helt ny bygning i 1907-08. For at få den fulde glæde af udsigten mod den svenske kyst, Helsingborg og sit teglværk på Hveen,

Inden grosserer Rudolf Petersen overtog de fire matrikler på Strandvejen i Skotterup i 1906, havde der allerede ligget huse på grundene. På dette matrikelkort fra 1873 ses alle fire grunde bebyggede. Huset på matr. nr. 1 ah forsvandt først, hvorimod det antagelig var Rudolf Petersen, der lod nedrive de andre huse.

blev huset anbragt med længderetning fra nord til syd. I husets øverste etage indrettedes forstue, fire soveværelser, skabsværelse, bad, WC og mørkekammer. I tagetagen indrettedes pigeværelse, medens der i staldbygningens tagetage blev indrettet en bolig til en opsynsmand. Huset blev i øvrigt opført udelukkende af lokale håndværkere, idet tømrermester Nielsen-Kaas havde arbejdet i entreprise medens gartner Jensen fra Espergærde udførte haveanlægget. Selve byggeriet af villaen kostede 23.500 kr, medens vognskur og stald m.v. kostede 6.500 kr. Øvrige omkostninger løb op i 5.000 kr.

Efter Rudolf Petersens lange ejerperiode, blev

"Skotteruphus" i 1954 overtaget af hotelejer Elly Margrethe Poulsen. Hun drev i forvejen Hotel "Ørenæs" på den anden side af Strandvejen - og kaldte nu hele hotellet for "Mirasol" - af hensyn til udlændinge, der ikke kunne udtale "Ørenæs". Men allerede i 1957 indstilledes hoteldriften, og alle ejendommene - inkl. det gamle "Skotteruphus" - blev udlejet til Civilforsvarstyrelsen, det nuværende Beredskabstyrelsen.

I forbindelse med en udbygning af Civilforsvarets Højskole på landsiden af Strandvejen i 1974 blev det af Boligministeriet bestemt, at den udvidelse kun måtte finde sted, hvis det samtidig blev tinglyst, at de fire grunde på vandsiden ikke måtte bygges yderligere.

Denne bestemmelse gælder stadig, idet den så sent som i 2001 og 2004 er blevet afprøvet ved landsretten, idet den daværende ejer af matriklerne 1 u og 1 ah, Skotterup, søgte tilladelse til at opføre 8 seniorboliger på arealet - men altså forgæves.

Årsagen var nemlig, at Beredskabstyrelsen i 2001

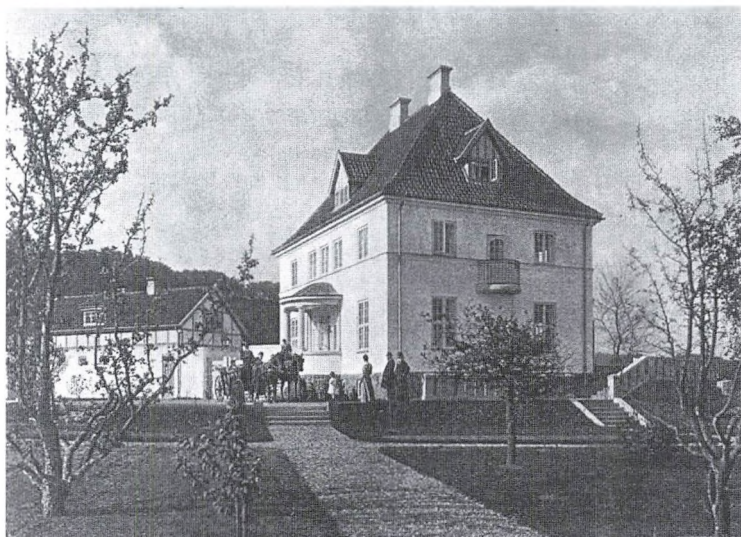
EJERE AF MATR NR 1 u + 1 ah:

1862 -1891 Svend Peter Hackmann
 1891-1906 gartner Christoffer Tikjøb
 1906-2003 EJERE SOM MATR. NR. 1 k
 2003- Stenholm Properties A/S

DISSE PERSONER HAR LEJET, FÆSTET ELLER EJET MATR NR 1 k og 1 an:

-1860 Jens Olsen
 1860-1863 toldkontrollør William Klein
 1863-1875 fisker Anders Olsen
 1875-1886 Christiane Hagel (enke)
 1886-1894 Ole Andersen, Johan Nic. Olsen og Peder Vilhelm Andersen
 1894-1895 Anders Olsen, Johan N. Olsen og Peder V. Andersen
 1895-1895 Johan N. Olsen og Peder V. Andersen
 1895-1906 Peder V. Andersen (matr nr. 1 k)
 Johan N. Olsen (matr. nr. 1 an)
 1906-1950 grosserer Andreas Rud. Petersen
 1950-1951 fru Guda von Schinkel
 1951-1954 fru Ketty Poulsen
 1954-1960 fru Elly Margrethe Poulsen
 1960-2001 Civilforsvarstyrelsen
 (fra 1988: Beredskabsstyrelsen)
 2001-2003 Stenholm Properties A/S
 2003- Ole Bjørn Jensen

havde solgt matriklerne på vandsiden. Selve hovedbygningen (det gamle "Skotteruphus") blev i 2005 udlejet til "Bostedet Espergærde" - en institution for unge, der trænger til støtte og hjælp i en begrænset periode. De sydlige matrikler af den oprindelige ejendom - matriklerne 1 u og 1 ah, Skotterup - blev dog ikke afhændet af det investeringsselskab, der købte dem af Beredskabsstyrelsen i 2001.

Grosserer Rudolf Petersens ejendom er her fotograferet omkring 1911 - altså få år efter ejendommens færdiggørelse.

Mon ikke det er herskabet, der er ved at stige til vogns foran bygningen?

Rud. Petersen anvendte i øvrigt kun Skotteruphus om sommeren - om vinteren boede han på Frederiksberg Allé.

Endnu på dette luftfoto fra 1937 kan man tydeligt se det fornemme haveanlæg, som blev anlagt i forbindelse med villaens bygning i 1907-08. På billedet ses også den kombinerede stald- og garagebygning, hvori der også var indrettet en bolig for en opsynsmand. Opsynsmanden var nødvendig, ikke mindst om vinteren, når huset stod tomt - det blev jo kun anvendt som sommerhus!

Midt i denne gruppe (med helt hvid kasket) ses grosserer Rudolf Petersen (f. 1860), der indtil 1911 drev eget firma under eget navn. Herefter var han især tilknyttet teglværksindustrien og var bl.a. medlem af bestyrelserne i "A/S Ny Kalkbrænderi", i "A/S Kalkværks-grundene" samt for "A/S Farum Teglværker". På billedet ses desuden længst til venstre, fisker Børge Petersen, der førte hans private lystbåd om sommeren.

I en ganske kort periode i 1950'erne havde "Skotteruphus" dette skilt siddende på taget. Og derfra stammer misforståelsen med at huset hedder "Mirasol". Det var ikke huset, men det samlede hotelkompleks (altså også den gamle "Ørenæs"-ejendom, samt to-tre andre ejendomme) der kaldtes "Hotel Mirasol". Og det var endda kun i perioden 1954-57, at der var hotel i denne bygning. Efter at Civilforsvaret lejede sig ind, fjernede de skiltet.

Tredje hus på samme sted

"Frithjem", senere "Dagmar"

Strandvejen 93 B, matr. nr. 1 t, Skotterup

Denne ejendom er egentlig nummereret forkert. Da huset ligger nordligere end 93 A, burde disse to ejendomme have været nummereret omvendt!

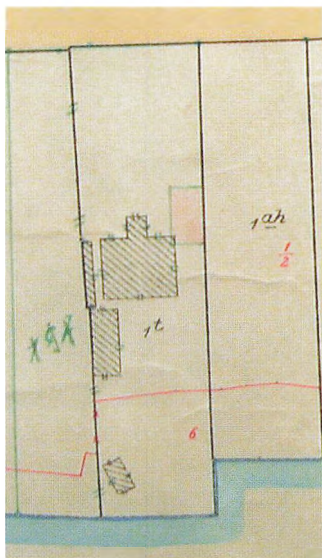
Fisker Søren Hansen, der sammen med sin familie boede i "Strandbo" (Strandvejen 89), testamenterede forud for sin død en af sine ejendomme til deling mellem to af sine sønner. Egentlig var ejendommen kun lejet fra "Øresundsløst" - hvilket den havde været siden 1838. Men på hhv. den nordre og den søndre halvdel af grunden havde Søren Hansen opført to mindre huse. Husene var opført i bindingsværk og kun på 5 fag i længden - og formodentlig først opført efter 1861. Sønerne Lars Sørensen og Jens Julius Sørensen overtog husene pr. 1. maj 1866.

Indtil slutningen af 1890'erne havde fisker Lars Sørensen således en brugsret til en del af den oprindelige matr. nr. 1 t af Skotterup. Fra ejendommen blev da udskilt en matrikel, der fik betegnelsen 1 ah, Skotterup. Der var åbenbart problemer med lejemeålet, og der måtte en højesteretsdom til for at

"Borgmäster" Gustaf Hoff leder magistratens møde i Helsingborg omkring 1895. Han ses som nr. 3 fra venstre. I det svensk administrerede Skaane var og er en borgmester ikke det samme som i dansk administration. Betegnelsen kan nærmest sammenlignes med en kommunaldirektør.

få tingene på plads. Resultatet blev, at Lars Sørensen nedrev og borttog sit hus på ejendommen. Så da den helsingborgske "borgmäster" Gustaf Hoff i 1899 overtog ejendommen for 10.000 kr., var den ikke bebygget!

På dette matrikelkort, der er taget i brug i 1928, ses villaen på ejendommen aftegnet. Bemærk i øvrigt den røde linje, der viser, hvor den oprindelige kystlinje gik.

LEJERE OG EJERE AF MATR. NR. 1 t:

LEJERE:

1838-1861 Rasmussen
1861-1866 fisker Søren Hansen
1866-1892 fisker Lars Sørensen og Jens Julius Sørensen (sønner)

EJERE:

1892-1899 Johan Henrik Villiam Haakensen
1899-1904 Gustav Hoff
1904-1916 grosserer Adolph Fr. Tiemroth
1916-1942 Nicolette og Holger Hamann
1942-1962 fabrikant Julius Hansen
1962-1983 fabrikant Niels Berth
1983- Kirsten og Erik Berth

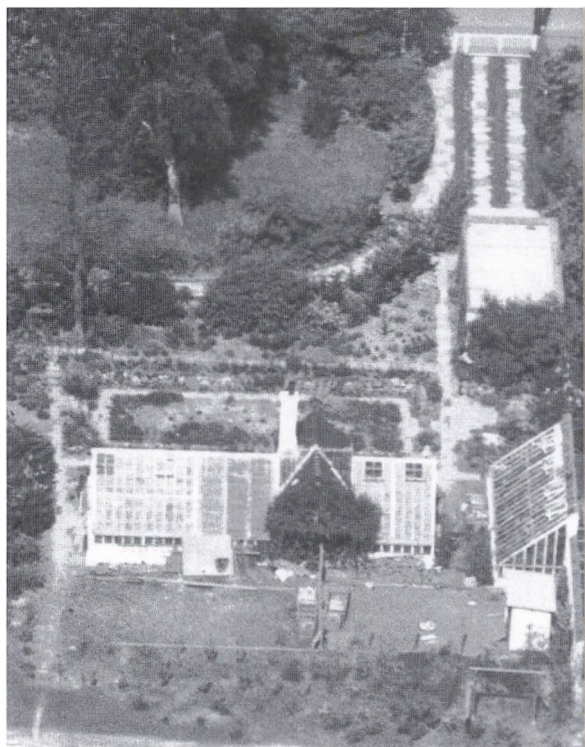
Det må derfor antages, at Gustaf Hoff straks efter lod opføre et nyt hus på grunden. Det var en villa - grundmuret og med paptag samt et mindre hus opført af samme materialer - også beregnet til beboelse. Huset kaldtes for "Frithjem", men var kun beboet om sommeren.

Fra 1916 blev ejendommen imidlertid ejet af samme ejer som "Sølyst" - det var familien Hamann. De beholdt Villa "Frithjem", men kaldte den nu for Villa "Dagmar". Huset anvendtes antagelig til udlejning, men i 1930 blev huset nedbrudt.

Imidlertid havde Hamann allerede i 1916 ladet opføre et drivhuskompleks på grunden samt nogle mistbænke - og sammen med genbo-ejendommen (Strandvejen 256) blev der drevet et forholdsvis stort gartneri.

I 1968 blev grunden atter "selvstændig" - efter at et nyt hus blev bygget på grunden i 1967. Det var den daværende ejer af "Sølyst", der byggede et nyt hus til sig selv og sin familie. Herefter blev

selve "Sølyst" bortsolgt. Huset ejes fortsat af familien Berth, der har haft sommerhuse og helårshuse i Snekkersten-Skotterup-området i over 100 år.

Luftfoto fra 1948, der viser drivhusene på det tidspunkt.

Tavle nr. 10 Strandvejen

Der findes ikke billeder af de to første ejendomme på denne grund, men den bygning, der blev opført i 1916, findes der både tegning og foto af. Øverst et udsnit af den tegning, som tømrermester Johannes Elkjær i juni 1916 lod udføre for grosserer Holger Hamann. Drivhuset var indrettet med hhv. koldt og varmt vinhus samt med et koldt og varmt drivhus til andre formål. Midterpartiet var indrettet til kedel- og plantehus.

Det var fabrikant Niels Berth, som oprindeligt boede i naboejendommen "Sølyst", der i 1967 lod dette hus opføre ved arkitekterne Johannes Paludan og Aage Poulsen i Virum. Da huset stod færdigt, flyttede familien ind her - og solgte "Sølyst". (Foto: November 2005)

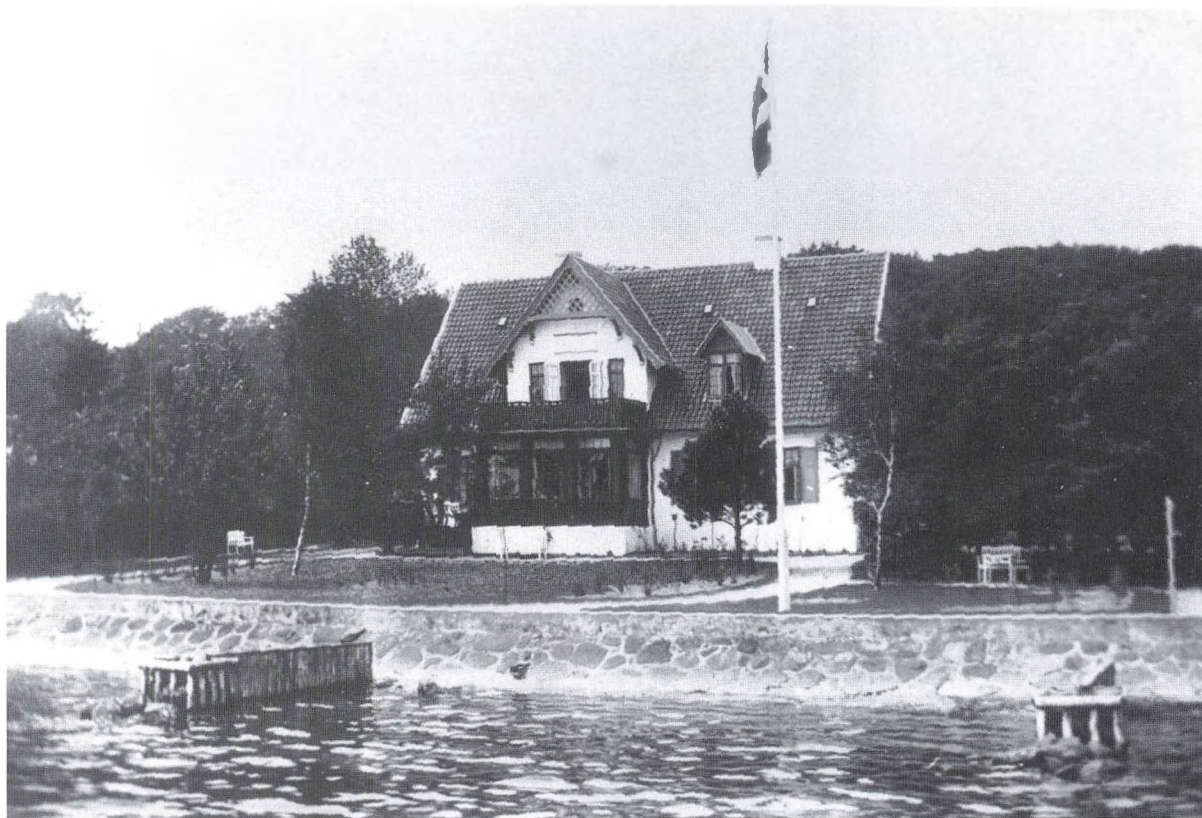
Bolig for en af folkestyrets pionerer

"Sølyst"

Strandvejen 93 A, matr. nr. 1 n, Skotterup

Også denne grund er en udstykning fra "Øresundslyst". Men først blev arealet udlejet til smedemester Jens Peder Sandberg fra Rørtang. Han lejede arealet i 1862 for den årlige leje af 20 rigsdaler - og lejetiden blev fastsat til 50 år. Der stod i lejekontrakten, at lejerer måtte anvende jordstykket "ef-

ter forgodtbefindende, naar blot han ikke forringer samme". Det betød i praksis, at lejerer, J. P. Sandberg gerne måtte bygge på grunden - og at han i øvrigt også måtte fremlæse arealet. I betingelserne stod også, at Sandberg havde en slags forkøbsret på ejendommen, således at han til enhver tid kunne

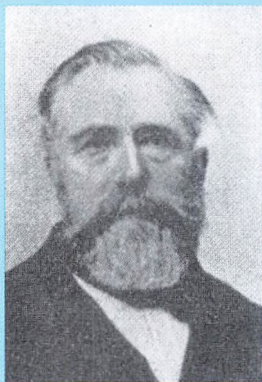

"Sølyst" fotograferet omkring 1920 - bemærk den specielle udsmykning på frontispicen.

Først i sogneforstanderskab, amtsråd og folketing!

Jørgen Rasmussen (1803-1881) var i høj grad med i første række, da det danske folkestyre blev etableret i 1840'erne og 1850'erne. Han blev født som gårdmandssøn i nærheden af Præstø og fik som 15-årig ansættelse ved byfogedkontoret i Præstø. Han tog i 1827 eksamen som exam.jur. og blev herefter fuldmægtig samme sted. Fra 1830 til 1839 var han godsforvalter og -forpagter forskellige steder i Danmark. I 1839 købte Jørgen Rasmussen gården "Louisenlyst" ved Gurre - d.v.s. den nuværende "Ørsholtgaard".

Da Tikøb Sogneforstanderskab skulle vælges i forbindelse med etableringen af den nye Tikøb Kommune den 1. januar 1842, sad Jørgen Rasmussen med ved bordet. Det gjorde han i tre år, men blev senere valgt igen og blev endda formand for sogneforstanderskabet i årene 1851 og 1853. Men ikke nok med det han var også medlem af det nydannede Frederiksborg Amtsråd, der også begyndte i 1842. Her var han medlem indtil 1848 og igen i perioden 1862-68. Og endelig blev han medlem af Folketinget ved det første folketingsvalg i 1849. Her var han medlem i perioderne 1849-52, 1855-59 og 1863-64. Jørgen Rasmussen var derimod ikke medlem af Landstinget, men var dog alligevel tilknyttet, da han i perioden 1857-58 var en af tingets sekretærer.

I 1843 - samtidig med at han blev kammerråd - købte han tillige "Gammel Ørsholt" og i 1852 fik han bevilling til at sammenlægge de to gårde, således at den store proprietærgård "Ørsholtgaard" derved opstod. Han solgte "Ørsholtgaard" i 1854, men købte allerede to år efter "Flynderupgaard", som han drev frem til 1869. Sammen med sin hustru Dorthe Sophie Rasmussen, flyttede han derpå til "Sølyst" i Skotterup. Her boede de til hans død i 1881, men først i 1891 solgtes ejendommen til nogle slægtninge med efternavnet Geelmuyden. Blandt flere tillidshverv skal nævnes, at han i 1845 var medstifter af Østifternes Kreditforening - og helt frem til sin død i 1881 var han viceformand i foreningens repræsentantskab.

På dette foto fra omkring 1920 ses to personer samt et barn ud for indgangsdøren til ejendommen. Det har ikke været muligt at identificere personerne, men mon ikke det var de daværende ejere: Nicolette og Holger Hamann?

Det bemærkes i øvrigt at ejendommen egentlig er nummereret forkert, ider den ligger sydligere end Strandvejen 93 B. Disse to huse burde således bytte numre, for at nummereringen kan blive logisk.

Som det fremgår af dette luftfoto fra 1937 var der igennem flere år større gartneri tilknyttet ejendommen. I Holger Hamanns ejerperiode i 1930'erne var der således flere drivhuse og adskillige mistbænke. Under de 165 kvm. glas avledes 80-100 kg ferskner og ca 50 kg druer årligt. Desuden dyrkedes udplantningsplanter, dekorationsplanter samt kaktus både til sommervillaen og til herskabets bolig i København. I sidste halvdel af 30'erne var gartneren på "Sølyst" Holger Pagh-Andersen, der indtil 1933 havde været gartner på gården "Kokkedal" der ligger i Vallerød ved Hørsholm. (Foto: KB)

købe den for en pris af 300 rigsdaler.

Og den foretagsomme smedemester Jens Peter Sandberg gik da også straks igang med at bygge. Straks da det 10 fag store hus stod færdigt i 1865, afhændede han ejendommen. Grunden blev fremlejet og huset solgt til hans kun 22-årige datter Martha Sandberg. Inkluderet i handlen var "2 Kækkelovne og 1 Komfurindretning" - og købesummen for huset fastsattes til 500 rigsdaler.

Martha Sandberg beholdt dog kun ejendommen i tre år. Så overdrog hun grund og hus til banemester E. W. Hoffmann, der dog allerede to år efter overtog

selve "Øresundslyst". Og i 1871 solgte Hoffmann så både grund og hus til kammerråd Jørgen Rasmussen.

Efter Jørgen Rasmussens død overgik ejendommen til nogle slægtninge, de tre søskende Geelmuyden. De anvendte antagelig ikke ejendommen selv, - i al fald vides det, at familien Bojesen lejede sig ind gennem en længere årrække, for til sidst at købe huset. Fra 1913-42 residerede familien Hamann i Villa "Sølyst", men kun i sommerhalvåret. Om vinteren boede cand.jur. og grosserer Holger Hamann med sin familie på Dantes Plads på Frederiksberg.

Kommandør ved Søværnet, **Sigurd Bojesen** (1842-1899) har aldrig ejet "Sølyst", men i en længere årrække indtil sin død i 1899 havde han og familien deres sommerbolig her. Sigurd Bojesen var kaptajn på kongeskibet, men blev forbigået ved et avancement. I protest over dette og forholdene indenfor marinen forlod han søværnet - og fik derved titel af kommandør. Antagelig har hans kritik af det estrupske regime, samt ikke mindst hans kritik af den voldsomme disciplin indenfor søværnet, været medvirkende til, at han blev upopulær indenfor de konservative kredse i marinen. Og i 1895 stillede han da også op til folketinget i Frederiksberg-kredsen - og slog sin tidligere konservative chef fhv. krigsminister J.J. Bahnson. Som medlem af Venstrereformpartiet arbejdede han bl.a. for en reform af Søværnet. Han blev dog ikke genvalgt ved valget i 1898. Bojesen havde flere tillidshverv, bl.a. 1887-98 bestyrelsesmedlem i Dansk Fiskeriforening.

Hans hustru, **Betty Margrethe Bojesen f. Jensen** (d. 1908) ses her på et foto fra 1894. Det var familien Geelmuyden, der lejede ejendommen ud - og lejemålet fortsatte endnu et par efter 1899 - nu med Betty Bojesen som lejer. I 1903 tog hun konsekvensen af situationen og købte selv "Sølyst". Da hun døde i 1908 blev hele bohavet gjort op. Blandt de 254 numre i boet kan nævnes et Hornung & Møller piano ansat til en værdi af 350 kr., et empire chatol med opsats til 250 kr. et kinesisk udskåren etagéreskab til 200 kr og gulstribede silkegardiner til 100 kr. I alt blev "Sølysts" indbo vurderet til 4.175,25 kr. Det skal sammenlignes med at en faglært arbejder på den tid typisk havde en årsløn på 1.200-1.300 kr!

Huset blev først solgt i 1910 for en sum af 38.000 kr - og ny ejer blev direktør J.P. Nielsen.

Ejendommen består i dag kun af 1367 kvm. - den grund, hvorpå gartneriet lå, er solgt som en selvstændig ejendom. Foto fra juni 1999.

LEJERE OG EJERE AF SØLYST:

Lejere:

- 1862-1865 murermester Jens Peter Sandberg
- 1865-1868 Martha Johanne Sandberg (datter)
- 1868-1871 banemester E. W. Hoffmann

Ejere:

- 1871-1891 kammerraad Jørgen Rasmussen
- 1891-1903 Valdm., Agnes og Anna Geelmuyden
- 1903-1910 kommandørinde Betty Bojesen
- 1910-1913 direktør J.P. Nielsen
- 1913-1942 Nicolette og Holger Hamann
- 1942-1948 fabrikant Julius Hansen
- 1948-1949 Anna Johanne Hansen (enke)
- 1949-1962 fabrikant Gunnar Bech Pedersen
- 1962-1968 fabrikant Niels Berth
- 1968-1985 civ.ing. Jørgen Fjølberg
- 1985- Lars Johansen og Liss Kyhl Nørgaard

Her lå "Villa Sjötorp"

Strandvejen 95 A, matr. nr. 1 q, Skotterup

Halvfems år - det var det antal år, Hans Pedersen Nybo i 1843 lejede grundstykket for. Han beholdt det dog kun til 1870. I mellemtiden havde han dog i 1845 bygget et lerstampet hus på grunden, og det solgte han i 1870 til Hans Carlsen, der i 1871 også erhvervede selve grunden.

Da konsul Gustav Westrup fra Helsingborg i 1899 købte ejendommen på matrikel 1 q, Skotterup, lå der således på grunden et stuehus opført af stampet ler i retningen syd-nord. Vinkelret på denne ejendom lå en anden beboelsesejendom opført af bindingsværk - altså det hus Hans Pedersen Nybo havde opført.

I 1912 blev bygningerne moderniserede. Bl.a. blev den først nævnte ejendom grundmuret og forsynet med paptag. Den gamle søndre bindingsværkslænge blev stående, men desuden opførtes en overdækket gård, et lysthus samt en cykelstald.

I perioden fra 1916-1940 udgjorde ejendommen i realiteten den sydlige del ejendommen "Sølyst"s grund - ejet af familien Hamann.

Det ses imidlertid ikke, hvor længe disse bygning

ger blev stående, men allerede i 1936 ses bygningerne fjernet og stedet omdannet til have for "Sø-

LEJERE OG EJERE AF EJENDOMMEN:

LEJERE:

1843-1870 Hans Pedersen Nybo

1870-1871 Hans Carlsen

EJERE:

1871-1898 Hans Carlsen

1898-1899 Ane Carlsen f. Petersen (enke)

1899-1916 Gustav Westrup

1916-1940 fru Nicolette Hamann og grosserer
Holger Hamann

1940-1954 Karen Pahl (senere gift Gulmann)

1954-1956 fru Edel Marie Wendelboe Jensen

1956-1964 Erik Petersen

1994-1998 Lo Malling Petersen (enke)

1998- Inge og Ole Petersen

facade mod Sø

Det var J.P. Andersen, Espergærde, der i 1912 lavede denne tegning af konsul Westrups nye hus på ejendommen, kaldet "Villa Sjötorp". Det er husets facade mod Øresund, der ses. Huset var indrettet med dagligstue og spisestue i stueetagen og med tre soveværelser på 1. sal. Køkkenet var der således ikke - men antagelig har man brugt køkkenet i den gamle bindingsværkslænge, som forblev uændret i forbindelse med denne modernisering.

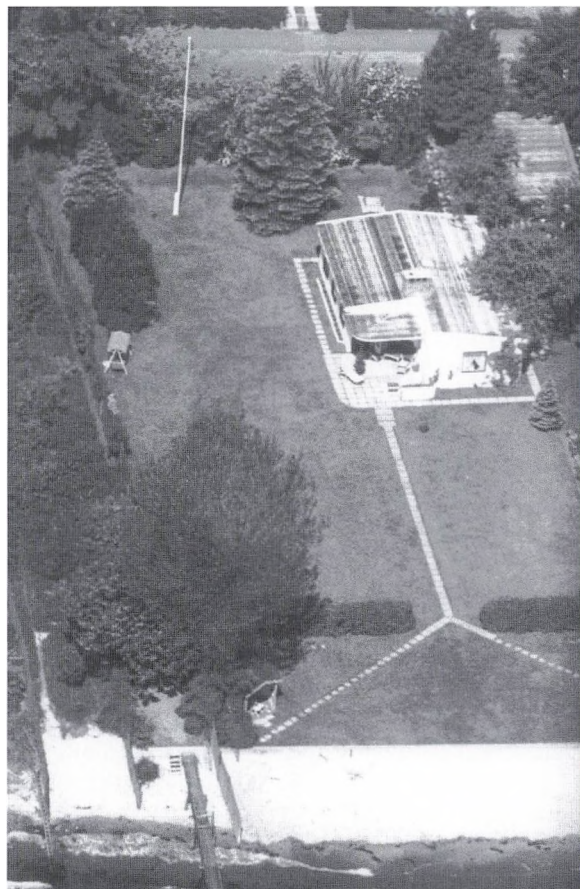

Det var arkitekt Henning Greiffenberg, København, der i 1940 tegnede det nye hus til familien Pahl. Her ses øverst nordfacaden og nederst sydfacaden. I følge BBR blev sommerhuset dog først opført i 1944.

lyst". I 1944 lod Karen og Hans Pahl opføre et nyt sommerhus på 95 kvadratmeter. Desuden opførtes en garage oppe ved Strandvejen.

Ejendommen havde indtil 1950 sommerhusstatus, men overgik herefter til helårshus. Ved direktør Ole Petersens overtagelse af ejendommen blev hele huset i 1998-99 renoveret og istandsat, bl.a. med nyt tag - og fremstår i dag som et fuldt moderne helårshus.

Herunder: Husets facade mod Øresund i oktober 2005.

I 1948 lå det beskedne sommerhus på den store grund.

"Øresundslysts" strandhave

Strandvejen 95 B og C, matr. nr. 1 bz og 1 br, Skotterup

Da "Øresundslyst" blev nedlagt som pensionat blev ejendommens strandgrund udstykket og frasolgt. Fra 1946 til 1977 havde de to ejendomme fælles ejer, men da Henriette Richter, enke efter Henry Richter døde i 1977, arvedes de to grunde af døtrene Elly Heldam og Gerda Hahn. Ved familiens salg i 1987 blev de to sommerhuse nedrevet, og nye helårshuse opført i stedet.

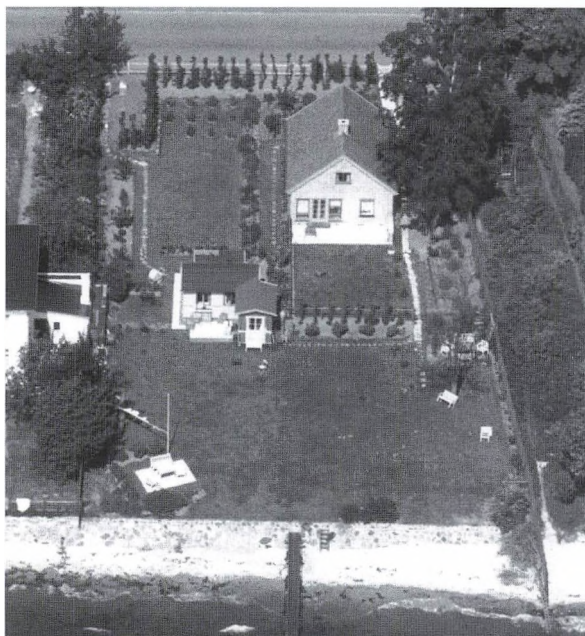

Den fine gamle strandhave som tilhørte "Øresundslyst" var den sidste rest af den store grund, som "Øresundslyst" oprindeligt havde haft - og hvorpå der oprindeligt var opført et teglværk. En strandgrund eller -have var et "must" for enhver anstændig bolig, der tilfældigvis lå på den "forkerte" side af Strandvejen. Og medens "Øresundslyst" var pensionat skulle der naturligvis være en strandgrund, som pensionatets gæster kunne anvende. Allerede i 1935 skete der en udstykning, men først i hhv. 1941 og 1940 blev de to grunde solgt m.h.p. boligbyggeri.

(KB)

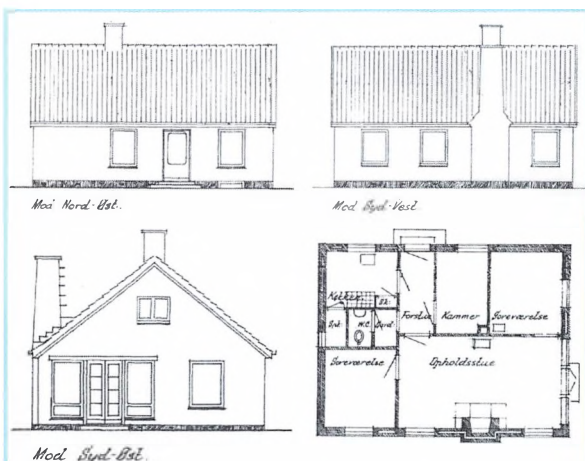
LEJERE OG EJERE AF NR 95 B:

1941-1943	købmand J. C. Frølund
1943-1946	fabrikant Julius Hansen
1946-1977	blikkenslagermester Henry Richter
1977-1987	Elly Heldam
1987-1987	Jørgen Heldam og Annelise Aunsborg
1987-1990	dir. Erik Hansen
1990-	Else og Arne Steen Hansen

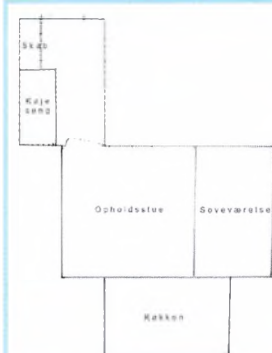

I 1948 var de to grunde bebygget med to meget forskellige bygninger. T.v. ses det oprindelige - meget - lille sommerhus på adressen Strandvejen nr. 95 C. Til højre det oprindelige hus, på ejendommen Strandvejen 95 B. Dette hus blev nedrevet i 1997-98 og erstattet med det hus, der nu ligger på grunden.

(Foto: KB)

Huset på Strandvejen 95 B blev tegnet i 1945 af arkitekterne I. Ingwersen og J.V. Jepsen i København. Huset blev dog først færdigt det følgende år.

Det lille sommerhus på ejendommen Strandvejen 95 C, var flyttet hertil i 1946 af radioforhandler Poul Hahn og dennes hustru, Gerda Hahn. Huset havde indtil da været kolonihavehus på "Solbakken" i Helsingør. Et grundrids af huset er gengivet her - efter at det var udvidet.

Det nye hus på ejendommen, Strandvejen 95 C, er tegnet af arkitekterne Brask og Leonhardt fra Helsingør. (Foto: sept. 2005)

I 1987 blev der givet tilladelse til at nedrive det gamle hus på nr 95 B. Dette nye hus blev taget i brug i 1990. Arkitekten var Erik Herløw i Hellerup. (Foto: oktober 2005)

Strandvejen 95 B består egentlig af to huse - her set fra indkørslen fra Strandvejen i oktober 2005.

LEJERE OG EJERE AF NR 95 C:

1940-1941	fru Ellen Wegener
1941-1943	købmand I. C. Frølund
1943-1946	fabrikant Julius Hansen
1946-1977	blikkenslagermester Henry Richter
1977-1987	Gerda Hahn
1987-	Bjarne Jensen

Også en Olsson-villa

Oprindelig villa "Otium" - senere villa "Zoika" Strandvejen 97 B, matr. nr. 1 bd, Skotterup

Da konsul Petter Olsson døde i 1914, overtog hans børn den ejendom, som han havde i Skotterup. Den bestod dels af hovedejendommen "Øresundslyst", dels af den gamle teglværksgrund på østsiden af Strandvejen. En del af denne strandgrund blev nu udstykket til et af børnene, nemlig dr. phil. Christian Olsson. Han var gift med Lina f. Malm - og de anvendte som resten af familien og mange af naboerne alene huset til sommerbeboelse,

Christian Olsson solgte ejendommen i 1926 til grosserer William Demant, som drev firmaet "Acousticon" på Frederiksberggade. Dette firma var startet i 1904 af William Demants fader, Hans Demant, der i starten importerede amerikanske høreapparater. I 1910 begyndte firmaet at producere egne høreapparater, men samtidig døde Hans Demant, så sønnen måtte herefter overtage firmaet, der forsat eksisterer som "William Demant Holding" - hvis datter- og produktionsselskab bl.a. er den verdenskendte Oticon-koncern, der siden 1988 har haft sit

Lina Olsson sammen med en af døtrene foran huset - engang i 1920'erne. (Fotos udlånt af Iris Olsson-Heneen)

Dette billede blev taget engang i første halvdel af 1920'erne. Man ser ejendommen fra vest - d.v.s. Strandvejssiden - og man ser, at husets daværende navn "Otium" står på facaden. Senere blev navnet ændret til "Zoika". Om det var William Demant eller Johannes Gress-Pedersen, der fandt på dette nye navn, vides dog ikke. Det står derfor heller ikke helt klart, om der hentydes til den russiske forfatter Mikhail Bulgakov's teaterstykke "Zoikas lejlighed", hvilket dog ville være besynderligt, da der her hentydes til en lejlighed beboet af samfundets mindre heldige individer!

Olsson-familiens døtre igang med at øse båden fri for vand, sommeren 1915. Bemærk "Villa Søvang" (længst til venstre) og dennes gamle stald i midten af billedet. (Fotos udlånt af Iris Olsson-Heneen)

Line og Christian Olsson fotograferet 22. august 1915

Tid til læsning i haven ved "Otium", 12. juni 1916

Medens sommervillaen i Skotterup endnu var ganske ny - omkring 1915 - blev dette foto taget af den samlede familie Olsson. Christian Olsson (1859-1932) og hustruen Lina Olsson f. Malm (1862-1954) sidder med den yngste søn Viktor Olsson (1896-1977) mellem sig. De øvrige børn er Hjalmar Olsson (1890-1980), Hanna Olsson g. Almqvist og Melander (1891-1944), Axel Olsson (1893-1929) og Maja Olsson g. Krantz (1898-1966).

(Fotos udlånt af Iris Olsson-Heeneen)

DISSE PERSONER HAR EJET HUSET:

-1914 Konsul P. Olssons arvinger
 1914-1926 dr.phil. Christian Olsson
 1926-1928 grosserer William Demant
 1928-1955 slagtermester Johs. Gress-Pedersen
 1955-1958 Margrethe Gress-Pedersen (enke)
 1958-1964 Margot Elisabeth Klara Christensen
 1964-1982 civ.ing. Tage Steen Hansen
 1982-2000 Søren Kofoed og Else M.J. Thomsen
 2000 - Helle Berit Aaes og Jens Jacob Aaes

forskningscenter på "Eriksholm" i Rørtang.

I 1928 købte den københavnske slagtermester Johannes Gress-Pedersen "Otium/Zoika" for 23.000 kr. Gress-Pedersen havde på dette tidspunkt sin forretning "Flæskehallen" i Mitchellsgade i København. men drev senere forretning i "Kødbyen". Parret boede om vinteren på Bjerregaardsvej i Valby, men flyttede om sommeren til Skotterup.

I 1964 ændredes husets status fra sommerhus til helårshus af husets nye ejer, civ.ing. Tage Steen Hansen, der boede her frem til 1982.

I midten af 20'erne kunne man se denne idyl i haven ved "Villa Otium". Et par familiemedlemmer er forevigtet sammen med to af tjenestepigerne. I baggrunden ses "Øresundslyst" - den ejendom, som "Otium"s grund i 1913 blev udstykket fra.

I 1948 så ejendommen således ud - set fra luften - fotografert af "Sylvest Jensen Luftfoto" fra Hillerød.

LÆS MERE OM WILLIAM DEMANT OG FIRMAET OTICON I:

"Bygget på omsorg - Oticon gennem 100 år", udgivet af Oticon Fonden i 2004.

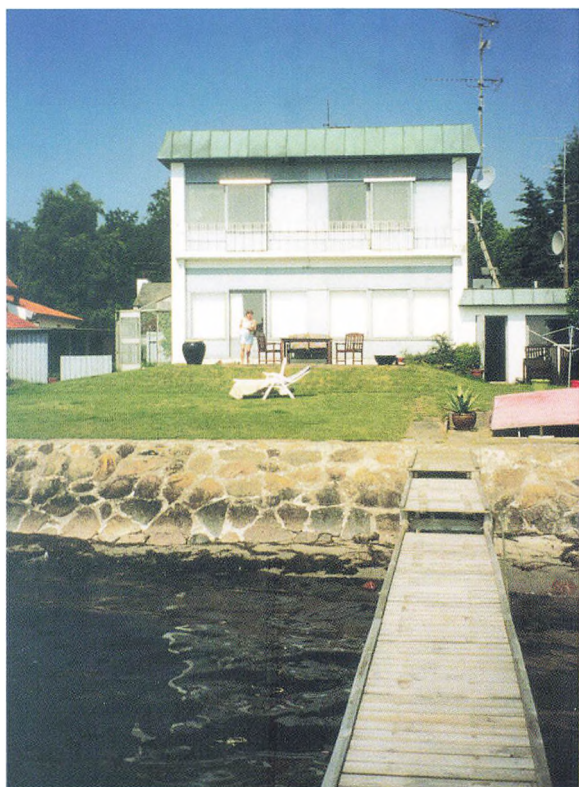
Og således tog ejendommen sig ud i sommeren 1999. Den oprindelige tagkonstruktion blev udskiftet med den usædvanlige konstruktion med grønne plastic-kanter. De nuværende ejere - Helle og Jacob Aaes - har dog i 2005 indledt arbejdet med at tilbageføre taget til en konstruktion, der ligner husets oprindelige.

Denne ejendom er i øvrigt nummereret forkert. Da huset ligger nordligere end 97 A, burde disse to ejendomme have været nummereret omvendt!

William Demant (1888-1979), der allerede som 22-årig overtog faderens virksomhed, stod i spidsen for Oticon-koncernen frem til 1968. Han blev i 1914 gift med Ida Emilie Høst (1888-1957).

(Foto udlånt af Oticon, Eriksholm)

"Søvangs" gamle udlænger

Strandvejen 97 A, matr. nr. 1 ca, Skotterup

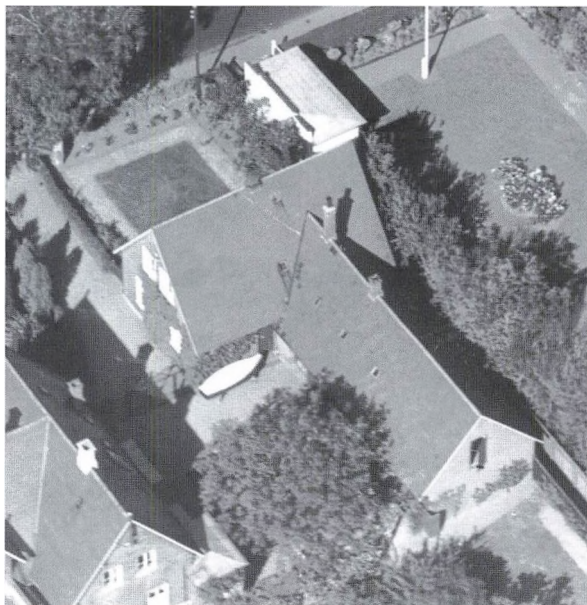
Denne ejendom er egentlig nummereret forkert. Da huset ligger sydligere end 97 B, burde disse to ejendomme have været nummereret omvendt!

Det var i 1943, at den østre udlænge til "Søvang" blev nedrevet af de to nye ejere af ejendommen, Mogens Basse og J.O. Nielsen-Kaas. Ombygningen af den tilbageværende vestre del af de gamle domestikbygninger, stalde og garager skete dog først i 1946, da arkitekt Johannes Strømberg tegnede en helt ny overetage til huset. Huset ændrede derved helt karakter med de to ensartede meget store gavlkviste hhv. mod øst og vest.

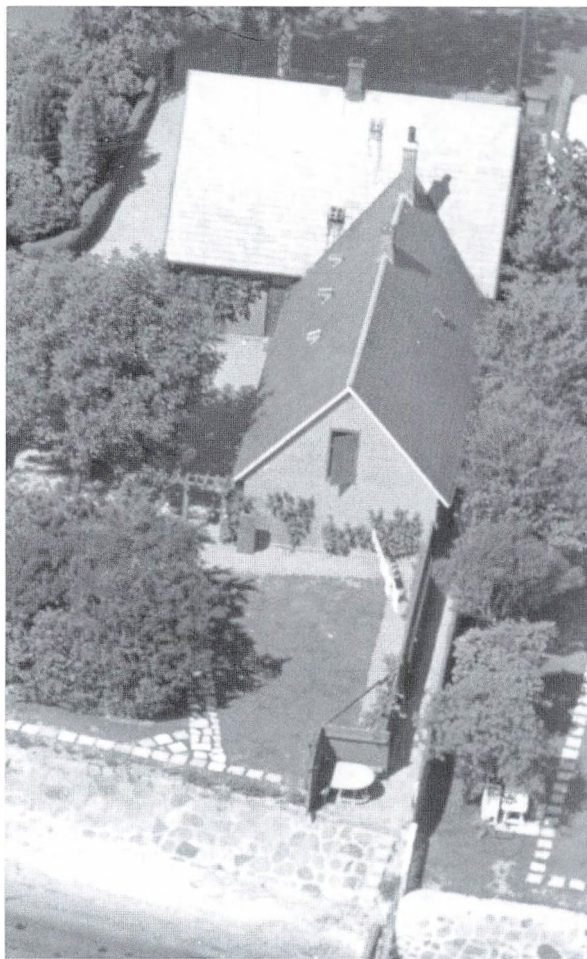
Den langstrakte grund betød, at ejendommens have lå mellem selve huset og stranden. Det valgte

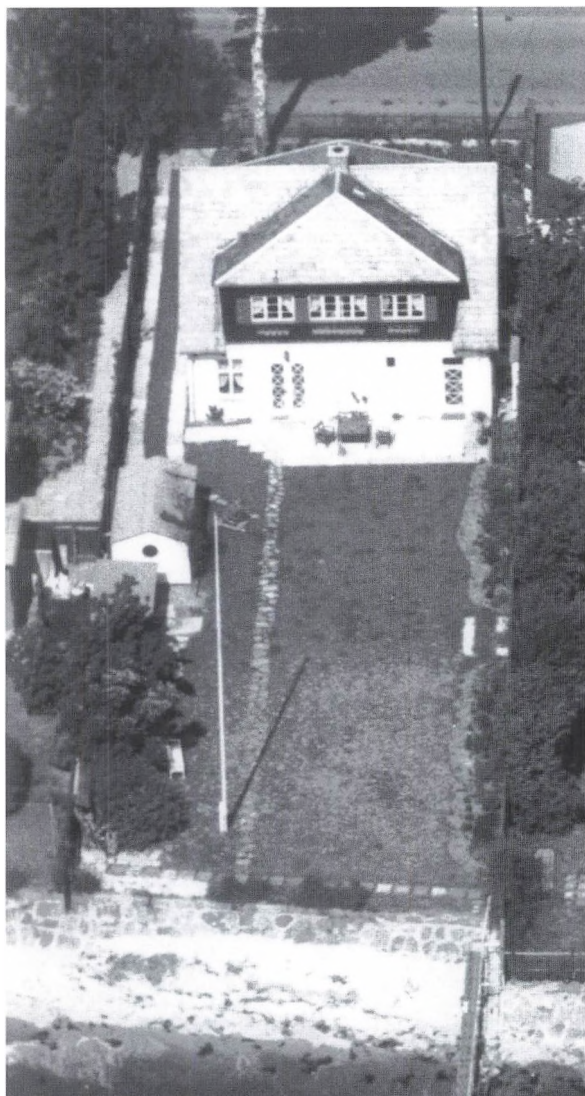
den ny ejer i 1980 Jens Grønnegaard at ændre fuldstændigt, idet han da fik tilladelse til at nedrive det gamle hus.

I stedet opførtes et helt nyt hus, som kunne tages i brug i 1982. Senere er der opført en ny garage mod Strandvejen i 1990 og en tilbygning på selve huset i 1996.

På billedet fra 1936 herover ses ejendommen, som den så ud, medens den endnu var en del af Villa "Søvang". Billedet til højre er taget i 1937.

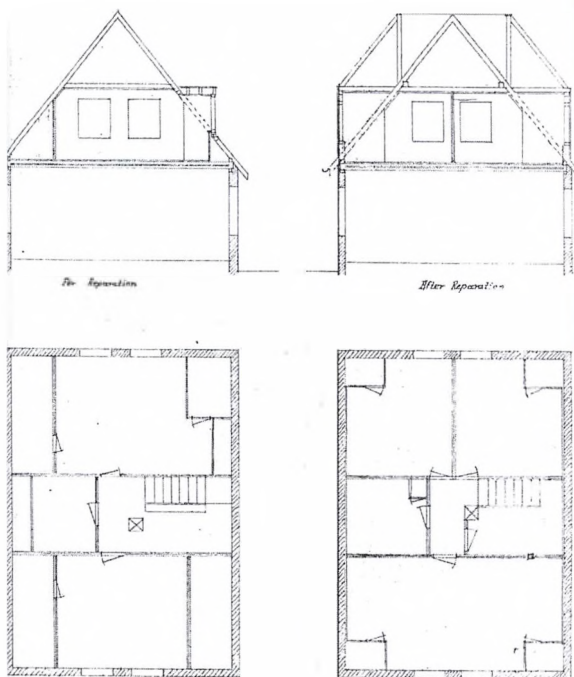

Da dette luftfoto blev taget i 1948, var staldbygningen nedrevet og den tilbageværende del ombygget til beboelse.

SE HVEM DER HAR EJET HUSET:

1943-1943 farvehandler Roger Christensen
 1943-1946 pianofabrikant Poul Andersen
 1946-1980 fru Ebba Bjørholm
 1980-1990 Jens Grønnegaard
 1990-2001 Jørgen Løgstrup
 2001- Annette Løgstrup (datter)

Tegning fra 1946, der viser et snit gennem og en plan af 1. sal i det oprindelige hus før ombygningen til venstre - og efter ombygningen til højre.

Os således ser det nuværende hus på ejendommen ud - set fra badebroen i november 2005.

Ejendommen "Søvang"

Strandvejen 99 A, matr. nr. 1 v, Skotterup

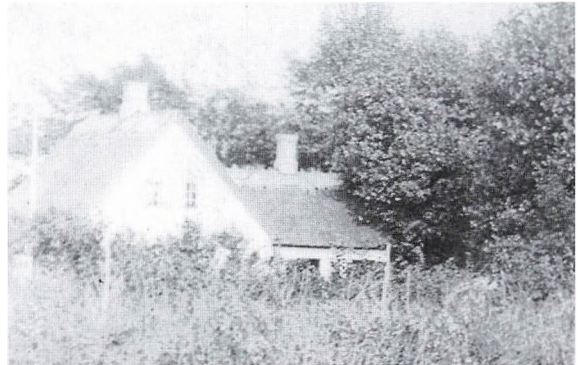
Det var fra "Øresundslyst", at den 14.090 kvadratalen store ejendom i 1873 blev udstykket. Sælger var den daværende ejer af "Øresundslyst", banemester E. W. Hoffmann - og den nye ejer var enkefrue Clara Hansen. Det var en senere ejer, nemlig Henriette Westrup, som antagelig byggede de nuværende bygninger i 1906. I perioden 1911-34 var "Søvang" i familien Heides eje. Hans Peter Heide kaldte sig "privatier" - hvilket egentlig betyder en person, der ikke har noget offentligt embede - men som vel i denne sammenhæng skal forstås som en person, der lever af sin formue.

Da de lokale håndværksmestre Mogens Basse og Jørgen O. Nielsen-Kaas ejede ejendommen under besættelsen, udstykkede de den del af ejendommen, der lå nord for hovedhuset. Her lå en vinkelbygning, som blev omdannet til en selvstændig villa i 1942-43.

Under besættelsen fungerede "Søvangs" store bade- og bådebro som udskibningssted for de il-

SØVANGS EJERE SIDEN 1873:

-1873 banemester E. W. Hoffmann
1873-1890 enkefru Clara Hansen f. Bierfreund
1890-1897 William Jeppesen
1897-1911 Henriette Westrup f. Petersen
1911-1930 Hans Peter Heide
1930-1934 Margrethe Henriette Heide (enke)
1934-1941 murermester Valdemar Nielsen
1941-1943 murermester Mogens Basse og tømrermester J.O. Nielsen-Kaas
1943-1955 grosserer P. M. Scheimann
1955-1972 murermester Holger Egeskov og fru Ella P. Egeskov
1972-1985 fru Inger Egeskov Danielsen
1985-1993 Erik Buus Lyngsø
1993-1998 Birgit Bay Lyngsø
1998- Kirsten Tjellesen

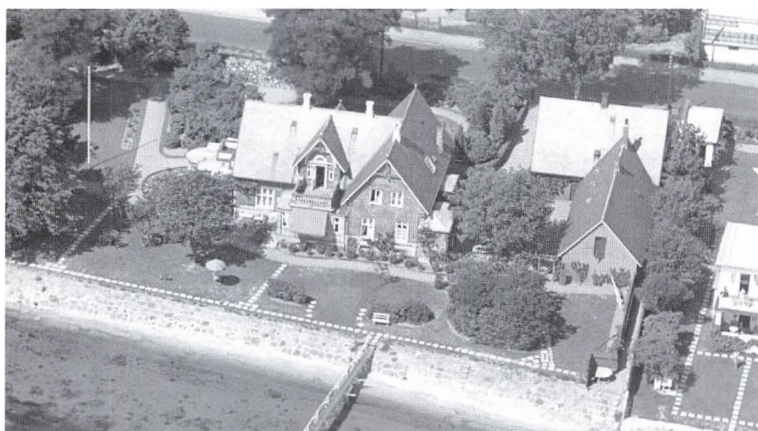
Det oprindelige hus på ejendommen, ses her på et uddrag af et foto fra 1890'erne. (Foto:KB)

legale transporter over Øresund. Især den såkaldte "Kiær-rute" anvendte dette sted og havde i perioder daglige afgange med jøder, modstandsfolk, nedskudte engelske flyvere og andre, der måtte forlade landet som følge af den tyske besættelse.

Den følgende ejer af Søvang var grosserer P. M. Schleimann, der kun anvendte ejendommen som sommerbolig. Sin virksomhed havde han i Fortonstræde og sin vinterbolig i Otto Mønstedts Gade i København.

"Villa Søvang" medens den endnu stod i blank mur. Foto fra 1980'erne.

Villa Søvang fotograferet i 1937 medens ejendommen endnu bestod af hovedhuset samt de nord for liggende to bygninger, der oprindeligt havde været anvendt til bl.a. stalde. Denne del af ejendommen blev bortsolgt i 1942.

(Foto: KB)

At der ikke var tale om en almindelig fisker- eller landarbejderbolig, får man tydeligt indtryk af ved at studere dette interiør-billede fra "Søvang" fra omkring århundredeskiftet.

(Foto: FLE)

Endelig bør nævnes murermester Holger Egeskov og dennes hustru Ella Egeskov, der ikke blot ejede denne ejendom, men også den store proprietærgård "Danstruplund" i Lille Esbønderup ved Tikøb.

Ejeren fra 1985 var Erik Buus Lyngsø (f. 1950), der er søn af fabrikant Søren T. Lyngsø. Fra 1979 har han været tilknyttet firmaet "Søren T. Lyngsø". Sammen med sin broder, Jakob købte han i 1985 den tidligere militære klædefabrik i Usserød og indrettede her den moderne informationsvirksomhed.

Ejendommen set fra Øresund-siden i juni 1999. Ved sammenligning med luftfotoet ses, at den tidligere overdækkede terrasse nu er afløst af en åben veranda.

LÆS MERE OM BESÆTTELSESTIDEN I SKOTTERUP:

Jørgen Gersfelt: "Saadan narrede vi Gestapo" (1945)

Ligesom mange af de villaer, der ligger på landsiden af Strandvejen, havde "Søvang" også en sti på den anden side af vejen. Men denne sti førte ikke til vandet, men til skoven. Stien eksisterer endnu i dag som en offentlig sti mellem Strandvejen nr. 264B og 266A.

(Foto: KB)

"Strandhytten"

Strandvejen 99 B, matr. nr. 1 cb, Skotterup

EJERNE AF EJENDOMMEN:

1942-1959	snedkermester H.P. Pedersen
1959-1964	Dagmar E. C. Pedersen (enke)
1964-1966	direktør Erik Hyllested
1966-1982	direktør Ole Wiene
1982-1988	Benthe og Hans-Henrik Dalsgaard
1988-1993	Anette Bruus og Tage Rasmussen
1993-1993	GN Ejendomme A/S
1993-1998	Beatrice Galliano og Esben Dalgaard
1998-2003	Erik Mortensen
2003-	Stubbeled Ejendomme ApS

Denne parcel hørte oprindeligt til naboejendommen "Søvang", men blev i 1942 udtykket herfra. Det var snedkermester H. P. Pedersen fra Borups Allé i København, der fik tilladelse til at opføre et nyt hus på grunden. Den største ændring skete i 1991, da vinkelbygningen fik udnyttet tagetage. Navnet "Strandhytten" menes først anvendt fra omkring 1993.

Tegninger, der viser ejendommen som den så ud ved opførelsen i 1942-1943.

Ejendommen set fra vest i året 1948.

Huset set fra Øresundssiden i oktober 2005.

"Eeta" - "Strandgaarden"

Strandvejen 101 A, matr. nr. 1 r, Skotterup

Emma og Nikolaj Hansen fotograferet på stranden foran huset omkring år 1900. De lokale omtalte i øvrigt begge under øgenavnet "Knastrup".

"Svend Henriksens Hus" står der på dette gamle fotografi - antagelig fra 1890'erne. Egentlig var det ikke Svend Henriksen, der ejede huset på den tid, men det blev det alligevel kaldt igennem mange år. Bemærk hvor åbent der er på strækningen, hvor man kun ser ejendommen, der nu kendes som "Strandgaarden" og længst til venstre forgængerer for "Søvang". På marken til højre ligger i dag adresserne Strandvejen 101 B og 103.

I 1861 udlejede den daværende ejer af "Øresundsløst" et jordstykke på 1551 kvadrat-alen (1.057 kvadratmeter) til murer Hans Carlsen (f. 1828), der var gift med Anna Marie Jensen (1824-1900). Jordstykket måtte Carlsen "afbenytte og bruge efter forgodtbefindende", som det hed i lejekontrakten. I årlig leje skulle der erlægges 6 rigsdaler, og lejetiden blev fastsat til 50 år.

Hans Carlsen gik derpå igang med at bygge et hus på grunden. Præcis hvornår han gik igang, kan ikke siges, men da han overdrog lejeretten i september 1864, så var huset ikke færdigt. I salgsaftalen for huset var det således bl.a. bestemt, at Hans Carlsen i løbet af efteråret 1864 skulle lade både den nordre og den søndre gavlf i huset opføre af "Muur og Bindingsværk". Desuden skulle han forsyne stuen i den nordre ende af huset med "et forsvarligt Bræddegulv og Loftet i samme Stue gibset og Udhuset forsynet med et ordentligt Straatag".

Den nye lejer var ungkarl og fisker Svend Henriksen (1830-1910). Han lejede en del af huset ud til en anden ung fisker, Nikolaj Ferdinand Hansen (1837-1911) og hans hustru Emma Julie f. Larsen (1842-1929). De drev fiskeri direkte fra stranden og havde båden liggende så at sige i baghaven.

I 1871 købte Nikolaj Hansen så hele ejendommen af den nye ejer af "Øresundsløst", E. W. Hoffmann. Men den nye ejer udlejede også - men nu til landligere. I årene 1888-1893 udlejede familien Hansen således huset til forlagsboghandler Eiler Hagerup og dennes familie. Og ikke nok med det: Landliggerfamilien indrettede selv huset og anlagde tillige en prydhave. Desuden købte de havemøbler samt et kroketspil. Dette spil var meget populært hos borgerskabet, men helt ukendt blandt fiskerne.

Fisker Nikolaj Hansen på et foto fra 1890'erne. Bemærk i øvrigt at Nikolaj Hansen bærer sydvest. Det var ikke en gammel tradition i Skotterup og Snekkersten, hvor de fleste fiskere i ældre tid bar flade hatte - og derfor fik betegnelsen "Pandekagerne".

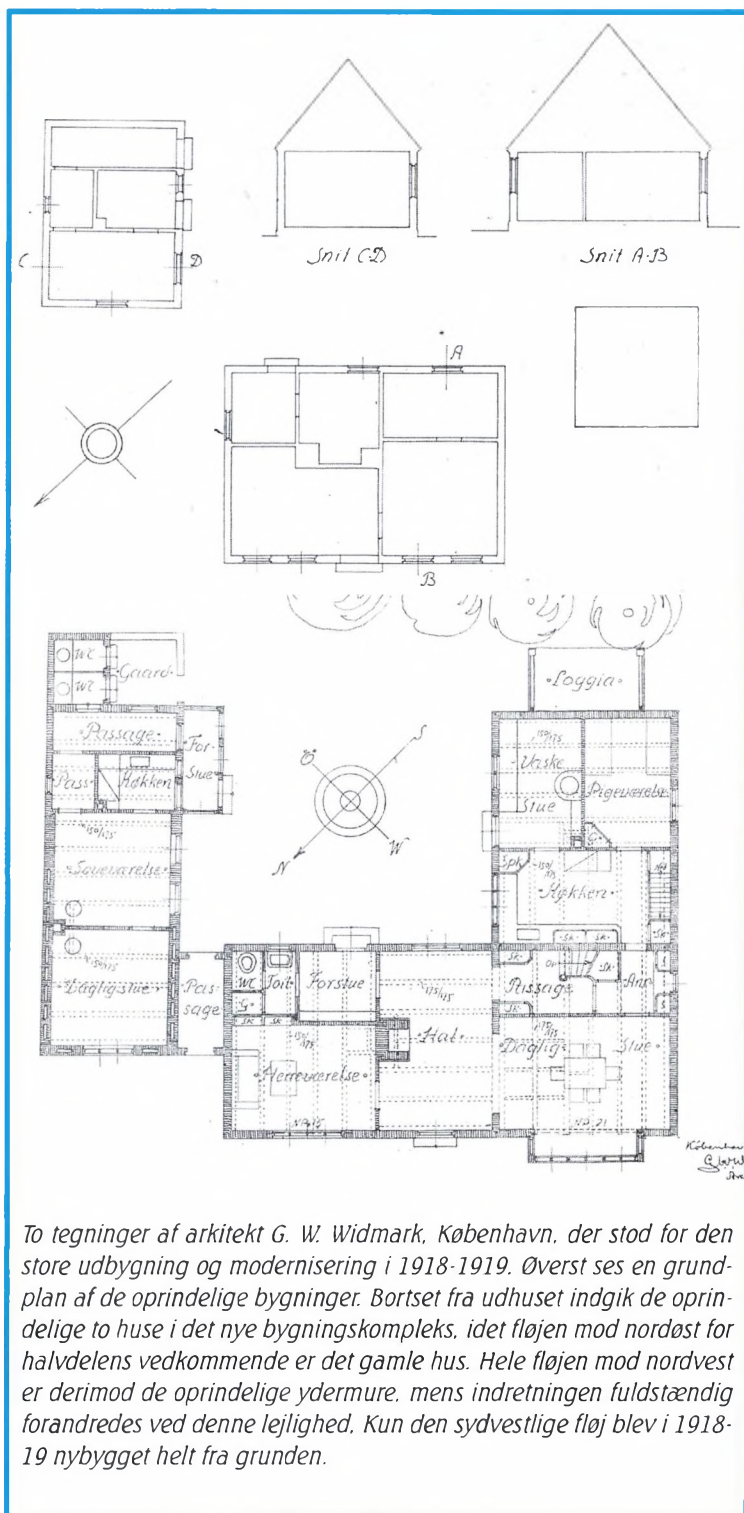
"Eeta" med landliggerfamilien Hagerup foran huset. Det er hustruen, Elisabeth Hagerup, der ses i liggestolen - omgivet af børn og tjenestefolk. Desuden ses familiens hund, der kunne være ret bidsk. En gang bed den fisker Nikolaj Hansen, som måtte have 50 kr i erstatning. En af familiens børn, V. Hagerup, vendte senere tilbage til egnen, da han i 1928 købte "Brobyhus" på Rørtang Overdrev og indrettede det til et mønsterbrug for hønseavl. (Foto fra artikel af Charlotte Bøgh: "Landliggere til leje hos lokale" i "Sommerglæder", 1985)

Emma Hansen der sidder i sin stue og bøder garn foran vinduet. Gengivet efter maleri af Anton Dorph i privateje.

Ejendommen set fra Øresund omkring år 1900. Det er vanskeligt at se ret meget af huset p.g.a. bevoksningen, men i al fald kan man fornemme det hus, der ligger i retningen syd-nord - bygget i 1864. I baggrunden til venstre skimtes ejendommen "Lisebo" (Strandvejen 168 A).

To tegninger af arkitekt G. W. Widmark, København, der stod for den store udbygning og modernisering i 1918-1919. Øverst ses en grundplan af de oprindelige bygninger. Bortset fra udhuset indgik de oprindelige to huse i det nye bygningskompleks, idet fløjen mod nordøst for halvdelen vedkommende er det gamle hus. Hele fløjen mod nordvest er derimod de oprindelige ydermure, mens indretningen fuldstændig forandredes ved denne lejlighed. Kun den sydvestlige fløj blev i 1918-19 nybygget helt fra grunden.

Familien Hagerup gjorde som mange andre landligere: Man ville gerne være i naturen, men helst beskyttet mod sol og blæst. Så til søndagsfrokosten blev der opstillet midlertidige telte af sækkelærred. Her - i 1893 - skåler værten Ejler Hagerup med en besøgende.

(Foto fra artikel af Charlotte Bøgh: "Landligere til leje hos lokale" i "Sommerglæder", 1985)

MERE OM STRANDGAARDEN:

Alt for Damerne, 12. aug. 2004.

OM LANDLIGERE OG FAMILIEN HAGERUP - SE:

Charlotte Bøgh: "Landligere til leje hos lokale" i årbogen "Arv og Eje" fra 1985, pag. 61-96.

Som tidligere nævnt var det stuehuset, der lå mod vest og antagelig var det udhuset fra 1864, der lå mod nord. I al fald ses det af forsikringsarkivalierne at være ændret til beboelse før 1897. Derimod blev den søndre længe først forsikret i 1911 - hvorfor den antagelig først er opført kort før Nicolaj Hansens død. Samtidig anføres stuehuset i vest som opført af grundmur, så huset er antagelig blevet moderniseret på den tid. Enken, Emma, blev boende i endnu en årrække, hvorefter ejendommen solgtes til den svenske grosserer Arvid Hyberg,

På den tid var der flere svenske familier i Skotterup, og en anden svensker

mødte Hyberg og spurgte: "Vad gör ni i?". "I toaletter", svarede Arvid Hyberg dobbelttydigt. Han var nemlig grosserer i sanitet, heriblandt toiletter. Sønnen Arvid Hyberg, kaldtes af de lokale for "skrot-handleren", da han efter sigende bl.a. handlede med skrot.

Familien Hyberg anvendte kun ejendommen som sommerbolig og beholdt den helt frem til 1976. Den nuværende ejer, Niels P. Kornerup og hans hustru Lena, købte huset i 1991 og gennemførte da en gennemgribende modernisering af den store ejendom.

Fotos fra 1999 viser ejendommen set fra øst. Nederst den nordre fløj, der også tidligt blev indrettet til beboelse.

Medens familien Hyberg ejede "Eeta" blev den fotograferet fra luften af Søværnets Flyeskadrille. Tidspunktet var april 1934 og man ser ejendommens tre længer. Alle er forsynet med tegltage, idet de oprindelige stråtage blev udskiftet i 1919. Desuden ses garagen øverst til højre. Denne bygning eksisterer også endnu, men er nu garage på ejendommen Strandvejen 101 B.

"STRANDGAARDENS" LEJERE OG EJERE IGENNEM TIDEN:

LEJERE:

1861-1864 Hans Carlsen
1864-1871 Svend Henriksen

EJERE:

-1871 E. W. Hoffmann
1871-1918 fisker Nicolai Ferdinand Hansen
1918-1918 Emma Julie Hansen (enke)
1918-1952 Arvid Cornelius Henning Hyberg
1952-1969 Anna Maria Hyberg (enke)
1969-1976 direktør Arvid Gunnar Hyberg
1976-1978 arkitekt Kjeld Andersen
1978-1981 Lone og Carsten Boelsmand
1981-1988 Lone B. Boelsmand
1988-1991 Grafiske Løsninger v/ Vilhelm S. Jensen A/S
1991- Niels Kornerup

"Eeta"s tidligere have

Strandvejen 101 B, matr. nr. 1 r, Skotterup

Selvom grunden allerede i 1926 blev udstykket som en selvstændig grund, beholdt familien Hyberg i "Villa Eeta" (nr. 101 A) denne næsten ubebyggede grund helt frem til 1976.

Grunden var dog ikke helt ubebygget, idet konsul Arvid Hyberg i 1926 havde ladet opføre en dobbeltgarage længst mod syd - helt ud imod Strandvejen. Denne garage blev renoveret i 1983 - hvor der tillige blev opført et nyt enfamiliehus af de daværende ejere. Den nuværende ejer Erik Bak, har tidligere ejet grunden - men det var inden, der blev opført et hus på stedet.

EJERE:

1927-1952 konsul Arvid Hyberg
1952-1969 Anna Maria Hyberg (enke)
1969-1976 direktør Arvid Gunnar Hyberg
1976-1976 Bertil Hyberg, Carl-Eric Hyberg og Gunilla Liljekvist
1976-1983 direktør Erik Bak
1983-1987 Peter Schibbye og Susanne Qvotrup
1987- Erik Bak

I slutningen af 1926 sendte tømrermester Harald Tjellesen en ansøgning til Tikøb Kommune vedr. opførelse af en garagebygning på ejendommen. Denne garagebygning eksisterede helt frem til 1983 med sit oprindelige udseende. Her fotograferet i 1981 inden bygningen blev renoveret.

Ejendommen er fotograferet i efteråret 2005 - hhv. fra Strandvejen (t.v.) og fra stranden (t.h.).

"Carlsminde" strandgrund

Strandvejen 103, matr. nr. 1 aø, Skotterup

På den modsatte side af Strandvejen ligger ejendommen "Carlsminde" - og her boede den pensionerede skolelærer Lars Jacobsen. Det var ham, der i 1862 lejede den overfor liggende strandgrund - og det var hans arvinger, der fortsatte lejemålet. Tilknytningen til hhv. "Carlsminde"/"Egebo" og "Lyskjær" fortsatte helt frem til 1952.

I 1959 indsendte hhv. landsretssagfører Krøll Nielsen og luftkaptajn Niels Dansing er fælles projekt om byggeri af et dobbelthus på grunden. Dette blev afslået og i stedet lod Niels Dansing så opføre et én-familiehus på den østligste del af grunden. Allerede i 1966 udvidedes huset med en tandlægeklinik, men den ophørte allerede tre år senere.

LEJERE OG EJERE:

LEJERE:

- 1862-1885 Skolelærer Lars Jacobsen
- 1885-1885 Hanne Charlotte Marie Jacobsen (datter)
- 1885-1909 Emilie Krag f. Teisen og Christiane Anna Aanonsen

EJERE:

- 1909 konsul Petter Olsson
- 1909-1928 cand.jur. Vilhelm L.L.R.A. Krag
- 1928-1947 købmand I. C. Frølund
- 1947-1955 fru Karen Schjøning-Jepsen
- 1955-1959 direktør Henrik Middelboe
- 1959-1960 landsretssagfører Krøll Nielsen
- 1960-1964 luftkaptajn Niels K. Dansing
- 1964-1965 prokurist Torkil Mann
- 1965-1966 ing. V. Jørgensen
- 1966-1969 tandlæge Poul Krabsen
- 1969-1971 Europæisk Udstillingscenter A/S
- 1971-1972 fru Tove Dragstrup
- 1972-1979 radioforh. Steen Eggert Jørgensen
- 1979-1987 Ib Spangenberg
- 1987-1998 Gyda Spangenberg (enke)
- 1998- Ib Asbjørn Hauge Larsen

Den skovbevoksede grund tilhørte i 1936 - da billedet blev taget - købmand I. C. Frølund. Året efter blev den sydlige del solgt fra til nuværende Strandvejen 105. (Foto: KB)

Huset blev i 1966 forøget med en ny fløj ud imod Strandvejen. Her indrettede tandlæge Poul Krabsen sin klinik, hvorefter den overgik til andre formål - og nu er denne del en del af den almindelige beboelsejendom. (Foto: oktober 2005)

Et beskedent sommerhus

Strandvejen 105, matr. nr. 1 bs, Skotterup

Det gamle sommerhus er her fotograferet ganske kort tid før, det blev nedrevet i 1983. På dette tidspunkt havde det stået tomt i en periode og var meget forsømt. I baggrunden skimtes strandgrundene tilhørende "Rosenlund". (Foto udlånt af Susanne Christensen)

Strandvejen 105 set fra Strandvejen i efteråret 2005.

Det var købmand I .C. Frølund, der i 1937 bortsolgte en del af sin strandgrund. Det var den sydlige del, og grunden købtes af fru Agnes Rasmussen, der den 25. maj 1937 fik byggetilladelse til et mindre sommerhus på grunden.

Denne ejendom havde familien Rasmussen helt frem til 1983, da grunden blev erhvervet af et ejendomsselskab, der straks ansøgte om tilladelse til at nedrive bygningen. Samme år påbegyndtes bygningen af et nyt helårshus, der siden har fungeret som almindelig beboelse.

EJERE:

1937-1948 fru Agnes Margrethe Rasmussen
1948-1983 gross. Hans Peter Alex Rasmussen
1983-1983 Ejendomsselskab. af 19.12.1983 A/S
1983-2003 Nils Carlsen
2003- Susanne Helene Christensen og Michael Peter Østergaard

Ejendommen ses her fra Øresundssiden i efteråret 2005.

Kystens flotteste pavillon

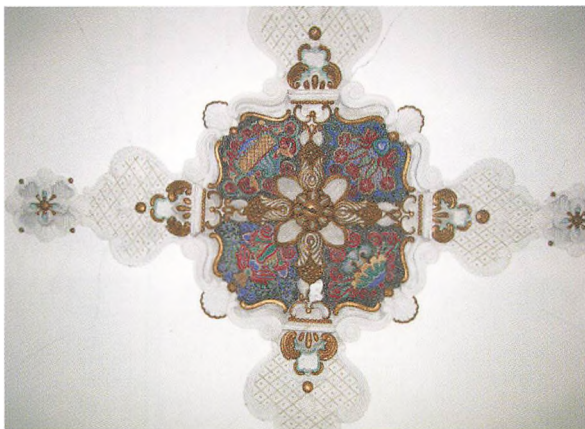
Strandvejen 107-111, matr. nr. 1 bb og 1 ci, Skotterup

De tre grunde har egentlig lidt forskellig historie. Nr. 107 er således stadig strandgrund for "Rosenlund". Nr. 109-111 er selvstændige grunde og har haft andre ejere i en periode, men har nu atter samme ejer som "Rosenlund".

Bortset fra den meget flotte pavillon - opført af grosserer Abrahamsen i 1917 og en ældre garage er de tre grunde ubebyggede. Og ifølge den gældende planlægning skal de fortsat være ubebyggede. Det skal understreges, at grundene er privatejede og derfor ikke er offentligt tilgængelige.

EJERE:

1911-1916	Christiane E. Spiegelhauer
1916-1927	gross. Nicolai N. Abrahamsen
1927-1946	Nina C. Abrahamsen, f.Cohen (enke)
1946-1954	ing. Herman J.E. Engholm Sørensen
1954-1957	fru Lilli Rimon
1957-1995	frk. Eli-Birte Rimon, g. Mommsen
1995-1999	Holger Heine
1999-	Eva Susanne Heine (datter)

Dette stukloft er et slot værdigt, men findes i pavillonen!

Nr. 107, Rosenlunds gamle strandhave findes endnu...

Nr. 109, Pavillonen er bygget i 1917.

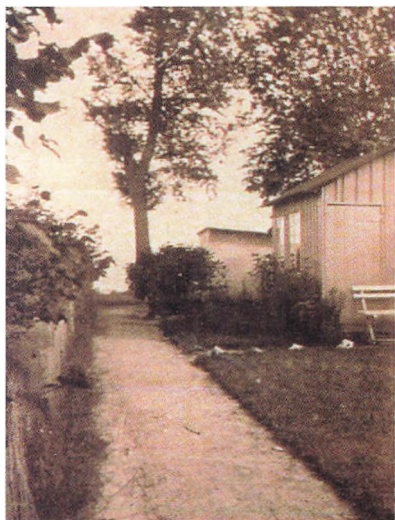
Nr. 111 er helt ubebygget - og må ikke bebygges.

150 år i familiens eje

Strandvejen 113, matr. nr. 1 bc, Skotterup

Familien Strodl ejede engang mange af de grunde, der i dag er bebygget med villaer og ejet af mange forskellige personer. Efterhånden blev grundene solgt, men familien Strodl beholdt en smal strimmel, der helt frem til 1991 udgjorde en strandgrund for den gamle lervarefabrik på nr. 274-278. I 2001 overtoges ejendommen af brødrene Jens og Niels Strodl-Olsen, der dermed fastholder familiens tilknytning til området - nu i over 150 år.

I 2002 blev det gamle, forfaldne badehus udskiftet med et moderne sommerhus.

*Den smalle grund var i mange år forsynet med et lille træsommerhus, der ses på dette foto fra 1920'erne.
(Foto udlånt af Kurt Strodl-Olsen)*

På dette luftfoto fra 1937 ses grunden med badegæster.

Det nye sommerhus under bygning i september 2002.

EJERE:

1853-1896	lervarefabr. Johan Joseph Strodl
1896-1934	lervarefabr. Ludvig Franklin Strodl
1934-1936	R. Strodl, Beatrice Nielsen, F. Strodl
1936-1975	karetmager Hans Nikolaj Olsen
1975-1978	Gerda A. E. Olsen
1978-1991	Kurt Strodl-Olsen
1991-2001	Connie Helen Johnson
2001-	Jens og Niels Strodl-Olsen

Huset, der oprindeligt lå i Espergærde

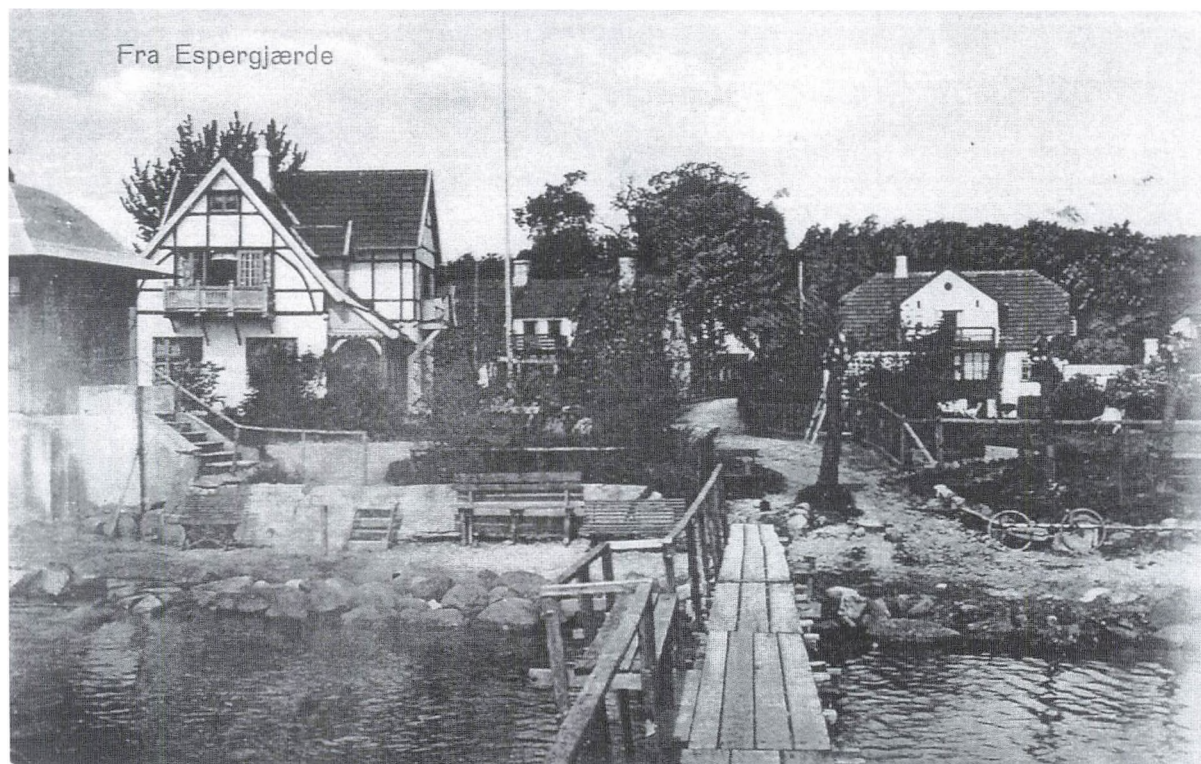
"Solstrand"

Strandvejen 115, matr. nr. 1 I, Skotterup

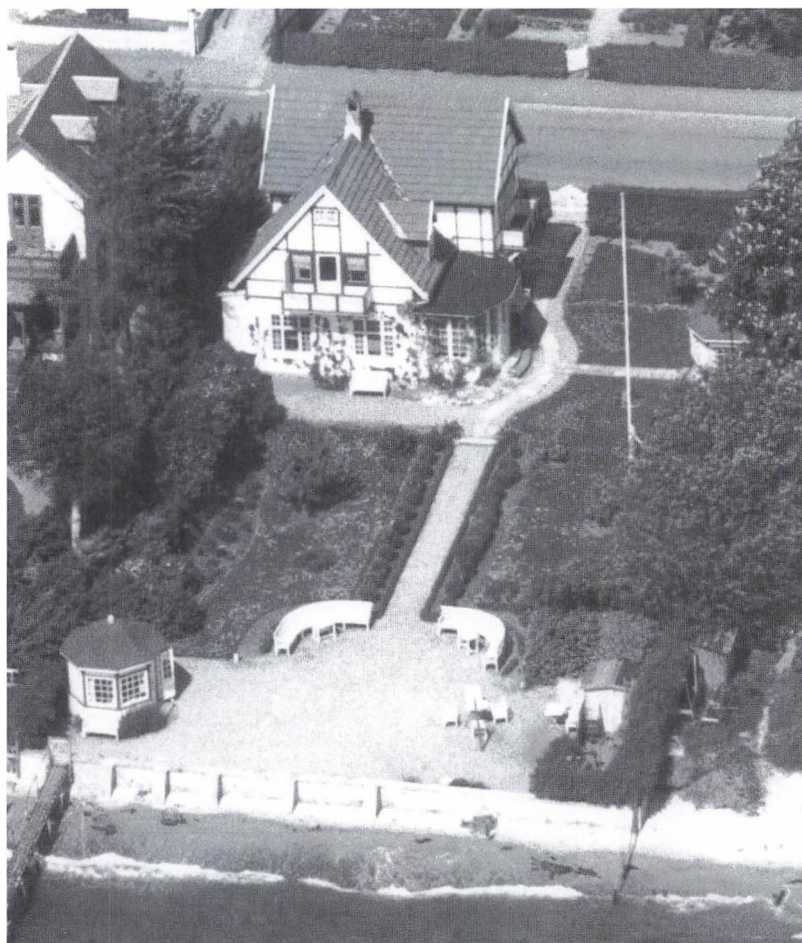
Den grund, som ejendommen "Solstrand" senere kom til at ligge på, blev i 1861 udlejet af den daværende ejer af "Øresundslyst" til H. C. Jørgensen. Senere overtog lervarefabrikant Strodl lejemålet, men købte allerede få år efter jordstykket. Det ser ikke ud til, at der i perioden, hvor familien Strodl ejede grunden, bliver bygget på den. Men omkring 1915

blev der nedrevet en sommervilla på Strandvejen lidt længere mod syd.

Baggrunden for nedrivningen var, at ejeren af naboejendommen "Villa Solblink" (Strandvejen nr 143 D) var grundig træt af den uro, som naboen mod nord var årsag til. I denne ejendom var der nemlig i 1909 blevet indrettet Espergærdes første biograf.

Dette postkort viser sommervillaen medens den lå på Strandvejen i Espergærde. Ejendommen blev i 1914-15 opkøbt af naboen i ejendommen "Solblink" mod nord og nedrevet - sammen med ejendommen i baggrunden til venstre (Espergærdes første biograf). Men villaen i forgrunden blev genopført i Skotterup - og her ligger den endnu!

"Villa Solstrand" fotograferet fra øst i 1937 medens købmand og tidl. byrådsmedlem i Helsingør Alfred Jeppesen anvendte huset som sommerhus. (Foto: KB)

På fotoet herunder ses en veninde til familien Strodl, der boede på modsatte side af Strandvejen. Den kvindelige motorcyklist (Poula Lange f. Olsen) er imidlertid blevet foreviget lige ud for "Villa Solstrand" - hvis navn kan skimtes på muren lige til højre for skorstenen. Foto ca. 1930. Foto udlånt af Kurt Strodl-Olsen)

EJERE AF "VILLA SOLSTRAND":

- 1869 Jens Olsen
- 1869-1896 lervarefabrikant J. J. Strodl
- 1896-1917 lervarefabrikant L. F. Strodl (søn)
- 1917-1925 grosserer Heinrich Paascke og Elisabeth Christiane D. Strøm
- 1925-1947 købmand Alfred S. H. Jeppesen
- 1947-1955 Agnes Jeppesen f. Krause (enke)
- 1955-1980 købmand Eilif Popp
- 1980-1980 Maja Helene Popp (enke)
- 1980-1987 Torben Nilsson
- 1987-1990 Jens Reinbach
- 1990-2002 Susanne og Bjarne Christensen
- 2002- Team Work Finans ApS

Ejeren af "Solblink" opkøbte derfor begge ejendomme og lod begge nedrive. På grunden, hvor biografen og den tilhørende bolig lå, blev der etableret tennisbane, og på grunden, hvor sommervillaen lå, blev der indrettet have.

Som nævnt blev ejendommen genopført på den tomme grund i Skotterup. Og det var antagelig lervarefabrikant Ludvig F. Strodl, der var initiativtager til genopførelsen. I alt fald eksisterer der en udateret tegning af tømrermester Hans Arp, der må formodes at have været entreprenør på den specielle byggesag. Men allerede i 1917 blev huset solgt til grosserer Heinrich Paascke, der igen 1925 solgte til købmand i Helsingør Alfred Jeppesen. I 1955 solgte

*Købmand **Alfred Jeppesen** var født i København i 1880 og etablerede sig som købmand i Helsingør allerede som 25-årig. Han var igennem en lang årrække meget aktiv i forskellige købmandsorganisationer, bl.a. formand for De Samvirkende Købmandsforeninger i Danmark 1931-41. Jeppesen bestred også en lang række offentlige tillidposter og var bl.a. medlem af Helsingør Byråd fra 1925-29. Han var derudover formand for bestyrelsen for Gummifabrikken Tretorn.*

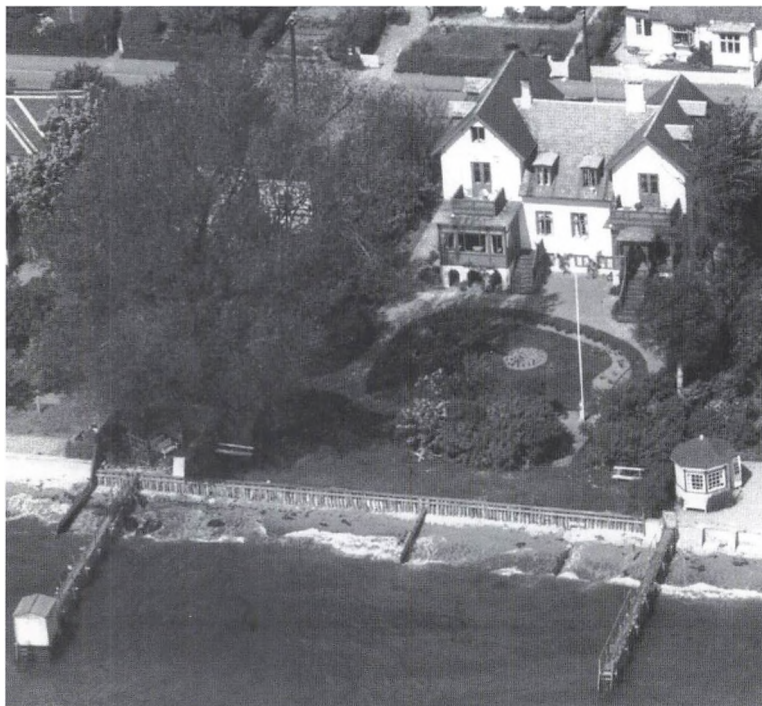
dennes enke huset til købmandsparret Maja og Eilif C. Popp, der også havde forretning i Helsingør, nemlig i Bjergegade 26.

Ejendommen er forlængst blevet helårshus. Men da ejendommen oprindeligt var opført som sommerhus, har det givet senere ejere problemer. Ydervægge og isolering egnede sig ikke til helårsbeboelse, og det var baggrunden for, at den nye ejer i 2003 forsøgte at få tilladelse til at nedrive ejendommen. Imidlertid var huset i "Kommuneatlasset" ansat til en bevaringsværdi på 4 - og Helsingør Kommunes Ejendomsudvalg gav derfor afslag på ansøgningen. I stedet gennemførtes en større renovering af ejendommen. Foto fra september 2003.

Badepensionatet "Villa Øresund"

Strandvejen 117, matr. nr. 1 ai, Skotterup

Et af de ældste pensionater på Kysten var denne ejendom, der allerede omkring 1899 blev indrettet til formålet under ledelse af enkefru Sofie Dorothea Becker f. Kjerulff.

(Foto: KB)

Den tomme grund, der oprindeligt lå her, tilhørte egentlig familien Strodl, der drev lervarefabrikken på den modsatte side af Strandvejen. I 1894 blev denne parcel imidlertid solgt fra - og køberen var en energisk ung mand, nemlig muremester Jørgen Peter Nielsen (der senere tog navneforandring til Nielsen-Kaas). Han var da lige startet som selvstændig muremester - og det er sandsynligt, at han har bygget på denne ejendom, når han ikke havde an-

det at sætte svendene til. Vi må også antage, at bygningen stod færdig, da enkefru Sofie Becker i 1899 overtog huset og påbegyndte sin pensionatsvirksomhed.

Det var imidlertid hendes efterfølger frøken Caroline Knudsen, der skulle blive den længst "regerende" pensionatsværtinde i Villa "Øresund". Hun købte ejendommen i 1913 sammen med en kollega - og beholdt den i 52 år!

Men midt i 60'erne sluttede eventyret så også. Der var ikke længere basis for at drive badepensionater, og efter kort tid gik stedet konkurs. I en periode blev huset anvendt til udlejning, men i 1970 overtog filmselskabet "Mercur Film" ejendommen. Men i januar 1972 brændte huset og selvom det ikke nedbrændte, blev det hurtigt besluttet ikke at genopføre bygningen.

Villa Øresund blev herefter nedrevet og en et-plans villa blev i stedet opført.

Badepensionatet
„Villa Øresund“
Skotterup pr. Snekkersten
Fru S. Becker.

Announce fra "Amts-Vejviseren", 1905

Uddrag af et postkort fra omkring 1905. Man ser ejendommen fra nord - bemærk at nabogrunden (nr. 115) endnu er ubebygget.

Facaden mod Strandvejen i 1912.

Den villa, der afløste det gamle pensionat, er en et-plans villa, der intet har tilfælles med den oprindelige meget høje bygning på stedet. Foto fra juni 1999.

I 1912 så "Pensionat Villa Øresund" således ud fra stranden og haven.

Natten til den 28. januar 1972 brændte Villa "Øresund". Huset var da ubeboet og blev brugt til opbevaring af film for filmselskabet Mercur.

EJERE AF VILLA ØRESUND:

- 1894 J.J. Strodl
- 1894-1899 Jørgen Peter Nielsen-Kaas
- 1899-1913 enkefru Sofie D. Becker f. Kjerulff
- 1913-1940 Caroline Knudsen og Anna Clausen
- 1940-1965 Caroline Knudsen
- 1965-1968 entreprenør Otto Lawaetz
- 1968-1970 skibsreder K.C. Foldschnack
- 1970-1972 A/S J. Følsgaard og I. Hansen (Mercur Film)
- 1972-1999 advokat Bent Thorberg
- 1999 - advokat Bent Thorbergs Fond

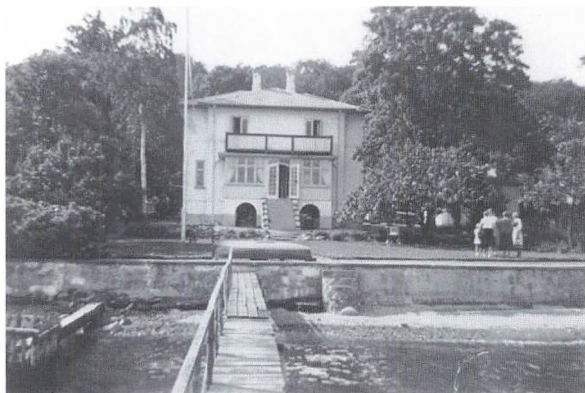
Mange ejere

Strandvejen 119 A, matr. nr. 1 af, Skotterup

Det var lervarefabrikant Strodl, der i 1892 solgte en tom grund - og her blev det nye hus efterfølgende opført. I 1920 ombyggede arkitekt Chr. Krøyer ejendommen for den daværende ejer.

Efter at huset var blevet handlet en del i 20'erne og 30'erne kom ejendommen i 1942 i den islandsk fødte dr.med. H. Kristjánssons (f. 1888) eje. Han havde fra 1920 praksis i København, men anvendte da også kun huset i Skotterup som sommerhus - sammen med sin hustru Julie f. Sebak (f. 1891).

En ansøgning om at opføre en lav villa foran ejen-

Ejendommen set fra vandsiden - engang i 1950'erne.

Huset - set fra Strandvejen - i juni 1999.

Den lokale kunstmaler, Mogens Vantore, er mester for dette maleri fra 1946 af ejendommen. (Privateje)

dommen ud mod Øresund i 1962-63 blev afslået af Tikøb Sogneråd, og huset har i sit ydre ikke forandret sig meget siden opførelsen.

EJERE AF STRANDVEJEN 119 A:

- 1892 J. J. Strodl
- 1892-1895 landinspektør L. M. Lauritzen
- 1895-1896 Stella Lauritzen f. Raven (enke)
- 1896-1900 Viggo Kempel og H. J. Jessen
- 1900-1920 stiftsdame frk. Jutta Gyldenfeldt
- 1920-1920 godsejer Per Th. Troedsson
- 1920-1921 godsejer Ole Olsen
- 1921-1922 godsejer Per Th. Troedsson
- 1922-1926 godsejer Carl Zahle
- 1926-1934 grosserer Ove Holgersen
- 1934-1936 direktør Søren Stefansen
- 1936-1942 fru fabrikant Christine Larsen
- 1942-1955 dr.med. Halldór Kristjánsson
- 1955-1957 stationsleder H. J. Hansen
- 1957-1963 H. H. Lolk
- 1963-1996 fru Gerda Jørgensen
- 1996- Lene Søndergaard Sperling

"Hellebo"

Strandvejen 119 B, matr. nr. 1 bh, Skotterup

Grunden tilhørte indtil 1925 huset lige nord herfor, nuværende Strandvejen 119 A. Huset er tegnet af tømrermester Harald Tjellesen i juli 1925 og opført i 1925-26.

Ejendommen står i det ydre næsten uændret, bortset fra at altanen mod Øresund er blevet udvidet i 1977.

Den første ejer af ejendommen var sagfører Rasmus N. Rasmussen, der var født i 1875. Han blev exam.juris. i 1907 og fik egen sagførerpraksis i København fra 1910. Rasmus Rasmussen blev gift i 1908 med Valborg Amalie f. Petersen.

"Hellebo" fotograferet i 1948 - set fra Øresund-siden.

Dette postkort er dateret i 1930. Det fremgår, at beboerne kun benyttede huset i perioden 1.6.-1.9., medens adressen resten af året var i Wiesbaden i Tyskland. Rasmus Rasmussen må således have udlejet huset hver sommer. (Postkort i Jørgen Elbæks samling)

EJERE AF EJENDOMMEN:

1926-1935	sagfører Rasmus N. Rasmussen
1935-1964	gross. Ernst Ebsen og Hustrus Legat
1964-1970	Helle og Leif Gyldsø Petersen
1970-1991	advokat Henning Kastel
1991-	dir. Ebbe Ravensholt

Altanen blev udvidet i 1977. (Foto fra juni 1999)

"Sundale"

Strandvejen 121, matr. nr. 1 ab + 1 ae, Skotterup

EJERE AF "SUNDALE":

-1892 Iervarefabrikant J. J. Strodl
1892-1912 tømrermester Niels Andersen
1912-1914 Oline Tjellesen og Agnes C. Schmidt
1914-1924 Charles Anders Peter Damborg
1924-1927 grosserer Kurt Levin
1927-1931 købmand August Armbrecht
1931-1975 grosserer Wilhelm Schlüter
1975- tandlæge Knud Nors-Hansen

I perioden 1896-1913 ejedes den søndre, ubebyggede parcel, matr. nr. 1 ae, Skotterup, af Hulda og Viggo Kempel. De solgte i 1913 til Charles Damborg, der året efter også købte parcellen matr. nr. 1 ab, Skotterup, hvor "Sundale" ligger.

Wilhelm (kaldet Willi) Schlüter anvendte huset som sommerhus - og boede den øvrige del af året på H.C. Andersens Boulevard i Kbh.

"Villa Sundale" har en stor grund, men den består i virkeligheden også af to matrikler. (Foto: 1948, KB)

I 1913 kunne man møde "Pølse-Hans" og hans vogn på Strandvejen - her ud for "Villa Sundale". Skiltet til højre reklamerer for den ledige grund, matr. nr. 1 ae. (Foto udlånt af Ib Christensen)

På dette billede fra 1914 ses ejendommen fra den uundværlige badebro. Måske er det Ch. Damborg i båden?

Facaden mod Øresund fotograferet i sommeren 1999.

Illegalt udskibningssted

Strandvejen 123, matr. nr. 1 ac, Skotterup

Selvom denne ejendoms historie er forholdsvis kort, er der alligevel knyttet en betydelig historie til stedet. Årsagen er den - lidt tilfældige - kendsgerning, at huset i 1940 blev overtaget af lægen Erik Husfeldt, der i løbet af besættelsen trådte i karakter som en af modstandsbevægelsens fremmeste ledere. Det var derfor ganske naturligt, at huset og bådebroen blev udskibningssted for de illegale transporter over Øresund - også længe før de store "jøde-transporter" i efteråret 1943.

Siden befrielsen er stedet blevet besøgt nogle gange af taknemmelige flygtninge, der gerne vil gense stedet. Nu er det imidlertid ganske svært at genkende noget, for det daværende hus, blev nedrevet i 1966.

Fra 1974 til 2005 har huset været bolig for Iris og Mogens Ahlberg. Sidstnævnte var direktør for Dansk Papir Industri fra 1973 til 1982. Efterfølgende er huset overtaget af datteren og svigersønnen.

Ejendommen var bygget i 1906, da den blev forsikret for 5.700 kr. På det tidspunkt ejede fhv. Iervarefabrikant Ludvig Strodl ejendommen - og han lod dette hus opføre. Det var arvingerne, der i 1938 solgte huset til lærerinde Ebba Pedersen.

(Foto: KB, 1948)

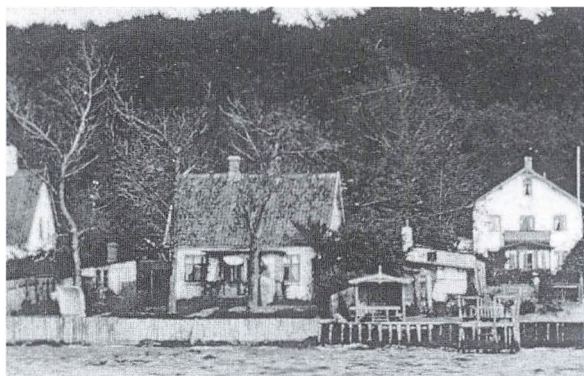

Foto fra ca 1906. I baggrunden ses til højre "Kamma"

Ebba Pedersen (1901-43), der ejede huset 1938-40, var lærerinde ved Snekkersten Skole fra 1925 til sin død i 1943.

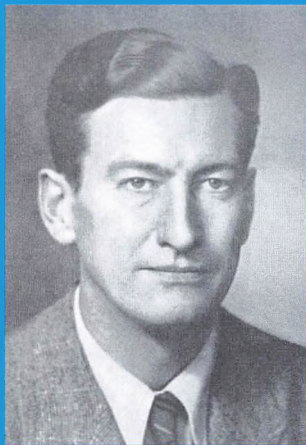

Mogens Ahlberg (d. 2005) var ansat i Dansk Papir Industri fra 1949. Han avancerede til prokurist og direktør inden sin pensionering i 1982.

EJERE AF EJENDOMMEN:

-1887 J. J. Strodl
1887-1934 L. F. Strodl (søn)
1934-1938 G.E.Strodl, Beatrice Nielsen f. Strodl, F.J. Strodl (børn)
1938-1940 lærerinde Ebba Pedersen
1940-1953 dr.med Erik Husfeldt
1953-1964 redaktør Bent Sally
1964-1974 fru Henny Alice Larsen
1974-2005 Iris og Mogens Ahlberg
2005- Hanne og Hans Chr. Wedersøe

Besættelsestiden og Erik Husfeldt

Medlem af Danmarks Frihedsraad. Erik Husfeldt ejede huset på Strandvejen 123 igennem hele besættelsesperioden. Han var født i 1901 på Sumatra i det daværende hollandske Indonesien, men kun 1½ år gammel kom han til Danmark. Efter studentereksamen blev han medicinsk kandidat i 1927 og giftede sig med Inge Warming, der dog døde ung. I 1935 giftede han sig med Aase Brock-Petersen. Erik Husfeldt var ikke politisk engageret, men koncentrerede sig hurtigt om videnskabelige studier. Hans første interesse var lungekirurgi, og det var på Finseninstituttet at han mødte kollegaerne Ole Chievitz og Ole Lippmann. Allerede i 1943 blev han professor ved Københavns Universitet.

Husfeldt var blandt de første læger, der under besættelsen dannede en illegal gruppe. I efteråret 1941 mødte han Frode Jacobsen, der allerede da havde dannet "Ringene", som Husfeldt hurtigt blev formand for i Københavnsområdet. Snart fik Husfeldt kontakt til faldskærmsfolkene, og kort efter blev Erik Husfeldts hus i Skotte-rup udskibningscentral for den illegale transport til Sverige. Det var på det tidspunkt ganske vanskeligt at opretholde forbindelsen med Sverige over Sundet, da dele af det danske Kystpoliti var ret nidkære i deres bevogtningsopgave. Transporterne foretoges i små både af imprægneret stof, der udsændtes over et skelet af træstivere og pumpedes op med luft. De var stjålet fra tyskerne og ikke særligt gode. Det gik da også galt en gang, hvor to engelske officerer druknede under forsøg på et padle til Sverige i en sådan båd. Men trafikken fortsatte under store dele af besættelsen - og uden yderligere uheld.

I efteråret 1943 deltog Husfeldt i de drøftelser mellem Frode Jacobsen, hæren og flåden, der førte til at sidstnævnte anerkendte Frihedsraadet. Erik Husfeldt trådte dog først ind i selve frihedsrådet i april 1945. Inden da havde han måttet gå under jorden. Det skete i april 1944, og det lykkedes ham at holde sig skjult resten af besættelsen. Også hustruen, Aase Husfeldt, måtte skifte identitet.

Efter befrielsen blev Husfeldt udsendt som repræsentant for modstandsbevægelsen til San Franciscokonferencen (FN's oprettelse), hvor han repræsenterede Danmark sammen med professor Hartvig Frisch og ambassadør Henrik Kaufmann. Et forsøg på et opstille til folketinget for Socialdemokratiet blev ikke til noget, og Husfeldt helligede sig atter sin lægevidenskabelige karriere.

Igennem mange år var Husfeldt tilknyttet WHO og var udsendt til mange af verdens daværende brændpunkter. Fra 1968-76 var han præsident for Dansk Røde Kors. På sine ældre dage boede professor Husfeldt i Helsingør, hvor han døde i 1984.

YDERLIGERE LITTERATUR OM ERIK HUSFELDT:

Halfdan Lefèvre: "Mændene i Danmarks Frihedsraad" (1945)
Kraks Blå Bog, 1984

Da Henny Larsen i 1964 overtog sommerhuset var det egentlig meningen at det skulle have været restaureret, men det blev opgivet, da næsten ingenting i det gamle hus kunne genbruges. I stedet opførtes i 1966 dette hus af tømrermester Sv. Aa. Skjærris fra Tjørring. En udestue er opført i 1981.
(Foto: september 2005)

"Øresundsdal"

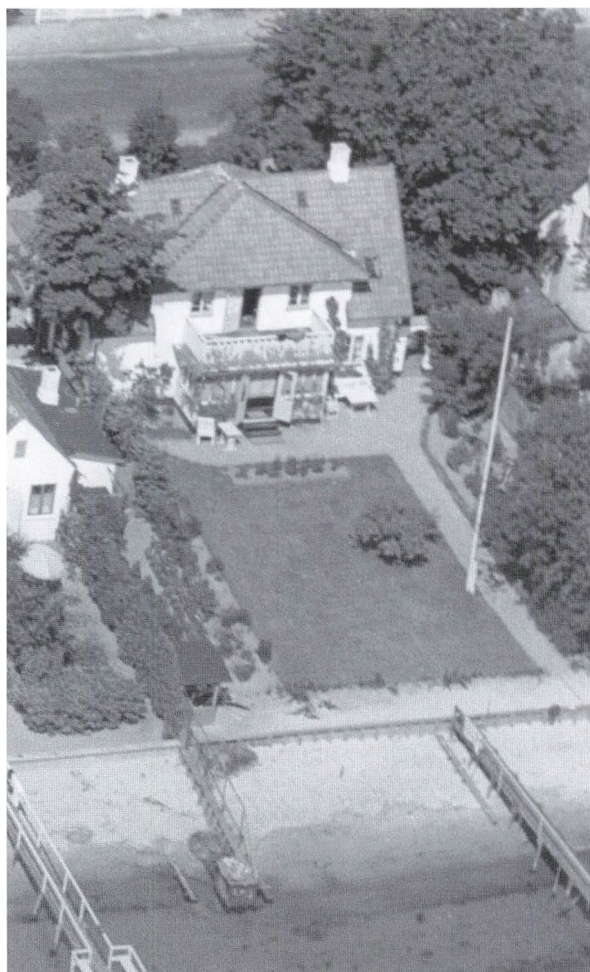
Strandvejen 125, matr. nr. 1 ak, Skotterup

Denne ejendom blev først udstykket i 1894 af den daværende ejer, lervarefabrikant J.J. Strodl. Imidlertid tyder meget på, at huset blev opført en del år tidligere. I følge BBR-registeret skal det være sket i 1877 og oprindeligt have rummet bolig for to fiskerfamilier.

Fra 1909 til 1935 ejedes ejendommen af familien Rønne. Først af snedkermester Rønne, dernæst af

EJERE AF "ØRESUNDSDAL":

-1894	lervarefabrikant J.J. Strodl
1894-1909	Jørgen Peter Nielsen-Kaas
1909-1931	snedkermester Niels Chr. Rønne
1931-1931	G.P. Rønne og E.R.L. Rønne
1931-1935	arkitekt Gerhard Rønne
1935-1956	underdir. Erik van der Hude
1956-1998	konsulent cand.polit Franz Hellberg
1998-2003	Alice Stahl Hellberg
2003-	Henriette og Jesper Laugmann Larsen

"Øresundsdal" fotograferet i sommeren 1937 - medens badebroerne var ude. (Foto: KB)

sønnen Gerhard Rønne, der bl.a. huskes for at have tegnet adskillige lystbåde og som har modtaget KDY's sjældent uddelte guldmedalje.

Den nye ejer i 1935, Erik van der Hude (f.1900) var da underdirektør i Statsanstalten for Livsforsikring, men blev i 1941 direktør for Dansk Folkeforsikringsanstalt. Han anvendte også kun "Øresundsdal" som sommerhus og boede om vinteren på Gl. Kongevej i København sammen med hustruen Helga f. Jespersen.

Huset har nu fået ny facade mod Øresund, således som det fremgår af dette foto fra september 2005.

"Søholt"

Strandvejen 127, matr. nr. 1 al, Skotterup

Om dette hus oprindeligt er fra 1827 står hen i det uvisse. Sikkert er det imidlertid, at det først i 1894 blev en selvstændig ejendom med eget matrikelnummer. Det skete, da lervarefabrikant Strodl lod ejendommen udstykke, men først i 1908 gik ejendommen ud af familiens eje.

"Søholt" var der på i familien Simonsens eje igenem 23 år. Fabrikant Johan Simonsen (1854-1934) og familie boede i vinterperioden på Onsgaardsvej på Østerbro. Han ejede en fabrik på hjørnet af Strandvejen og Strynøgade - en fabrik som hans sønner siden overtog. Fabrikken fremstillede diverse jernvarer heriblandt hospitalssenge.

Senere solgte enken ejendommen til grosserer Per Reumert, der kendtes for en række forretninger med sy- og strikkeartikler. Siden 1967 har "Søholt" været ejet af den norskfødte Wiolet Gjerdevik.

*"Søholt" fotograferet i 1920'erne fra havesiden - medens familien Simonsen ejede ejendommen.
(Foto udlånt af Alice Simonsen)*

Alvida og Johan Simonsen fotograferet omkring 1930 i haven på Glittre, hvor deres datter boede om sommeren efter at være blevet gift med Petrus Olsson.

EJERE AF "SØHOLT":

-1908	enke Karen Strodl. f. Hedegaard
1908-1917	fru Johanne Meldgaard
1917-1936	fabrikant Johan Simonsen
1936-1940	Gundborg Alvida Simonsen (enke)
1940-1943	grosserer Per Reumert
1943-1953	stenhuggermester Kr. Kronstrøm
1953-1955	dir. Emil Nielsen
1955-1967	Johannes Teller
1967-	fru Wiolet Gjerdevik

Den sirligt anlagte have var karakteristisk for perioden før 2. verdenskrig. Billedet er taget i 1937 og viser hele ejendommen med de to mindre sidebygninger. (Foto: KB)

Erindringer fra Skotterup i tiden omkring 1882

"Jeg, Frederik Anton Hansen Brask, er født den 13.02.1877. Min fødeby var Skotterup, hvor min fader var skomagermester og hed Peder Hansen Brask. Min moder hed Signe Elisabeth f. Würtz. Vi var 12 levende søskende, der var 3 døde, hvoraf en var dødfødt, og de to andre døde som små. Jeg var den 6. i flokken, og min første barndom oplevede jeg på Skotterup. Huset lå nær ved vandet, hvor vi havde en båd og en bådebro, hvor jeg ofte tilbragte mange flere timer ved at sidde på broen og ro med to kæppe. Broen, forestillede jeg mig, var en båd, hvori jeg roede til Humlebæk. Men en dag var jeg så uheldig at falde i vandet, og havde min ældste søster ikke fået set det, var jeg sikkert druknet, for jeg kunne ikke selv komme op af vandet. Hun måtte løbe ud i vandet med sine nye bronelstøvler på, for at bjerge mig i land.

Båden, som vi havde, skulle på et tidspunkt males og gøres i orden, og det var en maler, som gjorde arbejdet - hvilket jeg betragtede med megen interesse. Da maleren var gået, mente jeg, at jeg kunne fortsætte, hvor maleren slap, men det faldt meget uheldigt ud for mig. Jeg oversmurtte mig selv både med maling og tjære, og det voldte moder stort besvær med at få mig gjort ren igen, da jeg særlig havde smurt mig ind med tjære i ansigtet. Det var ingen spøg at få smurt ansigtet ind med tjære en sommerdag. Det brændte i ansigtet og moder måtte smøre mig ind med smør for at få fjernet det.

Lige over for os boede der en grosserer Christensen i en villa, som hed "Vedela". Den blev senere døbt om til at hedde "Hope". Denne grosserer var meget interesseret i os børn, og hver søndag var det mit arbejde at gå derover og hente en sukkerkringle til os hver. De havde imidlertid en stor Skt. Bernhardshund, som hed Bary - og den syntes ikke så godt om mit besøg. Men sukkerkringlerne kunne den vist godt lide, for en søndagsmorgen væltede den mig med alle sukkerkringlerne, men jeg ville ikke give afkald på dem og holdt fast, til der kom hjælp. Jeg slap da også hjem i god behold med alle kringlerne - til stor glæde for alle derhjemme.

Jeg havde en dejlig barndom dér og mindes store missionsmøder i Skotterup Missionshus eller inde i Egebæksvang, hvor mine forældre havde servering med kaffe."

Til venstre ses hhv. skomager Peter Hansen Brask (f. 1842) og Signe Brask f. Würtz (f.1846) - forældrene til Frederik, der har berettet ovenstående. Familien boede til leje i "Søholt".

Ejendommen "Søholt" har igennem tiderne rummet flere lejligheder, bl.a. har længen til højre fungeret som selvstændig bolig. En større ombygning blev foretaget i 1940 af den daværende ejer, grosserer Per Reumert, hvis navn kendes i forbindelse med en landsdækkende kæde af forretninger, der handlede med stoffer, sy- og strikketøj.

"Hope"s strandgrund

Strandvejen 129, matr. nr. 1 æ, Skotterup

Denne grund var ubebygget helt frem til 1964. Årsagen var, at grunden fungerede som strandgrund for ejendommen "Hope", der ligger lige overfor på vestsiden af Strandvejen.

Derfor har ejerne af grunden også været de samme, som ejede villa "Hope". Imidlertid fik ejerne allerede tidligt ideen til en udstykning - for allerede i 1927 blev strandgrunden en selvstændig ejendom med eget matrikelnummer.

Da antikvitethandler Freddy Asmussen havde ejet "Hope" i nogle år, fik han udarbejdet tegninger til et nyt hus på strandgrunden. Uvist af hvilke grunde blev byggeriet imidlertid ikke til noget - og i stedet afhændede han i 1964 den ubebyggede grund til fabrikant Alex Jensen.

Den 13. marts 1964 blev der givet byggetilladelse til huset, men sagen måtte lige en tur forbi Fredningsnævnet, der godt en måned senere gav tilladelse

EJERE AF EJENDOMMEN:

1927-1937	møbelhandler J. Gehlerts
1937-1964	arrestforvarer Ole Jul. Hansen
1964-1972	fabrikant Alex Jensen
1972-1975	firmaet "K.A. Johansen Bolte og Værktøj".
1975-1999	Steffen Ibsø
1999-2005	Bytech ApS
2005-	Helle Hansson og Klaus Laugmann Larsen

til byggeiet, idet man udtalte, at huset ikke ville ændre stedets karakter, fordi strækningen i forvejen er helt tæt bebygget.

En tagrenovering og en tilbygning er udført i 2000-01.

Da huset blev bygget i 1964 skete det nøjagtigt ovenpå den lille sø, der havde været på grunden.

Her ses huset, som det ser ud efter den store modernisering i 2001.

(Foto september 2005)

"Svenstorp"

Strandvejen 131 A, opr. matr. nr. 1 at, nu 1 au, Skotterup

I 1856 udlejede den daværende ejer af "Øresundslyst" endnu en del af sin ejendom - denne gang til Peder Henriksen Kaas. Han lod samme år forsikre et nybygget hus med stuehus i vest på 6 fag, grundmuret og forsynet med stråtag samt et udhus i syd indrettet til snedkerværksted og et kammer. Da Peder Henriksen Kaas afhændede ejendommen, var han stadig lejer af grunden, men han kunne alligevel udstede skøde på huset. Senere blev grunden og huset en selvstændig ejendom.

I 1902 bortsolgte enkefru Nielsen imidlertid den søndre del af grunden, og denne del blev til en ny ejendom, hvorpå huset

I sommeren 1915 tog "Svenstorp" sig således ud - en ren idyl. Endnu på den tid stod husets navn malet på facaden. Det kan skimtes lige under tagvinduet.

"Svenstorp" fotograferet i 1948. Som det ses var der tale om et trefløjet anlæg, med hovedbygningen beliggende tættest på Strandvejen. (Foto: KB)

LEJERE OG EJERE AF "SVENSTORP":

1856-1859	Peder Henriksen Kaas
1859-1870	Jørgen Nielsen
1870-1874	dr.phil Johannes Johanson Damm
1874-1875	værtshusholder Johan Larsen
1875-1877	Poul Nielsen og Svend Nielsen
1877-	Svend Nielsen
-1902	Louise Amalie Charl. Nielsen (enke)
1903-1910	arkitekt Chr. K. Alfred Hellerström
1910-1918	grosserer Emil Hertz
1918-1932	enkefru Hansigne Zöllner
1932-1932	Carl H.P. Zöllner m.fl.
1932-1959	slagtermestrene Laurits L. Zöllner og Georg A. Zöllner
1959-1965	Dagmar Zöllner og Georg A.Zöllner
1965-1967	Dagmar og Poula Zöllner (enker)
1967-2000	slagtermester J. Frederik Zöllner
2000-	Birthe W. V. Zöllner (enke)

En del af ejendommen matr. nr. 1 av og 1 ax, Skotterup, tilkøbtes i 1902 af Herman Östrand. Disse matrikler udgik dog i 1911 og lagdes sammen med 1 at.

*Huset som det så ud fra Strandvejssiden indtil nedrivningen i 1967.
(Foto udlånt af Birthe Zøllner)*

"Grace" blev bygget. Det skal ifølge overleverede fortællinger have været grosserer Emil Hertz, der i hørte på forhånd.

sin ejertid navngav ejendommen "Svenstorp" - men nærmere om navnets baggrund kendes ikke.

Fra 1918 har ejerne af ejendommen tilhørt den københavnske slagterfamilie Zøllner. I 1932 overtog brødrene Ludvig Zøllner (f. 1877) og Georg Zøllner (f. 1882) "Svenstorp". De drev den gamle familieforetning på Nørrebrogade 174 i København - en forretning, som var grundlagt allerede i 1867 af Carl Zøllner.

Da slagtermester J. Frederik Zøllner i 1967 overtog Svenstorp besluttede han at nedrive den gamle stråttækte ejendom og lade opføre et nyt moderne hus. I den anledning udtalte Naturfredningsnævnet året efter, at man godkendte opførelsen af

Efter opførelsen af det nye hus i 1967 forsvandt også husets navn fra facaden, men kan endnu ses på en sten ved indkørslen. Huset er her fra fotograferet fra Øresundssiden i juni 1999.

"Grace"

Strandvejen 131 B, matr. nr. 1 at, Skotterup

I 1901 blev den søndre del af "Svenstorps" store grund udstykket til en selvstændig ejendom. Uvist af hvilken årsag fik denne nye ejendom "Svenstorps" gamle matrikelnummer, 1 at, Skotterup, medens den oprindelige ejendom fik et nyt matrikelnummer.

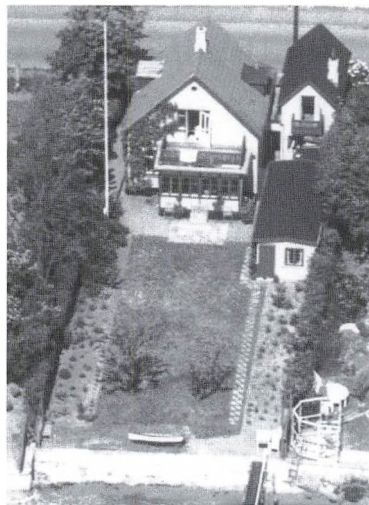
Året efter opførtes så et nyt hus på grunden - det nuværende "Grace". Blandt ejerne kan nævnes herreekviperingshandler Henrik Mohr fra Helsingør og forretningsfører Christian Koch. Fra 1965 boede advokat Vagn Jensen i ejendommen.

Købmand og herreekviperingshandler Henrik Frederik Sofus Mohr (1842-1928) etablerede sig i 1867 som herreekviperingshandler på Stengade i Helsingør. Fra 1875 forhandlede han også fodtøj og fra 1907 kaldtes forretningen for Amor Sko - egentlig opkaldt efter sønnen Albert Mohr.

EJERE AF "GRACE":

1902-1915	Louise Amalie Charlotte Nielsen
1915-1925	grosserer P. F. Hansen
1925-1928	fhv. købmand H.F.S. Mohr
1928-1929	prokurist Düwall Mohr, fru Vera Erik sen, gross. Sven Mohr, frk. Gudrun Mohr og fru Ellen Damm
1929-1934	viktualiehdl. Hans Peter V. Jensen
1934-1935	direktør John Sedwall
1935-1953	fru Karen Margrethe Friis
1953-1959	forretningsfører Christian R. Koch
1959-1961	direktør Hans Rasmussen
1961-1965	A/S Stubbebo
1965-1987	advokat Vagn Jensen
1987-1993	A/S Interim
1993-1999	Vagn Jensens Familiefond
1999-2002	Erik Boye Rasmussen
2002-	Birgit Rasmussen

Således så "Grace" ud i perioden 1902 til 1975, da der blev bygget en stor tilbygning mod øst. (Foto: KB, 1948)

Vagn Jensen (1903-2000) var født i Svebølle, men boede fra 1965 i Skotterup. Han var oprindelig ansat ved landsinspektørkontorer men blev senere juridisk kandidat. 1935-44 landsretsagfører i Kb., senere fuldm. og kontorchef i Undervisningsministeriet. Gift med Olga f. Winther.

(Tegning af Anni Rosenberg, 1989)

Villa "Grace" set fra Strandvejen i juni 1999.

Læs mere om købmand Mohr og Skotøjsmagasinet Amor i: Kenno Pedersen: "Tiden går, og vi går med", Helsingør 1997

Familien Olssons sommerbolig

Oprindelig villa "Dagmar" - nu villa "Glittre" Strandvejen 131 C, matr. nr. 1 as, Skotterup

Det blev de skånske familier Kürzel og Olsson, der kom til at sætte deres præg på denne ejendom, der i perioden fra 1912 til 1974 var betydelig større, end den er i dag.

Ikke bare grunden, men også de bebyggede kvadratmetre var betydeligt større. Formentlig under indtryk af energikrisen besluttedes det imidlertid i 1974 at nedrive næsten halvdelen af hovedhuset samt hele garage- og chauffør/gartner-boligen, der lå lidt sydligere på grunden.

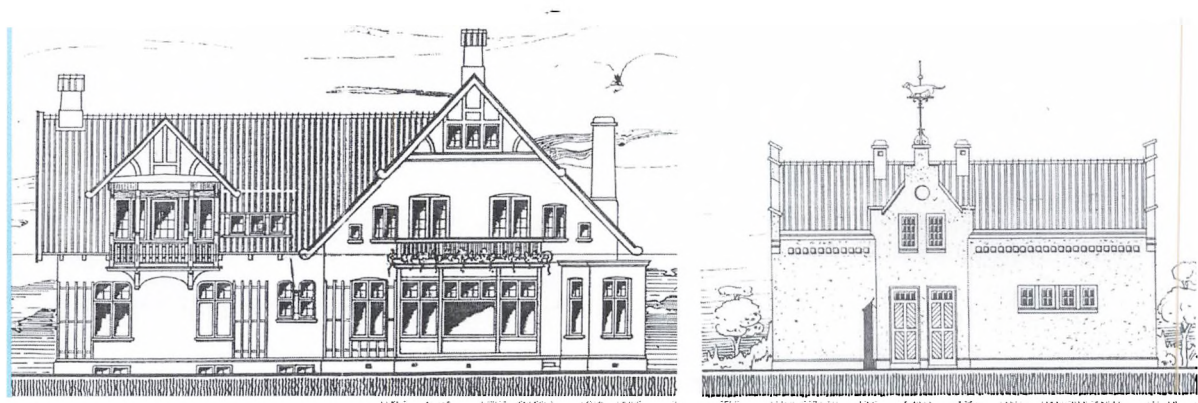
Men vi skal tilbage til 1912, da den skaanske fabrikant Fr. Kürzel erhvervede ejendommen, der da bestod af den del af huset, der nu atter står tilbage. Han fik arkitekt Axel Stenberg til at udarbejde et projekt, der indebar en stor vinkeltilbygning mod syd. Senere ændrede han husets navn fra "Dagmar" til det svensk-klingende "Glittre" - vel under indtryk af det glitrende Øresund.

I 1918 kom der en ny ejer af den store ejendom.

Det var konsul og direktør Petrus Olsson, der var søn af den navnkundige konsul Petter Olsson (se artikel om "Øresundslyst", Strandvejen 262 A). Blandt sine naboer kunne Petrus også finde andre slægtninge, bl.a. sine svigerforældre i "Søholt", Strandvejen 127, en søster i "Mary Hill", Strandvejen 324 samt en bror i "Otium", Strandvejen 97 B.

Petrus Olsson havde sit arbejde i det firma, som faderen havde grundlagt. Det lå i Helsingborg og havde foruden teglværksdrift også kornhandel og meget andet. Petrus Olsson var først gift med Dagmar Falkenskiold, men blev senere gift med den noget yngre dansk-fødte Inger Johanne Simonsen. Allerede i 1930 overtog Inger Olsson ejendommen. Petrus Olsson døde i 1943, men Inger Simonsen fortsatte med at anvende ejendommen helt frem til sin egen død i 1974.

I forbindelse med nedrivningen af den sydligste del og af garagebygningen, blev denne del af ha-

Tegningen t.v. viser hvorledes facaden af hovedhuset (mod Strandvejen) kom til at se ud efter udbygningen i 1912-13. Tegningen t.h. viser nordfacaden af garagebygningen, der blev bygget i 1917.

EJERE AF VILLA "GLITTRE":

-1902	Hermann Östrand
1902-1902	Anna Kirstine Magnussen, f. Hansen
1902-1907	Jens Peder Nielsen-Kaas
1907-1912	forretningsfører Albert A. I. Larsen
1912-1918	fabrikant Fredrik Kürzel
1918-1930	konsul Petrus Olsson
1930-1975	fru Inger Johanne Olsson
1975-1981	Poul Oxfeldt
1981-1986	Arne Axel Madsen
1986-1990	Jette og Lars-Erik Eriksson
1990-1995	Bente Jensen
1995-1997	Fritz Busch
1997-	Annette K. B. Andersen og Jan Boye Rasmussen

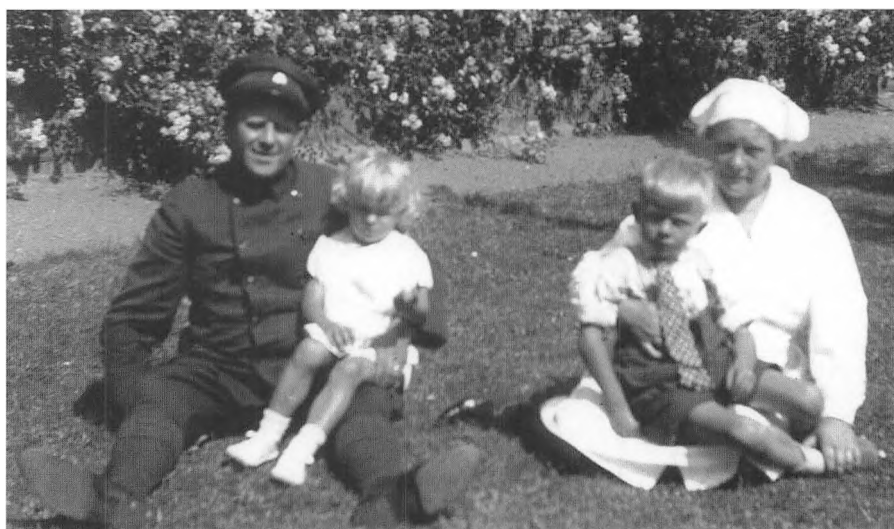
Ejendommen "Glittre" i sine velmagtsdage - i 1937 - medens huset var dobbelt så stort som i dag. Desuden ses på billedet, at helt sydligt på grunden, ligger der et kombineret garage- og chaufførhus. (Foto: KB)

ven udstykket til to ejendomme. Ved samme lejlighed ændrede man disse to huses ejerlav fra Skotterup til Espergærde, skønt grænsen mellem disse to bysamfund gennem mange århundreder havde været Egebækken, hvis udløb ikke er ændret. Selve Egebækkens udløb i Øresund er da også fredet og må ikke overdækkes eller bebygges.

Efter Olsson-perioden har ejendommen skiftet ejer flere gange, men ejes siden 1997 af Annette Andersen og Jan Boye Rasmussen.

"Glitte" er her fotograferet omkring 1933 fra forhaven - altså facaden, der vender mod Strandvejen. Det er Inger og Petrus Olssons tre børn, der cykler i haven. Til venstre Kjell Olsson (1927-98), i midten Ingrid Olsson g. Michault (f. 1929) og til højre Otto Olsson (f. 1923). Sidstnævnte blev i øvrigt senere gift med Hanne Kampmann (f. 1924), der under besættelsen måtte gå under jorden, som følge af arrestationen og henrettelsen af hendes daværende forlovede, modstandsmanden Kim Malthé-Bruun.

Når familien Olsson flyttede til Skotterup hver sommer fulgte også familiens tjenestefolk med. Her ses chaufføren og en af tjenestepigerne sammen med Olssons to yngste børn Ingrid og Kjell.

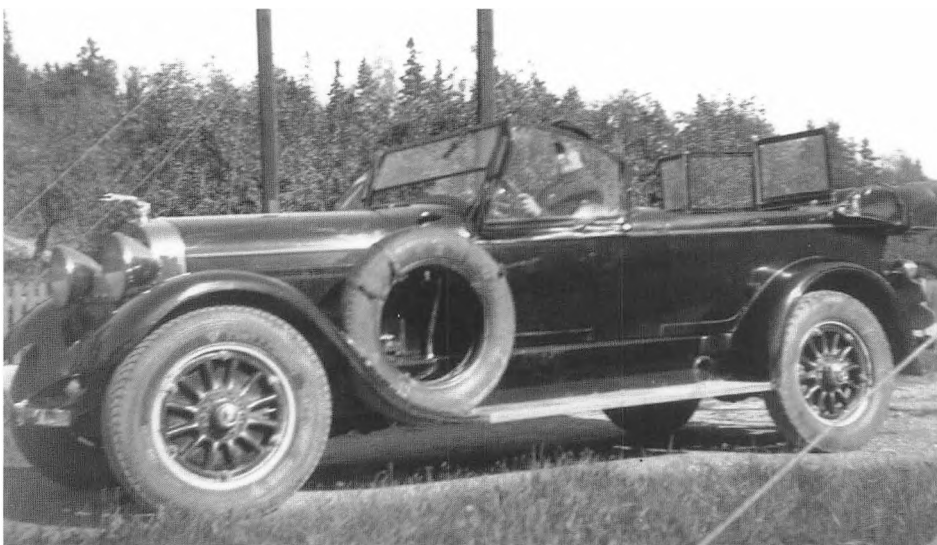
De "medbragte" svenske tjenestefolk klar til aktion.

**FOTOS UDLÅNT AF:
HANNE OLSSON OG ANNETTE HAADEM-OLSSON.**

Omkring 1930 fotografæredes familien Olsson på strandtrappen en varm sommerdag. Bemærk at Petrus Olsson trods sommervarmen var ulastelig klædt med jakke, vest, butterfly og hat!

Der er stadig folk på "Kysten", der kan huske, at familien Olsson altid kom i store åbne amerikanske biler - naturligvis med chauffør. Billedet viser en "Lincoln Imperial Victoria" fra 1927, der senere afløstes af en anden stor amerikansk bil. Bag rattet ses Svensson, der efter sigende var glad for at komme til Danmark, ikke mindst p.g.a. den lettere tilgang til spirituøse drikke, der af og til førte til at herskabet måtte liste over til naboen for at ringe efter en droske, da de ikke turde køre med Svensson!

Kilder og supplerende litteratur

Til udarbejdelsen af denne bog er anvendt arkivmateriale i meget stor udstrækning. Det er desværre ikke muligt her at komme ind på alle de arkivalier, der har været anvendt, men nogle hovedtræk skal nævnes:

Rigsarkivet, København

- især Folketællinger

Landsarkivet for Sjælland m.v., København

- især kirkebøger, brandforsikringsarkivalier, skøde- og panteprotokoller, real registre og kommunale arkiver

Erhvervsarkivet, Aarhus

- især forsikringsarkivalier

Helsingør Kommunes

Bygningsinspektors arkiv, Espergærde

- især tegninger af ejendomme

Helsingør Kommunes Museer, hhv. Helsingør

Bymuseum og Flynderupgaard Museet

- især billeder og kort

Helsingør Kommunes Biblioteker

- især aviser

Helsingør Civildommerembedes

Tinglysningskontor, Helsingør

- især tingbogsoplysninger

Det Kongelige Bibliotek, København

- især luftfotos og portrætter samt aviser

Desuden er i meget høj grad anvendt materiale fra Christian Sørensens og Kjeld Damgaards lokalhistoriske samlinger.

Mange slægtshistoriske oplysninger er kontrolleret v.h.j.a. oplysninger fra slægtshistorikeren **Gerner Johannessen**, hvis arbejde med de gamle Snekkersten- og Skotterupslægter, har været af stor værdi for denne bogs forfatter.

Desuden har næsten alle nuværende og mange tid-

ligere beboere samt andre med tilknytning til området har bidraget med materiale og oplysninger.

I forbindelse med bogens beskrivelser af de enkelte ejendomme og personer, er der flere steder oplyst om litteratur, som læseren kan få yderligere oplysninger i.

Desuden kan henvises til følgende trykt litteratur:

Helsingør Avis, Helsingør Dagblad, Frederiksborg Amts Avis, Helsingør Social-Demokrat og Nordsjælland - diverse årgange

Krak: "Blaa Bog" - diverse årgange

Krak: "Danmarks ældste Forretninger", 1940

"Dansk Biografisk Haandleksikon" 1920-26

"Dansk Biografisk Leksikon", 1979-84

Birger Mikkelsen: "Fiskerne - fra Kronborg Hage til Sletten", 1986

Christian Sørensen: "Snekkersten og Skotterup Fiskerlejer" i Helsingør Kommunes Museers Årbog 1985

Jørgen Slettebo (red.): "Sommerglæder" i Arv og Eje 1985.

Kjeld Damgaard: "Sydkysten gennem 100 år", 1994

Fr. Weilbach: "Dansk Kunstnerleksikon", 1994-2000

William Haste: "Strandvejen dens huse og mennesker", 1930

Torben Topsøe-Jensen: "Fem mil langs Øresund", 1968

Register

* betyder at ordet findes i en billedtekst på den pågældende side
f og ff betyder at ordet findes hhv. på næste og de følgende sider

A/S Farum Teglværker	138*	Andersen, M., fabrikant og teglværksejer	67,72	Bendix, Henni Lis	127
A/S Interim	183	Andersen, Marie Christine, f. Henriksen	108f	Bendtzen, Matthias, daglejer	6
A/S J. Følsgaard & I. Hansen	171	Andersen, Marius, karetmager	99	Bent Thorberg, advokat	171
A/S Kalkværks-grundene	138*	Andersen, Michael	75	Beredskabsstyrelsen	137
A/S Ny Kalkbrænderi	138*	Andersen, N. P., kommis	27	Beredskabsstyrelsens Højskole	56ff,137
A/S Stubbebo	183	Andersen, Niels, tømrermester	15,27,106,108,174	Berentzen, Laura	62
Abrahamsen, Nicolai Nathan, grosserer	85,87,165	Andersen, Ole	137	Berentzen, Niels Peter Albert,	
Abrahamsen, Nina Charlotte, f. Cohen	21,87,165	Andersen, Peder Vilhelm, fisker	51*,137	skibssingeniør	62f
Acousticon	151	Andersen, Poul, pianofabrikant	79f,154	Bergholtz, Elise	133
Advokat Bent Thorbergs Fond	171	Andersen, Svend	108f	Bergsøe, Paul	96
Agerlin, Inger Cathrine Augusta	63	Andersen, Thorkild	42	Bergsøe, Svend, fabrikant	91*
Ahlberg, Iris	175	Andersen, Vagn	52	Berke, Normann, gartner	60*
Ahlberg, Mogens, direktør	175	Andreasen, Christine Halby	127	Berth, Erik	139
Ahlbom, Adele	113f	Andreasen, J.C.W., mælkehandler	109	Berth, Kirsten	139
Aka	81	Andreassen, R. Chr., grosserer	81	Berth, Niels, fabrikant	139f*,144
Albertsen, Mogens, assurandør	81	Anne Marie Kjoler	49	Berthelsen, Dagmar	112,114
Allentoft, Kette E.	112	ApS KBUS 4 nr. 1.026	91	Berthelsen, Edvard, hotelforpagter	114
Althoff-Andersen, Dennis	66	Arbejdernes Kooperative Byggeforening	79*	Bertram, Aage, restauratør	72
Alvin, kunstmaler	14*	Armbrecht, August, købmand	174	Beyer, Ebba, f. Banck	79
Amden, Swen, grosserer	115	Arp, Hans, tømrermester	101,116,169	Biehl, Astrid Nissen	121
Amor Sko	183*	Asmussen, Ella Inge	101	Bigom, Kirsten	122,131
Andersen, Anne Cathrine	37	Asmussen, Freddy, antikvitetshandler	114,180	Bigom, Ole	122,131
Andersen, Anne Grethe Bonde	66	Asner, Else	75f	Bisgaard-Frantzen, Jens	88
Andersen, Annette K.B.	185	Aunsborg, Annelise	147	Bjerre-Christensen, Conrad, kok, redaktør	130
Andersen, Anton, landpostbud	108f	Bahnsen, J.J., krigsminister	144	Bjørholm, Ebba	154
Andersen, Bjørn	127*	Baidel, Lola	112	Bjørn, Ane Marie Jensdatter	24,29,31
Andersen, Diderik, bager	32,37	Bak, Erik, direktør	162	Bjørn, Jens, bådfører	31
Andersen, Einar, repræsentant	127	Banck, J. Otto, skibsreder	79*	Bjørnholm, Peter	81
Andersen, Einer, murermester	117	Banck, skibsreder	44	Bloch, Christiane	31
Andersen, Iris Vilhelmine	127	Barkhuset	55*	Bloch, Friderich Johannes, ankersmed	
Andersen, J.P.	145*	Barsøe, Hans Jensen, arbejdsmand	56		24,29,31
Andersen, Jens, fisker	108	Basse, Ejnar., murermester	120*	Bloch, Veronica	81
Andersen, Jeppe, fæster	29	Basse, Mogens, murermester	78,153,155	Blume, Peter Emil, pastor	44
Andersen, Kjeld, arkitekt	161	Bastiansen, Anna	103	Bo-Art ApS	91
Andersen, Kristian, skoleelev	51*	BB-Training, kursus og kongres	78	Boas, J.E., gårdejer	117
		Beatrice	13,96ff*,99f	Boelsmand, Carsten, tandlæge	161
		Becker, Sofie Dorothea, f. Kjerulff,		Boelsmand, Lone B., tandlæge	161
		pensionatsejer	170f	Bojesen, Betty Margrethe f. Jensen	144
				Bojesen, familien	143
				Bojesen, Sigurd, kommandør	144
				Bonde, Edith	44
				Bonde-Nielsen, Fr., grosserer	73

Bondesen, Jørgen	8*	Børgesen, Peder, fæster	126	dagvogn	22
Borch, O. Valdemar, kunstner	97	Carlsen, Ane, f. Petersen	145	Dalgaard, Esben	157
Borsholm Skole	83	Carlsen, Hans, murer	145,158,161	Dalsborg	6,50,52*
Bostedet Espergærde	137	Carlsen, Nils	164	Dalsgaard, Benthe	157
Botved, Carmen	75	Carlsminde	82f,163	Dalsgaard, Hans-Henrik	157
Botved, Svend Aage, arkitekt	75*	CF-højskole	56ff	Dam, Thorvald, direktør	105*
Boutique Kytner	114	Chievitz, Ole	176	Damborg, Charles Anders Peter	174
Boysen, Erling Hein, kompagnifører	87*	Christensen, Amalie	70*	Damm, Ellen	183
Brammer, K. W., købmand	24*,26,29	Christensen, Andreas	113	Damm, Johannes J., dr.phil.	181
Brasilko, København	29	Christensen, Arne, brygger	103f	Danielsen, Inger Egeskov	155
Brask, Frederik Anton Hansen	179	Christensen, Bjarne	168	Danmarks Frihedsraad	176
Brask, Jesper, arkitekt	148*	Christensen, Carl Henrik Valdemar, købmand	103,113f,179	Danmarks Riviera	23
Brask, Peder Hansen, skomagermester	179*	Christensen, Christian	103f	Dansing, Niels, luftkaptajn	163
Brask, Signe, f. Würtz	179*	Christensen, Erik	104	Dansk Fiskeriforening	124,144
Brems, N., grosserer	66	Christensen, Folmer, malermester	112	Dansk Folkeforsikringsanstalt	177
Bressendorff, Fritz B. von	103	Christensen, Georg	103	Dansk Papir Industri	175*
Bressendorff, Solveig von	103	Christensen, John	104	Dansk Røde Kors	176
Brinkly	60,62ff	Christensen, Lily	112	Danstruplund	156
Brobyhus	159*	Christensen, Margot Elisabeth Klara	153	Deir, Grethe Lucie	33
Bruun, Christiane	105	Christensen, Marie Josephine	103	Demant, Hans, fabricant	151
Bruun, Peter, bådebygger	126	Christensen, Marie Josephine	103	Demant, Ida Emilie, f. Høst	154*
Bruus, Anette	157	Christensen, Martin, brygger	103f	Demant, William, fabrikant	151,153f*
Brüggebosch, Georg G., kroejer	34ff*	Christensen, Ole	112	Dideriksminde	10,32f
Brønnum, Ellen	107	Christensen, Peter J., pottemager	103	Djarnov, Mogens Jørgen, prokurist	77
Bundgarnsbakken	10,133*	Christensen, Peter Johansen	105	Djarnov, Rita B.	131
Busch, Fritz	185	Christensen, Peter Lind, tekstilfabrikant	70,72*	Djarnov, Sonja L.	131
Bytech ApS	180	Christensen, Peter Valdemar., snedker	82f	DKS-Ejendomsservice A/S	91
Bærentzen, W., fuldmægtig	130	Christensen, Peter Valdemar., snedker	82f	Dragstrup, Tove	163
Bärthelson, Carl Christian, teglværksejer	67,72	Christensen, Robert Georg, hotelejer	37	E.L.Weimann & Co.	85
Bøg	13,106ff	Christensen, Roger	154	Ebbas Minde	131f
Bøgely	73	Christensen, Susanne Helene	164	Ebsen, Ernst, grosserer	173
Bøgely, Mads Peter, arkitekt	94*,96	Christensen, Susanne	168	Echwald, Henning Arne, ingeniør	107
Børgesdatter, Birgitte, fæster	124	Christensen, Theodor, smedemester	112	Eeta	158ff,162
Børgesen, Børge, hører	24,26,29,33,35,37	Christiansen, Laurits, sygekassebestyrer	135*	Egebo	82f,163
Børgesen, Emilie Fanny, lærerinde	26,50,52	Christiansen, Ole, overgartner	46*,135*	Egebækken	20*,67,185
Børgesen, Hedvig	50,52	Christiansen, Per, arkitekt	46*,55*,135*	Egebæksbro	18
Børgesen, Henrikke, lærerinde	50ff*	Christoffersen, Elly	101	Egebækslyst	117
Børgesen, Hjalmar, fisker	44	Christophersen, Esther, sygeplejerske	101	Egebæksro	22
Børgesen, Jens Gerner	38*	Civilforsvarets Højskole	137	Egebæksvang Kirke	27,106,110*,113*
Børgesen, Jens, fæster	126	Civilforsvarsstyrelsen	137	Egebæksvang	18,54,68f*,179
Børgesen, Jørgen, fæster	124,126	Clausen, Anna, pensionatsejer	171	Egedahl	60
Børgesen, Knud, skoleelev	51*	Clemmensen, kunstner	97	Egefryd	90*,103ff
Børgesen, Lars, fæster	124	Cornelius, Kirsten	77	Egelund	115f
		Dagmar	139f	Egely	105
		Dagmar	184ff	Egelyst	20*,117
				Egeskov, Ella P.	155f

Egeskov, Holger, murermester	156	Frederiksborg Amtsraad	142	Grundejerforeningen for Espergærde & Snekkersten	36
Ejendomsselskabet af 19.12.1983 A/S	164	Friis, Karen Margrethe	183	Grundlovgivende Forsamling, Den	142
Ekegren, E., murermester	84	Frisch, Hartvig, professor	176	Grundlovsstenen	11*
Ekegren, Edith, skoleelev	51*	Frithjem	13.139f	Grunnet, Annette Gottlieb	83
Ekegren, Edvin, skoleelev	51*	Frk. Grands Blomster	114	Grønnegaard, Jens	153f
Ekstrand, Irene	122	Frølund, I. C., købmand	83f,147f,163f	Gulmann, Karen	145
Ekstrand, Jann O.	122	Funch, Erik, grosserer	73	Gummifabrikken Tretorn	169
Elkjær, Johannes, arkitekt	140*	Funch, Gerda	73	Gundersen, Michel	131
Elvers, Carl, tømrermester	79	Fæster, Jens Vilhelm	107	Gyldenfeldt, Jutta, stift dame	172
Elwers, Carl Martin, politibetjent	133f*	Fæster, Jens, prokurist	107	Hagel, Christiane	137
Elwers, Tove	135*	Fæster, Johannes Christen	107	Hagen, Frederik	62
Emmich, Orla	18*	Galliano, Beatrice	157	Hagen, Frederik, instrumentmager	63
Engelmann, Michala	116	Gamles Dag, De	64	Hagerup, Eiler, forlagsboghandler	158f*
Engholm, Julie	66	Geelmuysen, Agnes	144	Hagerup, Elisabeth	159*
Englandskrigene	125	Geelmuysen, Anna	144	Hagerup, familien	13,158ff
Eriksen, Alfred, ingeniør	74	Geelmuysen, familien	15,143	Hagerup, V., hønseavl	159*
Eriksen, Elly f. Werner Hansen	74	Geelmuysen, Valdemar	144	Hahn, Gerda	147f
Eriksen, Lis	74	Gehlerts, J., møbelhandler	114,180	Hahn, Poul, radioforhandler	148*
Eriksen, Vera	183	Gelineck, Jan	120	Hakmann, Kirstine Nikoline	136
Eriksholm	153	Gestapo	84ff	Hakmann, Svend Peter, snedker	136
Eriksson, Jette	185	Gjerdevik, Wiolet	178	Halboom, Herman, grosserer	81
Espergærde Mejeri	128*	Gjerding, Ole	130	Hamann, familien	60*
Esrum Kloster	53	Glittre	13,20f*,178,184ff	Hamann, Holger, cand.jur.	61,139f,142ff*
Europæisk Udstillingscenter A/S	163	GN Ejendomme A/S	157	Hamann, Nicolette, f.Millinge	61,139,142ff*
Evangelisk Lutherske Missionsforening, Den	110	Gogoschihoff, pottemager	95*	Hammer, Ernst	37
Farby, Rudolf	65	Gotfredsen, Birgitte	78	Hammer, Valdemar H., arkitekt	62,136
Fibiger, Emilie Frederikke, f. Hansen	134	Gotfredsen, Hans-Henrik	78	Hamund, Frank	102f
Fibiger, Johannes, sognepræst	110*	Gottschalck, Mette	63	Hannesbo, Susan	127
Fischer, Grethe	87	Grace	20*,182f	Hannesbo, Torben	127
fiskeri	8f	Grafiske Løsninger A/S	161	Hans Johansen	133
Fjellborg, Jørgen, civ.ing.	144	Gram, Hanne	81	Hansen, Anna Johanne	144
Flynderupgaard Museet	135*	Gram, Marie, f. Søndergaard	66	Hansen, Anna, lærerinde	65
Flynderupgaard	104,142	Grau, Engbo J. S. B.	48	Hansen, Arne Steen	147
Flæskehallen	153	Grau, Jenny	49	Hansen, Axel, billedhugger	125*
Foged, Inger	65	Grau, Louis, skibsreder	133f	Hansen, Axel, fisker	123
Folden A/S	63	Graun, Bent	83	Hansen, Børge Holst	116
Foldschnack, K.C., skibsreder	171	Greiffenberg, Henning, arkitekt	146*	Hansen, Børge Steen, ingeniør	73
Folketinget	142	Gress-Pedersen, Johannes, slagtermester	151*,153	Hansen, Børge, fisker	123f
Forsberg, Frands, skomager	13,21,56f*	Gress-Pedersen, Margrethe	153	Hansen, Carl, antikvitetshandler	77
Forsberg, Oscar, pensionatsejer	59	Grethe	121	Hansen, Clara, f. Bierfreund	155
Fram	116	Grigat, Annelise	65	Hansen, Dagmar Vilhelmine Hansen, f.Børgesen	123f
Frammer, Grete	75f	Grosserer Ernst Ebsen og Hustrus Legat	173	Hansen, Elga	120
Frammer, Jack	75	Grossmann, Anne Cathrine	32	Hansen, Elise, f. Bergholtz	134
Fredensborg Station	22	Grossmann, Michel, bager	32,37		
Frederik VII	9				

Hansen, Ellen, f. Smith	126	Hansen, Viggo, fisker	123f*	Hermansen, Jesper	83
Hansen, Else	147	Hansson, Helle	180	Hermon	110f
Hansen, Emilie, f. Petersen	114	Hardt, Jesper	127	Hertz, Emil, grosserer	181
Hansen, Emma Julie, f. Larsen	158ff*	Harton ApS	52	Hjortespringsgaarden	104
Hansen, Erik, direktør	147	Hauge, Bertil, læge	103	Hoff, Gustaf, borgmäster	13,139f
Hansen, Erik, ingeniør	73	Hegnsmadshuset	54	Hoffmann & Sønner	68
Hansen, Erling, fiskeskipper	131*	Hegnsmandslodden	11	Hoffmann, Ernst W, banemester	
Hansen, Flemming I.	78	Heide, Hans Peter, privatier	155		13,68,72,143f,155,158,161
Hansen, Fritz	83	Heide, Margrethe Henriette	155	Hoffmann, Johan Heinrich, entreprenør	68
Hansen, Georg	123*	Heine, Eva Susanne	87,165	Holgensen, Ove, grosserer	172
Hansen, H.J., stationsleder	172	Heine, Holger Emil Walter	87,165	Hollandske Mølle	18*
Hansen, Hans Andreas Edmund	79	Heldam, Elly	147	Hollis, Ossian B., direktør	101
Hansen, Hans Nikolaj	91	Heldam, Jørgen	147	Hope	113f,179f
Hansen, Hans Peder	134	Hellberg, Alice Stahl	177	Hostrup, Jens Christian, digter	126
Hansen, Hans	112,114	Hellberg, Franz, cand.polit.	177	Hotel Mirasol	59
Hansen, Hans	126	Hellebo	173	Hotel Ørenæs	59
Hansen, Helle N.	78	Hellerström, Chr. K. Alfred, arkitekt	181	Hude, Erik van der, underdirektør	177
Hansen, Henrikke J, lærerinde	31	Hellesen, Anna Viola	43	Hude, Helga van der, f. Jespersen	177
Hansen, Hilbert, fisker	131	Hellesen, Christiane Larsdatter, fæster	121	Humblebæk Havn	120
Hansen, Jens Carl, bådebygger	30f,121	Hellesen, Doris Helene Cathrine, f.		Humblebæk Hotel	22
Hansen, Jens Aage, overpolitibetjent	117	Frederiksen	43	Husfeldt, Erik, dr.med.	175f
Hansen, Jesper Lisborg	118,120	Hellesen, Frederik	43	Husfeldt, Aase, f. Brock-Petersen	176
Hansen, Johanne Frederikke	134	Hellesen, Ida, f. Hansen	43	Hvide Busser, de	22
Hansen, Julie	134	Hellesen, Ivan P. Hellesen, havnebetjent	43	Hvide By, Den	46*
Hansen, Julius, fabrikant			43	Hyberg, Anna Maria	161f
	60f,139,144,147f	Hellesen, Jørgen Frederik, fisker	43	Hyberg, Arvid C.H., grosserer, konsul	160ff
Hansen, Karen Marie	124	Hellesen, Jørgen	44	Hyberg, Arvid G., direktør	161ff
Hansen, Kathe Irene	131f	Hellesen, Lars, fæster	118,120	Hyberg, Bertil	162
Hansen, Lars	121	Hellesten, Johanna Sophia	83	Hyberg, Carl-Eric	162
Hansen, Lars, fisker	30	Helsepleje, ApS PSE nr. 608	37	Hyberg, familien	13
Hansen, Lars, vognmand	17*	Helsingør Banegård	68	Hyllested, Erik, direktør	157
Hansen, Lone	87	Helsingør Byråd	169	Hyllested, Liselotte	116
Hansen, Margrethe Christiane, lærerinde		Helsingør Station	22	Høgsted, Mogens	110
	30f*,50ff*	Helsingør	53	Høybye, Adam Frederik Nielsen, kroejer	
Hansen, Margrethe, f. Nielsen	59	Helt, Emma Lovise	90*		33*,5,37
Hansen, N.P. Holger O., fisker	131f	Henrichsen, Jacob, daglejer	6	Høybye, Marie Christine f. Andersen	37
Hansen, Niels Erik, købmand	28f	Henrikkes Hus	30	Haabets Sten	11*
Hansen, Niels Peter Frederik	133f	Henriksdatter, Ane Margrethe, fæster		Haagensdatter, Inger	126,131
Hansen, Nikolaj Ferdinand, fisker	158ff*		118,121	Haagensen, Jep	6
Hansen, Ole Jul., arrestforvarer	114,180	Henriksen, Andreas	37	Haakensen, Johan Henrik Villiam	139
Hansen, Ole Viggo	124	Henriksen, Kirsten	75	lbsdatter, Johanne Kirstine, smedeenke	29
Hansen, P.F., grosserer	183	Henriksen, Mogens Gruhl	75	lbsø, Steffen	180
Hansen, Peter	59	Henriksen, Sven Høg, lods	103	Icopal	130*
Hansen, Søren, fisker	131,133f,139	Henriksen, Svend, fisker	158,161	Ingvorsen, Lone	100
Hansen, Tage Steen, civ.ing.	153	Henriksminde	32f	Ingwersen, I., arkitekt	148*
Hansen, Trine Petroline	131	Herløw, Erik, arkitekt	148*	Investeringselskabet af 26.03.1979 ApS	

	37,76	Jensen, Vagn, advokat	183	Jørgensen, Ester	36
Iversen, Iver, teglværksejer	67,72	Jensen, Vilhelm S.	161	Jørgensen, Gerda Hansine	44
Jacobsen, Axel E., kunstner	97	Jensen, Aage	130	Jørgensen, Gerda	172
Jacobsen, Frode	176	Jeppesen, Agnes, f. Krause	168	Jørgensen, Hans Chr.	72,167
Jacobsen, Hanne Charlotte Marie	83,163	Jeppesen, Alfred S. H.	168f	Jørgensen, Hans, gartner	130
Jacobsen, Lars, skolelærer	83,3	Jeppesen, Pia Thiim, g. Jensen	81	Jørgensen, Hans, hegnsmænd	54
Jacobsen, Preben	87f	Jeppesen, William	155	Jørgensen, Helle	124,127
Jacobæus, Anton	63	Jeppsen, Alfred, købmand	167	Jørgensen, Jens	37,44
Jacobæus, Karen, f. Hagen	63	Jepsen, J.V., arkitekt	148*	Jørgensen, Jørgen Adolph Helle, fisker	44
Jahnsen, Mette Gottschalk, hotelejer	61	Jernit, kunstmaler	14*	Jørgensen, Jørgen, fisker	44
Jahnsen, Pål Erik, hotelejer	61,63	Jessen, H.J.	172	Jørgensen, Jørgen, fæster	118,120,122
Jansdatter, Anna Cathrine	38*,40	Jesuskirken	126	Jørgensen, Jørgensen, fisker	6
Janssen, Chr., grosserer	115	Johan Otto Wroblewskis Fond	52	Jørgensen, Jørn, skovløber	54
Jappe, Jørgen, direktør	130	Johannessen, Aksel, tømrermester	76	Jørgensen, Kaj	44
Jeans Minde	13,86*,89ff	Johannessen, Arne	84*	Jørgensen, Kirsten	123
Jens Linds Hus	125f	Johannessen, Dorthea, skoelev	51*	Jørgensen, Mette Højgaard	52
Jens Villadsens Fabrikker	130*	Johannessen, Henning	40	Jørgensen, Nicoline, f. Nielsen	44
Jensdatter, Karen, fæster	118	Johannessen, Johannes, viktualiehandler	23*,39f*	Jørgensen, Niels	123
Jensen, Alex, fabrikant	180	Johannessen, Mary	39f*	Jørgensen, Olaf Hannecke, lagerforvalter	116
Jensen, Anna Marie	158	Johannessen, Michel, fisker	126,131,133	Jørgensen, P. E., snedkermester	40
Jensen, Arne Bang	65	Johansen, Ebba Christine	131,133	Jørgensen, Peter	124
Jensen, Bente	185	Johansen, Hans, fisker	131,135	Jørgensen, Steen Eggert	163
Jensen, Bjarne	148	Johansen, Harry H., fisker	133	Jørgensen, Sven-Aage, mag.art.	133
Jensen, Bjarne, kroejer	37	Johansen, Jacob, fiskeeksportør	131f,133	Jørgensen, V., ingeniør	163
Jensen, Carl	84	Johansen, Lars	144	K.A.Johansen Bolte og Værktøj	180
Jensen, Charles, bademester	117*	Johansen, Michel, fæster	126	kadrejeri	28
Jensen, Edel Marie Wendelboe	145	Johansen, Skjold	18*	Kali, Andrea	127
Jensen, Elly Margrethe, hotelejer	59	Johansen, Svend Vilhelm	131	Kamma	106*,108f
Jensen, Ferdinand, kroforpagter	35	Johansen, Trine Petrolin, f. Hansen	133ff	Kampmann, Hanne	186*
Jensen, Grethe H.	31	Johansen, Villy, regnskabschef	84	Karlsen, Karl Olav	133
Jensen, Hans Peter V, viktualiehandler	183	Johnson, Connie Helen	166	Karlsen, Liselotte	133
Jensen, Harald, skotøjshandler	81	Jonassen, Anders	38*,40	Kastel, Henning, advokat	173
Jensen, Helge, kunstner	97	Jonassen, Carl	38*,40	Kastel, Lone	100
Jensen, Henning	31	Jonassen, Christine, f. Samuelsen	48	Kaufmann, Henrik, ambassadør	176
Jensen, Jens A., rutebilchauffør	117	Jonassen, Frederik, fisker	48	KBUS 8 nr 4.168 ApS	52
Jensen, Jonas, fisker	38,40,46ff	Jonassen, Jonas (Jensen)	38,40	Kelly, Dagmar, ejendomshandler	78
Jensen, Lars, daglejer	6,54	Jonassen, Julie	46	Kempel, Hulda	174
Jensen, Ole Bjørn	137	Jonassen, Louise Augusta	38*	Kempel, Viggo	172
Jensen, Olga, f. Winther	183*	Jonassen, Svend, fisker	46ff	Kilde, Torben, antikvitethandler	78
Jensen, Ove Steen	110	Jordahn, Birgitte, redaktionssekretær	44	Kipse Invest ApS	112
Jensen, Peder, fisker	121	Juelner, Annette	101	Kirkefond, Det københavnske	60f
Jensen, Poul Oxfeldt, ingeniør	78	Jørgensen, Andreas, skrædder	112,114	Kirkelig Forening for den Indre Mission	110
Jensen, Rita G.	40	Jørgensen, Børge, mejeriejer, kroejer	35,37,44,124,127*	Kiær-ruten	155
Jensen, Rosa	23*	Jørgensen, Connie	112	Kjelsen, Terttu	81
Jensen, Svend Aage, købmand	23*				
Jensen, Torben Steen	55				

Kjær, Andreas, stenhugger	33	Kystbanestationerne	68	Laxvig, Bendix Sandfoss	116
Klein, William, strandkontrollør		Kystens Perle	36	Lehmann, kunstner	97
	103,107,137f	Kytner, Kirsten	114	Leidersdorff, Connie, kroforpagter	37
Knox, procurator	34	Kytner, Roman	114	Leidersdorff, William, kroforpagter	37
Knudsen, Caroline, pensionatsejer	170f	Københavnske Kirkefond, Den	60f	Lenbroch, Torsten	83
Knudsen, Christian, cigarhandler	76f	Købmandsgården	23	Leonhardt, Jan, arkitekt	148*
Knudsen, Lise-Lotte E.	83	Køhlert, Peder Martinus	33	Levin, Kurt, grosserer	174
Koch, Christian R., forretningsfører	183	Kaas, Peder Henriksen	181	Liljeqvist, Gunilla	162
Kofoed, Søren	153	Landstinget	142	Lille Borup	126
Kofoed-Ibsen, Claus, disponent	110	Lange, Poula, f. Olsen	167	Lille Grethe	122
Kokkedal	143*	Larsdatter, Ane Margrethe, fæster	126	Lillerød Hvilehjem	64
Kondrup, Gert	37	Larsen, Albert A. I., forretningsfører	185	Lind, Jens, kaperkaptajn	125f
Kong Kret	114	Larsen, Anders, fæster og færgemand		Lindahl, Carl Christian, høker	
Kongevasen	9f*		24,29,31		25*,27,29,35*
Kongevejen	21	Larsen, Børge, fæster	6,124,126	Lindahl, Carlo, købmand	26*,28f
Kongsted, Susanne	81	Larsen, Christine, fabrikant	172	Lindahl, Edith Elisabeth	29
Koren, Kjell Stub, direktør	71f	Larsen, Else Marie Arup	74	Lindahl, Erik, købmand	28f
Kornerup, Lena	161	Larsen, Emmy	48	Lindahl, Flora Marie, f. Christensen	28f
Kornerup, Niels P.	161	Larsen, Georg, administrator	64	Lindahl, Marianne	27
Kornerup-Bang, Steen	81	Larsen, Henny Alice	175f	Lindahl, Tove, kiksebager	29
Koutzen-Ugler	95	Larsen, Henriette	177	Lindahlstien	18,27*,29*
Krabsen, Poul, tandlæge	163	Larsen, Henrik Vilhelm Jakob, restauratør		Lindberg, Elly, pensionatsejer	59
Krag, Emilie, f. Teisen	83,163		76	Lindberg, Lorents, direktør	59
Krag, Vilhelm Lars Larsen R.A., cand.jur.		Larsen, Ib Asbjørn Hauge	163	Lindemann, Jørn Eli	81
	83,163	Larsen, Jens, fisker	6	Lindgaard, Hanne	88
Krørup, Erik Vang, købmand	48	Larsen, Jesper Laugmann	177	Lindgaard, Leif	88
Krørup, Jenny	48f	Larsen, Johan, værtshusholder	181	Lindgaard, Trine	88
Kristensen, Anker, slagtermester	39*	Larsen, Jørgen Basse, arkitekt	77*	Lippmann, Ole	176
Kristensen, Ib N., bådebygger	126	Larsen, Jørgen	124	Lisebo	14*,79,81,159
Kristjánsson, Halldór, dr.med.	172	Larsen, Kenneth, malermester	39	Lokkerup Marked	
Kristjánsson, Julie, f. Sebak	172	Larsen, Klaus Laugmann	180	Lokkerup	18,53f
Krogmann, E.F.J.A., f. Scheibel	79	Larsen, Margrethe, leder	64	Lokkeruphus	8*,10*,17*,33,53ff,67
Krogmann, O.D.A.F., dr.med.	79	Larsen, Marie	103	Lokkerups Hus	6
Krogsbæk, Lis	74	Larsen, Niels	103	Lolk, H.H.	172
Kronborg Rytterdistrikt	54	Larsen, Peder, lærer	24,29,31	Lorentzen, Lone Susanne	81
Kronborg Teglgård	89	Larsen, Peter	56	Louise, droning	114
Kronstrøm, Kr., stenhuggermester	178	Larsen, Poul Erik	88	Louisenlyst	142
Krucso, Dezsö von Beyer-Krucsay de	80	Larsen, Sofus, pensionatsejer	59	Lund, Kira Lykke	88
Kryger, Gunnar, filmudlejer	65	Larsen, Søren, politibetjent	135*	Lund, Stig	88
Kræftens Bekæmpelse	73	Larsson, Gerhard, direktør	63f	Lundberg, Camilla Rose	48
Krøyer, Christian, arkitekt	172	Larsson, Lone Munck	48	Lundberg, Carsten Rose	48
Kvistgaard Station	13,22	Lasson, Carla	46*,63f,135*	Lundholm, C.C.	91
Kühnel, Søren Johan	37	Lauritzen, Caroline	33	Lundholm, Peder Vilhelm, fuldmægtig	
Kürzel, Fredrik, fabrikant	13,184f	Lauritzen, L.M., landinspektør	172		33,37,67
Kystbanen	13	Lauritzen, Stella, f. Raven	172	Lykke-Ugle	93
		Lawaetz, Otto, entreprenør	171	Lyngfeldt, Steen, ejendomsmægler	76*

Lyngsø, Birgit Bay	155	Michelsen, Aase	75	Nielsen, Johanne Margrethe f. Jørgensen	61
Lyngsø, Erik Buus	155f	Middelboe, Henrik, direktør	163	Nielsen, Johannes, fisker	110
Lyngsø, Jakob	156	Mikkelsdatter, Ida	131,133f	Nielsen, Jørgen Peter, murermester	170
Lyskjær	82f*,163	Mikkelsen, Andreas	126,129f	Nielsen, Jørgen	181
Lüttichau, Inger	31	Mikkelsen, Else Marie	29	Nielsen, Jørgen	61
læbælteordningen	15,26	Mikkelsen, Johannes, fisker	131	Nielsen, Klaus	48
Løgstrup, Annette	154	Mikkelsen, Rudolf Cadovius, købmand	29f	Nielsen, Knud S., skovløber	54
Løgstrup, Jørgen	154	Milfort, Hans Hansen, maskinmester	101	Nielsen, Krøll, landsretssagfører	163
Löwlin, Hjalmar	115	Mirasol	56ff,137	Nielsen, Line	48
M/F Mols	135	Mogensen, Henrik	33,37	Nielsen, Louise Amalie Charlotte	181,183
Madsen, Arne Axel	185	Mohr, Albert, skotøjshandler	183*	Nielsen, Margrethe	59
Madsen, Julie Anna, f. Jonassen	46f	Mohr, Düwall, prokurist	183	Nielsen, Møgelvang, arkitekt	65
Madsen, Kjeld Stanley, direktør	65	Mohr, Gudrun	183	Nielsen, Niels, fæster	31
Madsen, Laura	103	Mohr, H.F.S., købmand	183	Nielsen, Ninna	88
Madsen, P. Chr., arkitekt	74	Mohr, Sven	183	Nielsen, Peder, betler	6
Madsen, Rigmor, ekspedient	46	Mommsen, Eli-Birte	165	Nielsen, Poul	116
Madsen, Viggo Julius, maler	46	Morell, Christiane Marie	41*	Nielsen, Poul	181
Magnussen, Anna Kirstine, f. Hansen	185	Mortensen, Erik	157	Nielsen, Reinhold, arbejdsmand	109
Malerhytten	112	Mortensen, Hans Henrik, skoleelev	51*	Nielsen, Svend	181
Malthé-Bruun, Kim	186*	Muckadell, Louise de Schaffelitzky,	f.Oxholm 113f	Nielsen, Søren	59
Mann, Torkil, prokurist	163	Møller & Bøgely	89ff	Nielsen, Tom, restauratør	37
Mannov, B. Christian, cand.polit.	79	Møller, Ebba, f. Dam	105*	Nielsen, Valdemar, murermester	155
Marguerit-rute	23	Møller, Eilif, kunstmaler	96	Nielsen-Kaas, Aksel, skoleelev	51*
Marie, prinsesse	95	Møller, Hans, stationsforstander	30	Nielsen-Kaas, Jørgen O., tømremester	60f,185
Marienlyst	30f	Møller, Henrik	112	Nielsen-Kaas, Jørgen Peter	170,177
Marienlyst, Hotel	36	Møller, Kristian Johan, læge	105*	Nielsen-Kaas, Lisbeth, skoleelev	51*
Marmorkirken	126	Møller, Laura	101	Nielson, pottemager	95*
Martinus, brødforhandler	18*	Møller, Margrethe Sofie, translatrice	30f	Nilsson, Andrea	127
Mary Hill	13,69,184	Møller, Margrethe, f. Hansen	121	Nilsson, Torben	168
Mathiasen, M.	40	Mørdrup	53	Niverød Kro	37
Matysiak, Ceslaw I., arbejdsmand	105	Nationalmuseet	46	Nodermann, Lise	80*
Matysiak, Gerda	105	Nebelung, Anne Cathrine, f. Pedersen	127f*	Nordbanen	13,21,68
Matysiak, I., landmand	105	Nicolaysen, P.M., grosserer	83	Nors-Hansen, Knud, tandlæge	174
Maud	96,115	Nicolaysen, Svend Aage, arkitekt	83	Nybo, Hans Pedersen	145
Mehren, Esbern van, købmand	48	Niels, Nielsen, fæster	29	Nyboder Ejendomsselskab	101
Mekawi, Hassan Omar	114	Nielsen, Anders J., skovløber	54	Nyboder Ejendomsselskab	114
Melbye, Henrik	114	Nielsen, Axel Gregers Arne	78	Nyrup Brandsprøjte	15,98
Melbye, Michael	121	Nielsen, Beatrice, f. Strodl	91,166,175	Nyrup	53
Melbye, Zonja	122	Nielsen, Ebba Elisabeth	75	Nørgaard, Lise Kyhl	144
Meldgaard, Johanne	178	Nielsen, Emil, direktør	178	Nørgaard, Peer Aage	77
Memhave, Michael	52	Nielsen, Hjalmar, kunstner	90ff,95*,97f*	Nøsthal, pottemager	96*
Menighedsplejer, De samvirkende	60f	Nielsen, J.P., direktør	144	Obitz, Erik	101
Merkur Film	170f	Nielsen, Jens Peter	61	Obitz, Wenche Arnevik	101
Meyling, Arne, lærer	10	Nielsen, Johanne f. Larsdatter	116f		
Michelsen, Henning	75				
Michelsen, Michel, fisker	131				

Olsen, Anders, fisker	136f		34,37,67,72	Petersen, Ole	127
Olsen, Anna Petrea, f. Petersen	109	Pacht, Waller	68	Petersen, Ole, direktør	145f
Olsen, Edvard, skolelærer	83	Pagh-Andersen, Holger, gartner	60*,143*	Petersen, Robert, fisker	10*
Olsen, Gerda A. E., f. Strodl	91,100,166	Pahl, Hans	146	Petersen, Rudolf, grosserer	136ff
Olsen, Hans Nikolaj, karetmager	99,166	Pahl, Karen	145f	Petersen, Sophie	121
Olsen, Henrik, malermester	109	Paludan, Johannes, arkitekt	140	Petersen, Vagn A. S., skovløber	54
Olsen, Henrikke, viktualiehandler	39	Patteskolen	17*,50ff	Philipsen, Ludvig Frederik	72
Olsen, Ivar, kroforpagter	36	Paulinelyst	9	piletræet	9*
Olsen, Jens Chr., proprietær	72,137	PBH nr. 21.9542 ApS	114	Polano, Bente, kunstner	73f
Olsen, Johan Nicolaj	137	Pedersdatter, Birthe Kristine	46*	Popp, Eilif, købmand	168f
Olsen, K., håndværksmester	120*	Pedersen, Dagmar E.C.	157	Popp, Maja Helene	168f
Olsen, Lullu, kroforpagter	36	Pedersen, Ebba, lærerinde	175	postadresse	16
Olsen, Ole, godsejer	172	Pedersen, Finn	72	Pottemagerstien	18
Olsen, Søren, hegnsmand	54	Pedersen, Gunnar Bech, fabrikant	144	Poulsen, Betty, pottemager	95f*
Olsson, Axel	153*	Pedersen, H.P., snedkermester	157	Poulsen, Edvard, håndværksmester	
Olsson, Christian, dr.phil.	151ff*	Pedersen, Henrik Thorsøe	61		101,116
Olsson, Dagmar, f. Falkenskiold	184	Pedersen, Jeppe, fæster	31	Poulsen, Eleonora	117
Olsson, familien	13,16*,184ff	Pedersen, Johan, førstelærer	50	Poulsen, Elly Margrethe	137
Olsson, Hanna	153*	Pedersen, John	66	Poulsen, Jacob	33
Olsson, Hjalmar	153*	Pedersen, Jørn	72	Poulsen, Karl, fabrikant	77
Olsson, Inger Johanne, f. Simonsen	184ff	Pedersen, Kirstine	26	Poulsen, Ketty	137
Olsson, Inger	21	Pedersen, Lillian	77	Poulsen, Lars, skomager	117
Olsson, Ingrid	186*	Pedersen, Linda	61	Poulsen, Niels Peter, bødkermeister	116
Olsson, Kjell	186*	Pedersen, Marie J.	127	Poulsen, Poul Albert, vognmand	117
Olsson, Maja	153*	Pedersen, Nanna Læssøe	84	Poulsen, Aage, arkitekt	140
Olsson, Manette, f. Brunström	69*	Pedersen, Niels Christian	72	Povelsen, Katrine	31
Olsson, Otto	186*	Pedersen, Niels	59	Prehn, Dan	73
Olsson, Petrus, konsul	184ff	Pedersen, Niels, gartner	127,130	Prehn, Lena	73
Olsson, Petter, konsul	69,72,149,163,184	Pedersen, Oscar, hotelejer	36f	Prins Valdemar og Prinsesse Maries Fond	
Olsson, Viktor	153*	Pedersen, Preben Læssøe	84		62ff
Olsson, Lina, f. Malm	151ff*	Pedersen, Willy Halberg, installatør	72	Pølse-Hans	174*
Onkel Sams Traktørsted	76	Petersen, Børge, fisker	138*	Paascke, Heinrich, grosserer	168f
Oppenheim, Albert, arkitekt	86*	Petersen, Børge, skoleelev	51*	Qvotrup, Susanne	162
Ortmann, Frits, overretssagfører	79f*	Petersen, Christ., fisker	6	Rahbek, Lotte	47
Ortmann, Lili-Ann Elisabeth, f.		Petersen, Eline, fiskerenke	44	Rasmussen, Agnes Margrethe	164
	Nodermann	Petersen, Erik	145	Rasmussen, Bent	77
Oticon	151	Petersen, Helga B.	88	Rasmussen, Betty Johanne	119*
Otium	13,16*,149ff,184	Petersen, Helle	173	Rasmussen, Birgit	183
Otto, billedhugger	89	Petersen, Henrik	121	Rasmussen, Dorthe Sophie	142
Owesen, Ehrenfried, konsul	72	Petersen, Hilmar Hylling, restauratør	37	Rasmussen, Else, f. Christiansen	109
Oxfeldt, Poul	185	Petersen, Inge	145	Rasmussen, Erik Boye	183
Oxholm, Georgina, hofdame	113f	Petersen, Josefine, skoleelev	51*	Rasmussen, Ernst Christian, fisker	120f
Oxholm, Marie, f. von Krogh,		Petersen, Leif Gyldsø	173	Rasmussen, Frederik M., fisker	42
overkammerherreinde	113f	Petersen, Lo Malling	145	Rasmussen, Hans Peter Alex, grosserer	
Oxholm, W. Tully	113	Petersen, Marius, trævarefabrikant	101		164
Pabst, Frederik Christian, bager		Petersen, Niels Christian	67	Rasmussen, Hans, direktør	183

Rasmussen, Henrik Emil, fisker	119f*	Rudbeck, Elly	128*	Schierbeksminde	21*,41
Rasmussen, Henrik, fisker	10*	rugbrød	32f	Schinkel, Guda von	137
Rasmussen, Henrikke	118*	Rugaard, Alice	131	Schjerning-Sørensen, Carl	87
Rasmussen, Jan Boye	185	Rung, familien	13	Schjerning-Sørensen, Georg	87
Rasmussen, Jens Stephan, fisker		Rung, Otto, cand. jur.	92,120	Schjerning-Sørensen, Lillian	87
	118f*,120	Rydeng, O., kontorchef	81	Schjerning-Sørensen, Petra	87
Rasmussen, Jørgen, arkitekt	47	Rydeng, Susanne	81	Schjøning-Jepsen, Karen	84,163
Rasmussen, Jørgen, folketingsmedlem		Rydeng, Vagn	81	Schleimann, P.M., grosserer	155
	m.v. 142*	Rønne, E.R.L.	177	Schlüter, Wilhelm, grosserer	174
Rasmussen, Jørgen, kammerråd	141f	Rønne, G.P.	177	Schmelling, Asger, lokalhistoriker	36
Rasmussen, pottemager	95*	Rønne, Gerhard, arkitekt	177	Schmidt, Agnes C. f. Andersen	107,174
Rasmussen, Poul H., slagtermester	77	Rønne, Niels Christian, snedkermester	177	Schmidt, Ane Marie, f. Thomsen	52
Rasmussen, Rasmus N., sagfører	173*	Rørtang	125	Schou, Susanne	78
Rasmussen, Sophie Dorthea, f. Andersen		Rørtangvej	8*16,18,23*	Schultz, Bertha Hostrup	41*
	42	Raagebakken	10*	Schøning, Ulrikke	31
Rasmussen, Sørine Pauline C., f. Haubro		Raavad, Gertrud, f. Axel-Hansen	125f*	Sedwall, John, direktør	183
	118*	S&E Totalbyg ApS	52	Simmelkjær, Niels Christian, købmand	41
Rasmussen, Tage	157	Sadd, Grigori	109	Simonsen, Gundborg Alvilda	178
Rasmussen, Theodor Alexander,		Sally, Bent, redaktør	175	Simonsen, Johan, fabrikant	178
	teglværksejer 67,72	Salomon, Holger, rutebilejer	22	Sindshvile	62
Rasmussen, Valborg Amalie, f. Petersen		Sams Traktørsted	76	Sjællandske Jernbaneselskab, Det	68
	173*	Samvirkende Købmandsforeninger, De	169	Sjöholm, pottemager	95*
Ravensholt, Ebbe, advokat	173	Sandberg, Jens Peter, smedemester		Sjötorp	13,145f
Rawert, J. O., industrihistoriker	68*		12f,15*,72,89,91,107,141,143f	Skjærris, Svend Aage, tømrermester	176*
Reden	57*	Sandberg, Martha Johanne	143f	Skotrenden	6
Reinbach, Jens	168	Sandberg, Petronille	15*	Skott	97*,100
Reitz, Johan Carl	63	Sandet	20	Skotterup Badehotel	35*
Renard, Gabriella	127	Sandholt, Cecilie Beyer, pensionatsejer	69,105	Skotterup Brandsprøjte	15,98
Renard, Paul	127	Sandvejen	20	Skotterup Fattighus	48f
Renoir, Poul Erik, skoleelev	51*	Scandinavian Antik Shop	114	Skotterup Gade	18
Reumert, Per, grosserer	178	Scheibel, Ernst	79	Skotterup Hotel	18*
Richter, E. H., læge	35*	Scheibel, J.E.A.	123	Skotterup Kiks	29
Richter, Henry, blikkenslagermester	147f	Schibby, Niels, grosserer	105	Skotterup Kro	10,15,27,32ff,42*,56,67
Richter, Henriette	147	Schibbye, Peter	162	Skotterup Købmandshandel	23ff*
Riepl, Georg, skotøjshandler	65	Schierbeck, Camilla	41*	Skotterup Lervarefabrik	89ff
Rimon, Eli-Birte	165	Schierbeck, Christian, købmand	41	Skotterup Mejeri	128*
Rimon, Lilli	165	Schierbeck, Christiane Marie	42	Skotterup Missionshus	110f,179
Ringen	176	Schierbeck, familien	13	Skotterup Pogeskole	14*,17*,5ff
Ringsted, Hanne	47	Schierbeck, Jan, f. Wibroe	41*	Skotterup Reberbanehus	10*
Robin Hood I/S	36f	Schierbeck, Jane Marie	42	Skotterup Rebslagerbane	10
Roewade, Gertrud	125*	Schierbeck, Julius, købmand	41	Skotterup Sprøjtehus	15*136
Rohde, Ivar Tidemand	81*	Schierbeck, Louis Christian, købmand	41f*	Skotterup Trikotageforretning	128*
Rohde, Veronica Tidemand	81	Schierbeck, Peter Christian, major,		Skotteruphus Feriehjem	60
Rosenberg, Anni	73		grosserer 41f	Skotteruphus	10,19*,22*,59,136ff
Rosenlund	14*,21,85ff,88,164f			Skotteruphus, Den selvejende institution	
Rudbeck, Andreas, mejeriejer	128*				60f

Skotterups Hus	6	Strodl, Gerda E., skoleelev	51*,99,175	Søvejen	11*,18,71*
Skotterup-Ugler	91*,93	Strodl, Johan Joseph, lervarefabrikant		Team Work Finans ApS	168
Skt. Croix	114	89,91,166ff,171f,174f,177		Teilmann, Ragnhild, tandlæge	65
Sleepy Eye	83	Strodl, Julia	96,100f*	Teller, Johannes	178
Smith, Henrik, professor	126	Strodl, Karen, f. Hedegaard	178	Tetens, J. C., frøken	63
Smith, Marie Emilie, f. Jensen	126	Strodl, Ludvig Franklin, lervarefabrikant		Thelander, H., tegner	83
snekastning	19*	91f*,100f*,166,168f,175		Thomsen, Ejnar, skoleelev	51*
Snekkersten Guldlistefabrik	113	Strodl, Raymond	91,166	Thomsen, Else M.J.	153
Snekkersten Havn	9	Strodl-Olsen, Jens	166	Thomsen, Jens, fisker	52
Snekkersten Havnebestyrelse	42*	Strodl-Olsen, Kurt, tømrermester		Thomsen, Jørgen	106,108
Snekkersten Kro	36,103f	91,99f,166		Thomsen, Petronille f. Jensen	52
Snekkersten Skole	50,83	Strodl-Olsen, Niels	166	Thomsen, Stine Nielsine	30
Sneum, P. Camilla	102f	Strube, Karen Kirstine	33	Thorsted, Vibeke, f. Hansen	123
Solbakken	148*	Strømberg, Agnes Marie	79f	Thuesen, Jørgen	101
Solblink, Espergærde	167ff	Strømberg, Johannes, arkitekt	80,153	Tibberup Stubmølle	68*
Solstrand	13,167ff	Stubbeled Ejendomme ApS	157	Tiemroth, Adolph Fr.	139
Sommerpensionatet Ørenæs	59	Stürup, Kjeld	52	Tikjøb Forsørgelses- og Arbejdsanstalt	48*
Spangenberg, Gyda	163	Sundale	174	Tikjøb, Christoffer, gartner	136
Spangenberg, Ib	163	Sunshine	13,96f*,100f*,	Tikøb Brandvæsen	15
Spegelhauer, Conrad, stenhugger	85	Svedstrup, Betzy, lærerinde	50	Tikøb Kommune	48,105,142
Sperling, Lene Søndergaard	172	Svendsen, Jens Sundby	76	Tikøb Sogneforstanderskab	142
Spiegelhauer, Christiane Elisabeth f. Kock	87,165	Svendsen, Marianne	76	Tikøb Sogneråd	15
Spiegelhauer, Conrad	87	svenskerkrigene	6	Tind, Otto Henning, vinhandler	65
Sprøjte-Petersen	136	Svensson, chauffør	186f*	Tjellesen, Harald, tømrermester	
Statsanstalten for Livsforsikring	177	Svenstorp	181ff	80,99,107f*,162*,173	
Steenberg, L., frøken	59	Sydow, A. von, kunsthändler	23*	Tjellesen, Kaj	79
Steenberg, Nikolaj	55	Särenholm, pottemager	96*	Tjellesen, Kirsten	155
Stefansen, Søren, direktør	172	Søholt	13,178f,184	Tjellesen, Oline V. f. Andersen	107,174
Stejlebakken	9*,10,134	Sølyst	13,15,60,141ff	Toft, Birgitte T.	81
Stejlepladsgruppen	9,15	Sømandens Julemåltid	64	Tortzen, Anna Ingeborg Christine	59
Stenberg, Axel, arkitekt	184	Sønderup, Carl J. B., teglværksejer		Tortzen, C. W., bankkasserer	59
Stenholm Properties A/S	52,114,137	34,67,72,106		Troedsson, Per Th., godsejer	172
Store Grethe	19*,121f	Sønderups Teglværk	67f	Truelsen, Anton Peter	107
Strandbo	10,14*,22*,133ff,139	Søren T. Lyngsø	156	Tygesen, fabrikant	89
Strandgaarden	158ff	Sørensen, Anna Sofie, kroejler	34,37	Uldall-Jørgensen, Th.	115
Strandhegn	129	Sørensen, C. Heiberg, advokat	48	Ulriksen, Esther	34
Strandhytten	125f	Sørensen, Christian, elektriker	87*	Usserød Bryggeri	103f
Strandhytten	157	Sørensen, Hans Ejler	105	Usserød Militære Klædefabrik	156
Strandvejen 274 I/S	91	Sørensen, Herman Julius E. Engholm,		Vagn Jensens Familiefond	183
Strandvejen K/S 232 C	37	ingeniør	87,165	Valdemar, prins	95
Strandvejsbussen	22	Sørensen, Jens Gustav, fisker	134	Vangtorp, Herdis	66
Strandvejs hjemmet	62ff	Sørensen, Jens Julius, fisker	139	Vantore, Mogens, kunstmaler	98*,172*
Strodl, Beatrice	100	Sørensen, Lars, fisker	134,139	Vedela	113,179
Strodl, F.J.	166,175	Sørensen, Marie, bagerenke	33,37	Vich 3.864 ApS	91
Strodl, familien	13	Sørensen, Rasmus Christoffer	37	Vilhelmsen, Geert	81
		Søvang	152ff*,155f,157f	Villa Øresund	170f

Villadsen, Jens, direktør	129f*	William Demant Holding	151	Ørenæs	13.56ff,137
Villadsen, L. P. Christian, direktør	130*	Woodland	13,96ff*,99f*	Øresund	170f
Villingerød	53	Wroblewski, familien	50	Øresundsbdene	13
Villumsen, Birthe Inger	127	Wroblewski, Johan Otto, bankbestyrer	52	Øresundsdal	177
Vinter, Henning	47	Wroblewski, Johanne	52	Øresundslyst	
Visnek, Søren	48	Wulffeld, Birger	63		11,13,62,66ff,73f,79,105f,139,143,
Vossebein, Josef, møbelhandler	84	Wulff, bager	29		147f,149,153*,155,158,167,181
Wedersøe, Hanne, f. Ahlberg	175	Würtz, Agnes Johanne f. Poulsen	116	Ørsholtgaard	142
Wedersøe, Hans Christian	175	Würtz, Johan Marius	116	Ørstinge, Eva, tandlæge	115
Wegener, Ellen	148	Zahle, Carl, godsejer	172	Ørstinge, Hans I. Buchwald Hansen,	
Weide, Hans Joc., fisker	6	Zedeler, Carl Traugott, kroejer	35,37	grosserer	115
Wenck, Clara	72	Zoika	149ff	Ørstinge, Knudline Olivia, f. Larsen	115
Wenck, familien	68	Zöllner, Birthe W.V.	181	Østergaard, Michael Peter	164
Wenck, Heinrich Theodor, oberst	68,72	Zöllner, Carl H.P., slagtermester	181f	Østifternes Kreditforening	142
Wenck, Heinrich, arkitekt	68	Zöllner, Dagmar	181	Östrand, Hermann, civ.ing.	69,72,181,185
Wenck, Helene	72	Zöllner, Georg A., slagtermester	181f	Östrand, Maria, f. Olsson	69*
Westermann, Bente	112	Zöllner, Hansigne	181	Aabrink, kunstner	97
Westrup, Gustav, konsul	13,145	Zöllner, J. Frederik, slagtermester	181f	Aaes, Helle Berit	153f*
Westrup, Henriette, f. Petersen	155	Zöllner, Laurits Ludvig., slagtermester	181f	Aaes, Jens Jacob	153f*
WHO	176	Zöllner, Poula	181	Aanonsen, Christiane Anna	83,163
Widmark, G. W., arkitekt	160*	Æ 88 A/S	78	Aaselund, Birgitte	83
Wiene, Ole, direktør	157	Ørenæs Søbad	59	Aaskilde, Anni	75

Museernes beretning for året 2005

Af Kenno Pedersen

'Tiden går og vi går med' siger et gammelt mundheld med megen sandhed. Indholdsmæssigt kunne ordsproget også meget vel beskrive arbejdsåret 2005 ved Helsingør Kommunes Museer, hvor ordet 'løber' utvivlsomt bedre end ordet 'går' karakteriserer arbejdsdagen i det forgangne år. I alle tilfælde har der måttet løbes stærkt for at kunne følge med de mange arbejdsopgaver, der vælder frem, såvel administrativt som musealt, uden tilgang af arbejdskraft. Dette vil i stigende grad fordrer en prioritering af arbejdsopgaverne, således at kvaliteten i arbejdet opretholdes, og at der også bliver tid og plads til nye museale tiltag samt en opfølgning og videreudvikling af allerede igangværende projekter.

Administrationen

Det administrative arbejde fylder meget i arbejdsdagen. Opgaverne er blevet stadig flere og detaljerede. Museerne har de seneste år været opmærksomme på fænomenet og søgt at rationalisere og effektivisere de administrative arbejdsgange og opgaver, men kun på de områder, hvor muligheder og problemer nu engang er opstået eller har manifesteret sig. En sammenhængende undersøgelse har der desværre ikke været tid eller mulighed for at få lavet og dermed heller ikke muligheden for at opnå en bedre ressourceudnyttelse og forbedring af arbejdsmiljøet. Dette vil blive overordentlig vigtigt al den stund, at ordningen med servicejob vil rinde ud i løbet af 2 til 5 år, uden at der er stillet nogen form for kompensation i udsigt. Da aktiveringsordningerne samtidig er under markant forandring, vil museerne stå med et alvorligt bemandsningsproblem indenfor nogle få år, såfremt det nuværende aktivitetsniveau ønskes opretholdt.

Økonomi

Regnskabsmæssigt forventer museerne, trods et ekstraordinært stort forbrug i forbindelse med indretningen af Skibsklarerergaarden til 'Sundtoldsmuseum', at kunne præsentere et mindreforbrug i 2005. Det regnskabsmæssige mindreforbrug skyldes imidlertid mestendels ekstraordinære tilskud samt tildeling af fondsmidler. Dertil kommer udskydelse af betalinger, idet installering af blandt andet sikringsanlæg – brand og tyveri – i Skibsklarerergaarden er påbegyndt i 2005, men ikke afsluttet og derfor ikke betalt. Det omfatter tillige et nyt nøglesystem både i Skibsklarerergaarden og på Bymuseet, hvor i øvrigt indkøb af nyt overvågningsudstyr er blevet udskudt. Museerne må samtidig påregne en meromkostning grundet de særlige krav, der nødvendigvis må stilles til installeringen i en gammel, fredet ejendom som Skibsklarerergaarden. Det samme gør sig gældende i forbindelse med etableringen af et edb-netværk. En uforudset udgift har tillige været indeholdt i istandsættelsen af trappen, hvor en nyere gipsvæg måtte fjernes for at give den fornødne plads i entréen til sundtoldsklarerers bolig.

Virksomhedsplanen

Sædvanen tro er der ydet et stort og gedigent stykke musealt arbejde af medarbejdere og volontører, godt hjulpet af de mange temporære medarbejdere. Foruden alle de mange gode og engagerede medarbejdere vil Helsingør Kommunes Museer blive meget forskelligt fra det museum, der kendes i dag og er kendetegnet ved et særdeles højt aktivitetsniveau, som på en række områder helt klart kan stå mål med de største og bedste museer i Danmark. På andre områder står det måske knapt så vel til. Der må nødvendigvis prioriteres ikke alene mellem de respektive museale arbejdsområder, men også indenfor det enkelte arbejdsområde. Et er teori, noget andet virkeligheden: 'Med et så vidt favnende

arbejdsområde som det, et kulturhistorisk lokalmuseum rent faktisk omfatter, er det umuligt at planlægge – endsige langtidspanlægge – minu-tiøst for den museale virksomhed, idet mange undersøgelsesopgaver opstår spontant og ganske tilfældigt. Det samme forhold gør sig gældende ved hjemtagelser af museumsgenstande og arkivalier, der oftest bliver tilbudt her og nu. Hertil kommer, at museerne sjældent på forhånd har sikkerhed for tildeling af fondsmidler, omfanget og tidspunktet for deres bevilling. Der må derfor handles, når muligheden foreligger og de økonomiske midler byder sig. Dette kan betyde, at andet musealt arbejde må udskydes, ligesom der i økonomisk henseende må gøres brug af muligheden for at afvikle et merforbrug det følgende år.

Sammenlignende studier udi museernes aktivitetsplan og årsberetning vil for 2005 vise, at disse stort set passer sammen som 'fod i handske'. Denne diskrepans mellem planlægningen og de faktiske aktiviteter er selvfølgelig ærgerlig set ud fra en planlægningsmæssig synsvinkel, mens det musealt set er en fordel, at dette eller hint blev indsamlet, dokumenteret, undersøgt, bevaret og formidlet. Det er trods alt det væsentligste.

I en erkendelse af at alting har sin begrænsning, også det arbejdsmæssige, så blev der i museernes virksomhedsplan for året 2005 taget generelt forbehold for tidshorisonten i gennemførelsen af en række af de projekter, der var indeholdt i aktivitetsplanen, idet indretningen af Skibsklarerergaarden til 'Sundtoldsmuseum' nødvendigvis måtte nyde fremme såfremt dette projekt måtte blive politisk vedtaget. Dette skete fyldest til benefice for byen, dens borgere og gæster. Desuagtet er mange af projekterne gennemført eller blevet påbegyndt, ligesom en lang række tiltag som ikke har været omfattet af virksomhedsplanen, således som det også vil fremgå af inspektørernes årsberetninger.

Værftsmuseet

Museerne har i forbindelse med planerne om etablering af et værftsmuseum som en del af 'Kulturværftet' været repræsenteret i forskellige arbejdsgrupper og i den sammenhæng flittigt hævdede vigtigheden af at bevare 'værftstiden' i den kollektive

bevidsthed blandt mennesker i stadig bevægelse og udvikling.

Mål og med i et nutidigt værftsmuseum vil være meget forskellig fra det, som fremtidens museum vil byde på. Det nutidige værftsmuseum vil i høj grad henvende sig til generationerne, der selv har oplevet værftet, og som derfor vil have en anderledes forventning til og forståelse af det historiske materiale, der udstilles, end fremtidens museumsbesøgende, hvor 'værftstiden' blot vil være en tidsepoke på lige fod med 'sundtoldstiden'. Den historiske vægtning i et kommende 'værftsmuseum' vil derfor blive lagt på 'arbejdets vilkår' samt på 'værft-by-relationen'.

I og med at en række museale projekter er blevet udsat, så har publiceringsvirksomheden, der knytter sig tæt dertil, været af mindre omfang end sædvanligt. Et af de større projekter der er blevet gennemført i 2005, har været udgivelsen af bogen 'Mellem Helsingør og Kronborg. 71 historier i tekst og billeder', der er tænkt som det kulturhistoriske underlag i den højaktuelle planlægning og debat om 'Kulturværftet' og 'Kulturhavnen'.

Skibsklarerergaarden nok en gang

Skibsklarerergaarden har været på den museale dagsorden siden begyndelsen af 1990'erne, hvor opgaven har været at overbevise omgivelserne om den kulturhistoriske værdi. Et mål, der er blevet forfulgt med stædighed og tålmod, som imidlertid næppe uden en uvurderlig indsats af kulturchef Jørgen Sprogøe og kulturdirektør Peter Grønholt var lykkedes.

Den 6. april 2005 stiftedes Foreningen Skibsklarerergaarden som en udløber af 'Driftsselskabet Strandgade 91', der nedlagdes. Foreningen Skibsklarerergården har som sit overordnede formål at indrette og drive Skibsklarerergaarden som Sundtoldsmuseum. Med økonomisk støtte fra Helsingør Kommune, har Foreningen Skibsklarerergaarden lejet den nyistandsatte skibsklarerergård beliggende i Strandgade 91. Grundlaget for den museale drift af Skibsklarerergården som Sundtoldsmuseum er beroende på en driftsaftale mellem Foreningen Skibsklarerergaarden og Helsingør Kommunes Museer. Indretningen af Sundtoldsmuseet finansieres fortsat ved fondsmidler.

Sundtoldsmuseet vil fuldt indrettet omfatte 550 kvadratmeter foruden kælder og loft. Målet vil være at få etableret et levende, nærværende og inspirerende museum, afspejlende de 430 år, hvor opkrævningen af Øresundstolden var Helsingørs livsnerve og et betydningsfuldt element i Danmarkshistorien. Skibsklarerergaardens autentiske og velbevarede kulturhistoriske miljø vil udgøre en væsentlig del af Sundtoldsmuseet, der således vil omfatte Skandinaviens ældst bevarede butiksinteriør (1823) med tilhørende skipperstue, skrivestue og kontor foruden boligen for sundtoldsklarereren og hans husstand med øverste etage indrettet som skipperherberg. Øverste etage i baghuset er nyindrettet og vil danne ramme om det 'historiske værksted og eksperimentarium' som vil være en integreret del af den sundtoldshistoriske udstilling. Den tidsmæssige trend i indretningen af Skibsklarerergården vil være 1820'erne.

Da vin og øl har en lang tradition i Skibsklarerergården, vil kælderen under forhuset, der er opført omkring 1580, i samarbejde med Helsingør Vinmuseumsforening blive indrettet med en udstilling over vinhandelens historie i Danmark. I bestræbelsen på at bibringe Skibsklarerergården som museum så mange autentiske formidlingselementer og aktiviteter som vel muligt er der blevet indledt et samarbejde med Wiibroes Bryggeri om indretning og drift af et 'musealt håndværksbryggeri'. Dette påtænkes indrettet i det lille, ikke fredede udhus i gården. Tegninger, indretningsplan og finansiering er på plads ligesom bemanning og erhvervelsen af et passende brygværk. Tilbage står kommunens byggetilladelse. Der skulle således være en rimelig chance for at det første bryg kunne præsenteres i forbindelse med den officielle indvielse af Skibsklarerergården tæt op mod påske.

Museumsbesøg i 2005

Opgørelsen for året 2005 viser, at Helsingør Kommunes Museer inklusive Frilandskulturcentret har haft 30.411 museumsbesøgende mod 30.367 i 2004. Tallene for de enkelte afdelinger har været som følger: Helsingør Bymuseum 7.678 mod 6.209, idet det skal bemærkes, at heri er indeholdt 1.344 besøgende i Skibsklarerergården, hvor stueplanen

blev taget i brug 1. november. Marienlyst Slot har haft 10.572 besøgende mod 9.234 i 2004. Flynderupgård Museet inklusive det 'historiske landbrug' har tilsvarende haft 12.161 besøgende inklusive de 2.018, der har været på omvisning på 'Frilandskulturcentret'. I 2004 havde det samlede besøgstal været 14.934. Bymuseet har med andre ord i 2005 været den publikumsmæssige topscorer om end dette alene skyldes medtællingen af de 1.344 besøgende i Skibsklareringen.

Fra 2005 har Helsingør Kommunes Museer valgt at lade statistikken omfatte butiksbesøg, foredragsvirksomhed, såvel eksternt som internt, omvisninger på museerne, byvandring og arrangementer. Endvidere er antallet af museumsbesøgende under 16 år blevet registreret særskilt ligesom medlemmerne af Helsingør Museumsforening og de museumsbesøgende som kun har omfattet butikken. Det er i sig selv ganske interessant, at godt og vel 39 % eller 4.930 af de 26.086 gæster som i 2005 besøgte Bymuseet alene besøgte museumsbutikken. Knapt så overraskende er det forhold, at henvend en tredjedel af de betalende gæster på Bymuseet i 2005 var pensionister, nemlig 672 ud af 1.999 voksne. Hertil kommer dog de 443 gæster, der tog imod tilbudet om gratis adgang til museerne i forbindelse med 'Museumsdagene'. Endvidere benyttede 372 'Kulturnatten' til et gratis besøg på Bymuseet. Børn og unge under 16 år har gratis adgang til museerne, hvor Bymuseet i mindstemål har haft 1.349 'børn' blandt de besøgende, hvilket er langt bedre end tidligere. Antallet af besøgende fordelt over ugens 7 dage viser et topunkt på onsdage med 2.091 besøgende svarende til 19 % og lavest på søndage med 1.127 svarende til 10 %. Forklaringen herpå skal formentlig søges i det forhold, at langt den overvejende del af de 19 arrangementer og 41 omvisninger, som Bymuseet har stået for, har været på hverdage uden for normal åbningstid.

Museumsbesøg statistisk set over tid

Den museale formidling er indeholdt i alle de 5 hovedarbejdsområder, som et museum omfatter, nemlig indsamling, bevaring, dokumentation, forskning og formidling, og er samtidig et slags endemål, hvori er indeholdt ikke alene en visualisering, men i nok så

høj grad forskellige sider af det skrevne og det talte ord. Udstillingsvirksomheden udgør således kun en begrænset del af den museale formidling, om end et museum vel nok mest forbindes med udstillingsvirksomheden. I alle tilfælde var det frem til 1989 kun antallet af besøgende, der systematisk blev registreret på museerne. Fra nævnte år blev registreringen delt op i betalende og ikke-betalende. Danmarks Statistik fordrede der udover oplysning om den samlede åbningstid. Da børn og unge op til 18 år fra 2006 har fri adgang til den danske kulturarv, blev det ligeledes aktuelt med en særskilt opgørelse over denne gruppe af museumsbesøgende.

Selv om det foreliggende statistiske materiale ikke giver noget synderligt grundlag for en dybtgående analyse, kan tallene meget vel bibringe nogle hovedtendenser og antyde forandringer. Således kan det konstateres, at det samlede besøgstal ved museerne er blevet fordoblet i perioden 1985-2005 med et topunkt i året 1998, hvor en række store særudstillinger på Marienlyst Slot tredoblede antallet af gæster på slottet. I samme tidsrum kan der konstateres en mindre, men jævnt stigende tilgang af besøgende på Flynderupgård Museet, hvilket blandt andet må tilskrives etableringen af Frilandskulturcentret. Det faldende besøgstal, som samtidig kan konstateres på Helsingør Bymuseum, kan forklares ud fra det forhold, at antallet af særudstillinger på Bymuseet har været små og få. Dette skal ses i sammenhæng med den omprioritering af de økonomiske midler, der samtidig fandt sted, hvorved Marienlyst Slot blev opprioriteret som udstillingssted. Udstillingsvirksomheden på Flynderupgård Museet blev ligeledes tilgodeset i overbevisning om, at det ville være formålstjenligt i hvert fald i en periode at koncentrere de økonomiske ressourcer, og anvende disse, hvor midlerne umiddelbart kunne forventes at ville bibringe det største 'afkast' i form af antal besøgende. Det skal i denne sammenhæng bemærkes, at der i den museale formidling nødvendigvis også skal være plads til udstillinger, der henvender sig til et begrænset publikum, hvilket påvirker antallet af besøgende i nedadgående retning.

Ved årsskiftet 1988/89 indførtes entrébetaling ved Helsingør Kommunes Museer. Alle besøgende over 16 år skulle herefter betale 5 kr. for adgang til museernes udstillinger. Betalingen blev i begyndelsen af

1990'erne forhøjet til 10 kr. ved Helsingør Bymuseum/ Flynderupgård Museet og 20 kr. ved Marienlyst Slot. I forbindelse med budget 2004 blev entrébetalingen ved Bymuseet og Flynderupgård Museet forhøjet til 20 kr. og 30 kr. ved Marienlyst Slot. Pensionister og studerende skulle betale det halve i entré, mens børn og unge under 16 år fortsat vil have gratis adgang til museernes udstillinger. Aldersgrænsen er fra 2006 hævet til 18 år.

Der kan ikke umiddelbart konstateres noget direkte fald i antallet af besøgende som følge af indførelsen af entrébetaling eller forhøjelsen af samme. Hvad besøgstallene imidlertid ikke kan fortælle noget om er, hvor mange der har afstået fra et museumsbesøg på grund af entrébetaling og dens størrelse. Ifølge kusterne sker dette ikke så sjældent endda. Mestendels indtræffer dette ved de mindre og 'mere' jævne udstillinger samt i de tilfælde, hvor museerne p.t. ikke har nogen særudstilling.

Fravalget af museumsbesøg må forventes at ville vokse i takt med en forhøjelse af entrébetalingen, idet museumskundens motivation for at købe en ubeset og ubekendt 'vare' forventelig vil være omvendt proportionalt med prisen. På den anden side, så er betaling for museumsbesøg efterhånden blevet en naturlig ting også ud over det symbolske beløb. Den museumsbesøgende vil til gengæld så også kunne have en berettiget forventning om en fast, lodig og seværdig basisudstilling i et samspil med en kontinuerlig række af aktuelle og gedigne særudstillinger i tidens trend. Det ene museumsbesøg skal med andre ord spille op til det næste i forventning om en god og berigende oplevelse, hvilket i stigende omfang må kombineres med arrangementer m.v.

Forslag om gratis adgang til museerne har været fremme i debatten. Fri entré til museerne vil være en god ting og givetvis øge besøgstallet mærkbart. Udenlandske undersøgelser har vist, at gratis entré kan øge antallet af museumsbesøg med op til 80 procent. Men for at kunne fastholde og måske oven i købet øge antallet af besøgende i forbindelse med gratis entré vil det være nødvendigt, at museerne kontinuerligt og med jævne mellemrum kan præsentere nye udstillinger, arrangementer og events af god og lodig kvalitet. Bibringes de besøgende ikke de forventelige nye informationer og nye oplevelser,

vil de fleste givetvis på sigt miste interessen for at besøge museet. Museernes formidlingsvirksomhed må derfor på bedste vis matche tidens væld af information og udbud af kulturelle oplevelser.

En varieret, en målrettet og en anderledes formidling og markedsføring af museerne vil således være helt afgørende elementer og parametre i fremtidens museer, hvor aktualitet og tidstrenden vil spille en væsentlig rolle i formidlingsvirksomheden. Dette vil

fordre en øget tilgang af økonomiske ressourcer ud over det, som momentvis vil kunne skaffes i form af fonds- og sponsormidler. Med flere økonomiske midler til rådighed vil der blandt andet kunne laves flere og bedre særudstillinger med en forventelig øget tilstrømning af betalende gæster, hvilket kan være medvirkende til at vende udviklingen. Dette i erkendelse af, at der må investeres, før der kan høstes.

Flynderupgaard

Af Anne Majken Snerup Rud

Den fagre it-verden, sommerglæder, svineavl, julekroner og meget andet.

2005 var et begivenhedsrigt år med store tiltag såvel på formidlingssiden som på de indre linier. Først og fremmest har året stået i digitaliseringens navn. Helsingør Kommunes Museer fik en bevilling på kr. 440.000 fra Kulturarvsstyrelsen til at få vore registreringskort, "de blå kort", scannet, så de kan lægges ind i det landsdækkende, digitale museums registreringsystem, Regin. Det betød, at vi skulle ud i en licitationsrunde mellem de firmaer, der var godkendt af Kulturarvsstyrelsen. Vi valgte, efter nøje undersøgelser, i øvrigt som størsteparten af de øvrige museer, der havde fået en bevilling, firmaet Konkat. Dernæst fulgte arbejdet med, sammen med Konkat, at systematisere de mange tusinde kort, så resultatet bliver brugbart for Regin. Der var mange små, detailspørgsmål, der skulle tages stilling til, hvor en forkert beslutning kan komme til at følge os

i årevis. Overgangen til Regin betyder også, at vores registreringspraksis skal lægges om, og at alt det gamle materiale skal rubriceres på en ny måde.

Disse og andre opgaver i forbindelse med digitaliseringen blev der brugt mange kræfter på i løbet af året. Det hele blev ikke just bedre af, at vores registrator gennem godt tre år, Lisbet Holck Jensen, valgte at sige op til fordel for en fuldtidsstilling. Til alt held var vores forhenværende registrator gennem mange år, Kirsten Aagaard, villig til at træde til stort set med det samme. Det var en Guds lykke, at Kirsten sagde ja, for skulle vi have været ud på markedet for at ansætte en ny registrator, kunne det have varet måneder – for det er ikke let at få så velkvalificerede folk til en deltidsstilling – og så ville vi nok have været nødt til at levere alle de rare penge tilbage til Kulturarvsstyrelsen.

Arbejdet med de mange tusinde oplysninger, der skal lægges ind i det nye system, er langt fra færdigt. Når vi, antagelig engang i januar, får adgang til det indscannede, skal vi kort fortalt kontrollere, om det er rigtigt og rette diverse fejl. Først derefter kan det overføres til Regin. Så skal vi – efter at have

Publikum var meget interesserede i sommerudstillingens afsnit om tunfiskeriet i Øresund.

været på kursus i systemet – oprette sager m.v. og efterhånden som vi har været materialet igennem og bl.a. kontrolleret, at der ikke er personfølsomme oplysninger, lægge vore registreringer ud på nettet i noget, der hedder Museernes Samlinger. Her er det så meningen, at den interesserede borger med tiden kan orientere sig om, hvad der findes på alle danske museer. Det siger sig selv, at hverken vi eller de øvrige museer kan gøre dette på én gang, men at det må strække sig over antagelig flere år. For der er jo også andet arbejde at tage fat på.

Det pengeløse system

Også i den kommunale verden stod digitalisering på dagsordenen. Fra den 1. februar – senere dog udskudt – skulle alle offentlige virksomheder kun betale elektronisk. Det indebar, at Frilandskulturcentret nu selv skulle bogføre, betale og sende regninger. Det indebar også, at Hildur Nellemann, der hidtil, foruden at koordinere Venneforeningens medlemsindsats også havde hjulpet undertegnede med at holde styr på de papirregninger, vi sendte videre til betaling, nu selv kunne og skulle bogføre, betale og sende regninger via computeren. Vi fik i januar måned tre timers indføring i de systemer, der skulle bruges, og kæmpede resten af året med det ikke altid lige køreklare betalingssystem. Heldigvis

sidder der flinke folk i forvaltningen, som man kan ringe til, når det hele går i sort, men alligevel har det været en kæmpe ekstraopgave, der med dette system er lagt ud til os.

Ideen med det pengeløse system er blevet fostret i staten og passer måske glimrende, hvis man handler med f.eks. store kontorforlysningsfirmaer. De kan sagtens sende elektroniske regninger. Det er noget mere besværligt, når man skal købe et bevaringsværdigt husdyr af en lille landmand i Jylland, specielle reservedele til et gammelt redskab af en smed eller måske en grime, fremstillet af en privatperson. Men så langt havde de vise fædre på Christiansborg altså ikke tænkt. Det kan stadig undre, at man ikke, før en så omfattende reform, lader f.eks. ét ministerium prøvekøre systemet i et års tid, før end det tvinges ned over det ganske land.

Nordsjællandske Sommerglæder - og hvad deraf fulgte

Noget mere velforbredte var vi på "Nordsjællandske Sommerglæder", den store tværkulturelle festival, der gik for sig over hele Nordsjælland fra den 15. juni til den 15. september. Allerede i 2004 var arbejdet med festivalen i fuld gang, men i 2005 tog det for alvor fart. Nu skulle de mange ideer føres ud i livet. Flynderupgårds bidrag til festivalen var

først og fremmest den store udstilling "Fra Feriealbummet". Med støtte fra provisor, cand. pharm. Ove Lund og Inger Elisabeth Lunds Fond og Nordsjællandske Sommerglæders Aktivitetsfond kunne vi fylde de fem rum i stueetagen med muntre og glade sommerminder, store fotostater, affotograferinger, lyd og film. Et af rummene var helliget tunfiskeriet, som fra omkring 2. verdenskrig frem til 1960'erne satte Snekkersten på verdenskortet. Tunudstillingen blev bygget op på baggrund af et omfattende materiale, som magasinforvalter Carsten Møller havde indsamlet i den periode i 2000, hvor han ikke kunne arbejde i magasinet, da taget skulle udbedres. En uvurderlig hjælp, ikke alene med oplysninger men også med udlån af genstande, var også Ib Børgesen, der selv, sammen med sin far, i sin tid var en af de fremmeste tunfiskere.

Foruden udstillingen havde vi flere arrangementer i forbindelse med "Nordsjællandske Sommerglæder". Søndag den 10. juli var der et stort veteranbiltræf, "Pr. automobil til Flynderupgård", hvor medlemmer af Dansk Veteranbil Klub mødte frem med deres smukke, gamle vogne, der i den grad klædte bygningerne. Sommerferieaktiviteterne fik en drejning under titlen "En sommerdag på landet". Vi opfordrede børn til at møde udklædte i gammeldags tøj. De, der fulgte opfordringen, blev fotograferede og fik deres billede op i museets "fotoalbum".

Der var lagt over et halvt års arbejde i at etablere en operadag i haven. Blandt de medvirkende var bl.a. Gert Henning og Lise-Lotte Nielsen fra Det kongelige Teater. Arrangementet skulle genskabe de dage i 1920'erne, hvor de københavnske kunstnere, der lå på landet på egnen, optrådte ved private fester på Flynderupgård. Umiddelbart før "Nordsjællandske Sommerglæders" program skulle i trykken, måtte planen imidlertid opgives. De sidste 15.000 kr. kunne simpelt hen ikke stemples op af jorden. Men sådan går det jo indimellem i vores verden.

Alt det andet

Medens alt dette gik for sig bag kontordørene, gik formidlingsarbejdet sin vante gang. Vi lagde ud med den indholdsmættede plancheudstilling "Mennesker og Huse på Stationsvej" som Ritta Vognsen Jensen, Christian Sørensen og Kjeld Damgaard hav-

de tilrettelagt. Fra museets samlinger fandt vi genstande og malerier, som knyttede sig til stationen og nogle af de mennesker, der har boet på Stationsvej. Det blev en fin udstilling, der som altid har et stort publikum.

Knappt var udstillingen åbnet, før det var tid for vinterferieaktiviteterne. Børnene kunne lave fuglekasser og gammeldags papirdrager. Venneforeningens medlemmer lagde alle kræfter i, og de mange børn fik dejlige, om end kølige, dage ud af det.

For at få lidt arbejdsro til den store sommerudstilling og den bog, der udkom i forbindelse med festivalen "Nordsjællandske Sommerglæder", havde vi året før lagt billet ind på en vandreudstilling fra Langelands Museum. Det var en fin udstilling om teen og tedrikningens historie. Ideen med at lave vandreudstillinger er, at det store arbejde, ét museum lægge i en særudstilling, kan komme andre museers gæster til gode, og at det samme grundarbejde ikke skal udføres flere steder i landet. Selv om udstillingen så at sige ankommer færdig, viser det sig næsten altid, at det er et langt større arbejde at sætte en sådan vandreudstilling op, end man på forhånd havde regnet med. Langelands Museum har mindre, men hyggelige rum, så det krævede nogen omtanke at få udstillingen til at fungere i Flynderupgård Museets store, flotte stuer. Med museets medarbejderes professionalisme lykkedes det dog at få udstillingen vel anbragt og tilføje et vist lokalt tilsnit.

I samarbejde med Helsingør Kaffe og Thehus, Winnie Lausen, arrangerede vi en tesmagning en søndag eftermiddag. At interessen for te var så stor kom lidt bag på os – i mange år har det jo været kaffe, der var på mode – men efter vores erfaringer at dømme bliver det næste te. Der kom omkring 100 for at høre om og smage på de forskellige tesorter. Rummet var stuvende fuldt og undertegnede, der i bogstaveligste forstand var vandbærer og skulle forsyne Winnie Lausen med nyt, friskt, kogende vand til de forskellige tebrygninger, kunne ikke følge med. Alle tog det dog med godt humør, og det blev en rigtig god søndag.

Venneforeningen indledte årets arrangementer med at deltage i Grønne dage på Axeltorv. Her tilbragte de sammen med Hildur Nellemann og Leif

*Sådan betaler man nu regninger – når systemet fungerer!
Foto: Helsingør Kommunes
Museer, Carsten Møller*

Rasmussen to kolde og forblæste dage, hvor de demonstrerede alle de aktiviteter, der i sommerens løb skulle forgå på Flynderupgård.

Som foråret gik, nærmede deadline for bogen "Nordsjællandske Sommerglæder" sig, hvor museets inspektører bidrog med tre artikler og undertegnede var medredaktør og bidrog med yderligere en indledende artikel. Det skete samtidig med, at tekster til "Fra Feriealbummet" skulle forfattes og skrives rent. Så Inger Nielsen, der normalt arbejder med registreringen, måtte kaste sig over tasterne og korrekturlæsningen og alt det andet, der hører til ved produktion af publikationer og udstillinger. For at udstillingen skulle kunne leve op til sit navn "Fra Feriealbummet", lavede vi planchevægge med slidser i ligesom de gamle fotoalbums, lige som vi med venlig assistance fra Lone Justesen og Venneforeningens medlemmer fik lavet et album i over størrelse, der blev midtpunkt og vartegn for hele udstillingen.

Tiden nærmede sig, da festivalen skulle åbne. Det skete den 15. juli på Munkeruphus. Her præsenterede Venneforeningen de mange børneaktiviteter, som Flynderupgård i festivalens periode havde at byde på, lige som de medbragte et kæmpealbum med billeder fra ferie- og fritidslivet i vores område. Medens musik og taler lød på Munkeruphus, var alle

de tilbageblevne på Flynderupgård ved at lægge sidste hånd på "Fra Feriealbummet", der med stor festivitas åbnede dagen efter.

2000 gæster i efterårsferien

Sommeren gik med veteranbiltræf og Venneforeningens onsdagsaktiviteter for børn. Der var i alt 1694 børn og voksne på de fire onsdage. Det var lige før, at det, ligesom i den følgende efterårsferie, hvor der var små 2000 gæster, på visse af dagene var ved at være for meget for såvel de frivillige som de ansatte. De glade børn bidrog dog til at give dem de ekstra kræfter, der var nødvendige for at følge med.

Avlsarbejdet

I løbet af året har der som sædvanlig været stor søgning til omvisninger i det historiske landbrug. Der har i alt været 44 tilmeldte grupper, hvortil kommer de mange institutioner, der tager chancen og ser, om der er tid til at vise dem omkring, når de alligevel er ude på tur, så der i alt i 2005 har været over 2000 gæster på omvisning i det historiske landbrug. Men landbruget på Flynderupgård er imidlertid ikke alene til for børnenes skyld, det indgår i allerhøjeste grad også i det landsdækkende arbejde for at bevare de truede husdyrracer. Det har skabt nogle problemer i det forløbne år: Vores grise

er af den oprindelige bacongris-type. Der findes kun ganske få besætninger med dem. Det vanskeliggør i nogen grad avlsarbejdet, at der er så få individer. Vi havde året før, med hjælp fra Genressourceudvalget, fået anskaffet os en orne, der ikke var "i familie med" vores avlssø. Det viste sig imidlertid, at den, da den voksede op, havde så svage bagben, at den ikke kunne bedække soen. Så trods mange forsøg lykkedes det ikke at få nye smågrise, der kunne føre arten videre. I løbet af efteråret besluttede vi, at der måtte findes en ny orne. I mellemtiden var ansvaret for og oversigten over hvilke avlere, der har hvad, gået fra det statslige Genressourceudvalg til de private avlerforeninger. Det gør det ikke umiddelbart lettere for sådan nogle som os at deltage i avlsarbejdet. Nu sidder der ikke én kyndig konsulent ét sted i landet og har overblik, men man skal selv checke, om de individer, der måtte være til salg, er beslægtet med det dyr, man vil avle på. For at skaffe en orne måtte landmand Leif Rasmussen, efter mange telefonsamtaler og granskning af stamtavler, køre til Vestjylland for at tage en lille orne hjem. Den er forhåbentlig bedre til at udføre sine pligter end sin forgænger. Samme omstændelige forretningsgange måtte vi igennem, da vi ønskede vores hoppe skulle i fol. Der er ganske vist flere hingste af rette race, men når stamtavlerne gennemgås, er der kun et par stykker, der kan være tale om. Slutningen blev, at vores hoppe måtte bringes til Vorbasse, hvor den tilbragte det meste af sommeren, førend den sandsynligvis blev bedækket. Om hele processen resulterer i et velskabt føl, vil først vise sig til foråret 2006.

Det var angiveligt det politiske postyr bl.a. omkring familien Bentzon på Ouregaard, der fik landspolitikerne til at lægge ansvaret for bevaringsarbejdet fra Genressourceudvalget ud til de private avlerforeninger. Om denne ordning vil blive lige så god, som det var, da Genressourceudvalget stod for det, må tiden vise. Man kan imidlertid tvivle noget, for der er absolut ingen økonomi for private i at være med i bevaringsarbejdet med de gamle husdyrarter. De passer ikke ind i vore tiders industrialiserede produktions- og forarbejdningsformer. Set fra Flynderupgårds synspunkt er der kun fremtid for et gedigent og velordnet bevaringsarbejde, hvis offentlige institutioner som f.eks. landbrugsmuseer og lign.

går ind i arbejdet og kan få den fornødne uvildige, faglige rådgivning fra f.eks. Genressourceudvalget.

Folkestuen

Midt i de landbrugsfaglige overvejelser fik vi rutinebesøg af Levnedsmiddelstyrelsen. Inge From og Dan Mark Jensen fik fin ros for deres arbejde med den såkaldte egenkontrol. Et system, man skal følge hver dag, med bl.a. måling af temperaturer i køleskabe og fryserne, nedkøling af madvarer, køkkenrutiner og meget andet. Men hvis Folkestuen skulle bevare den fine smiley, den hidtil har haft, skulle der ændres i vores kælder, personaletoilettets beliggenhed m.v. Det slog nærmest benene væk under os. Folkestuen har fungeret i 10 år, og vi regnede med, at alt var i sin bedste orden. Men vi måtte jo gå i gang og med god hjælp fra Bygningstjenesten v. Bjarne Johansen og Jobhuset var forholdene ved slutningen af året næsten bragt i orden, og så snart de autoriserede håndværkere får tid, vil det hele forhåbentlig kunne godkendes til UG med kryds og slange. At opvaske-maskinen samtidig brød sammen og ovnene var ustabile, gjorde ikke humøret bedre.

Spekulationerne om, hvor midlerne til nyanskaffelserne og forandringerne i Spisehuset dog skulle komme fra, skulle dog ikke forhindre den store høstfest, som vi som sædvanlig afholder den første lørdag i september. Det var fantastisk vejr, og der var stor tilstrømning – og efterspørgslen på varm mad var så stor, at de gamle ovne ikke kunne følge med, så der måtte holdes en pause i bespisningen. Bortset fra det gik det hele fint, og gæsterne drog glade af sted efter en rigtig god dag, mens den trætte skare af venner og ansatte gik i gang med at rydde op. Umiddelbart efter høstfesten havde Venneforeningen et stort arrangement i forbindelse med Espergærde Skolens 100-års jubilæum den 10. september.

Venneforeningens indsats

De populære høstfester ville, ligesom de andre vinter-, efterårs- og andre arrangementer på Flynderupgård, ikke kunne lade sig gøre uden den tapre skare af 30 – 40 særdeles aktive medlemmer af Venneforeningen.

De samme medlemmer møder hver mandag for-

*Hoppen, der forhåbentlig er i fol og den nye orne i Flynderupgårds stald.
Fotos: Helsingør Kommunes Museer, Carsten Møller.*

middag, hvor mændene under Leif Rasmussens vejledning hjælper med f.eks. at sætte gamle redskaber i stand, lave borde til høstfesten, reparere parasoller og meget andet. Det var også Vennegruppen, der lavede det flotte "feriealbum" i over størrelse til udstillingen "Fra Feriealbummet". Kvinderne samles mandag formiddag i Nellemannstuen, Systuen og Pige-kammeret, hvor de efter Hildur Nellemanns anvisninger bl.a. har syet smukt arbejdstøj til Spisehusets personale, ordnet vennernes aktivitetsdragter, forberedt aktiviteter for børnene og hjulpet til i køkkenet, når der har været travlt. Til jul lavede de nye duge og julede bordløbere til hele Spisehuset. En fornyelse, der i høj grad blev påskønnet af publikum.

Men inden vi nåede til jul, åbnede vi udstillingen "Langs vore kyster" med tegner og maler Verner Mynchs tegninger og malerier af gamle, danske skibe og kystmiljøer. Verner Mynch havde selv udvalgt alle billeder og monteret dem på vore planchevægge. Vores andel i udstillingen var at få en vis sammenhæng og ikke mindst at forfatte et katalog, der kunne forklare de mange maritime udtryk for de gæster, der var knap så "søvante". Nu er Flynderupgård jo ikke et søfartsmuseum, så vi måtte ud og opsøge nogle mennesker, der kunne hjælpe med at forklare os de mange søfartsudtryk. Der var – som

sædvanlig – hjælp at hente hos Venneforeningens medlemmer, som troligt svarede på undertegnede spørgsmål om dette og hint – og beredvilligt udlånte deres fagbøger. Det endte med et godt og sagligt katalog – og så er vi her på museet blevet noget klogere på det maritime!

Lille, men populær juleudstilling

I de senere år har vi haft store juleudstillinger, der fyldte hele underetagen. Det var der ikke ressourcer til efter den store sommerudstilling, så årets femte og sidste udstilling blev en lille og fortættet juleudstilling. Temaet var "Jul i ugebladens skær", hvor vi fortalte om julens historie set gennem over 100 års uge- og månedsblade. En af de morsomme ting var, at en af museets trofaste venner, slotsbetjent Bent Jørgensen, havde fundet "opskriften" på at lave en "brillantkrone" til juletræet i et blad fra 1886. Vi har i museets samlinger en tilsvarende julekrone, der i 1880'erne blev brugt som toppynt på helsingørfamilien Galschiøts juletræ. Da Bent Jørgensen nu havde fundet anvisningen, måtte den straks prøves af. Den nødvendige alun blev indkøbt, opløst i kogende vand og figurer, formet af piberensere, blev sænket ned i opløsningen. Og ganske, som der står i det gamle blad, var der efter 24 timer dannet de fineste krystaller på figurerne. I ledige stunder mellem det

Øvrige arbejde blev mange andre anvisninger fra gamle og nye blade sat i produktion til den lille juleudstilling, som var meget populær hos publikum. I stedet for en egentlig åbning af udstillingen inviterede vi til julehygge, hvor venner og støtter var med til at sige pænt farvel til det afgangende Kulturudvalg. Traktementet stod også i ugebladenes skær, idet der blev serveret julepunch efter en opskrift fra 1886. Til punchen kunne man vælge mellem 17 forskellige slags julekager og knas, som spisehuset "Folkestuen" havde lavet efter opskrifter fra ugeblade

1906 – 2005.

Knapt var festivitaten overstået, og vi var ved at opgøre årets totale besøgstal til 12.161, før en ung mand kom ind ad døren. Han havde vores 50.000 kartotekskort ude i lastbilen!

De blev båret ind og sat på plads i de før så tomme skuffer. Så var alt parat til vi i begyndelsen af det nye år, kan gå i gang med at med at kontrollere det indscannede materiale. Og dermed tage hul på endnu et år i den fagre it-verdens tegn og hvad det ellers måtte bringe af begivenheder.

Marienlyst Slot

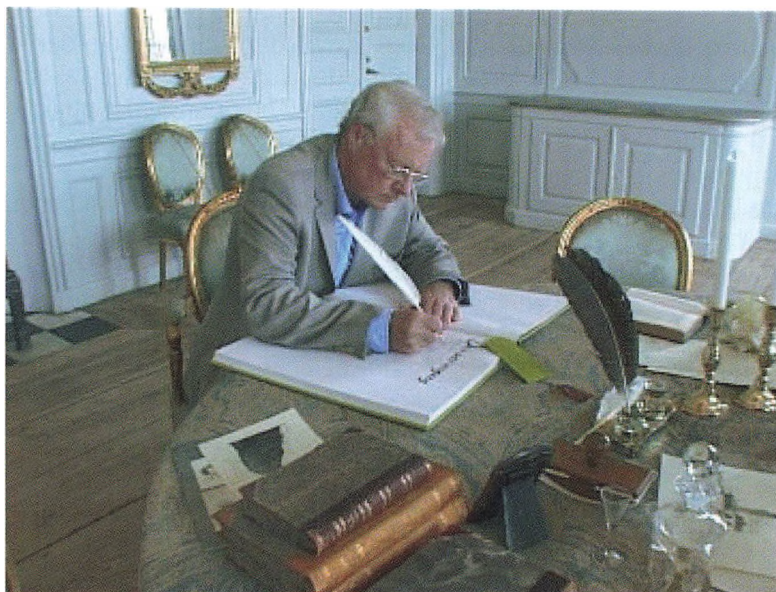
Af Mona Faye

Hvad er det?

Når vi propper vores hjem med mærkværdigheder, kan det skyldes, at vi føler os knyttet til vores samlinger. De vækker minder og kan være et link til ens fortid. Engang hørte jeg en samler, der udtrykte sig således: "Heldigvis er jeg samler. Tilværelsen for mig ville blive trist den dag, jeg vidste, at der ikke var mere, jeg kunne erhverve til min samling. Utalige glade timer har min samling givet mig - beriget mit sind og forskønnet min tilværelse."

Mange husker nok den populære tv-quiz Hvad er det?, hvor kyndige museumsfolk skulle gætte sjove og mærkelige museumsgenstande fra hele landet. Marienlyst Slot tog tråden op, og lånte titlen til en udstilling med 117 spændende ting og sager. Fra museets magasiner, fra antikvitethandlere, håndværkere og andet godfolk i lokalområdet blev der hentet genstande, gamle såvel som nyere - fra nær og fjern - og som uvilkårligt fik mange af gæsterne til at udbyde: Hvad er det? Eller som Piet van

Deurs - manden bag de velkendte tv-udsendelser - udtrykte det, da han torsdag den 3. marts 2005 åbnede udstillingen med ordene: "Fra her og hisset - fra tidernes morgen, inden Danmark blev Danmark." Han stillede derefter spørgsmålet Hvad er det? til de indbudte gæster, idet han pegede på den ældste genstand, der var repræsenteret på udstillingen. "Tre point for rigtigt svar på Tid - Sted - Anvendelse." Der var tale om en stolpespids, som var en del af et gigantisk stykke ingeniørarbejde fra Harald Blåtands tid. Den Harald, der samlede Danmark og gjorde danerne kristne, hvis man skal tro den store runesten i Jelling, som man har kaldt for Danmarks dåbsattest. Samme Harald byggede foruden Trelleborg en lang bro, Ravningsbroen, over Vejle Ådal. Man regner med, at broen var fem meter bred og en kilometer lang med svære egestolper som den viste, der har været mindst 3½ meter høj og er én ud af 1.700 bærende brostolper, der har været hamret ned i undergrunden. Som så meget andet vigtigt vejbyggeri gennem tiderne tjente også denne bro et militært formål. Nemlig at kong Haralds soldater hurtigt kunne komme fra den ene ende af landet til

*Borgmester Per Tærsebøl skriver i den eventyrlige gæstebog.
Foto: Tove Sylvest*

den anden - også i det sene forår, når åerne svulmede op. Ved at tælle årringene på træet har man regnet sig frem til, at egen blev fældet i året 979.

En anden af de mere finurlige genstande, der var med på udstillingen var en Martini-tester. Hvor tit er man ikke kommet i tvivl om, hvorvidt den Martini, man havde bestilt, nu også var Extra Dry? Med det fabelagtige værktøj, som vistes på udstillingen, kunne man afgøre sagen. Man sugede lidt Martini op i pipetten, og hvis alle tre kugler faldt til bunds var Martini'en Extra Dry; hvis to kugler faldt var den Dry, og hvis kun en enkelt kugle dalede ned, var den Regular.

Fra Sct. Olai Kirke havde vi lånt en genstand, der for mange gæster var svær at gætte. Tidligere var tuberkulose og andre luftvejssygdomme meget udbredt i alle samfundslag. Det havde til følge, at folk spyttede og harkedede overalt - ude som inde. Derfor opstillede man spytbakker i privaten, på kroer, i forretninger og i kirker. Vi udstillede en spytbakke i træ, som tidligere havde været brugt i Sct. Olai Kirke.

Nu er der desværre ikke plads til at gennemgå alle 117 genstande, blot vil jeg nævne nogle få, som måske bringer minder frem hos nogle læsere: Uldkarte, hørskætte, alenstok, alterbrød, kistesammal,

begugle, varmedunk, pølsehorn, skægkop, en kopi af bundpladen fra Grundestrukedlen, orgelpibe, cocktailpiskeris, kløpind, hummergaffel, et kornmål fra Wiibroes Bryggeri og mange flere. På udstillingen valgte vi at arrangere en særlig børnevenlig udgave af Hvad er det? med ting, som var af lidt nyere dato, men som børn i dag næppe kender.

Både børn og voksne kunne få sat fantasien i sving, for på enkelte af de udstillede genstande blev der ikke sat en forklarende tekst. Her skulle publikum komme med et bud på, hvad tingene var blevet anvendt til, og ved udstillingens slutning blev der trukket lod blandt de rigtige besvarelser om fine bogpræmier. For eksempel havde vi i børneafdelingen placeret et øjenglas. De færreste børn i dag kender et sådant, og mange havde da også gættet på henholdsvis et æggebæger eller et snapseglas.

Fra Danmarks Radio havde vi lånt to videobånd, som viste udsendelser, der var optaget i maj 1993 henholdsvis på Kronborg og i Sct. Maria Kloster.

Den 3. marts åbnede vi også udstillingen Omkring Sundets Vogter - dengang og nu. Med udgangspunkt i museets egen malerisamling med kunstnere som C.F. Sørensen, Vilhelm Kyhn, Vilhelm Petersen, Vilhelm Rosenstand, L. A. Ring, Emanuel Larsen, Nils Hansteen, Godfred Christensen, Svend Ham-

mershøi, Albert Gottschalk og Ole Kielberg havde fotograf Gunhild Palme sammen med museumsassistent Henrik Sørensen fotograferet en række lokaliteter fra samme vinkel, som malerne adskillige år tidligere havde set dem. På udstillingen var det muligt at se, hvor meget eller hvor lidt vores lille hjørne af Nordsjælland har forandret sig, siden kunstnerne forevige egnen omkring Sundets Vogter.

Der var engang...

I anledning af 200-året for H.C. Andersens fødsel og som en hyldelse til hans eventyr viste vi på Marienlyst Slot udstillingen Der var engang.... Vi ved fra H. C. Andersens rejseskildring, at han har besøgt Marienlyst Slot. Sidst i 1826 rejste han til Helsingør. Han skriver: "Jeg saae forleden første Gang Marienlyst, og de høje Bakker og dybe Gange bragte mig til at troe, jeg vandrede i det sachsiske Schweitz; hvor fortryllende deilig er dog Udsigten fra den øverste Terrasse, dybt under mig Byen og det gamle Kronborg, lige for Sundet, vrimlende af Skibe, og til Baggrund den svenske Kyst, der seer mig saa søsterlig dansk ud, at jeg ikke kan tænke det som et andet Kongerige; kun det sorte Kullen i sin blaalige Taage siger mig at hist ude begynder et nordligt Klippeland."

H.C. Andersen havde et nært forhold til billedkunsten. På sine mange rejser var han en flittig gæst på museer og gallerier, og kendte personligt mange af tidens malere i både ind- og udland. Han tegnede også selv, lavede papirklip og var i det hele taget visuelt orienteret i sin opfattelse og udtryksmåde. I sine dagbøger bruger han ofte udtrykket "det var til at male...", når han stødte på scenerier, som særlig betog ham. Oftest var det motiver af samme art, som den danske guldalders malere benyttede sig af. Guldaldermalernes motiver var studier efter naturen - og hvad de malede på lærredet, udtrykte Andersen i sin digtning. Det kom stærkest og klarest frem i eventyrerne, hvor hans usædvanlige evne til - ægte, dybt og rørende - at indfange det essentielle i stort og småt var enestående.

Lige siden 1838 har billedkunstnere fundet inspiration i digterens arbejde og illustreret dem. Det syntes derfor oplagt, at Marienlyst Slot inviterede en række billedkunstnere til at lave parafraser over nogle af H.C. Andersens eventyr. Der er lige så man-

ge indfaldsvinkler til nye fortolkninger, som der er lagt i fortællingerne: den ydre handling, de skarpt sete figurer, de dybereliggende budskaber, som altid er til stede i Andersens digtning - alt dette uudtømmelige kilder til inspiration.

Vi åbnede lørdag den 4. juni 2005 udstillingen Der var engang...., og selv om det kun er ti af H.C. Andersens 156 eventyr, der begynder med denne indledning, så forbinder de fleste nok dette udsagn med et rigtigt eventyr.

Det var oplagt for os at spørge kunstnere, som i dag bor i Helsingør Kommune, om de havde lyst og mulighed for at være med til at fejre H.C. Andersen og hans eventyr. Udstillingskonceptet var, at det eventyrlige og det fantastiske stadig er en del af det moderne menneskes hverdag - en del af vores nutid og fremtid. Alle fandt det spændende at være med - måske fordi eventyret erindrings os om vores barndom og hænger sammen med vores liv.

De inviterede kunstnere var: Gert Brask, Chanett Colding, Birger Hansen, Karen Harsboe, Alexander Hirtsgård, Jens Holt, Anton Jespersen, Jimmy Jørgensen, Pernelle Maegaard, Jan Mortensen, Bente Polano, Finn Rasmussen, Lin Utzon og Mika Utzon. Kunstnerne valgte selv hvilket eventyr, de ville arbejde ud fra, og deres malerier og installationer blev til usædvanlige, humoristiske, sprælske og meget personlige fortolkninger - ja, næsten eventyr i sig selv.

Foruden kunstnerne havde vi inviteret en række kendte personligheder i Helsingør Kommune og bedt dem give os et indblik i hvilket eventyr, de holdt mest af - og hvorfor det har betydning for dem. Til denne del af udstillingen var inviteret: Chefredaktør John Bech, forretningsindehaver Jette Colding, programredaktør Piet van Deurs, tekstforfatter Jørn Duus, designer Ulrikke Gercke, kulturdirektør Peter Grønholt, formand for H.C. Andersens Selskab i Helsingør, Arne Hedegaard, major og forfatter Ole A. Hedegaard, kommunaldirektør Flemming Jensen, formand for Museumsforeningen, Bent Jørgensen, forfatter Maria Helleberg, bamsekunstner Maj-Britt Lyngby, kulturudvalgsformand Lillian Mathiesen, rektor for Espergærde Gymnasium, Jens Per Nielsen, museumschef Kenno Pedersen, tidligere formand for Dansk Metal, Georg Poulsen, biskop Lise-Lotte

Forfatter og major Ole A. Hedegaards fortolkning af "Den standhaftige tinsoldat".

Foto: Tove Sylvest

Rebel, entertaineren Johnny Reimar, salgschef for Wiibro, Per Sørensen, borgmester Per Tærsebøl og guldsmedene Camilla Urban og Marie Kæmpe.

De inviterede udstillere gav os både sjove, interessante og mindeværdige oplevelser i forbindelse med fortolkningerne af eventyrene. Det viste sig, at eventyrene i sandhed er en genre, hvor alt kan ske. Udstillingen blev både morsom og seriøs, kryptisk og klar - en totaloplevelse, der kunne nydes på tværs af alder og baggrund, og afspejlede på den måde H.C. Andersens egen eventyrverden.

Da jeg i idéfasen mødte Sanne Jahn fra Farum Kulturhus var det som at møde "den gode fe". Hun havde blik for eventyrets mangfoldigheder og var straks med på ideen om at udstille sine store og overdådige scenerier af H.C. Andersens eventyr. Hun viste blandt andre Prinsessen på ærten, Keiserens nye klæder og Flipperne. Farum Sten- og Smykkeklub viste en stor pendel, hvor de indgående elementer var skåret i messing og med motiver fra H.C. Andersens papirklip.

Mange bidrog med forskellige effekter for at udstillingen kunne tage form. Fra Tøjhusmuseet havde vi lånt en chakot og en patrontaske, idet Andersen aftjente seks års tjeneste i studenterkorpset Kongens Livcorps. Udstillingen handlede jo om eventyr, og bogbinder Peter Reinhardt, indehaver af Hånd-

bogbinderiet & Antikvariatet Bogværket i Strandgade, havde fremstillet en megastor gæstebog, som begyndte med de nok så berømte ord Der var engang....

Udstillingen varede fra den 4. juni til den 31. oktober 2005, og som gæsteudstiller havde vi inviteret billedhuggeren Stine Ring Hansen. Hun viste 20 bronzeskulpturer i størrelser fra 20 cm til 2 meter, og det var både originale og spændende fortolkninger af H.C. Andersens eventyr. Efter udstillingen på Marienlyst Slot skulle skulpturerne turnere rundt i Danmark i jubilæumsåret. Stine Ring Hansens bronzeskulpturer blev afløst af yngre billedkunstnere fra Det kongelige danske Kunstakademi. De inviterede var Søren Assenholt, Lisbeth Bank, Anders Brinch, Christina Hamre, Lene Kaas, Heine Klausen, John Kørner, Annesofie Sandal, Andreas Schulenburg og Alexander Tovborg.

Nogle af disse kunstnere ønskede ekstremt meget råderum, og nogle af installationerne var så omfangsrige, at de skulle bygges op på slottet. Lene Kaas kaldte sin installation Tril-dig-i-mig. Den var placeret i Kongens Værelse, og en stor bølgende saftigrød velour-konstruktion indbød museumsgæsten til at - som titlen byder - trille sig i den. Her kunne man så ligge og filosofere over tilværelsen - eller filosofere over et af de mange eventyr på udstillingen.

gen. Denne gæstestilling åbnede den 19. august 2005. Fortolkningerne hos de unge kunstnere var både satiriske, barske, originale og skarpe - fortolkninger på en moderne måde - men uden at eventyret forsvandt.

Og det skete i de dage...

Igenom en årrække er det blevet tradition at afholde en større juleudstilling på Marienlyst Slot. Når vi i år valgte at tage udgangspunkt i Lucas-evangeliet, var det for at holde os for øje, hvad julen egentlig er - nemlig fejringen af Jesu fødsel. På årets juleudstilling Og det skete i de dage... begyndte nedtællingen til juleaften, da biskop Lise-Lotte Rebel sammen med borgmester Per Tærsebøl åbnede udstillingen.

I år havde vi inviteret blomsterkunstner Tage Andersen, keramikker Karen Boel, billedhugger Jeanne Grut og designer Maria Sander og bedt dem om at lade sig inspirere af juleevangeliet. Ligeledes havde vi bedt Ålsgårde Børnehaven ved institutionsleder Kirsten Simonsen om at vise børnenes opfattelse af julens glade budskab. Ideen med udstillingen var at vise vidt forskellige kunstneres opfattelse af juleevangeliet. Forskellene bestod ikke blot i de forskellige syn på julen, men også i valget af materiale og forskelligheden i den kunstneriske udtryksform.

Jeanne Grut kaldte sin installation for ICHTHYS - det græske ord for fisk. Fiskens historie som kristent symbol går tilbage til de første kristne. Dengang var det ikke tilladt at være kristen. Det var heller ikke tilladt at mødes til gudstjeneste. For at kunne give sig til kende overfor hinanden i det offentlige rum tegnede de derfor en fisk i sandet eller i håndfladen eller afbillede fisken i katakomberne, hvor de kristne holdt hemmelige gudstjenester. Og det var ikke et tilfældigt symbol. De fem bogstaver, IKTYS, var samtidig de første bogstaver i følgende bekendelse: Iesus, Kristus, Theu, Yios, Soter. Hvilket betyder: Jesus, Kristus, Guds Søn, Frelser. Biskop Lise-Lotte Rebel og borgmester Per Tærsebøl åbnede udstillingen den 18. november 2005, og som tak fik de hver en af Jeanne Gruts små porcelænsfisk.

Tage Andersen havde i sin iscenesættelse af juleevangeliet fremstillet en blomsterinstallation, der gav referencer til et stilleben. Om sin installation sagde Tage Andersen, at han har villet henlede tan-

ken på "guld, røgelse og myrra skær", og den kunne opfattes som et øjebliksbillede og et tilfældigt udsnit af gavebordet, men er i virkeligheden yderst bevidst komponeret. De symbolske aspekter finder vi i de røde nelliker, som symboliserer beundring, ægteskab og lidenskabelig kærlighed. Liljen er symbol på renhed, fred, genopstandelse og kongeværdighed. Liljens rette stilk er Jomfru Marias guddommelige sind, dens nedadhængende blade er hendes ydmyghed, dens duft er guddommelighed, dens hvidhed renhed. Vi finder også kristtjernen i Tage Andersens stilleben. I kristendommen symboliserer kristtjernes tornede blade tornekrone og lidelses-historien, og dens røde bær er Kristi blod.

Det mest sammensatte symbol, som Tage Andersen også har med i sit stilleben, er rosen, idet den både kan symbolisere den himmelske fuldkommenhed og den jordiske kærlighed. Rosen symboliserer både tid og evighed, liv og død, frugtbarhed og jomfruelighed. I kristendommen er rosen Paradisets blomst i al dens skønhed og fuldendthed. Tage Andersens iscenesættelse var så overdådig i farver, form og symbolik, at man fristes til en sammenligning med de gamle venetianere.

Julekrybben havde Tage Andersen naturligvis ikke undladt. Den blev placeret inde i et kæmpestort telt med Bethlehemsstjernen lysende over det lille Jesusbarn. Teltet i sig selv kunne opfattes som et symbol på den ene af Israels tolv stammer, hvorfra Jesus, der var af Davids Hus, nedstammer.

Julekrybben er en gammel katolsk tradition, og i dag er de fleste krybber sat i masseproduktion. Udstillingen viste krybber fra Italien, Tyskland, Mexico, Peru, Afrika, Israel, Ægypten og Danmark. Mange private ejere havde stillet deres julekrybbe til rådighed for udstillingen, og fra Steno-Butikken og Bethesdas Boghandel lånte vi også mange smukke julekrybber. Den ældste julekrybbe, vi viste på udstillingen, kom fra Museo Nacional de Arte Antiga i Portugal, som venligst havde udlånt en krybbe fra 1700-tallet. Vi havde rettet henvendelse til Portugals Ambassade, som formidlede kontakten til museet i Portugal.

Juleudstillingen sluttede den 18. december 2005, nøjagtig 173 år efter, at H.C. Andersens julesalme Barn Jesus i en krybbe lå for første gang i 1832 blev

Krybbe fra 1700-tallet, udlånt af "Museo Nacional de Arte Antiga" i Portugal.

Foto: Ignacio Peña

offentliggjort. Udstillingen blev besøgt af mange tilfredse museumsgæster, og mange benyttede lejligheden til at se udstillingen om aftenen, hvor vi alle onsdage havde åbent til klokken 20.00.

Arrangementer

Marienlyst Slot har nogle smukke interiører, og derfor får vi mange henvendelser fra modedesignere, som gerne vil fotografere netop på slottet. Noa Noas romantiske design passede godt til det enkle, nyklassicistiske interiør, og det var dejligt at se de store fotostater, som prydede Noa Noa-forretningerne rundt om i landet. Femina fotograferede bryllupstøj, ligesom mange brudepar i årets løb bliver forevigt på Marienlyst Slot.

Den 19. maj dannede slottet ramme om et foredrag, som var arrangeret af Alliance Française. Den konservative Vælgerforening fejrede grundlovsdagen foran Marienlyst Slot.

I forbindelse med udstillingen *Hvad er det?* havde vi den 10. april arrangementet *Tøm kommodeskuffen*. Her kunne man komme med ubestemmelige ting fra sit hjem, og kyndige museumsfolk som museumschef Kenno Pedersen, museumsinspektør Lone Hvass og undertegnede prøvede sammen med Piet van Deurs at bestemme: "Tid - Sted - Anvendel-

se." Den 3. oktober 2005 var udnævnt til Historiens dag, og ikke mindre end fyrre prinser og prinsesser besøgte Slottet. Med øjne så store som tekopper lyttede de intenst til den gode historie, som blev fortalt af en konge og hans dronning.

Igen i år var det Wiibroes Bryggeri, der satte et fornemt punktum for årets gang på Marienlyst Slot. En række inviterede gæster kunne tredje juledag beundre entertaineren Johnny Reimars etikette på Wiibroes årgangøl 2006. Den mørkgyldne øl er brygget af pilsnermalt og holder en alkoholprocent på 10,6 - hvilket gør den til en af Danmarks stærkeste øller. Derfor havde Johnny Reimar da også valgt at male Danmarks stærkeste mand, Holger Danske. Der bliver produceret seks millioner flasker årgangøl, og som Wiibroes udtrykte det i deres pressemeddelelse, så kan Johnny Reimar se frem til at udkomme i sit hidtil største oplag.

Museumsverdenen ændrer sig. Derom kan der ikke herske tvivl. Men ethvert museum har en historie at fortælle. Hvad er det, der gør dette museum interessant i forhold til andre museer? Vi har med årets udstillinger forsøgt at skærpe gæsternes iagttagelsesevne og vurderingsevne, ligesom vi har forsøgt at formidle et budskab, en historie - fortalt gennem kunstens mangfoldige sprog.

Formidling på Bymuseet

Af Lone Hvass

Formidling og undersøgelser

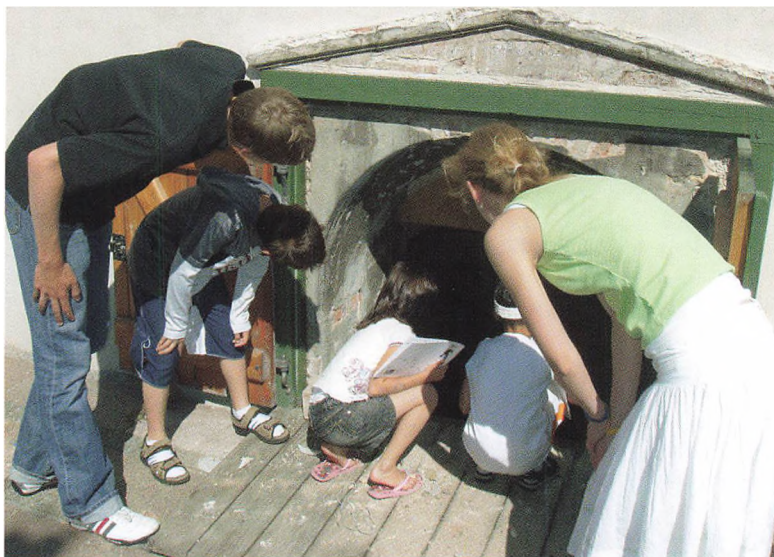
Formidlingen på museerne er stor og omfatter personalet på hver afdeling, derfor beskrives udstillinger, omvisninger m. m. under hvert museum. Derimod styres annonceringer alene fra Bymuseet. Et arbejde, der ikke er blevet mindre med tiden, som den digitale verden har åbenbaret sig. Det handler nu ikke mere om telefonbøger, vejvisere og turistfoldere, men i høj grad om portaler, hjemmesider og div. links i forbindelse med turistorganisationer, hoteller og event-foretagender. Vi er især involveret i annoncering i hovedstadsområdet og Øresundsområdet, med foldere, kataloger og hjemmesider samt rabatordninger i Museer i København og Omegn, Portalen Wonderful Copenhagen, Copenhagen & Malmø, Copenhagen a la carte, Helsingborgs Helsingørs Guiden og flere andre. Al annoncering er dyr, men flere foldere levner en gang imellem også plads til gratis annoncer. Se det lyder jo godt – men der skal ikke bare leveres tekst, også gode fotos, så derfor tager selv gratis annonceringer en masse tid, og derfor vælges ofte kun de allermest nødvendige annoncer blandt de portaler og fagbøger, som har særligt museumsrelevante sider.

Undersøgelser

I august måned var museet i gang med udgravninger i Gurre; nu er det 5. år vi har foretaget undersøgelser der. I løbet af 2 uger opnåede vi netop de resultater, som vi af Dronning Margrethe 2.'s Arkæologisk Fond havde fået bevilget penge til, nemlig 30.000 kr., som gik til entreprenør Steen Svendsen, Havreholm, for hans arbejde med minigraveren. Målet med undersøgelserne var at finde borgens afgrænsning mod syd, dvs. syd for Gurrevej. På Janne Skjødsholm og Bjarne Clausens eng fandt vi så resterne af en ringmur samt fundamenter for en ringmur både vest for "Den gamle Smedje" mod Gurre Vang og øst for op mod Gurre By. Dertil kom en 5,5

m bred bygning bygget op til ringmuren mod vest, og resterne af en større teglstensbygning meget nær Sct. Jacobs kapel og tæt på resterne af et ikke mindre et 135 meter lang ringmursanlæg, endnu synligt lige under græstørvan som en række større og mindre sten blandet med munkesten. Dette murforløb må være borgens absolut østligste grænse, og dermed udvides borgens areal til betragteligt mere end de i forvejen anslåede 60.000 m². Muren har løbet helt op til Gurrevejens dæmning og helt over til Sct. Jacobs kapel. På den måde har hele sumpen/engen været afsnøret og utilgængelig bortset fra selve adgangsvæjen på Gurrevejs-dæmningen. Ole Linge, Helsingør, gjorde en godt arbejde med sin metal-detektor. Udgravningen er indtil videre kun omtalt i Forening og Museum nr. 3, 2005. I Udgravningen deltog Lone Hvass som udgravningsleder, dernæst volontør Torben Bill-Jessen, der forestod alle de digitale optagelser. Desuden deltog volontørerne Jonna Gustafsson Nielsen og Ebbe Nielsen fra Bymuseet samt museumsinspektørerne Vivian Etting og Henriette Rendsbro fra Nationalmuseet et par dage. Niels Christian Clemmensen fra Kulturarvsstyrelsen foretog den store terrænopmåling med GPS. Alle genstande overgår til Nationalmuseet, således at fund fra alle 5 års udgravninger holdes samlet ét sted, men genstandene kan selvfølgelig uddeponeres til Helsingør Kommunes Museer til en udstilling.

I begyndelsen af året begyndte vores undersøgelser og optagelser på Rigsarkivet til projektet Helsingørs Gethus, Hammermøllen og Kobbermøllen – værkerne under Kronborg, hvis regnskaber fra årene 1600 – 1640 er bevaret i de såkaldte fæstningsregnskaber. Der er i alt optaget mere end 3000 digitale fotografier af regnskaberne, idet originalmaterialet ikke må fjernes fra Rigsarkivet. Takket været Torben Bill-Jessens ihærdighed ved fotografiering, bistået af Jonna Gustafsson Nielsen og Lone Hvass, blev det nu muligt at kopiere det store materiale i to eksemplarer til henholdsvis Hammermøllens Arkiv og Helsingør Byarkiv. I regnskaberne kan

*Børn på sporet af Øresundstolden.
Foto: Lars Bjørn Madsen 2005.*

vi følge dagligdagen derude i møllerne og trafikken til og fra Kronborg og de øvrige af kongens huse samt arbejdet på Gethuset i Helsingør. Projektet er omtalt i Forening og Museum nr. 1, 2005, og det har været omtalt i foredrag under Folkeuniversitetet. Torben har ydet en meget stor indsats og brugt utalte timer på transskription af den danske og tyske håndskrift fra 1600-årene. På længere sigt vil vi søge fondsmidler til undersøgelse og forskning i dette store materiale, da året 2007 er udnævnt til industriår; det vil derfor være nærliggende til den tid at søge fondspenge til frikøb af vores arbejdskraft. Værkerne er nogle af landets ældste militære industrier. Resultatet skulle gerne ende som en stor monografi om Christian 4.'s rustningsindustri.

Publikationer

I forbindelse med de særlige omvisninger for børnehaver, fritidshjem, SFO, børnehaveklasser og folkeskolens 1.-2.-3.-klasser, som pædagog Linda Duus stod for, har hun samtidig skrevet den lille guide Museumsmusen Malte, en byvandring for børn til Helsingør Bymuseum. Den blev udgivet i samarbejde med børnekulturkonsulenten Ida Wettendorff. Guiden gives til alle de omhandlede institutioner og kan ellers købes for 20 kr. i museumsbutikken.

Som sædvanlig udkom fire numre af Forening og Museum samt årbogen 2005; til sidstnævnte var der hentet bidrag fra forfatterne Caspar Andreas Jørgensen, Lars Bjørn Madsen, Jonna Gustafsson Nielsen, Kristian Lyng, Lone Hvass samt Linda Duus.

Den 60.de udgave af Folk og Minder fra Nordsjælland udkom i december, og forfatterne var fortrinsvis fra museets egen kreds og tidligere ansatte; foruden af Lars Bjørn Madsen, Kristian Lyng, Ete Forchhammer, Jette Wandel og Lone Hvass var der bidrag fra Peter Heiberg, Fredensborg og sognepræst Martin Corfix, Lyng. Tidsskriftet blev redigeret af Lone Hvass og Kristian Lyng.

I forbindelse med udstillingen Sommerglæder i Nordsjælland blev der skrevet artikler til en publikation udgivet af Frederiksborg Amts Museumsråd af Anne Majken Snerup Rud, Lars Bjørn Madsen og Lone Hvass (se under Flynderupgård: udstilling og redaktion af årbogen).

I anledning af H.C. Andersen-året blev der, foruden at en særudstilling blev arrangeret, også skrevet en artikel af Lone Hvass til Frederiksborg Amts Avis omhandlende H.C. Andersens Helsingør. Artiklen indgik i en serie på 12. Alle artikler blev samlet til en publikation, som avisen udgav i december.

Vandretursfolderen Stengrave omkring Helsingør

med tekst af Lone Hvass og Kristian Lyng blev udgivet i samarbejde med Skov- og Naturstyrelsen, Kronborg Statsskovdistrikt. Sidstnævnte har betalt trykning af folderen. Folderen blev præsenteret ved et søndags-arrangement den 29. oktober, der formede sig som en vandring i og introduktion til fortidsminderne i Risby Vang ved forfatterne, hvor også skovrideren, skovfogeder og flere af skovdistriktets folk var til stede. Folderen er nu opsat i standere i Horserød Hegn, Risby Vang samt Hornbæk Plantage.

Udstillinger

I anledning af H.C. Andersen-året og amtets projekt Sommerglæder i Nordsjælland var der to mindre særudstillinger på Bymuseet, der ellers har meget knebent plads til nye udstillinger.

På digterens fødselsdag den 2. april åbnede vi udstillingen Eventyr og virkelighed med udgangspunkt i eventyret "Den lille pige med svovlstikkerne" og fortællingen "Historien om en moder" – med fokus på den virkelighed og samtid, som omgav Andersen, og som var inspiration til hans eventyr. Forholdene i Helsingør – hvor det især var i tobaksindustrien, der arbejdede børn, men hvor også geværfabrikken i Hellebæk gjorde brug af børnearbejde – blev belyst.

Med hjælp fra Red Barnet fik vi mulighed for at vise en række plancher om børnearbejde i den tredje verden, især i Bangladesh, hvor mange børn i nutiden oplever den samme virkelighed, som danske børn oplevede på H.C. Andersens tid. I denne del af udstillingen indgik også en rickshaw fra Bangladesh. Udstillingen var opsat i Herluf Trolles sal på første sal i museet.

Senere fulgte – i sammenhæng med Sommerglæder i Nordsjælland – en lille udstilling, Englænderne på landet. Den handlede om alle de engelske familier, der siden 1700-årenes begyndelse og videre frem i 1800-årene har præget Helsingør og omegn,

Fundament til en teglstensmur, der har løbet fra Gurrevejen 135 m mod sydøst til området lige syd for kirkeruinen – det formodede Skt. Jacobs kapel.

Foto: Lone Hvass 2005.

her med fokus på englændernes landliggergårde og villaer Gurrehus, Marianelund, Claythorpe, Fairy Hill og Kronborg Ladegård/Montebello.

I december måned åbnede Bymuseet udstillingen Kimer, I klokker med hjælp fra Johannes Kattrups store klokkesamling, familien Bjørn Madsens klokkesamling fra Burma og Torben Bill-Jessens fotos af nordsjællandske kirkeklokker støbt på Gethuset i Helsingør i 1600-årene. Endvidere lånte vi Romsø-færgens klokke samt en træform til klokkestøbning

fra Værftsmuseet. Fra Dansk Kirkeklokke Teknik blev der ligeledes lånt en stor klokke samt klokkeringsmateriale. Klokkerne i byen blev repræsenteret ved "Hjemis"-klokken.

Linda Duus var på det tidspunkt ikke ansat hos os længere, men fik via børnekulturkonsulenten, Ida Wettendorff, og biblioteket honorar for at vise om i klokkeudstillingen for de mindste folkeskoleelever. Helt ekstraordinært var der også økonomi til at lave klokkekoncerter i udstillingen med Thomas Sandbjerg, som er uddannet klassisk slagtøjsspiller. Udstillingen er omtalt i Forening og Museum 2005 nr. 4.

Også i Tikøb Frysehus har der været to udstillinger, en sommerudstilling i samarbejde med Familiehuset i Tikøb, kaldet Da bedstemor var barn, og en vinterudstilling, som kom til at handle om kendte og ukendte kirke- og skolestier i området: Stierne må gerne betrædes - hvor er de? Ete Forchhammer, der er i aktivering på Bymuseet, har med ildhu stået for udstillingerne i Frysehuset. På Kulturnatten i Tikøb (den 23. 9.) var der åbent i Frysehuset, desuden i forbindelse med Historiens Dag, hvor Ete ved begge lejligheder var til stede for at besvare spørgsmål. TV-Øresund lavede optagelse i efteråret, og der har været besøg af skoleklasser og børnehaver.

Kulturnatten

Kulturnatten på Bymuseet, kaldet En eventyrlig Kulturnat 2004, den 30. 9. handlede også om H.C. Andersen, som i øvrigt var temaet for hele byens Kulturnat. En stor del af museets ansatte, volontører og omvisere deltog, enkelte ikklædt 1800-tals dragter. Linda Duus havde sammensat den sædvanlige, meget afholdte finde- og gætteleg for hele familien.

Historiens Dag den 22. maj

På det nye tiltag fra Kulturarvsstyrelsen, Historiens Dag, var der medarbejdere ved museet udstationeret på en række historiske steder for at fortælle om netop stedets historie. I Skibsklarerergården var det Kenno Pedersen, der fortalte om husets og sundtoldsklarerernes historie, ved Lappestensbatteriet var det Lars Bjørn Madsen, som fortalte om englandskrigene og batteriets historie, og ved Gurre Slotsruin havde vi arrangeret en mindre udstilling

af de sidst fundne genstande i forbindelse med udgravningen af slottets kalkovn, som Lone Hvass fortalte om; på Flynderupgård var Leif Rasmussen, på stald- og markvandring, og de besøgende kunne opleve en aftenmalkning. På Bymuseet havde Linda Duus et arrangement med Iben Wurbs, kendt fra TV som eventyrfortæller, i tilknytning til H.C. Andersen-udstillingen. Konklusionen efter afvikling af alle dagens arrangementerne var, at det kneb for folk at nå rundt til det hele, så næste år vil vi nok have færre enkeltstående arrangementer.

Omvisninger

Der har været særlige tilbud til børnehaver, fritidshjem og folkeskolens mindste elever ved Linda Duus, der via et stort, udsendt materiale har indbudt til gratis omvisninger.

Til udstillingen "Kimer, I klokker" var der i december besøg af 450 børn, fordelt på 15 skoler og et par fritidshjem, der fik fortællinger og klokkespilskoncert.

Der har desuden været en række almindelige skolebesøg af større elever samt gymnasieklasser, hvortil er udleveret undervisningsmateriale, mest omhandlende middelalderen i Helsingør. Lone Hvass, Ingrid Dora Jarnbjer og Peter Lotz har været guider. Det forventede undervisningsmateriale, Historien omkring dig, har vi desværre ikke kunnet færdiggøre, før vores formidling på Skibsklarerergården var i orden.

Pædagog Linda Duus har deltaget i møder, arrangeret af børnekulturkonsulenten Ida Wettendorff, bl. a. et stormøde med skoleelever og elevrådsrepræsentanter.

Foredrag

Indbudt af Københavns Universitet har Lone Hvass holdt et indlæg om begravelserne i Helsingør Domkirke ved et heldagssymposium, kaldet "Med hud og hår". Torben Bill-Jessen har holdt foredrag om vores undersøgelser i Helsingør Domkirke i mange forskellige menighedsråd på Sjælland samt i foreninger i Helsingør.

Lone Hvass har ligeledes holdt flere foredrag i kommunens foreninger og på kommunale plejehjem, og i samarbejde med Folkeuniversiteterne i

Gilleleje, Herning og Nakskov om Bymuseets arkæologiske undersøgelser i Gurre

Bymuseet har samarbejdet med Nationalmuseet omkring et tværgående Arkiv/Museums-projekt, "Øresundsfolk", der skal præsenteres på internettet.

Kenno Pedersen, Lars Bjørn Madsen, Lone Hvass og Caspar Andreas Jørgensen har hver holdt et foredrag i samarbejde med Helsingør Folkeuniversitet på Bymuseet, handlende om museets arbejdsmark og undersøgelser: Helsingør Skibsværft, Øresunds Toldkammer, Gethuset, Hammermøllen og Kobbermøllen samt Marienlyst have ("Mellem mødding og mistbænk").

Der har endvidere været afholdt flere byvandring ved Kenno Pedersen, Lone Hvass, Ingrid Dora Jarnbjer og Peter Lotz.

Den historiske brevkasse i ugeavisen Nordsjælland

Bymuseet modtager, ligesom vi gjorde det sidste år, spørgsmål fra læserne til "den historiske brevkasse", og svaret bringes, når der er plads i bladet Nordsjælland. Vi nærmer os et betragteligt antal spørgsmål og svar, der måske engang vil blive samlet i en publikation, "Spørgsmål til lokalhistorien". Vi prøver, så godt vi kan, at besvare alle historiske spørgsmål; ofte kan enkelte spørgsmål tage et par dage, andre kan besvares i en håndevending. At gætte ud fra de mange spørgsmål er der stor interesse for "kassen", især stilles der mange spørgsmål om bygninger i kommunen og om hele kvarterers historie. Takket været vores gode volontører Jonna Gustafsson Nielsen og Kjeld Damgaard er vi flere til at besvare spørgsmål.

Helsingør

Byhistoriske Arkiv

Af Lars Bjørn Madsen

Et lokalhistorisk arkiv er ikke særlig synligt i dagligdagen. Så er museer langt mere håndgribelige og relevante størrelser med deres spændende udstillinger af genstande fra den fortid, hvori vi mere eller mindre bevidst søger vor identitet i en stedse mere centraliseret og globaliseret verden. Men arkiverne er der, klar til at betjene dem, der ikke har fået det fulde svar på museerne. Og er det i grunden ikke ligegyldigt, om arkivet er synligt eller ej, bare det er der? Både ja og nej. Ja, fordi den målbevidste del af brugerne nok skal finde det via Internet eller arkivvejvisere, og nej, fordi synliggørelsen og relevansen af arkivet er alfa og omega, hvis vi skal kunne – om man så må sige – bringe arkivet ud til folket. Det kan kun ske ved en styrket formidling, og da er det ikke nok, at Helsingør Byhistoriske Arkiv er et museumsdrevet arkiv, hvilket i princippet samler den kulturhistoriske formidling under ét tag. De fysiske grænser mellem museumsgenstandene og arkivalierne er ganske vist irrelevante i den kulturhistoriske forskning, men det vil i sagens natur altid være nemmere at levendegøre kulturhistorien for en bred skare ved museumsgenstande end ved arkivalier, og det er sjældent hensigtsmæssigt at blande dem sammen i udstillingsøjemed. Forskellen på museer og arkiver er i grunden også formidlingsmåden. I de fleste tilfælde opsøger museerne dig, mens du opsøger arkiverne. Næsten ligesom det er tilfældet med kunstneren og reklametegneren, men for begge parter er synliggørelse jo ingen skade til.

Men skal arkiverne overhovedet populariseres gennem målbevidst arkivformidling? Ja, i det mindste hvis vi skal gøre os synlige i køen af bejlere til

de sparsomme skattekroner, der hvert år fordeles mellem de forskellige kulturelle institutioner, som Helsingør Kommunes Museer/Helsingør Byhistoriske Arkiv er en del af. Og et stort ja, hvis vi skal gøre kulturhistorien/kulturarven endnu mere nærværende for den stadig større del af befolkningen, som fatter interesse for denne. Familien Hansen vil jo meget gerne vide noget om deres hus, hvis de bare vidste, hvem der kunne hjælpe dem!

2006 bliver da også året, hvor Helsingør Byhistoriske Arkiv langt om længe får muligheden for at tage del i den arkivformidling, som SLA (Sammenslutningen af Lokalhistoriske Arkiver) snart længe har haft som minimumskrav til medlemmerne. Men først lidt om det forgangne år, hvor Helsingør Byhistoriske Arkiv på en nærmest ubehagelig måde har oplevet den hastigt stigende interesse for fortiden. Ubehagelig? Ja, nærmest pinlig, fordi vort arkiv har været nedpakket i hele 2005 på grund af flytningen fra Karmeliterhusets ubekvemme loft til noget nær ideelle lokaler i byens gamle sprøjtehus, Sct. Annagade 45. De nye lokaler var ganske vist allerede sat godt og grundigt i stand til det specifikke formål – bl.a. ved en øget bæreevne - og var klar til indflytning ved årets begyndelse. Med vore planer om udnyttelse af hele den gamle skibsklarergård i Strandgade 91 til såvel byhistorisk arkiv som til et levende og enestående sundtoldsmuseum til glæde for lokalbefolkning og turister, måtte vi imidlertid utålmodigt afvente politikernes godkendelse af Museet Skibsklarergaarden, der i værste fald kunne koste den planlagte anvendelse af sprøjtehuset til arkivformål.

Sprøjtehusets lokaler var ellers allerede fyldt op med hundredvis af propfyldte flyttekasser indeholdende vor kommunes uvurderlige arkivaliske kultur-

arv, og på en lille fri plads mellem kassestaberne stod paller med bundter af nyindkøbte stålreolde, urørte i deres kraftige plastfolie. Og således så der ud i mange måneder, indtil vi endelig i løbet af sommeren fik politikernes accept af både museum og arkiv. Med uvurderlig hjælp fra kommunens Jobhus kunne vi nu få monteret de mange stålreoler, hvilket var lidt af en prøve i logistik, da det umiddelbart syntes umuligt at få plads til bare en enkelt reol mellem alle flyttekasserne. Jobhusets dygtige medarbejdere fik imidlertid behændigt alle reoler stillet op, ved at man løbende fyldte dem med flyttekassernes indhold af arkivkasser – endog anbragt i den ønskede nummerorden. Nu ventede den endelige indretning af sprøjtehuset, og denne opgave måtte vi naturligvis selv klare. Problemet var blot, at den samtidige indretning af Museet Skibsklarerergaarden i sagens natur havde højeste prioritet og fordrede arkivarens/museumsinspektørens fulde engagement i denne sag, og så var det nok lidt urimeligt at lade arkivets enlige medarbejder på kvart tid stå for indretningen af sprøjtehuset. Velkendt er det jo, at museet nok har mange afdelinger, men ikke just et tilsvarende stort, faguddannet personale. Derfor står vi i skrivende stund med et fint nyt arkivmagasin, som stadig ikke er klar til brug. Og derfor må arkivaren stadig lave næsten alt arbejdet for det støt stigende antal brugere af arkivet, der jo forventer den samme gode service her som i kommunens andre institutioner.

I ventetiden kan vi fortælle lidt om det byhistoriske arkiv, der venter os i 2006. Arkivet kommer til at bestå af to afdelinger, nemlig hovedafdelingen med registraturer, fotoarkiv og læsestue i Museet Skibsklarerergaarden i Strandgade 91 og arkivmagasin i Sprøjtehuset, Sct. Annagade 45. Arkivet i Skibsklarerergaarden vil være en oplevelse i sig selv, idet det er placeret øverst i bygningen, hvor der i sundtoldstiden var skipperherberg, og dette særegne kulturhistoriske miljø er stadig intakt. Man kan vel nærmest sammenligne den stemning, der vil herske i dette nye byhistoriske arkiv med den, man oplevede i datidens hyggelige læsesale på institutioner som Det Kongelige Bibliotek, Rigsarkivet og egentlig også vort gamle Centralbibliotek i Karmeliterhuset. Supermoderne bliver fotoarkivet til gengæld i

et til formålet totalrenoveret rum i mellemetagen, hvor man vil kunne gøre brug af de godt 100.000 fotografier, som museet er i besiddelse af. Det bliver tillige at betragte som en slags »billedbutik«, hvor man kan købe aftryk eller scanninger af ønskede fotografier, og denne handel skal naturligvis være med til at finansiere driften af Museet Skibsklarerergaarden.

I skibsklarerergårdens foredragsrum i sidebygningens stueetage vil man i vinterhalvåret kunne høre foredrag om slægtsforskning, brugen af kort og tegninger, læsning af gotisk håndskrift, hvordan man finder historien om sit hus, om brugen af andre offentlige arkiver og mange andre arkivrelaterede emner. Man vil også ved brug af det gamle, velbevarede skibsklarererkontor i forhusets stueetage kunne levendegøre, hvorledes et typisk forretningsarkiv blev skabt i sundtoldstiden. I sprøjtehuset vil der efter aftale være adgang for brugere af større mængder arkivalisk materiale, idet der her vil være indrettet nogle læsepladser. Dermed sikres arkivalierne mod unødigt transport.

Gaver og volontører

Trods de således stadig manglende arkivfaciliteter, har arkivet også i det forgangne år været i god vækst. Utallige er de arkivalier, vi stadig modtager fra såvel private som fra vore arkivkolleger rundt omkring i landet, og disse bliver omhyggelig journaliseret og registreret inden en forhåbentlig snarlig tryk og sikker anbringelse i det nye arkivmagasin. Blandt de i alt 96 afleveringer til arkivet i 2005 kan nævnes Haveforeningen Solbakkens forhandlingsprotokoller. Netop foreningsarkiver hører til de lokalhistoriske arkivers helt store aktiver, og da haveforeningens protokoller endog går helt tilbage til foreningens start i 1936, er de et særdeles værdifuldt kildemateriale. Indenfor samme genre modtog vi også et par diplomer for »velholdt« have i Haveforeningen Sjølund, og de er jo også, trods deres noget mere beskedne omfang af høj kulturhistorisk værdi. Også virksomheder hører til lokalarkivernes højt prioriterede indsamlingsområder, og her modtog vi en del fotografier og arkivalier fra det heden-gangne Hotel Øresund på hjørnet af Stengade og Bjergegade – ja, der hørte endog en fin værrelses-

Det nye arkivmagasin i Sprøjtehuset, Sct. Annagade 45 vil i løbet af sommeren være færdigindrettet. Her ses reolerne med den store samling af protokoller, der atter har set dagens lys efter alt for lang tid i flyttekasserne.

nøgle med i afleveringen, og så kunne vi jo glæde os over at være et museumsdrevet arkiv. I vore vildmed-dans-tider kunne nogle sæsonprogrammer for Ellen Bagers danseskole for perioden 1966-73 nok også have interesse, ligesom den næsten konstante strøm af nye personalhistoriske oplysninger. De mange slægtsforskere og andre personalhistorisk interesserede kvitterer ofte med et eksemplar af de-

res færdige arbejde, der kan kaste et spændende lys over en betydningsfuld slægt. Således modtog vi f.eks. særdeles fyldige optegnelser om købmandsfamilien Liebmann, fra hvilken vi i forvejen har to fine malerier af Birgitte og Michael Liebmann fra slutningen af det 18. århundrede.

Vor volontør Jonna Gustafsson Nielsen arbejder som vanligt støt og roligt med indtastning af det omfattende register til de publicerede uddrag af »Helsingør Byråds Forhandlinger« og er nu nået til året 1954 og nærmer sig således stærkt afslutningen med kommunesammenlægningen i 1970, hvorefter man ikke længere publicerede disse uddrag af byrådsforhandlingerne. Registret er en uvurderlig hjælp i arkivets dagligdag, ikke mindst i forbindelse med betjening af brugere, der henvender sig via telefon eller e-mail.

Endnu en velkvalificeret medarbejder fik arkivet, da Jonnas mand, Ebbe Nielsen, gik på pension og straks sluttede sig til arkivets volontørstab med den ambitiøse plan at overtage den database over virksomheder i Helsingør, som vi hidtil ikke havde haft ressourcer til at realisere trods et stort behov for en sådan – ikke mindst i forbindelse med museumschef Kenno Pedersens store værk »Helsingørs gader og stræder i mands minde«, der nu omfatter tre bind. Vi er således Ebbe dybt taknemmelig for hans mod på at gå i gang med denne meget krævende opgave.

Også volontør Torben Bill-Jessen, der ellers snart har specialiseret sig i arkæologiske udgravninger, har ydet en stor indsats for arkivet i det forgangne år, ikke mindst da Statens Arkiver gjorde sit retmæssige krav på den del af det kommunale arkiv, der siden 1987 havde været deponeret hos os. En del af dette omfattede nemlig bygningskommissionens samt udvalget for brolægning- og vejvæsenets

journaler og forhandlingsprotokoller, der var blevet et uundværligt opslagsværk i arkivets daglige virke som servicevirksomhed. Torben Bill-Jessen påtog sig den store opgave at digitalfotografere alle de relevante protokoller inden afleveringen, og dermed kan de fortsat bruges på Helsingør Byhistoriske Arkiv, om end nu i digitaliseret form.

FileMaker og Arkibas

Som det er nærmere beskrevet i museets beretning for 2002 (årbog 2002, s. 75) har arkivet primært benyttet lokalarkivernes fælles arkivdatabase Arkibas til indkomstjournalisering og registrering af arkivfonde, mens vore øvrige registreringer er foretaget i det Windows/Mac-baserede og mere brugervenlige program FileMaker Pro. Nu er der imidlertid, og langt om længe, udviklet en helt ny version af Arkibas, nemlig Arkibas 4, der synes at opfylde alle krav til en moderne, brugervenlig database - også de helt specifikke, som et arkiv som vort med stærkt begrænsede ressourcer har været nødt til at stille. Samtidig er den som noget helt nyt baseret på en central server, hvorpå alle de lokalhistoriske arkiver lagrer deres data, og det åbner nye muligheder for at søge på tværs af arkiver i hele landet. Hvert enkelt arkivs data ligger naturligvis separat og adgangssikret på serveren, således at de afleveringer, der er behæftet med klausuler om tilgængelighed og offentliggørelse, kan sikres mod uønsket brug.

Langt de fleste arkivalier er imidlertid tilgængelige for offentligheden – det er jo idéen med et lokalhistorisk arkiv – og registreringerne til disse vil med den centrale server – naturligvis efter godkendelse af det enkelte arkiv – med tiden blive tilgængelige for alle med adgang til Internettet. Vi håber derfor, at der vil blive økonomisk mulighed for i 2006 at lade Arkibas 4 blive Helsingør Byhistoriske Arkivs primære database for registrering af alle arkivalier, muligvis også fotografier.

Databasen FileMaker Pro vil dog fortsat blive anvendt flittigt til brug for de mange øvrige registreringer og hjælpemidler, som vi til stadighed udbygger for at gøre arkivet så brugervenligt som muligt. Således vil førnævnte registre over de publicerede uddrag af byrådsforhandlingerne og over virksomhederne i kommunen stadig være med FileMaker Pro som den anvendte database, lige som det igangværende, meget omfattende arbejde med udarbejdelsen af et register over alle ejendomme før 1900 på Helsingørs mark- og overdrevsjorder fortsat vil ske i denne database, der i det nyindrettede arkiv vil være tilgængelig for alle. Der er dog endnu ikke mulighed for at lade disse registreringer blive søgbare via Internettet, og det er vel også en rar tanke, at den personlige kontakt med brugerne kan blive opretholdt. Vor tanke er i hvert fald, at det snart nyindrettede Helsingør Byhistoriske Arkiv skal være en oplevelse i sig selv at besøge.